TDS 617-2020

TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET STANDARTY

YKDYSADY IŞLERIŇ GÖRNÜŞLERINIŇ DÖWLET KLASSIFIKATORY (YIGDK)

Resmi neşir

“Türkmenstandartlary” baş döwlet gullugy
Aşgabat

SÖZBAŞY

1 Türkmenistanyñ Statistika baradaky döwlet komiteti tarapyndan IŞLENIP DÜZÜLDI WE HÖDÜRLENDI

2 “Türkmenstandartlary” baş döwlet gullugynyň ***2020-nji ýylyň 30-njy aprelinde №139-iş*** belgili buýrugy bilen TASSYKLANYLDY WE GÜÝJE GIRIZILDI

Bu klassifikator Ýewropa ykdysady bileleşigindäki ykdysady işleriñ klassifikatorynyñ NACE (2-nji neşir) (General Industrial Classification of Economic Activities in the European Communities (NACE Rev.2)) wersiýasynyň esasy ýörelgeleri nazara alnyp düzülen.

3 TDS 617-2012 DEREGINE

Su standarty «Türkmenstandartlary» baş döwlet gullugyndan rugsatsyz doly ýa-da bölekleýin görnüşde täzeden ýazmak, köpeltmek we ýaýratmak gadagan.

MAZMUNY

№	Seksiýa	Bölüm	Ady	sah.
1	2	3	4	5
1			Ulanylýan ugurlary	1
2			Kadalaşdyryjy salgylanmalar..................	1
3			Klassifikasiýanyň obýektleri...................	1
4			Klassifikatoryň düzümi…………………..…	2
5			Klassifikatoryň ulanylyşy..........................	4
6			Ykdysady işleriň görnüşleriniň döwlet klassifikatorynyň esasy çyzgysy (YIGDK)	5
7			**Ykdysady işleriň görnüşleriniň döwlet klassifikatory (YIGDK) ....**	6
	A SEKSIÝA	**01-03**	**OBA HOJALYGY, TOKAÝ HOJALYGY WE BALYK TUTMAK ..**	6
		01	Oba hojalygy, aw we bu ugurlarda hödürlenilýän hyzmatlar............................	6
		02	Tokaý hojalygy we bu ugurlarda hödürlenilýän hyzmatlar	15
		03	Balyk tutmak we balykçylyk	16
	B SEKSIÝA	**05-09**	**MAGDAN GAZYP ÇYKARYJY SENAGAT WE KÄNLERI IŞLÄP TAÝÝARLAMAK ....**	18
		05	Daş kömür we goňur kömür (lignit) gazyp çykarmak..	19
		06	Tebigy gazy we çig nebiti gazyp almak.....	20
		07	Metal magdanlaryny gazyp almak............	21
		08	Beýleki gazylyp alynýan peýdaly magdanlar...	22
		09	Peýdaly magdanlary gazyp almak boýunça hödürlenilýän hyzmatlar.............	24
	C SEKSIÝA	**10-33**	**IŞLÄP BEJERÝÄN ÖNÜMÇILIKLER (IŞLÄP BEJERÝÄN SENAGAT).......................**	27
	CA	**10-12**	**Azyk önümleri (içgileri hasaba alyp) we temmäki önümlerini öndürmek........**	28
		10	Azyk önümlerini öndürmek......................	29
		11	Içgileri öndürmek.....................................	37
		12	Temmäki önümlerini öndürmek................	38

№	Seksiýa	Bölüm	Ady	sah.
1	2	3	4	5
	CB	**13-15**	**Dokma önümçiligi; geýimleri we aýakgaplary, deri we gaýry deri önümlerini öndürmek ....**	38
		13	Dokma önümçiligi....................................	38
		14	Geýimleri öndürmek	42
		15	Deri, deri önümlerini öndürmek, aýakgaplary öndürmek	44
	CC	**16-18**	**Agaç we kagyz önümlerini öndürmek; Çaphana işleri...**	46
		16	**Agaçlary işläp taýýarlamak, agaçdan önümleri we dykylary (mebelden başga), örme önümlerini öndürmek ......**	46
		17	Kagyz we karton önümçiligi..............	48
		18	Çaphana işleri we habar beriji ýazgylary köpeltmek	50
	CD	**19**	**Koks we arassalanan nebit önümlerini öndürmek...**	53
		19	Koks we arassalanan nebit önümlerini öndürmek...	53
	CE	**20**	**Himiki önümleri öndürmek..................**	54
		20	Himiki önümleri öndürmek.....................	54
	CF	**21**	**Farmasewtiki önümleri öndürmek ....**	60
		21	Farmasewtiki önümleri öndürmek............	60
	CG	**22-23**	**Rezin, plastmassa önümleri we gaýry metal däl mineral önümleri öndürmek..**	62
		22	Rezin we plastmassa önümlerini öndürmek	62
		23	Gaýry metal däl mineral önümleri öndürmek..	64
	CH	**24-25**	**Maşyndan we enjamlardan başga esasy metal we taýýar metal önümlerini öndürmek...**	69
		24	**Esasy metallary öndürmek.....................**	69
		25	Maşyndan we enjamlardan başga taýýar metal önümleri öndürmek.........................	73
	CI	**26**	**Kompýuterleri, elektrik we optiki enjamlary öndürmek...............................**	78
		26	Kompýuterleri, elektrik we optiki enjamlary öndürmek.................................	78

№	Seksiýa	Bölüm	Ady	sah.
1	2	3	4	5
	CJ	**27**	**Elektrik enjamlaryny öndürmek...........**	85
		27	Elektrik enjamlaryny öndürmek................	85
	CK	**28**	**Beýleki toparlara goşulmadyk maşynlary we enjamlary öndürmek.......**	90
		28	Beýleki toparlara goşulmadyk maşynlary we enjamlary öndürmek............................	90
	CL	**29-30**	**Ulag serişdelerini öndürmek..................**	101
		29	Awtoulaglary öndürmek............................	101
		30	Beýleki ulag serişdelerini öndürmek.........	103
	CM	**31-33**	**Beýleki önümçilik maşynlary we enjamlary abatlamak we gurnamak ......**	106
		31	Mebel öndürmek......................................	106
		32	Beýleki önümleri öndürmek......................	107
		33	Maşynlary we enjamlary abatlamak we gurnamak	112
	D SEKSIÝA	**35**	**ELEKTRIK ENERGIÝASY, GAZ, BUG BILEN ÜPJÜN ETMEK WE HOWANY KONDISIONIRLEMEK .....**	118
		35	**Elektrik energiýasy, gaz, bug bilen üpjün etmek we howany kondisionirlemek ....**	118
	E SEKSIÝA	**36-39**	**SUW ÜPJÜNÇILIGI, GALYNDY-LARY ARASSALAMAK, GAÝTADAN IŞLEMEK WE IKINJI ÇIG MALY ALMAK..**	120
		36	Suwy ýygnamak, gaýtadan işlemek we paýlamak (suw bilen üpjün etmek)...........	121
		37	Akdyrylýan hapa suwlary ýygnamak we gaýtadan işlemek…………..…………….	121
		38	Galyndylary ýygnamak, işlemek we ýok etmek, ikinji derejeli çig maly almak.........	122
		39	Galyndylary zähersizlendirmek we gaýry gaýtadan işläp taýýarlamalar	125
	F SEKSIÝA	**41-43**	**GURLUŞYK ....**	126
		41	Jaý gurluşygy...	127

№	Seksiýa	Bölüm	Ady	sah.
1	2	3	4	5
		42	Raýatlara niýetlenen gurluşyklar...............	128
		43	Ýörite gurluşyk işleri................................	134
	G SEKSIÝA	**45-47**	**LOMAÝ WE BÖLEK SÖWDASY; AWTOMOBILLERI WE MOTOSIKLLERI ABATLAMAK ....**	141
		45	Awtomobilleriň we motosiklleriň lomaý we bölek söwdasy; awtomobilleri we motosiklleri abatlamak	142
		46	Awtomobilleriň we motosiklleriň söwda-syndan başga lomaý söwda............	145
		47	Awtomobilleriň we motosiklleriň söwdasyndan başga bölek söwda ...	155
	H SEKSIÝA	**49-53**	**ULAG IŞLERI WE ÝÜKLERI SAKLAMAK ....**	163
		49	Ýerüsti we turba geçiriji ulag işleri...........	164
		50	Suw ulaglarynyň işleri...............................	167
		51	Howa ulaglarynyň işleri............................	168
		52	Ýükleri ammarlamak we kömekçi ulaglaryň işleri..	169
		53	Poçta we hat gatnadyş işleri......................	172
	I SEKSIÝA	**55-56**	**MYHMANHANALARYŇ WE RESTORANLARYŇ IŞLERI................**	173
		55	Myhmanhanalaryň işleri............................	173
		56	Restoranlaryň işleri..................................	175
	J SEKSIÝA	**58-63**	**HABAR BERIŞ SERIŞDELERI (INFORMASIÝA) WE ARAGATNAŞYK ....**	176
	JA	**58-60**	**Neşiriýat işi; wideo we ses ýazgylarynyñ işi, tele we radio habar beriş ulgamynyñ işi……………….................................**	177
		58	Neşirýat işleri...	177
		59	Kinofilmleri, wideo we teleýaýlym programmalaryny surata düşürip, taýýarlamak, ses ýazgylaryny we sazlaryň ýazgysyny çykarmak..................................	179

№	Seksiýa	Bölüm	Ady	sah.
1	2	3	4	5
		60	Radiogepleşikler we teleýaýlymlar	181
	JB	**61**	**Aragatnaşyk ....**	**183**
		61	Aragatnaşyk...	183
	JC	**62-63**	**Hasaplaýyş tehnikasy we informasion hyzmat etmek ulgamynyň işleri.............**	185
		62	Programma üpjünçiligini işläp taýýarlamak, maslahat bermek we hasaplaýyş tehnikasy ulgamynda gaýry işler..............	185
		63	Informasion hyzmat etmek ulgamynda işler..	186
	K SEKSIÝA	**64-66**	**MALIÝE DELLALÇYLYGY WE ÄTIÝAÇLANDYRMAK……………….**	188
		64	Ätiýaçlandyrmak we pensiýa üpjünçiligi boýunça hyzmatlardan başga maliýe dellalçylygy………………………………	188
		65	Hökmany durmuş üpjünçilikden başga atiýaçlandyrmak, gaýtadan ätiýaçlandyrmak we pensiýa üpjünçiligi	193
		66	Maliýe dellalçylyk we ätiýaçlandyrmak ulgamynda kömekçi işler………………...	194
	L SEKSIÝA	**68**	**GOZGALMAÝAN EMLÄK BILEN BAGLY AMALLAR..............................**	195
		68	Gozgalmaýan emläk bilen bagly amallar...	196
	M SEKSIÝA	**69-75**	**HÜNÄRMENLIK, YLMY WE TEHNIKI IŞLER**	197
	MA	**69-71**	**Hukuk ulgamynda, buhgalterçilik hasaba alyş, dolandyrmak, binagärlik, inžener gözlegleri, tehniki synaglar we gözegçilik ulgamynda işler ....**	197
		69	Hukuk we buhgalterçilik hasaba alnyşy ulgamynda iş	197
		70	Merkezi ofisleriň işleri, dolandyrmak ulgamynda işler	200
		71	Binagärlik we inžener gözlegleri ulgamynda işler; tehniki synaglar we gözegçilik	202

№	Seksiýa	Bölüm	Ady	sah.
1	2	3	4	5
	MB	**72**	**Ylmy barlaglar we işläp taýýarlamalar.**	210
		72	Ylmy barlaglar we işläp taýýarlamalar......	210
	MC	**73-75**	**Beýleki hünär, ylmy we tehniki işler......**	213
		73	Mahabat işleri we bazary öwrenmek	213
		74	Beýleki hünär, ylmy we tehniki işler.........	214
		75	Weterinariýa işleri…………..…………...	216
	N SEKSIÝA	**77-82**	**ADMINISTRATIW WE KÖMEKÇI IŞLER...**	217
		77	Kärende we lizing	217
		78	Iş bilen üpjünçilik çygryndaky işler	220
		79	Syýahatçylyk agentliginiň, syýahaty alyp baryjylaryň işleri, ýer bronlamak we syýahatçylyk ulgamynda gaýry işler……..	222
		80	Derňew işlerini geçirmek we howpsuzlygy üpjün etmek.........................	223
		81	Binalara hyzmat etmek we landşafty üýtgetmek boýunça işler............................	224
		82	Täjirçiligi goldamaklyga gönükdirilen administaratiw we gaýry goşmaça işler….	227
	O SEKSIÝA	**84**	**DÖWLET DOLANDYRYŞY WE GORANMAK; HÖKMANY DURMUŞ ÜPJÜNÇILIK…………..……………**	229
		84	Döwlet dolandyryşy we goranmak; hökmany durmuş üpjünçilik.........................	229
	P SEKSIÝA	**85**	**BILIM……………………………………**	234
		85	Bilim ………………...……………...	234
	Q SEKSIÝA	**86-88**	**SAGLYGY GORAÝYŞ WE ILATA DURMUŞ TAÝDAN HYZMAT ETMEK…………………………………..**	240
	QA	**86**	**Saglygy goraýyş……...……………......**	241
		86	Saglygy goraýyş……………………..…….	241
	QB	**87-88**	**Ilata durmuş taýdan hyzmat etmek……**	243
		87	Ýaşaýyş şertlerini üpjün etmek bilen ilata durmuş taýdan hyzmat etmek	243

№	Seksiýa	Bölüm	Ady	sah.
1	2	3	4	5
		88	Ýaşaýyş şertlerini üpjün etmezden ilata durmuş taýdan hyzmat etmek	245
	R SEKSIÝA	**90-93**	**SUNGAT, DYNÇ ALYŞ WE GÖWÜN AÇYŞ……………………………………**	247
		90	Sungat ulgamynda artistçilik we gaýry işler hem-de medeni-köpçilikleýin göwün açyş çäreleri ……………………….…...	247
		91	Kitaphanalaryň, arhiwleriň, muzeýleriň we gaýry medeni edaralaryň işleri ………	248
		92	Humarly oýunlary gurnamak we jedel etmek……………………………………..	249
		93	Dynç alşy we göwün açyşy gurnamak boýunça sport we gaýry işler……………..	250
	S SEKSIÝA	**94-96**	**GAÝRY HYZMAT EDIŞ IŞLER…….**	252
		94	Jemgyýetçilik birleşikleriň (guramalaryň) işleri………………………………………	252
		95	Kompýuterleri, şahsy ulanylýan enjamlary we durmuş harytlaryny abatlamak ………	254
		96	Gaýry özbaşdak hyzmatlar……………..	256
	T SEKSIÝA	**97-98**	**HUSUSY ÖÝ HOJALYKLARY BILEN HAKYNA TUTMA IŞGÄR-LERIŇ IŞLERI; ŞAHSY ULANMAK ÜÇIN HUSUSY ÖÝ HOJALYKLARY-NYŇ DÜRLI GÖRNÜŞLI HARYT-LARYNY WE HYZMATLARYNY ÖNDÜRMEGI......................................**	258
		97	Hususy öý hojayklary bilen hakynatutma işgärleriň işleri……………...……………	258
		98	Şahsy ulanmak üçin hususy öý hojalyklarynyň dürli görnüşli harytlary we hyzmatlary öndürmegi…………………	258
	U SEKSIÝA	**99**	**EKSÇÄK GURAMALARYŇ IŞLERI…..**	259
		99	Eksçäk guramalaryň işleri………………..	259

TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET STANDARTY

Ykdysady işleriň görnüşleriniň döwlet klassifikatory

Государственный классификатор видов экономической деятельности

State qualifier of economic activities

Girizilýän senesi **2020-05-01**

1 Ulanylýan ugurlary

Bu klassifikator hasap, statistika, seljerme we çaklaýyş üçin ulanylmaga niýetlenendir.

Ykdysady işleriň görnüşleriniň döwlet klassifikatorynyň ykdysady işleriň görnüşleriniň (mundan beýläk – iş görnüşi) kodlanmasyny göz öňünde tutýan bir nusga getirilen resminamalarda ulanylmaklygy hökmandyr.

Ykdysady işleriň görnüşleriniň döwlet klassifikatory (mundan beýläk- YIGDK) klassifikasiýanyň tehniki-ykdysady kodlama we durmuş maglumatlaryň Bitewi ulgamlarynyň düzüm bölegi bolup durýar. YIGDK esasynda düzülen ykdysady işleriň görnüşleriniň statistiki maglumatlaryny Ýewropa we dünýä derejesi bilen deňeşdirip bolar.

Ilki bilen statistiki maksatlar üçin işlenip taýýarlanan bu klassifikator ähli gyzyklanma bildirýän ministrlikler, pudak edaralary we beýleki guramalar tarapyndan öz işlerinde peýdalanylyp bilner.

2 Kadalaşdyryjy salgylanmalar

Şu standartda aşakdaky standart salgy ulanyldy:

TDS 1.5-2016 Türkmenistanyň döwlet standartlaşdyryş ulgamy. Standartlaryň düzülişine, beýan edilişine, resmileşdirilişine we mazmunyna bildirilýän umumy talaplar.

TDS-19433-2013 «Грузы опасные. Классификация и маркировка»; TDS-2.601-95 «Единая система конструкторской документации. Эксплуатационные документы».

3 Klassifikasiýanyň obýektleri

YIGDK-daky hojalyk subýektleriň (fiziki we ýuridiki şahslar) ykdysady işleriň görnüşleri klassifikasiýanyň obýektleri bolup durýar.

Ykdysady işiň görnüşi - bu material çeşmeleriň, enjamlaryň, zähmetiň we tehnologiýanyň birikmeginiň netijesinde belli bir önümiň (önümleriň ýa-da hyzmatlaryň) emele gelmeginiň prosesi.

Bir iş görnüşi bir ýönekeý prosesden ybarat bolup bilýär, meselem dokmaçylyk, bu iş birnäçe kiçi prosesleri öz içine alýar we olar öz gezeginde aýratyn klassifikasion bölümlere girýär.

Meselem, awtomobil önümçiligi bir iş görnüşi diýip hasaplanýar, emma muňa garamazdan bu toplumlaýyn proses birnäçe kiçi prosesleri öz içine alýar: guýma, kebşirleme, ýygnama, reňkleme we ş.m.

Esasy iş görnüşi: Görkezijä uly goşant goşýan iş görnüşi bolup, statistiki birlikleriň esasy ykdysady iş görnüşini kesgitlemek üçin ölçeg hökmünde kabul edilendir, ýagny iş görnüşi bolup bu görkezijiniň ululygy boýunça statistiki birlikleriň islendik iş görnüşiniň ululygyndan artyk gelýär.

Goşmaça iş görnüşi: Üçünji taraplar üçin önüm öndürmeklige ugrukdyrylan, emma esasy iş görnüşi bolup durmaýar.

Kömekçi iş görnüşi: Bu iş görnüşi statistiki birligiň esasy we goşmaça iş görnüşlerine kömekçi bolup, aralyk önümleri we hyzmatlary öndürmekligi göz öňünde tutýar.

4 Klassifikatoryň düzümi

Klassifikatoryň düzümi iki bölekden ybaratdyr: kybapdaş we atlandyrma. Kybapdaş bölegi klassifikasiýanyň köpbasgançaklylyk tertibinde bolup, harply we sanly kodlary ulanmak bilen yzygiderli kodlamak düzgüninde bolýar.

1-nji dereje – latyn elipbiýinde bir ýa-da iki jemleýji kategoriýalary görkezýan harp bellikleri (san kodlaryndan başga) we “seksiýa” we “kiçi seksiýa” diýip atlandyrylýar.

2-nji dereje – iki belgili kategoriýalar (1-nji we 2-nji belgisi) “bölüm” diýip atlandyrylýar.

3-nji dereje – üç belgili kategoriýalar (1-nji, 2-nji we 3-nji kod belgisi) “topar” diýip atlandyrylýar.

4-nji dereje – dört belgili kategoriýalar (1-nji, 2-nji, 3-nji we 4-nji kod belgisi) “klas” diýip atlandyrylýar.

5-nji dereje – bäş belgili kategoriýalar (1-nji, 2-nji, 3-nji, 4-nji we 5-nji kod belgisi) “kiçi klas” diýip atlandyrylýar.

6-njy dereje – alty belgili kategoriýalar (1-nji, 2-nji, 3-nji, 4-nji, 5-nji we 6-njy kod belgisi) “görnüş” diýip atlandyrylýar.

Iki belgili kategoriýalar iň iri kategoriýa bolup, san belgili kodlar bilen we toparlaýyn bloklara bölünip bellenilendir. (21 seksiýa, 88 bölüm и 637 klas). Bu bloklar ykdysady işiň iň wajyp bölümleri bolup durýar.

Toparlary tapawutlandyrmaklygyň esasy alamatlary öndürilýan önümleriň we hyzmatlaryň görnüşleri, olaryň ulanylyşy, önümçiligiň gurnalyşy, çig malyň görnüşi, işläp taýýarlamagyň görnüşi we tehnologiýasy bolup durýar.

Öndürilýan önümleriň we hyzmatlaryň görnüşleri olaryň fiziki gurluşy, önümiň önümçiliginiň tapgyry we olaryň talabalaýyklygy bilen anyklanylýar.

Klaslary tapawutlandyrmaklygyň esasy alamatlary bu klasa goşulan statistiki birlikleriň esasy böleklerini tutýan önümleriň we hyzmatlaryň öndürijiligidir.

Kiçi klaslar öz gezeginde kiçeldilen klaslar bolup, döwletiň ykdysadyýetiniň aýratynlyklary göz öňunde tutulýar.

Has ýokary derejede toparlama 1-nji tablisada görkezilen.

1-nji tablisa

Dereje	Derejäniň ady	Seksi-ýasy	Seksiýanyň ady	Bölüm
1	**Oba hojalygy, tokaý hojalygy we balyk tutmak**	**A**	Oba hojalygy, tokaý hojalygy we balyk tutmak	01-03
2	**Işläp bejerýän önümçilikler, gazylyp alynýan peýdaly magdanlar (baýlyklar) we başga senagat**	**B**	Magdan gazyp çykaryjy senagat we känleri işläp taýýarlamak	05-09
		C	Işläp bejerýän önümçilikler	10-33
		D	Elektrik energiýasy, gaz, bug bilen üpjün etmek we howany kondisionirlemek	35
		E	Suw üpjünçiligi, galyndylary arassalamak, gaýtadan işlemek we ikinji çig mal almak	36-39
2a	**Olardan**	**C**	Işläp bejerýän önümçilikler	10-33
3	**Gurluşyk**	**F**	Gurluşyk	41-43
4	**Lomaý we bölek söwdasy, ulag işleri we ýükleri saklamak, myhmanhanalaryň we restoranlaryň işleri**	**G**	Lomaý we bölek söwdasy; awtotmobilleri we motosiklleri abatlamak	45-47
		H	Ulag işleri we ýükleri saklamak	49-53
		I	Myhmanhanalaryň we restoranlaryň işleri	55-56
5	**Habar beriş serişdeleri we aragatnaşyk**	**J**	Habar beriş serişdeleri we aragatnaşyk	58-63
6	**Maliýe dellalçylygy we ätiýaçlandyrmak**	**К**	Maliýe dellalçylygy we ätiýaçlandyrmak	64-66

1-nji tablisanyň soňy

Dereje	Derejäniň ady	Seksia ady	Seksiýanyň ady	Bölüm
7	**Gozgalmaýan emläk bilen bagly amallar**	**L**	Gozgalmaýan emläk bilen bagly amallar	68
8	**Hünärmenlik, ylmy we tehniki işler, administratiw we kömekçi işler**	**M**	Hünärmenlik, ylmy we tehniki işler	69-75
		N	Administratiw we kömekçi işler	77-82
9	**Döwlet dolandyryşy we goranmak, bilim, saglygy goraýyş we ilata durmuş taýdan hyzmat etmek**	**O**	Döwlet dolandyryşy we goranmak; hökmany durmuş üpjünçilik	84
		P	Bilim	85
		Q	Saglygy goraýyş we ilata durmuş taýdan hyzmat etmek	86-88
10	**Gaýry hyzmatlar**	**R**	Sungat, dynç alyş we göwün açyş	90-93
		S	Gaýry hyzmat ediş işleri	94-96
		T	Hususy öý hojalyklary bilen hakyna tutma işgärleriň işleri; şahsy ulanmak üçin hususy öý hojalyklarynyň dürli görnüşli harytlary we hyzmatlary öndürmegi	97-98
		U	Eksçäk guramalaryň işleri	99

5 Klassifikatory ulanylyşy

Ykdysady işleriň görnüşleriniň döwlet klassifikatoryny alyp barmaklyk şu aşakdaky tertipde amala aşyrylýar.

5.1 Türkmenistanyň Statistika baradaky döwlet komiteti klassifikatory alyp barmaklygy, taýýarlamagy, üýtgetmeleri we goşundylary girizmekligi alyp barýar.

5.2 Klassifikatora üýtgetmeler TDS 1.5 talaplaryna laýyklykda resmileşdirilýär.

5.3 Türkmenistanyň Statistika baradaky döwlet komiteti tarapyndan girizilýän üýtgetmeler we goşmaçalar, olaryň işe girizilmeginiň möhleti we tertibi barada ulanyjylara habar berilýär.

6 Ykdysady işleriň görnüşleriniň döwlet klassifikatorynyň esasy çyzgysy (YIGDK)

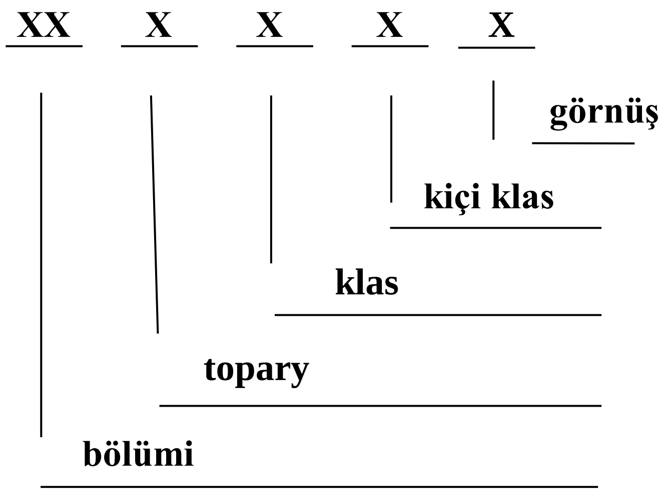

7 YKDYSADY IŞLERIŇ GÖRNÜŞLERINIŇ DÖWLET KLASSIFIKATORY (YIGDK)

2-nji tablisa

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas	Ady
1	2	3	4	5
A (seksiýa): 01-03				**OBA HOJALYGY, TOKAÝ HOJALYGY WE BALYK TUTMAK** ***Bu seksiýa*** *ösümlik we maldarçylyk bilen baglanyşykly tebigy çeşmeleri peýdalanmaklygy* ***öz içine alýar****. Muňa ösümlikler toplumyny ösdürip ýetişdirmek, maldarçylyk, tokaýçylyk, mallary fermalarda ýa-da öri meýdanlarynda köpeltmek degişli.* *01 bölümine ykdysady işleriň gönüşleriniň esasy iki görnüşi girizilen: ösümliklerden önüm almak (ösümlikçilik) we maldarçylykdan önüm öndürmek (maldarçylyk).* ***Bu seksiýa şeýle-de öz içine alýar*** *–genetik modifisirlenen ösümlikleri we mallary ösdürip ýetişdirmek, ösümlikleri açyk we ýapyk toprakda ösdürip ýetişdirmek, oba hojalyk işlerine goşmaça kömek hyzmatlary, şeýle hem, ýabany mallary köpeltmek we olardan önüm almak maksady bilen tutmak we bu ugurdaky hyzmatlar* *01.5 topar öz içine alýar: önümçiligi, olaryň ýöriteleşdiril-megine garamazdan ösümliklerden we mallardan alynýan önümler.* ***Bu seksiýa öz içine almaýar:*** *oba hojalyk önümleriniň gaýtadan işlenilmegini (bölüm 10 we 11 seret), iýmit önümleriniň önümçiligi we spirtsiz içgiler, bölüm 1-2-temmäkiniň birinji işlenilişinden başga temmäki önümçiligi; Landşaft (dizaýny) bezegi (81.30 bölümler); ýerleri taýýarlamak işleri (ýer işleri, şaly ekilýän ýerleriň suwarylyşy) (seksiýa F); komission we kooperatiw guramalarynyň üsti bilen oba hojalyk önümleriniň satylyşy, ýerleşdirilişi) (seksiýa G).*
01				**Oba hojalygy, aw we bu ugurlarda hödürlenilýän hyzmatlar**
	01.1			Köpýyllyk däl ösümlikleri ösdirip ýetişdirmek. ***Bu tapar öz içine alýar:*** *köpýyllyk däl medeni ösümlikleri (iki ösüm döwründen köp bolmadyk) tohum taýýarlamak (tohumlyk) üçin ösdürip ýetişdirmek*
		01.11	01.11.00	Däneli ösümlikleri (şalydan başga), kösükli we ýagy alynýan ösümlikler ***Bu klas öz içine alýar:*** *ösdürip ýetşdirmek açyk toprakda (şalydan başga) däneli, kösükli we ýagy alynýan ösümlikleri ösdürip ýetişdirmegi* ***Bu klas öz içine alýar:*** *däneli ösümlikleri - bugdaý, mekgejöwen, jöwen, arpa, süle, çowdary we ş.m., däneli we kösükli ösümlikleri, nohut, noýba, noýba kösügi, ýagy alynýan ösümlikler, künji, günebakar çigidi, pagta çigidi we ş.m.* ***Bu klas öz içine almaýar:*** *şaly (01.12 seret); gant mekgejöweni (01.13 seret); iýmlik mekgejöwen (01.19 seret); ýagy alynýan ösümlileriň hasyly (01.26 seret); greçka (01.19 seret) ýaly ösümlikleriň ösürilip ýetişdirilişi.*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
			01.11.10	Däneli (şaly we greçkadan başga) ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek
			01.11.11	Däneli (şaly we greçkadan başga) ösümlikleriň tohumlaryny ösdürip ýetişdirmek
			01.11.20	Kösükli ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek
			01.11.21	Kösükli ösümlikleriň tohumlaryny ösdürip ýetişdirmek
			01.11.90	Ýagy alynýan ösümlikleri we olaryň tohumlaryny ösdürip ýetişdirmek
			01.11.91	Ýagy alynýan ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek
			01.11.92	Ýagy alynýan ösümlikleriň tohumlaryny ösdürip ýetişdirmek
		01.12	01.12.00	Şaly ösdürip ýetişdirmek
		01.13	01.13.00	Bakja önümlerini we köki miweli ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýaprakly gök baglary sparta, kelem, reňkli kelem, artişok, brokkoli, salat-lapuh, ysmanak, çyrmaşygyň salatlyk görnüşi we ş.m.; gök önüm ekinlerini, hyýar, badam, pomidor, garpyz, kantalupa gawuny (muskat gawuny) we ş.m.; köki miweli ösümlikler käşir, şugundyr, sarymsak, sogan we soganyň görnüşleri we ş.m.; kömelek domalan ösdürip ýetişdirmek; gök önümleriň tohumyny ösdürip ýetişdirmek, şol sanda gant şugundurynyň tohumyny, gant şugundyryny, gant mekgejöwenini we ýer almasy, badat, maniok, ýams we ş.m. ekinleri ösdürip ýetişdirmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *hoşboý ysly ýörite goşundylary (01.28 seret) we teplisalarda kömelegi (01.30 seret) ösdürip ýetişdirmegi*
			01.13.10	Gant şugundurynyň we onuň tohumyny ösdürip ýetişdirmek
			01.13.11	Gant şugunduryny ösdürip ýetişdirmek
			01.13.12	Gant şugundurynyň tohumyny ösdürip ýetişdirmek
			01.13.20	Köki we baldagy miweli düzüminde ýokary derejeli krahmal we inulin bolan ekinleriň we olaryň tohumlaryny ösdürip ýetişdirmek
			01.13.21	Köki we baldagy miweli düzüminde ýokary derejeli krahmal we inulin bolan ekinlerini ösdürip ýetişdirmek
			01.13.22	Köki we baldagy miweli düzüminde ýokary derejeli krahmal we inulin bolan ekinleriň tohumlaryny ösdürip ýetişdirmek
			01.13.30	Kömelek we badam ösdürip ýetişdirmek
			01.13.90	Beýleki köki we baldagy miweli gök önüm we bakja ösümlikleriniň we olaryň tohumlaryny ösdürip ýetişdirmek
			01.13.91	Beýleki köki we baldagy miweli gök önüm we bakja ösümliklerini ösdürip ýetişdirmek
			01.13.92	Beýleki köki we baldagy miweli gök önüm we bakja ösümlikleriniň tohumlaryny ösdürip ýetişdirmek
		01.14	01.14.00	Şekerçiňrigi ösdürip ýetişdirmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gant şugunduryny ösdürip*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				ýetişdirmek (01.13 seret)
		01.15	01.15.00	Temmäki ösdürip ýetişdirmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *temmäki önümleriniň önümçiligini (12.00 seret)*
		01.16	01.16.00	Süýümli we gabygy süýümli ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *süýümli we gabygy süýümli pagta, žut, zygyr, kendir, sazak we agaw, rami we ş.m. ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek we şol sanda olaryň tohum gaznasyny emele getirmek*
			01.16.10	Gowaça ösdürip ýetişdirmek
			01.16.11	Gowaça tohumyny ösdürip ýetişdirmek
			01.16.20	Zygyr ösdürip ýetişdirmek
			01.16.90	Süýümli we gabygy süýümli beýleki ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek
		01.19	01.19.00	Beýleki birýyllyk ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *beýleki şalgam, iýmlik şugundyr, iýmlik köki miweliler, ýorunja, klewer, esparset, iýmlik mekgejöwen we ş.m. ösdürip ýetişdirmek; greçka; şugundur tohumy (gant şugunduryndan başga) we iýmlik ösümlikler, güller we olaryň tohumlary; şeýle hem ýygnalan güller we gülleriň gunçalary* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýakymly ysly ýörite goşundy üçin ösümlikleri we derman senagatynda ulanylýan dermanlyk ösümlikleri (01.28 seret) ösdürip ýetişdirmek*
			01.19.10	Beýleki birýyllyk ösümlikleriň tohumlaryny ösdürip ýetişdirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *şalgamyň, iýmlik şugunduryň, köki iýmlik miwelileriň, ýorunjanyň, iýmlik mekgejöweniň tohumlaryny we beýleki tohumlary ösdürip ýetişdirmek işi; iýmlik ösümlikleriň we gülleriň tohumlaryny ösdürip ýetişdirmek işi*
			01.19.11	Düzüminde neşe serişdelerini saklamaýan beýleki birýyllyk ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek
			01.19.12	Düzüminde neşe serişdelerini saklaýan beýleki birýyllyk ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek
			01.19.13	Düzüminde neşe serişdelerini saklamaýan beýleki birýyllyk ösümlikleriň tohumlaryny ösdürip ýetişdirmek
			01.19.20	Ot-iýmlik ösümlikleri we olaryň tohumlaryny ösdürip ýetişdirmek
			01.19.21	Ot-iýmlik ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek
			01.19.22	Ot-iýmlik ösümlikleriň tohumlaryny ösdürip ýetişdirmek
			01.19.30	Güller toplumyny we olaryň tohumyny ösdürip ýetişdirmek
			01.19.31	Güller toplumyny ösdürip ýetişdirmek
			01.19.32	Güller toplumynyň tohumyny ösdürip ýetişdirmek
			01.19.90	Beýleki toparlara goşulmadyk birýyllyk ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
			01.19.91	Beýleki birýyllyk ösümlikleri ýyladyşhanalarda topraksyz ösdüriş (gidroponika) usulynda ösdürip ýetişdirmek
	01.2			Köpýyllyk ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek ***Bu topar öz içine alýar:*** *iki möwsümden köp wagtlyk ösüşe eýe bolan, her ýyl ýapragyny dökýän, ýöne ösmegiini dowan edýän köpýyllyk ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek. Bu topar şu ösümlikleriň tohumlyk üçin ýetişdirilişini hem öz içine alýar*
		01.21	01.21.00	Üzümçilik ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *çakyr önümçiligi we iýmit üçin üzüm ösdürip ýetişdirmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *çakyr önümçiligini (11.02 seret)*
		01.22	01.22.00	Tropik we subtropik ösümlikleriň miwelerini ösdürip ýetişdirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *awokada, banan, hurma, injir, nar, mango, papaýýa, ananas, plantaýn ýaly tropik we subtropik ösümliklerini ösdürip ýetişdirmek*
		01.23	01.23.00	Sitrus ösümlikleriniň miwelerini ösdürip ýetişdirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *greýfrut we pomelo, limon we laým, apelsin, mandarin, tanžerin, klementin ýaly sitrus miwelerini ösdürip ýetişdirmek*
		01.24	01.24.00	Şänikli we çigitli miweleri ösdürip ýetişdirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *alma, erik, ülje we çereşnýa, şetdaly we şireler, armyt we beýi garaly, týorun ýaly şänikli we çigitli miweleri ösdürip ýetişdirmek*
			01.24.10	Alma agaçlaryny ösdürip ýetişdirmek
			01.24.90	Beýleki şänikli we çigitli miweleri ösdürip ýetişdirmek
		01.25	01.25.00	Beýleki ir-iýmişleri we hozlary ösdürip ýetişdirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *çernika, smorodina, kryžownik, kiwi, klubnika, malina, golubika, klýukwa we ş.m. ir-iýmişleri we olaryň tohumlaryny ösdürip ýetişdirmegi; iýmäge ýaramly mañyzlary – badam, grek hozy, keşýu, kaştan, pisse, funduk we ş.m. ösdürip ýetişdirmek we beýleki miweli agaçlary (meselem, rožok agajynyň miwesi) ösdürip ýetişdirmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *kokos hozlaryny ösdürip ýetişdirmegi (01.26 seret)*
			01.25.10	Beýleki ir-iýmişli miweli, hasylly agaçlary ösdürip ýetişdirmek
			01.25.90	Hozlaryň (ýabany, iýmäge ýaramsyz hozlar, kokos hozy we ýer hozundan daşga) görnüşlerini ösdürip ýetişdirmek
		01.26	01.26.00	Ýagy alynýan miweleri ösdürip ýetişdirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kokos hozy, zeýtun, palma hozlary we ş.m. ýagy alynýan miweleri ösdürip ýetişdirmek.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *soýa ösümligi, arahis hozy*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				we ş.m. ýagy alynýan ösümlikler (01.11 seret)
		01.27	01.27.00	Içgileri taýýarlamak üçin ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kofe, çaý, kakao, mate ýapragy ýaly ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek*
		01.28	01.28.00	Ýakymly ysly (hoşboý ysly) dermanlyk melhem ösümlikleri we parfýumeriýada ulanylýan ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *köpýyllyk we birýyllyk (hoşboý ysly) ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek: burç, gyzyl burçy, muskat hozy, matis we kardamon, kardamon anisi, badýany, dalçyny (korisa), myhagy (gwozdika), zenjebili (imbir), wanili, hmel we ş.m. ekinleri ösdürip ýetişdirmek*
			01.28.10	Ýakymly ysly ekinleri ösdürip ýetişdirmek (ýakymly ysly)
			01.28.20	Hmel şişkalaryny ösdürip ýetişdirmek
			01.28.30	Dermanlyk melhem ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *düzüminde neşe we psihotrop serişdeleri we prekursorlary saklamaýan köpýyllyk we birýyllyk dermanlyk ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek*
			01.28.90	Parfýumeriýada derman senagatyndan insektisit, fungisit görnüşinde ýa-da şoňa barabar maksatlarda ulanylýan beýleki ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek
		01.29	01.29.00	Köpýyllyk gaýry ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *täze ýyl arçalaryny ösdürip ýetişdirmek, kauçuk almak üçin gew ösdürip ýetişdirmek, şiresini almak üçin agaçlary ösdürip ýetişdirmek, örme önümleri taýýarlamak üçin ulanylýan ösümlik material-laryny ösdürip ýetişdirmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gülleri ösdürip ýetişdirmek, kesilen gülleri we gül gunçalaryny (01.19 seret); agaçlardan şire ýygnamak ýa-da kauçuga meňzeş agaçlary tebigy ýagdaýynda (02.30 seret) ösdürip ýetişdirmek*
			01.29.10	Täze ýyl arçalaryny ösdürip ýetişdirmek
			01.29.90	Beýleki toparlara goşulmadyk başga köpýyllyk ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek
	01.3			Ösümlikleriň (oturtmak) önümçiligi
		01.30	01.30.00	Ösümlikleriň (oturtmak) önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ösümlikleri oturtmagy üpjin etmek üçin kökden çykýan ösüntgileri, sapmalary taýýarlamak, tohumdan gögeren şitilleri sapmak işlerini amala aşyrmak* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *oturtmak üçin ýa-da dekoratiw maksatlar üçin ösümlikleri ösdürip ýetişdirmek, gazonlar üçin düşek otlaryny taýýarlamak, miweleriň düýplerini, sapmalary, çybyklary, sapmak üçin gözlüje gabyklary, kömelek şitilhanasyny taýýarlamak; nahalhanada (agaç nahalhanasyndan başga) şitilleri taýýarlamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ösümlikleri tohumyndan ösdürmek (01.1, 01.2 seret); nahalhanalaryň (02.10 seret)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				nahallaryny ösdürip ýetişdirmek
	01.4			Maldarçylyk ***Bu topar öz içine alýar:*** *suw jandarlaryndan başga ähli haýwanlary ösdürip ýetişdirmek* ***Bu topar öz içine almaýar:*** *oba hojalyk haýwanlaryny saklamak we olara ideg etmek işlerini üpjün etmek (01.62 seret); balyk we deňiz jandarlaryny köpeltmek we ösdürip ýetişdirmek (01.70, 03.21 seret); deri we bagana öndürmek üçin soýulýan mallary öndürmek we köpletmek (10.11 seret)*
		01.41	01.41.00	Süýt önümçiligi üçin iri şahly gara mallary köpeltmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *süýt almak üçin iri şahly gara mallary köpeltmek; sygryň çig süýdüni öndürmek, beýleki iri gara mallardan çig süýdi öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *süýdi gaýtadan işläp taýýarlamak (10.5 seret)*
		01.42	01.42.00	Agta öküzleri, iri şahly gara mallaryň beýleki görnüşlerini köpeltmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *et üçin agta öküzleri we iri şahly gara mallary, iş üçin ulanylýan iri şahly mallary-gäwmişleri we ýaklary, tohumlyk öküzleri köpeltmek we ösdürmek*
		01.43	01.43.00	Atlary, gylýallary, eşekleri, gatyrlary, köpeltmek we ösdürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gylýallary (atlary), ahalteke tohum atlaryny köpeltmek, eşekleri gatyrlary köpeltmek we ösdürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *çapylýan atlaryň saklanýan athanalarynyň işlerini, çapyksuwarlaryň taýýarlanýan mekdebini we olaryň işlerini (93.19 seret)*
		01.44	01.44.00	Düýeleri köpeltmek we ösdürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *erkek we ene düýeleriň köpeldip ösdürilişini we düýe çig süýdüniň önümçiligini*
		01.45	01.45.00	Goýunlary we geçileri köpeltmek we ösdürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *goýunlary we geçileri köpeltmek we ösdürmek; goýun we geçi süýdüni öndürmek; ýuwulmadyk goýun ýüňlerini we geçi sütüklerini öndürmek.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *guramalar ýa-da şahslar tarapyndan gyrkymlaryň geçirilişiniň hyzmat üpjünçiliginiň guralyşyny (01.62 seret); geçi süýdüni täzeden işlemekligi (10.51 seret); ütülip taýýarlanan ýüňleriň önümçiligi (10.11 seret)*
		01.46	01.46.00	Doňuzlary köpeltmek we ösdürmek
		01.47	01.47.00	Oba hojalyk guşlaryny köpeltmek we ösdürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *towuklar, indeýkalar (hindi towuklary, indýuklar), gazlar, ördekler, sesarkalar ýaly oba hojalyk guşlaryny köpeltmegi we ösdürmegi,* olardan *ýumurtga öndürilişi, inkubatorlar arkaly guşlaryň köpeldilişini*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	**2**	**3**	**4**	**5**
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *ýöriteleşdirilen guş fermalarynda (10.49 seret);* *- guş perleriniň we sütükleriniň öndürilişini (10.12 seret); düýeguşlaryň, sülgünleriň we ş.m. köpeldilişini*
		01.49	01.49.00	Haýwanlaryň başga görnüşlerini köpeltmek we ösdürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *öý ýa-da ýarym öý haýwanlary, düýeguşlar, ýemular, (Awstraliýa düýeguşy) we ş.m. oba hojalyk guşlaryndan gaýrysyny köpeltmek we ösdürmek; deri önümçiligine, mör-möjekleri, towşanlary, gymmatbaha derili çöl haýwanlaryny, süýrenijileriň we guşlaryň derileri (olaryň saklanýan we köpeldilýän ýerlerinde); ýerde ýaşaýan leňňeç şekillileri, ýagyş gurçuklaryny, iýmäge ýaramly balykgulaklary, fermada saklamak we köpletmek, ösdürmek; ýüpekçiligi ösdürmek üçin ýüpek gurçuklaryny saklamak, olardan pile öndürmek, pile önümlerini köpeltmek; balçylygy-ary ballaryny we ary mumlaryny öndürmek we köpeltmek, öý haýwanlaryny (balykdan başga) pişik, it, homýak, totyguş, we ş.m. köpeltmek we ösdürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *oba hojalyk guşlaryny köpeltmek (01.47 seret); aw awlanyp alnan haýwanlaryň derilerini öndürmek (01.70 seret); gurbagalary, krokodilleri, deňiz pyşdyllaryny ýörite ýerlerde köpeltmek (03.21;03.22 seret); balyklary köpeltmek (03.21;03.22 seret); öý haýwanlaryna baş öwretmek we olara ideg etmek (96.09 seret)*
	01.5			Ekinleri maldarçylyk bilen utgaşykly ösdürip ýetişdirmek
		01.50	01.50.00	Ekinleri maldarçylyk bilen utgaşykly ösdürip ýetişdirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *önümçilik, oba hojalyk we maldarçylyk önümlerini öndürmek; oňa hojalyk önümleriniň göwrümi, oba hojalyk meýdanlarynyň ölçegi bu aýgytlaýjy faktor däldir, şonuň bilen birlikde pudaklaryň hersinde ýöriteleşdirilen koeffisiýent jemi önümiň 66% göteriminden geçmeýär* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *haýwanlary köpeltmek (01.4 seret); oba hojalyk ekinlerini ösdürmek (01.1, 01.2, 01.3 seret)*
	01.6			Oba hojalyk we maldarçylyk pudaklaryndaky hyzmatlar ***Bu topar öz içine alýar:*** *hyzmat ediş guramalaryň oba hojalygy pudagynda oba hojalyk önümlerini ýygnamak, olary çig mal hökmünde satmak üçin ilkinji gezek işlemek, hyzmatlary ýerine ýetirmek üçin işgärler bilen üpjün etmek*
		01.61	01.61.00	Ösümlikçilik pudagyndaky hyzmatlar ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda ýöriteleşdirilen hyzmamtlary: ýerleri işläp bejermek, ekiş we hasyl ýygnama boýunça hyzmatlar, howadan we ýöriteleşdirilen enjam bilen elde dermanlary ekinlere pürkmek, miweli baglaryň, üzümleriň artykmaç şahalaryny gyrkmak, şaly ekmek, şugundur ekmek we*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				hasylyny ýygnamak, ekinleri zyýan beriji mör- möjeklerden (şeýle hem towşanlardan) we haýwanlardan goramak, oba hojalyk ýerlerini kämilleşdirmek, ony ekişe ýaramly ýagdaýda saklamak, daş-töweregi gorap saklamak we göz öňünde tutulýan ýagdaýda saklamak, suwaryş ulgamlaryny oba hojalygyny ösdürmek maksatlaryna laýyk ulanmakdaky hyzmatlary üpjün etmek ***Bu kiçi klas seýle-de öz içine alýar:*** *oba hojalyk maşynlaryny sürüjisi bilen bilelikde kärendesine bermek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *hasyly ilkinji gezek işlemek (01.63 seret); suwaryş kanallarynyň oba hojalyk maksatlary üçin ulanylmaýan ýagdaýlaryny (36.00 seret); oba hojalyk meýdanlaryndan geçýän drenažlar (43.12 seret); landşaft dizaýny (71.11 seret); oba hojalyk pudagyny agronomlar, ykdysatçylar we beýleki hünärmenler bilen üpjün etmek (74.90 seret); landşaftlary abadanlaşdyrmak (81.30 seret); oba hojalyk ýarmarkalaryny guramak (82.30 seret)*
			01.61.10	Suwaryş ulgamyny ulanmak
			01.61.50	Howadan dermanlary ekinlere pürkmek
			01.61.90	Oba hojalyk ekinlerini ösdürip ýetişdirmekdäki beýleki hyzmatlar
		01.62	01.62.00	Maldarçylyk boýunça hyzmatlar ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda maldarçylyk pudagyndaky hyzmatlary: mallary saklamak, mallary emeli tohumlandyrmak, mallaryň sanyny we önümçiligini artdyrmak bilen bagly hyzmatlar, sürüniň ýagdaýyny barlamak, mallary öri meýdanlarynda bakmak, mallary sürmek; oba hojalyk guşlaryny biçmek, towuk ýataklaryny arassalamak we ş.m. hyzmatlar; emeli tohumlandyrmak; gylýallary (atlary) köpeltmek; goýunlary gyrkmak; haýwanlary saklamak we idetmek hyzmatlary* ***Bu kiçi klas seýle-de öz içine alýar:*** *atlara nal ýasaýan demirçi ussalaryň hyzmatlary* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *haýwanlary saklamak üçin mal ýataklary bilen üpjün etmekde hyzmatlar (68.20 seret); mal lukmanlarynyň (işi) hyzmaty (75.0 seret);haýwanlary daşamak üçin edilýän hyzmatlar (77.39 seret); öý haýwanlaryny saklamak (idemek), iýmitlendirmek hyzmatlary (96.09 seret)*
		01.63	01.63.00	Oba hojalyk ekinlerini gaýtadan işlemek bilen baglanyşykly hyzmatlar ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *çig mal görnüşinde satmak maksady bilen oba hojalyk önümlerini işläp taýýarlamak (arassalamak, gyrkmak, dezinfeksiýa geçmek we sortlamak); pagta ýygmak, temmäki ýapraklaryny guratmak; kakao ösümliklerini arassalamak; uzak wagt terligini saklamak üçin miweleri mumlamak*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *oba hojalyk önümleriniň önüm öndürijiler tarapyndan işlenip taýýarlanmagy (01.1; 01.2; 01.3 seret); tohumlyk fond üçin tohumlyk önümleri işlemek hyzmaty (01.64 seret); temmäki ýapraklaryny işläp taýýarlamak (12.00 seret); söwda araçylarynyň we kooperatiwleriň hyzmatyny üpjün etmek (46 bölüme seret); oba hojalyk önümlerini çig mal görnüşinde lomaý satmak (46.2 seret)*
		01.64	01.64.00	Tohum taýýarlamak we ekişe taýýarlanmak (tohum fonduny döretmek) bilen baglanyşykly hyzmatlar ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýygnalan hasyly tohumyň hilini gowulandyrmak maksady bilen ilkinji gezek işlemegiň (ýygnalanda owranan ýa-da gemrijiler, mör-möjekler tarapyndan zaýalanan, heňlän önümleri arassalamak we derman garyndylaryny sepmek we tohumluk önümleriň zaýalanman saklanmagyny üpjün etmek) hyzmatyny guramak, mundan başga-da genetiki taýdan modifisirlenen tohumlyk däneleri arassalamak, gyrkmak, sortlamak, dezinfeksiýa geçmek, tohumlyk däneleriň daşky görnüşini gowulandyrmak işleriniň hyzmaty hem girýär.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *tohumluk üçin ösümlikleri ösdürmek (01.1; 01.2 seret) ýagy alynýan ösümlikleriň tohumlaryny işläp taýýarlamak (10.41 seret); tohumlaryň täze görnüşlerini almak, hilini gowulandyrmak üçin ýa-da olaryň modifikasiýasy üçin ylmy barlaglary geçirmek hyzmatlary (72.11 seret)*
	01.7			Awçylyk, ýabany haýwanlary köpeltmek we ol ugurdaky hyzmatlar
		01.70	01.70.00	Awçylyk, ýabany haýwanlary köpeltmek we ol ugurdaky hyzmatlar ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *täjirçilik maksatlary üçin awçylyk we ýabany haýwanlary köpeltmek; iýmitlik, derisini almak ýa-da barlag maksatlary üçin derisini almak üçin haýwanlary awlamagy goşmak bilen haýwanat baglarynda ýa-da öý haýwany hökmünde; bagana, süýrenijileriň derisini we awlanan guşlaryň, şol sanda tutulan haýwanlaryň derisini öndürmek; moržlar we týulenler ýaly deňiz süýdemdirijilerini awlamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *bagana öndürmek, süýrenijileriň derisini we haýwanlary köpeldilýän fermalardaky guşlaryň derisini öndürmek (01.49 seret); görnüşini saklap galmak maksady bilen ýabany haýwanlardan başga fermalarda haýwanlary köpeltmek, (01.4 seret), läheňleri awlamak (03.11 seret); gassaphanalarda deri we ham öndürmek (10.11 seret); sport-höwesjeň awçylyk (93.19); awçylygyň we aw awlamagyň ösmegine ýardam edýän jemgyýetçilik guramalarynyň işi (94.99 seret)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
02				**Tokaý hojalygy we bu ugurlarda hödürlenilýän hyzmatlar** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *tokaýçylyk we agaç taýýarlanyşynyň işlerini, agaçlary köklerinden köpeltmegi we ýabany ösýän tokaý önümlerini ýygnamagy öz içine alýar. Agaç taýýarlamaklyga ilkinji gezek işlenen agaçlardan öndürilýän dykylyk gabyk (ýangyç agaçlary, direg agaçlary, agaç toplumlary) degişlidir. Bu işler tokaýda we ýörite tokaý plantasiýalarynda hem geçirilýär.* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *agaç taýýarlanýan meýdanlarda taýýarlanmaýan, kesmek we profillere bölmek, agaçlary işläp taýýarlamak işleri (16.10 seret).*
	02.1			Tokaýçylyk we beýleki tokaý ösdürmek pudagynyň işleri
		02.10	02.10.00	Tokaýçylyk we beýleki tokaý ösdürmek pudagynyň işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gurluşykda ulanylýan agaçlary ösdürip ýetişdirmek: agaç nahallaryny oturtmak, ýekelemek, tokaýy we kesilen agaçlar meýdanyny goramak; ýaş ösüntgi tokaýlaryny we balans agaçlaryny ösdürip ýetişdirmek, tokaý nahallaryndan agaç nahallaryny taýýarlamak we olary ösdürip ýetişdirmek işleri* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *täze ýyl arçalaryny ösdürip ýetişdirmek (01.29 seret); nahalhana (tokaý nahalhanasyndan başga) işlerini etmek (01.30 seret); kömelek we ş.m. ýabany ösýän tokaý önümlerini ýygnamak (02.30 seret); insiz ýukajyk agaçlary taýýarlamak (16.10 seret)*
	02.2			Agaç işläp bejermek
		02.20	02.20.00	Agaç işläp bejermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *agajy gaýtadan işläp bejerýän önümçilik üçin togalak agaçlary taýýarlamak; direg agaçlary üçin togalak agaçlary öndürmek, magdan känleri üçin direg sütünlerini, elektrik simlerini çekmek üçin sütünleri öndürmek; energetiki maksatlar üçin agaç galyndylaryny täzeden işlemek; agaç kömürlerini öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *täze ýyl agaçlaryny ösdürip ýetişdirmek (01.29 seret); gurluşyk üçin agaçlary ösdürip ýetişdirmek: nahallary oturtmak we goşmaça oturtmak, nahallary göçürip oturtmak we ýekelemek, tokaýy we kesilen agaçlary, meýdany goramak (02.10 seret) ýukajyk agaçlary öndürmek (16.10 seret); buglanyp taýýarlanýan agaç kömürlerini öndürmek (20.14 seret)*
	02.3			Ýabany ösýän tokaý önümlerini ýygnamak (agaçdan başga)
		02.30	02.30.00	Ýabany ösýän tokaý önümlerini ýygnamak (agaçdan başga) ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýabany ösýän tokaý önümleri, mysal üçin, kömelek, trýufel, ir-iýmişler we hozlar, guttaperça, şepbikler,probka, ösümlik şireleri we ekstraktlary, dub gozajyklary, kaştan hozlary, lişaýnikleri ýygnamak*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *ýokarda agzalan önümleriň ýörite ösdirilip ýetişdirilen önümleri, probka agajyndan başgasy (01 seret), ösdirilip ýetişdirilen kömelekler we trýufiller (01.13 seret); ösdürilip ýetişdirilen ir iýmişler we hozlar (01.25 seret); tokaý agaçlaryny ýakmak niýeti bilen ýygnamak (02.20 seret); ýukajyk agaçlaryň önümçiligi (16.10 seret)*
			02.30.10	Ýabany ösýän tokaý kömeleklerini, trýufilleri, miweleri, ir-iýmişleri, hozlary we beýleki iýmäge ýaramly tokaý önümlerini ýygnamak
			02.30.90	Beýleki agaç däl ýabany ösýän (iýmäge ýaramlysyndan başga) tokaý önümlerini ýygnamak
	02.4			Tokaý hojalygy pudagyna degişli hyzmatlar
		02.40	02.40.00	Tokaý hojalygy pudagyna degişli (tokaý ösdürip ýetişdirmek we agaçlary taýýarlamak) hyzmatlar ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda tokaý hojalygy bilen baglanyşykly (tokaýda (sanaw) tükelleýiş işini geçirmek, tokaýçylyk ugry bilen tokaýlara baha kesmek, tokaýy otdan goramak, tokaýy zyýankeşlerden goramak); agaç taýýarlamak bilen bagly (tokaýyň çäginde pürsleri daşamak we ugratmak)* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** howadan *dermanlary tokaýlara pürkmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *tokaý nahalhanalarynyň iş (02.10 seret); tokaý hojalygyna degişli ýerleri suwarmak (43.12 seret); gurluşyk meýdanlaryny arassalamak (43.12 seret)*
03				**Balyk tutmak we balykçylyk** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *içki deňiz we süýji suwlaryndaky we açyk dünýä ummanlaryndaky suw bioresurslaryny ulanmak, has takygy, balyk, leňňeç şekilli jandarlary, beýleki bioresurslary, meselem, dür ýygnamak we gupka (köpöýjükli ýönekeý deňiz haýwanlarynyň bir görnüşi) tutmak we ş.m.; balykçylygy, leňňeç şekillileri köpeltmegi girizmek bilen we suw haýwanlaryny we suw otlaryny köpeltmek işinde işiň kömekçi görnüşlerini (meselem, dürleri sançmak işi) amala aşyrmak; balyk tutulýan gämileriniň özünde tutulýan balyklary, leňňeç şekilli suw haýwanlaryny we mollýuskalaryny gaýtadan işlemek.* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *kenar ýakada ýerleşen balyk tutmak işini gönüden-göni amala aşyrmaýan balyk tutulýan gämilerde ýa-da balyk zawodlarda balyklary gaýtadan işlemek; (10.20 seret); balyk tutulýan gämileri gurmak we abatlamak (30.1, 33.15 seret); sport maksatly ýa-da dynç alyş üçin balyk tutmak (93.19 seret).*
	03.1			Balyk önümçiligi ***Bu topar öz içine alýar:*** *tebigy suw şertlerinde ýaşaýan balyklary, mollýuskalary, leňňeç şekillileri tutmak;*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				adamlaryň peýdalanmagy üçin, şeýle hem haýwanlar, guşlar we balyklar üçin iýmleri öndürmekde ulanmak üçin umman we gaýry suwlardaky ýaýran ösümlikleri ýygnamak, balyklary köpeltmäge niýetlenen suw howdanlarynda balykçylyk (balyk ätiýaçlygyny we gaýry deňiz ýaşaýjylaryny köpeltmäge niýetlenen). Ýokarda sanalan işiň görnüşleri elde amala aşyrylýar (meselem, suw joşgunlarynda we gaýtgynlarynda mollýuskalary, midiýalary ýa-da ustrisalary ýygnamak), çeňňekleriň, torlaryň ýa-da balykçy gämileriniň kömegi bilen balyk tutylýan gämileriniň bortundan, kenarýaka suwlarda ýa-da açyk deňizde, derýalarda, deňizlerde we gaýry, şol sanda emeli howdanlarda
		03.11	03.11.00	Dünýä ummanlarynyň açyk çäklerinde we içerki deňiz suwlarynda balyk tutmaklyk (deňiz balykçylygy) ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dünýä ummanlarynyň rugsat edilýän suw meýdanlarynda we içerki deňiz suwlarynda balyk awlamak, tutmak;leňňeç awlamak; deňiz mollýuskalaryny we leňňeç şekillilerini awlamak (tutmak); deňiz pyşdylyny, deňiz kirpisini, asidi we beýleki deňiz jandarlaryny tutmak (awlamak)* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *balyk tutmak bilen gönüden-göni meşgullanýan gämilerde balygy gaýtadan işlemek; merjenleri, gupkalary tutmak we deňiz ösümliklerini ýygnamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *deňiz süýdemdirijilerini kitden-läheňden başga, meselem, mör-möjekleri we týulenleri (01.70 seret); läheňleri balyk gaýtadan işläp taýýarlaýan zowodlarda we balyk tutulýan gamilerde gaýtadan işläp taýýarlamak (10.11 seret); gury ýerde balygy gaýtadan işläp taýýarlaýan zowodlarda ýa-da balyk tutulýan gämilerde balyklary we leňňeç şekillileri, mollýuskalary gaýtadan işlemek (10.20 seret); kenarýaka ulaglary, suwda gezim edilýän gämileri ekipažy bilen birlikde kärendesine bermek (50.10 seret); balyk awlanyşyna gözegçilik etmek (84.24 seret); sport maksatly we balyk tutmagy halaýanlaryň balyk awlamagy we olary bu ugurdaky hyzmat bilen üpjün etmek (93.19 seret)*
		03.12	03.12.00	Köllerde, kanallarda, emeli suw howdanlarynda balyk tutmaklyk (süýji suwlarda) ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kanallarda, akar suw howdanlarynda, köllerde, emeli suw howdanlarda süýji suw jandarlaryny, leňňeç şekillileri, mollýuskalary, suw ösümliklerini ýygnamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *balyklary, leňňeç şekillileri, mollýuskalary gaýtadan işlemek (10.20 seret); balyk tutulyşyna gözegçiilik etmek (84.24 seret); sport maksatly we balyk tutmaga höweskeleriň balyk tutuşyny bu ugurdaky*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				hyzmatlar bilen üpjün etmek (93.19 seret)
	03.2			Balykçylyk ***Bu topar öz içine alýar:*** *balykçylyk işi:deňiz we süýji suwlarda ýaşaýan jandarlary (balyklary, mollýuskalary, deňiz ösümliklerini, krokodilleri, amfibiýalary) tebigy gurşaw bilen deňeşdirilende has gowy şertler döretmek bilen olaryň sanyny köpeltmek maksady bilen fermalarda, esasan, ýaş balyklary ösdürilip ýetişdirilýär*
		03.21	03.21.00	Deňiz balykçylyk ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *deňiz balyk hojalyklarynda, fermalarynda, balyk köpeldilýän ýörite ýerlerde balyk köpeltmek we idetmek.Balyga seleksiýa etmek, şeýle hem* dekoratiw balyklary, *balyk tohumlaryndan ýaş balyklary, ýas ustrisalary, midiýalary, molodlary, omarlary, langustlary, krewetkalary, krablary we ş.m.; seleksiýa ustrisalaryny ösdürip ýetişdirmek, olara ideg etmek, saklamak; iýmit üçin ustrisalary köpeltmek, olara ideg etmek we seleksiýa işini geçirmek. Dür önümçiligi üçin dür mollýuskalaryny (dürleri) köpeltmek, olara ideg we seleksiýa etmek, gyzylotlary we iýmäge ýaramly beýleki suw ösümliklerini ösdürip ýetişdirmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *şor, şorrak suwly ýörite suw howdanlarynda deňiz haýwanlaryny, ösümliklerini köpeltmek we ösdürip ýetişdirmek işleri; ýörite hojalyklarda we balyk howdanlarynda deňiz gurçuklarynyň köpeldiliş işleri* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gurbaga ösdürip ýetişdirmek (03.22 seret); sport maksady bilen goraghanalarda balyk tutmak (93.19 seret)*
		03.22	03.22.00	Süýji suwda balykçylyk ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *süýji suwlardaky balykçylygy ösdürmek we köpeltmek, olara ideg etmek we balyklaryň seleksiýalary bilen, şeýle hem gelşikli balyklar, ýaş balyklar, balyk liçinkalary we birinji ýylky balyk*lar, balyk tohumlary *bilen meşgullanýan hojalyklaryň işi. leňňeç şekillileri, mollýuskalary ösdürip ýetişdirmek we olara ideg edip saklamak bilen meşgullanýan süýji suw balyk hojalyklarynyň işi, gurbaga ösdürip ýetişdirýän hojalyklaryň işleri* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *şor suwly ätiýaçlyk çeleklerinde balyk tutmak (03.21 seret). sport maksady bilen goraghanalarda balyk tutmak (93.19 seret)*
B (seksiýa): 05-09				**MAGDAN GAZYP ÇYKARYJY SENAGAT WE KÄNLERI IŞLÄP TAÝÝARLAMAK** ***Bu seksiýa öz içine alýar:*** *gazyp alynýan senagat tebigatda gaty jyns görnüşinde (kömür we magdan), suwuk ýagdaýda (nebit) ýa-da gaz görnüşli (tebigy gaz) gabat gelýän minerallaryň gazyp çykarylyşyny öz içine alýar. Gazylyp*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				alynýan baýlyklar ýerasty we açyk känlerde, şeýle hem skwažinalary ulanmak arkaly alynýar. *Bu seksiýa çig maly satmaga taýýarlamak bilen meşgullanýar: döwmek, guratmak, owratmak, sortlamak, peýdasyny artdyrmak, bişirip tokgalamak, nebitiň suwuny çekdirmek ýaly işleriniň bu görnüşleriniň hemmesini şol birlikler amala aşyrýar, ýagny gazyp çykaryjylar.* *Peýdaly baýlyklary gazyp çykaryş esasy gazyp çykarýan minerallarynyň görnüşleri boýunça bölümlerde, toparlarda, klaslarda klassifisirlenýän 05 we 06 toparlar ýangyç-energetik toplumyny (kömür, magnit, torf, uglewodorod, uran känleri) öz içine alýar: 07 we 08 toparlar ýangyç-energetik toplumyndan başga demir-metal känlerine, dürli minerallara we dag jynslaryna degişli.* *Käbir amallar, esasan hem, suwuk uglewodorodlaryň çykarylyşy sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda (09 bölüme seret) geçirilip bilner.* ***Bu seksiýa şeýle-de öz içine alýar:*** *kömür we magdan bişirmek.* ***Bu seksiýa öz içine almaýar:*** *gazylyp alnan baýlyklary, minerallary gaýtadan işlemegi (“C”seksiýany ilkinji işläp bejermek önümçiligi); gazylyp alnan jisimleri gurluşyk üçin soň işläp taýýarlamazdan (F bölüm); çykýan çeşmelerinden ýa-da skwažinalardan tebigy mineral suwlary çüýşelere gaplamak (11.07 seret); ýerasty we açyk känlerden gazylyp çykarylýan minerallar bilen bagly bolmadyk, owratma, döwme, käbir topraklary, dag jynslaryny we minerallaryny ilkinji işlemek (23.91 seret).*
05				**Daş kömür we goňur kömür (lignit) gazyp çykarmak**
	05.1			Daş kömür gazyp almak
		05.10	05.10.00	Daş kömür gazyp almak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýerasty we açyk känlerden daş kömrüni gazyp çykarmak; daşamak we saklamak üçin oňaýly bolar ýaly we himiki gowulandyrmak niýeti bilen ýuwmak, ululygyna görä toparlara bölmek we elemek, owratmak we ş.m. daş kömri gum üýşmeleginden saýlap çykarmak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *goňur kömri, (ligniti) gazyp çykarmak (05.20 seret); torf gazyp çykarmak (08.92 seret); daş kömrüni gazyp çykarmak işini sylag almak islegi bilen ýa-da şertnama esasynda hyzmatlar bilen üpjün etmek (09.90 seret); daş kömrüni gazyp almak üçin barlag burawlaryny geçirmek (09.90 seret); koks peçlerinde gaty ýangyç önümçiligi (19.10 seret); daş kömür alynjak ýeri taýýarlamak (43.12 seret); daş kömür briketleriniň önümçiligi (19.20 seret)*
	05.2			Goňur kömür (lignit) gazyp almak

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		05.20	05.20.00	**Goňur kömür (lignit) gazyp almak** ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *goňur kömri ýerasty we açyk känlerden gazyp almak, ýuwmak, ululygyna görä toparlara bölmek, elemek, owratmak we ş.m. işlerini goňur kömrüň hilini gowulandyrmak, we onuň daşalmagyny we saklanylmagyny ýeňilleşdirmek üçin geçirmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *daş kömri gazyp almak (05.10 seret); goňur kömri gazyp almak işleri, sylag almak maksady bilen ýa-da şertnama esasynda amala aşyrmak hyzmatlary (09.90 seret); daş kömri gazyp almak üçin geçirilýän barlag burawlary (09.90 seret); goňur kömür kerpişjiklerini (briketleri) öndürmek (19.20 seret); daş kömür gazyp alynjak meýdanlary taýýarlamak (43.12 seret)*
06				**Tebigy gazy we çig nebiti gazyp almak** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *çig nebiti gazyp almak, bitumly slanesden çig nebit öndürmek we bitumly çägeden gaz we suwuk uglewodorodlary öndürmek.* ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *nebit we gaz känlerini we ýataklaryny işläp geçmek we peýdalanmak; burawlaýyş, buraw diňlerini (skwažinalary),enjamlaryny, abzallaryny we gurallaryny gurmak –gurnamak (montaž etmek) işleri; separatorlary ulanmak; emulýasiýalary gatlaklara bölüji gurallary, arassalaýjy enjamlary, çig nebiti ýygnaýjy gurallary, nebit we gaz känlerinden we ýataklaryndan ugradylmazyndan öň gazy ýa-da nebiti gaýtadan işlemek boýunça ýerine ýetirilýän beýleki işler.* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *nebit we gaz ýataklaryny, skwažinalary (guýulary) burawlamak işlerini kärhanalaryň ýa-da daşary ýurt kompaniýalaryň sylag almak ýa-da şertnama esasynda ýerine ýetirmek hyzmatlary (09.10 seret); nebit we gaz ýataklarynda barlag işini geçirmek (09.10 seret); nebit önümlerini arassalamak, gaýtadan işlemek (19.20 seret); geodeziki gözleg işlerini geçirmek (71.12 seret).*
	06.1			Çig nebiti gazyp almak
		06.10	06.10.00	Çig nebiti gazyp almak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *çig nebiti gazyp almak; bitumly slanesden we çäge gatlaklaryndan çig nebiti almak; dekantasiýa, suwuny aýyrmak, duzuny aýyrmak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *nebit we gaz ýataklaryndaky guýulary burawlamak (barlag işleri hem girýär) işlerini kärhanalaryň ýa-da daşary ýurt kompaniýalaryň sylag almak ýa-da şertnama esasynda ýerine ýetirmek hyzmatlary (09.10 seret); nebit we gaz känleriniň we ýataklarynyň barlag işleri (09.10 seret); nebiti gaýtadan işlemek esasynda suwuk nebitden gazy aýyrmak (19.20 seret); nebit önümlerini gaýtadan işläp arassalamak (19.20 seret); turba geçirijileriň ýa-da gaz geçirijileriň işlerini üpjün etmek*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				(49.50 seret); geodeziki we gözleg işlerini geçirmek (71.12 seret)
	06.2			Tebigy (ýakylýan) gazy gazyp çykarmak
		06.20	06.20.00	Tebigy (ýakylýan) gazy gazyp çykarmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gaz halyndaky uglewodorodyň (tebigy gazyň) gazyp alnyşy we önümçiligi, kondensatlary çykarmak; suwuklandyrylan uglewodorodlaryň dekantasiýasy we seperasiýasy; gazyň desulfurasiýasy; ugratmak üçin tebigy gazy suwuklandyrmak we gaýtadan gazlandyrma* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *nebiti we gaz ýatagyndaky skwažinalary (guýulary) burawlamak (barlamak işi hem muňa girýär) işlerini kärhanalaryň sylag almak esasynda ýerine ýetirmek hyzmatlary (09.10 seret); nebit we gaz känlerinde we ýataklarynda barlag işlerini geçirmek (09.10 seret); nebiti gaýtadan işlemek esasynda nebitden gazy aýyrmak (19.20 seret); senagat gaz önümçiligi (20.11 seret); turba geçirijileriniň ulanylyşy (49.50 seret); geodeziki we gözleg işleri (71.12 seret)*
07				**Metal magdanlaryny gazyp almak** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *ýerasty we açyk usul bilen metal magdanlaryny (şeýle hem demir magdanlaryny) gazyp almak; magdan känlerini baýlaşdyrmak (döwmek we owratmak, ýumak, bişirmek, magnit we grawatasiýa ýoly bilen magdanlary baýlaşdyrmak, guratmak, usulyna görä toparlara bölmek, elemek, magdany filotasiýalamak, kalsinirlemek we ýakmak)* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *demir kolçedany ýakmak (20.13 seret), alýumin oksidiniň önümçiligi (24.42 seret); domna peçlerini ulanmak (24 bölüme seret)*
	07.1			Demir magdanlaryny gazyp almak
		07.10	07.10.00	Demir magdanlaryny gazyp almak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *demir magdanlaryny we düzüminde demir saklaýan demir magdanlaryny gazyp almak; demir magdanlarynyň aglomelorasiýasy we baýlaşdyrylyşy* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *demir we magnit kolçedanyny gazyp almak we taýýarlamak (08.91seret)*
	07.2			Reňkli metallary gazyp almak ***Bu topar öz içine alýar:*** *reňkli metal magdanlaryny gazyp almak*
		07.21	07.21.00	Uran we toriý magdanlaryny gazyp almak ***Bu kiçi kiçi klas öz içine alýar:*** *uran we toriý magdanlaryny gazyp almak we olaryň ilkinji peýdasyny artdyrmak; sary kek (uran konsentranry) önümçiligi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *uran we toriý magdanlaryny baýlaşdyrmak (20.13 seret); anyklaýyş maksatlary üçin*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				radioaktiw maddalary öndürmek (21.20 seret); metall uranlaryny öndürmek (23.30 seret); eretmek we arassalamak (24.46 seret)
		07.29	07.29.00	Beýleki reňkli metallary gazyp almak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *magdanlary gazyp almak, esasan, reňkli metallary düzüminde saklaýan gymmat magdanlary taýýarlamak; alýumin (boksitler), mis, sink, gurşun, galaýy, marganes, hrom, nikel, kobalt, molibden, tamtal, wanadiý we ş.m.; gymmatbahaly metallary: altyny, kümşi, platinany hasaba alyp* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *uran we toriý magdanlaryny gazyp almak we olary baýlaşdyrmak (07.21 seret); alýumin oksidiniň önümçiligi (24.42 seret); nikel we mis şteýn önümçiligi (24.44;24.45 seret)*
			07.29.10	Mis magdanyny gazyp almak, ony baýlaşdyrmak
			07.29.20	Nikel magdanyny gazyp almak we ony baýlaşdyrmak
			07.29.30	Alýumin (düzümi çig mally) gazyp almak we ony anyklaýyş maksatlary üçin baýlaşdyrmak
			07.29.40	Gymmat bahaly metallaryň gazylyp alynmagy we olaryň baýlaşdyrylmagy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *altyn, kümüş, platina we platinalar toparyna girýän metallaryň gazylyp alynmagy; gymmat bahaly metallaryň çykýan ýerlerinde iş geçirmek we ulanmak işleri*
			07.29.50	Gurşun, sink, galaýy magdanlaryny gazyp almak we olary baýlaşdyrmak
			07.29.90	Beýleki toparlara goşulmadyk başga reňkli metal magdanlaryny gazyp almak we olary baýlaşdyrmak
08				**Beýleki gazylyp alynýan peýdaly magdanlar** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *daş karýerlerinden gazyp alnyşy ýaly almowiýa gazyp almak, dag jynslaryny döwmek, duz känlerini işlemek. Gazylyp alnan dag jynslary we minerallar gurluşynda (çäge, daş we ş.m.), gurluşyk materiallary (palçyk, gips we ş.m) bolan himiki önümleri öndürmekde ulanylýar* ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *dag jynslarynyň we minerallaryň ilkinji işleniş proseslerini: döwmek, ownatmak, ýumşatmak, arassalamak, guratmak, sortlamak, garyndy taýýarlamagy*
	08.1			Gurluşyk üçin daş, çäge, palçyk gazyp almak
		08.11	08.11.00	Bezeg gurluşyk daşlaryny: hek, gips, mel, gatlakly toýun gazyp almak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *açyk usul bilen mermer, granit, gumdaş we ş.m. gödek ýonulan we kesilen bezeg we gurluşuk daşlaryny karýerlerden işläp çykarmak: daşlary döwmek we ownatmak; hek daşyny döwmek we* owratmak; *gips daşyny we angidriti gazyp almak; hek we dolomit gazyp almak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *himiýa senagaty üçin*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				minerallary we dökün öndürmek üçin çig mallary gazyp almak (08.91 seret); daşlary kesmek, gaýtadan işlemek we bezeg işlerini geçirmek känlerden başga ýerde (23.70 seret); kalsinirlenen dolomit gazyp almak (23.52 seret)
			08.11.10	Bezeg we gurluşyk daşaryny gazyp almak
			08.11.20	Hek daşyny we gips gazyp almak
			08.11.30	Hek we kalsinirlenmedik dolomit gazyp almak
			08.11.90	Gatlakly toýun (çägesöw) gazyp almak
		08.12	08.12.00	Çagyl daşlaryny we çäge gazyp almak, toýun we kaolin gazyp almak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** senagat we gurluşyk üçin çäge, çagyl gazyp almak, çägäni, daşy we çagly urup döwmek we owratmak; oda çydamly toýun we kaolin gazyp almak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** bituminoz çägesini gazyp almak (06.10 seret); himiýa senagaty üçin minerallar we dökün öndürmek üçin çig mal gazyp almak (14.30 seret)*
			08.12.10	Çagyl daşlaryny we çäge gazyp almak
			08.12.90	Toýun we kaolin gazyp almak
	08.9			Beýleki toparlara girizilmedik peýdaly magdanlary gazyp almak
		08.91	08.91.00	Himiýa senagaty we dökün önümçiligi üçin mineral çig mallaryny gazyp almak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** tebigy fosfaty, kaliý duzuny, tebigy kükürt gazyp almak we gaýtadan işlemek; tebigy sulfatbarini (barit) we karbonat barini (witerit), tebigy boraty, tebigy magniý sulfatyny (kiserit) gazyp almak, mineral reňkleýjileri we plawik şpatlary gazyp almak; goýak gazyp almak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** duz gazyp almak we duz önümçiligi (08.93 seret); demir kolçedany ýakmak. (20.13 seret); himiki dökünleri we azot birleşmelerini öndürmek (20.15 seret)*
			08.91.10	Tebigy fosfat we kaliý duzuny gazyp almak
			08.91.20	Tebigy kükürt gazyp almak
			08.91.90	Beýleki himiýa senagaty we dökün önümçiligi üçin mineral çig mallaryny gazyp almak
		08.92	08.92.00	Torf gazyp almak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** torf gazyp almak, saklamak, hilini gowulandyrmak we ugratmak maksady bilen torfy işläp taýýarlamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** torfy sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda gazyp almak (09.90 seret); torf briketlerini öndürmek (19.20 seret); torfuň bazasynda ösümlikler üçin torf, tebigy toprak, çäge, toýun, dökün garyndysyny taýýarlamak (20.15 seret); torfdan haryt öndürmek (23.99 seret)*
		08.93	08.93.00	Duz gazyp almak

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *ýerasty duz känlerinde eretmegi we gazyp çykarmagy hasaba almak bilen duz gazyp almak, duzly deňiz we beýleki suwlary bugartmak ýollary bilen duz öndürmek; duzly erginleri öndürmek; duzy ownatmak, arassalamak we rafinirlemek (durlamak)* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *iýmek üçin ýodlanan duz öndürmek (10.84 seret); duzly suwy süýjetmek esasynda agyz suwuny öndürmek (36.00 seret)*
		08.99	08.99.00	Beýleki toparlara goşulmadyk başga peýdaly magdanlary gazyp almak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýerasty gazyp alyş usuly bilen dürli minerallary we materiallary gazyp almak; abraziw materiallary: asbest, diatomin, tebigy grafit, steatit (talk), polluk şpatlary we ş.m.; gymmatbaha daşlar; kwars, silýudlary we ş.m.; tebigy asfaltlary we bitumlary gazyp almak*
			08.99.10	Tebigy asfalty we bitumy gazyp almak
			08.99.20	Tebigy gymmat bahaly (almazdan başga) we ýarym gymmat bahaly daşlary gazyp almak
			08.99.21	Tebigy gymmat bahaly (almazdan başga) daşlary gazyp almak
			08.99.22	Tebigy ýarym gymmat bahaly (almazdan başga) daşlary gazyp almak
			08.99.30	Tebigy almaz daşlaryny gazyp almak
			08.99.40	Pemza we tebigy abraziw materiallary gazyp almak
			08.99.90	Dag jynslaryny we beýleki materiallary gazyp almak
09				**Peýdaly magdanlary gazyp almak boýunça hödürlenilýän hyzmatlar** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda gazylyp alynýan peýdaly magdanlary gazyp almak bilen bagly hyzmatlar, gazylyp alynýan magdan,magdan känlerini gazyp almak, barlag işlerini geçirmek, geologiki barlag işlerini geçirmek we nusgalyk materiallar almak bilen bagly hyzmatlar; barlag burawlama, ugrukdyrylan burawlama we gaýtadan burawlama, şol sanda gara we reňkli metallar känini işlemek bilen bagly hyzmatlar, buraw diňlerini (wyşkalaryny) gurnamak we abatlamak hem-de sökmek işleri we burawlaýyş gurallaryny gurnamak, nebit we gaz skwažinalaryna oturdylan turbalary sementlemek, skwažinalardan (nebiti we gazy) nasoslap çykarmak, skwažinalaryň dykylmagy we ýapylmagy we ş.m. işler, emele gelen emulsiýalary bölmek üçin separatorlary işlemek, arassalaýyş we çig nebiti almak üçin ulanylýan gurallary işletmek bilen bagly hyzmatlar*
	09.1			Tebigy gaz we nebit almak bilen bagly hyzmatlar
		09.10	09.10.00	Tebigy gaz we nebit almak bilen bagly hyzmatlar ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda nebit we gaz gazyp almak bilen bagly*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				hyzmatlar:işlenilip duran, nebit we gaz çykýan ýerlerde gazyp almak we işi doly gutarmak göz öňünde tutulan ugur boýunça burawlamak we gaýtadan burawlamak; ýarym burawlaýyş işleri; burawlaýyş gurallaryny gurnamak, ony abatlaýyş işleri we iş gutarandan soňra sökmek; nebit we gaz ýataklaryndaky skwažinalara oturdylan turbalary sementlemek, turbalardan nebit-gazy nasoslap çykarmak; skwažinalaryň dykylmagy we ýapylmagy we ş.m. gaz önümlerini ugratmak maksady bilen tebigy gazy gazyp alynýan ýerinde suwaltma we uglewodlary öndürmek. Nebit-gaz çykarylýan ýataklary ýangyndan goramak we ýangyna garşy göreş çärelerini geçirmek
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda nebit we gaz gazyp almak (06.10;06.20 seret); peýdaly magdan gazyp alnyşy bilen bagly gurallary we maşynkalary abatlamak işleri (33.12 seret); gaz önümlerini ugratmak maksady bilen gazylyp alynýan ýerlerinde, daşarda gazy suwaltma we belgileme işleri (52.21seret); geofiziki, geologiki we seýsmiki gözleg, barlag işlerini sylag almak we şertnama esasynda ýerine ýetirmek (71.12 seret)*
			09.10.10	Tebigy gaz almak we nebit çykarmak üçin skwažinalary burawlamak
			09.10.20	Tebigy gaz önümlerini ugratmak üçin gazy suwaltma we gaýtadan ýene gaz halyna getirmek
			09.10.30	Nebitgaz toplumynyň desgalaryna hyzmat etmekde senagat howpsuzlygy boýunça işler
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *nebitgaz işleriniň we geologiýa-gözleg işleriniň enjamlaryny taýýarlamak, tehniki taýdan hyzmat etmek we abatlamak bilen bagly işler: şol sanda: buraw gurnama enjamlaryny, ýerasty guýulary düýpli abatlamak üçin gurnamalary, taşlandylara garşy enjamlary, armatury we guýularyň düýbüni jebisleşdirme (germetizasiýalaşdyrma) üçin abzaly, çüwdürim armaturyny, nebit çykarmak üçin sorujylary, göçme sorujy we gysyjy enjamlary, ýuwujy enjamlary, awtoçelekleri we turşulyklary daşaýan maşynlary, toparlaýyn ölçeg enjamlaryny, nebiti we gazy gaýtadan işleýän zawodlar üçin enjamlary, tehniki enjamlary, blok sorujylary we gysyjy beketleri işe goýberiş-sazlaýyş amallary üçin gurallary we enjamlary, nebiti we gazy burawlamak we çykarmak üçin enjamlary, gözegçilik we düzgünleşdiriş gurallaryny taýýarlamak, tehniki taýdan hyzmat etmek we abatlamak, buraw abzallaryny we nebit-gaz işleriniň enjamlaryny ýygnamak we götermek üçin tehnologiýa taýdan ýük göteriji enjamy, geofiziki barlaglar we guýulary synag etmek üçin enjamlara, nebit we gaz guýularyna hyzmat etmek we olary abatlamak; guýulary*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				ýuwmak üçin enjamlary we abzallary taýýarlamak, tehniki taýdan hyzmat etmek we abatlamak; buraw üçin turbalary taýýarlamak, tehniki taýdan hyzmat etmek we abatlamak; magistral turbageçirijileri üçin turbalary, fason önümlerini, enjamlary, baglaýjy düzgünleşdiriji, goraýjy armaturyny, gözegçilik we düzgünleşdiriş gurallaryny taýýarlamak, tehniki taýdan hyzmat etmek we abatlamak, nebit we gaz senagatynyň önümçiliklerini we desgalaryny ulanmak bilen bagly işler: nebit, gaz we gaz kondensatly ýataklary işlemek; magistral turba geçiriji ulgamlaryny ulanmak; nebiti, gazy gaýtadan işleýän zawodlary ulanmak; nebiti we gazy toplumlaýyn taýýarlaýyş enjamlaryny, separasiýa enjamlaryny, sorujy we gysyjy beketleri, rezerwuar parkyny, nebit-gaz çykaryjy hem-de nebiti we gazy gaýtadan işleýän toplumlaryny ulanmak; nebit, gaz we gaz kondensatly ýataklarda, termal suwly ýataklarda, ýerasty we açyk känlerde geofiziki meýdan işlerini, senagat-geofiziki barlaglaryny alyp barmak (atyş we partlaýyş işlerini geçirmekligi goşmak bilen); çüwdürime garşy göreş we gazdan halas ediş işleri («Uglewodorod serişdeleri hakyndaky» Türkmenistanyň Kanunyna laýyklykda nebit işlerini alyp barýanlar muňa girmeýär)
			09.10.90	Tebigy nebiti we gazy gazyp almak bilen bagly beýleki hyzmatlar
	09.9			Gazylyp alynýan peýdaly magdanlary gazyp almak bilen bagly beýleki hyzmatlar
		09.90	09.90.00	Gazylyp alynýan peýdaly magdanlary gazyp almak bilen bagly beýleki hyzmatlar ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda beýleki gazylyp alynýan peýdaly magdanlary gazyp almak bilen bagly hyzmatlar (05;07;08) gazylyp alynýan känlerde barlag işlerini, geologiki gözlegleri we nusgalyk almak işlerini sylag almak üçin ýa-da şertnama easynda ýerine ýetirmek hyzmatlary (barlag üçin geçirilýän burawlaýşy hasaba almak bilen şahtalardan sorduryp çykarmak ýa-da şahtalary çalykdyrmak işleri)* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *känleriň we şahtalaryň üçünji tarapdan ulanylyşy (sylag almak ýa-da şertnama esasynda) (05,07,08 seret); känlerden peýdaly magdanlary gazyp çykarmak üçin ulanylýan maşynlary we gurallary abatlamak işleri (33.12 seret); sylag almak ýa-da şertnama esasynda guýularda geofiziki, geologiki barlag işlerini we seýsmologiki barlag işlerini alyp barmak (71.12 seret)*
			09.90.10	Daş kömri gazyp almak we baýlaşdyrmak bilen bagly hyzmatlar
			09.90.20	Magdan gazyp alyjy senagatda senagat howpsuzlygy boýunça işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dag-magdan işlerini, gazylyp*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				alynýan peýdaly magdanlaryň känlerini, gidrotermal, bejeriş we senagat suwlarynyň hem-de palçyklaryň känlerini gazyp almak işlerini; dag-magdan önümçiliklerini we desgalaryny gurmak bilen bagly işler: ýerasty magdan çykarylýan ýerleri we desgalary gurmak; karýerleri we magdan çykaryjy kärhanalaryň ýokarky (ýerüsti) tehnologiýaly toplumyny gurmak; gidrotehniki desgalary gurmak; ýerasty ulag desgalaryny gurmak; ýörite ýerasty desgalary gurmak; dag-magdan önümçiliklerinde we desgalarynda gurnamak, sazlamak we gözleg işlerini geçirmek; dag-magdan önümçiliklerini we desgalaryny ulanmak bilen bagly işler: gazylyp alynýan peýdaly magdanlaryň ýataklaryny ýerasty usul bilen işlemek; gazylyp alynýan peýdaly magdanlaryň ýataklaryny açyk usul bilen işlemek; gazylyp alynýan peýdaly magdanlaryň ýataklaryny ýerasty we açyk usul bilen bilelikde işlemek; magdan çykarylan ýerleri we tebigy ýerasty giňişlikleri halk hojalygynyň desgalaryny ýerleşdirmek üçin peýdalanmak, ýerasty magdan çykarylýan ýerleri we desgalary gurmak; karýerleri we magdan çykaryjy kärhanalaryň ýokarky (ýerüsti) tehnologik toplumyny gurmak; ýörite ýerasty desgalary gurmak; dag-magdan enjamyny abatlamak bilen bagly işler, dag-magdan önümçiliklerini we desgalaryny ulanmak bilen bagly işler: gazylyp alynýan peýdaly magdanlaryň ýataklaryny ýerasty usul bilen işlemek; gazylyp alynýan peýdaly magdanlaryň ýataklaryny açyk usul bilen işlemek; gazylyp alynýan peýdaly magdanlaryň ýataklaryny ýerasty we açyk usul bilen bilelikde işlemek; magdan çykarylan ýerlerini we tebigy ýerasty giňişliklerini halk hojalygynyň desgalaryny ýerleşdirmek üçin peýdalanmak («Uglewodorod serişdeleri hakyndaky» Türkmenistanyň Kanunyna laýyklykda nebit işlerini alyp barýanlar muňa girmeýär)
			09.90.90	Beýleki mineral çig mallaryny we gurluşyk daşlaryny gazyp almak bilen bagly hyzmatlar
C (seksiýa): 10-33				**IŞLÄP BEJERÝÄN ÖNÜMÇILIKLER (IŞLÄP BEJERÝÄN SENAGAT)** *Gaýtadan işläp bejerýän senagat materiallary, maddalary täze önümiň komponentlerini işläp bejermegiň ähli görnüşlerini (mehaniki işleri, fiziki we himiki gurluşlaryny üýtgetmek) öz içine alýar. Gaýtadan işläp bejermekde ilkinji materiallar, esasan, oba hojalyk çig mallary, tokaý önümleri, balyk tutmak, şeýle-de gazylyp alynýan daşdan we minerallardan ybaratdyr.* *Aralykdaky üýtgetmeler: azyk önümleriniň täzelenmegi we üýtgemegi hem täzeden işläp bejeriş senagatyna degişli bolup duryar. Öndürilen önümleriň ulanmaga taýýar*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				görnüşinde bolmagy ýa-da indiki täzeden işlemelere ýarymfabrikat bolup hyzmat etmegi mümkin, meselem, alýumin önümçiliginde arassalanan alýuminler alýumin simlerini öndürmek üçin çig mal bolup hyzmat edýär. Şeýle hem alýumin önümlerini öndürmek üçin alýuminler gaýtadan işlemelere sezewar edilýär. Öndürilýän maşynlara we gurallara degişli ýöriteleşdirilen önümiň düzümleri (komponentleri) jikme-jik taýýarlanylýar, düzgüne görä, olar şu toparlara – maşyn we gurallary öndürýän önümçilige degişli edilýär. Şeýle bolsa, ýöriteleşdirilen plastmassa önümleri we olara degişli bölekleriň iň gowy galyplary bu topara girizilen 22.2. *Ýöriteleşdirilmedik önümiň, maşynlaryň we gurallaryň şaýlarynyň, meselem, klapanlaryň, şesterinkalaryň, porşnlaryň, elektrik motorlaryň, elektrik simleriň öndürilişi“. Gaýtadan işläp bejerýän önümçiligiň “S” seksiýasynyň degişli toparynda nähili maşynlaryň, gurallaryň hataryna girýändigine seretmezden klassifisirlenýär”. Öndürilýän önümiň komponentlerini gurnamak işleri täzeden işläp bejerýän senagata degişlidir. Käte taýýar önümiň önümçiligi hem galyndy materiallardan işlenendigine garamazdan “Gaýtadan işläp bejerýän önümçilige” degişli hasaplanýar. Mysal üçin, galyndy kümüşlerden önüm öndürmek “Gaýtadan işläp bejerýän önümçilige”degişli edilýär.* ***Bu seksiýa öz içine almaýar:*** *oba hojalyk önümlerini ilkinji işlemek (A seksiýa seret); tokaý önümlerini taýýarlamak (A seksiýa seret); gazylyp alynýan dag jynslaryny we minerallaryny gazyp almak (B seksiýa seret); tehniki hyzmatlar we ýöriteleşdirilen maşynlary we önümçilik enjamlaryny abatlamak (33 bolüme seret); ýöriteleşdirilen maşynlary we önümçilik gurallaryny gurnamak (13.20 seret); galyndylary ilkinji derejeli çig mala öwürmek üçin işlemek (38.3 seret); awtoulag serişdelerini abatlamak (45 seret); azyk önümlerini gönüden-göni ýerinde sarp etmek üçin öndürmek (56 bölüme seret); obýektleri gurmak; olary dikeltmek üçin käbir amallary ýerine ýetirmek (F seksiýa seret); satuw üçin harytlary çekmek we gaplamak, suw ösümlikleri çüýşelere gaplap satuwa taýýarlamak. Buýurma esasynda kompýuterleri ýygnamak, gurnamak, galyndylary sortlamak, şahsy buýurmalar esasynda metallary kesmek, buýrujylaryň talaplaryna görä harytlaryň görnüşini özgerdip öndürmek (G seksiýa seret); ulanylýan şahsy enjamlary we kompýuterleri abatlamak (95 seret).*
CA (kiçi seksiýa): 10-12				**AZYK ÖNÜMLERI (IÇGILERI HASABA ALYP) WE TEMMÄKI ÖNÜMLERINI ÖNDÜRMEK** ***Bu kiçi seksiýa öz içine alýar:*** *içgi suwlaryny içine almak*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				bilen maldarçylykda, balykçylykda öndürilýän önümleri gaýtadan işläp, işlemäge sarp edilýän azyk önümlerini öndürmek, mallar üçin ot-iýim öndürmek muňa girmeýär. Iýilmeýän ýarym fabrikatlar hem bu topara girýär. Önümiň bir görnüşiniň önümçiligi köpelýän önümiň beýleki görnüşiniň öndürilmegine şert döredýär, (meselem, mallaryň soýulmagy deri, ham önümleriniň hem alynmagyna getirýär we bir topara degişli bolýar; künjara öndürmek ýag önümçiligi bilen baglanyşykly ýüze çykýar). Bu bölüm öndürilýän önümleriň görnüşlerine görä ownuk toparlara bölünen: et, balyk, gök önümler we miweler, ýaglaryň görnüşleri, un üwelýän, ýarma öndürýän senagat, mallar üçin ot-iým öndürmek, içgi önümleri we temmäki azyk önümlerini öndürmek.
				Azyk önümçiligi sylag almak ýa-da şertnama esasynda hem öndürilip bilner. Önüm öndürip, ony öndürilen ýerinde satmak, ýerlemek (meselem, çörek-bulka önümleri we konditer önümleri we ş.m.) işlerini amala aşyrýan guramalaryň işleri hem gaýtadan işläp bejerýän senagata degişlidir.
				Eger öndürilýän önümiň mukdary az bolup, onuň esasy işi söwda-satuw bolanda bu guramalar S seksiýa, ýagny "Lomaý we bölek söwda maşynlary we awtoulaglary abatlamak toparyna degişlidir". Öndürilen ýerinde sarp etmek üçin azyk önümlerini taýýarlamak 56-njy bölüme goşulandyr. Mallar üçin galyndylardan, şol sanda gassaphana galyndylaryndan ot-iým taýýarlamak önümçiligi 10.9 topara goşulan, ýöne azyk önümleriniň galyndylaryny ilkinji gezek işlemek senagaty 38.3 topara we 38.21 klasa goşulan.
10				**Azyk önümlerini öndürmek**
	10.1			Et önümlerini öndürmek
		10.11	10.11.00	Et önümçiligi (gaýtadan işlemek we saklamak), guş etinden başga ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *iri şahly mallary, goýunlary, geçileri, doňuzlary, atlary we beýleki mallary soýmak, täze, sowadylan ýa-da doňdurylan läş görnüşindäki etleri bölmek, çekmek işleri; ikinji derejeli et önümlerini gaýtadan işlemek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *gury ýerde ýa-da ýöriteleşdirilen gämilerde kitleri, läheňleri soýmak we etini gaýtadan işlemek; soýulýan mallardan derileri, çig hamlary, tüýli derileri öndürmek; iýilýän mal ýaglaryny ýakyp arassalamak; ikinji derejeli önümleri gaýtadan işlemek; derilerden ütülip alynýan ýüňleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *oba hajalyk guşlaryndan ýaglaryň önümçiligi (10.12 seret); etleri çekip gaplamak (82.92 seret)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	**Topar**	**Klas**	**Kiçi klas, görnüş**	**Ady**
1	**2**	**3**	**4**	**5**
			10.11.10	Täze, sowadylan we doňdurylan etleriň we etleriň ikinji derejeli bölekleriniň önümçiligi
			10.11.90	Soýlan mallardan we ýabany haýwanlardan öndürilýän beýleki önümler
		10.12	10.12.00	Oba hojalyk guşlaryndan et we et önümlerini öndürmek (gaýtadan işlemek we saklamak) ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *guş soýulýan gassaphanalarda guşlary soýmak, böleklere bölüp, çekip taýýarlamak; paýlara bölünen guş etleriniň önümçiligi, sowadylan we doňdurylan oba hojalyk guşlaryndan iýilýän ýaglaryň önümçiligi* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *guş perlerini we sütüklerini öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *etleri gaplamak (82.92 seret)*
			10.12.10	Täze sowadylan we doňdurylan guş etleriniň we iýilýän ikinji derejeli et önümleriniň önümçiligi
			10.12.90	Soýulýan guşlaryň etlerinden beýleki önümleri öndürmek
		10.13	10.13.00	Etden we guş etinden önümleriň (taýýar önümler) öndürilişi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *guradylan, duzlanan, kakadylan we ş.m. etleri öndürmek; sosiskalar, salýamiler, mortadeller, gaply we beýleki kolbasalar; konserwler, paştetler, guýmalar, gaýnadylan butlary, et ekstratlary, şireleri we beýlekiler; taýýar etli tagamlary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *taýýar doňdurylan et önümleriniň önümçiligi (10.85 seret); içi etli çorbalary öndürmek (10.89 seret); lomaý et söwdasy (46.32 seret); etleri gaplamak (82.92 seret)*
			10.13.10	Duzlanan, şerebä ýatyrylan, guradylan ýa-da kakadylan etler we guş etiniň önümleri, ikinji derejeli iýilýän et önümleriniň önümçiligi
			10.13.90	Şöhlat önümleri we beýleki taýýar et önümleri we ikinji derejeli çorbalyk et önümleri we mal ganlaryndan öndürilýän önümleriň önümçiligi
	10.2			Balyklary mollýuskalary we leňňeç şekillileri gaýtadan işlemek we konserwirlemek
		10.20	10.20.00	Balyklary, mollýuskalary we leňňeç şekillileri gaýtadan işlemek we konserwirlemek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *balyklary, leňňeç şekillileri, mollýuskalary gaýtadan işlemek we konserwirlemek; sowatmak, doňdurmak, guratmak, kakatmak, duzlamak, şerebä ýatyrmak, konserwirlemek we ş.m. balyk, leňňeç şekilliler we mollýuska önümlerini öndürmek; gaýnadylan balyk, balyk eti, süýdi, işbili, işbiliň ornuny çalşyjylar we ş.m. taýýar balyk tagamlaryny öndürmek; diňe balygy gaýtadan işlemek we konserwirlemek bilen meşgullanýan gämileriň işi; adamyň sarp etmegi üçin ýa-da mal iýmiti hökmünde peýdalanmak üçin ýaramly balyk ununy öndürmek*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar: *diňe balygy gaýtadan işlemek, konserwirlemek we deňiz ösümliklerini gaýtadan işlemek bilen meşgullanýan ýöritelşdirilen gämileriň işleri* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *hem balyk tutmak hem balygy gaýtadan işlemek we konserwirlemek bilen meşgullanýan gämileriň işi (03.11 seret); ýörite gaýykly bortlarda kitleri gaýtadan işlemek (10.11 seret); deňiz önümlerinden we balykdan ýaglary öndürmek (10.41 seret); doňdurylan taýýar balyk tagamlaryny öndürmek (10.85 seret); balyk çorbasyny öndürmek (10.89 seret)*
			10.20.10	Balyklary, leňňeç şekillileri, mollýuskalary sowatmak, doňdurmak we olary täze durkunda saklamak
			10.20.90	Balyklary, leňňeç şekillileri, mollýuskalary başga usullar bilen gaýtadan işlemek we olardan iýmäge ýaramly we iýilmeýän önümleri öndürmek
	10.3			Gök önümleri we miweleleri gaýtadan işlemek
		10.31	10.31.00	Ýeralmany gaýtadan işlemek we ýapmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýeralmany ilkinji işlemek we saklamak. Taýýarlanylan doň ýeralmany öndürmek, ýeralmadan guradylan şüle öndürmek, ýeralmadan sowuk nahar (zakuska) öndürmek; ýeralma çipsilerini öndürmek, iri we ownuk üwelen ýeralma ununy öndürmek; ýeralmany mehaniki arassalamak* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *ýeralmany senagatda arassalamak*
		10.32	10.32.00	Miwe we gök önümlerden şireli içgileri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *miwelerden we gök önümlerden şire almak, konsentratlary we nektarlary taýýarlamak önümçiligi*
		10.39	10.39.00	Miweleri we gök önümleri başga usullar bilen gaýtadan işlemek we konserwirlemek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *doňdurylan önümlerden we konserwlerden başga, esasyny miwe we gök önümler tutýan azyk önümlerini öndürmek önümçiligi, miweleri, gök önümleri we hozlary konserwirlemek; doňdurmak, guratmak, ýaga ýa-da sirkä ýatyrmak; jebis gaplarda konserwirlemek; miwelerden we gök önümlerden azyk önümlerini we pastalary taýýarlamak jem, žele, marmelad öndürmek; göwrulan, duzlanan ýa-da başga usullar bilen hoz öndürmek; hozdan azyk önümlerini we pastalary öndürmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *miwe we gök önümleriň bazasynda işdäaçarlary, işdäaçar garyndylaryny (gaplanan görnüşde), kesilip taýýarlanan we arassalanan gök önümleri, soýa çig maly bolan tof öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *miwe we gök önümlerden şire öndürmek (10.32 seret) guradylan kösükli ösümliklerden iri*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				we ownuk üwelen un öndürmek (10.61 seret); miweleri we hozlary konserwirlemek (10.82 seret), gök önümlerden taýýar tagamlar öndürmek (10.85 seret), emeli konsentratlary öndürmek (10.89 seret)
	10.4			Ösümlik we mal ýaglaryny öndürmek ***Bu topar öz içine alýar:*** *ýakylan doňuz ýaglaryndan we beýleki iýmäge ýaramly haýwanlaryň ýaglaryndan başga ösümlik we mal ýaglaryny öndürmek*
		10.41	10.41.00	Ösümlik we mal ýaglaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *arassalanmadyk ösümlik ýagyny öndürmek: zeýtun, soýa, palma, günebakar, pagta, raps (surepka), gorçisa, zygyr we ş.m.; ýagsyzlandyrylmadyk, iri we ownuk üwelen ýagy alynýan ösümlikleriň dänesinden un öndürmek; arassalanan ösümlik ýaglaryny öndürmek: zeýtun, soýa we ş.m.; ösümlik ýaglaryny ilkinji gezek işlemek: ýuwmak, gaýnatmak, kislotalar bilen arassalamak, polimerizasiýa, degidratasiýa, gidrogenizasiýa we ş.m.geçirmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *iýilmeýän haýwanlardan ýag önürmek; balyk we deňiz süýdemdirijilerinden ýag öndürmek; pagta süýümlerini we beýleki ýag önümçiliginiň galyndylaryndan önüm öndürmek, meselem, sarun* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *doňuz we beýleki iýilýän mallaryň ýaglaryny ýakmak we arassalamak (10.11 seret), margarin öndürmek (10.42 seret), mekgejöweni çygly üwemek (10.62 seret), mekgejöwen ýagyny öndürmek (10.62 seret), efir ýaglaryny öndürmek (20.53 seret) himiki prosesler arkaly ýaglary ikinji işlemek (20.59 seret)*
			10.41.10	Arassalanmadyk ösümlik we mal ýaglaryny öndürmek
			10.41.90	Arassalan ösümlik we mal ýaglaryny öndürmek
		10.42	10.42.00	Margarin we beýleki dürli görnüşli ýaglary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *margarin öndürmek, ýagy, garyndylary we şoňa meňzeş pasta şekilli önümleri öndürmek, dürli kulinar ýaglaryny öndürmek*
	10.5			Süýt önümlerini öndürmek
		10.51	10.51.00	Süýdi gaýtadan işlemek we syr (peýnir gaýnatmak) öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *çig sowuk süýtleri öndürmek, olary pasterizirlemek, zyýansyzlandyrmak we gomogenizirlemek, şeýle hem ýokary gyzgynlykdaky ilkinji işlemegi amala aşyrmak. Bişmedik çig süýtden çig gaýmak almak; goýy süýtleri gatykly we gatyksyz, şeýle hem gury süýtleri öndürmek; mesge öndürmek; ýogurt (gatyk), peýnir (syr), dorag, çüýrän süýtden turşy suw (syworotka) almak we kazein, laktoza ýaly önümleri öndürmek, süýtli içgileri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *çig sygyr süýdüni öndürmek*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				(01.41 seret); geçi we goýun, baýtal, düýe çig süýtlerini öndürmek (01.43; 01.44; 01.45 seret); emeli süýt we syr (peýnir) önümçiligi (10.89 seret).
			10.51.10	Sowuk süýt we çig gaýmak öndürmek (sliwka)
			10.51.90	Syr (peýnir) we beýleki uýadylan süýt önümleri öndürmek
		10.52	10.52.00	Buzgaýmak öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *buzgaýmagyň çig gaýmakly we beýleki doňduryan desertler ýaly görnüşlerini öndürmek.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *buzgaýmak - kafeleriniň işi (56.10 seret)*
	10.6			Krahmal, krahmally önümleri, un we ýarmalary öndürmek ***Bu topar öz içine alýar:*** *gök önümlerden un ýa-da ýarma üwemek, şaly üwemek we arassalamak, şeýle hem bu önümlerden garyndylar we pasta öndürmek, bu topara mekgejöweni çygly üwemek, krahmal we krahmal önümlerini öndürmek hem girýär*
		10.61	10.61.00	Un we ýarma öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *däneleri ilkinji işlemek (iri we ownuk görnüşli un bugdaý, arpa, süle, mekgejöwen ýarmasyny üwemek); tüwini ilkinji gezek işlemek; üwemek, alnan tüwini arassalamak, tüwüden un öndürmek, iýilýän hozlardan, gury gök önümlerden, kösükli ösümliklerden, köki miweli gök önümlerden iri we ownuk üwelen un öndürmek; dänelerden ertirlik üçin önümler öndürmek; çörek, köke, tort, şekernanlary, guýmaç bişirmek üçin un garyndylaryny öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *iri we ownuk üwelen ýeralma unlary (10.31 seret); mekgejöweni çyg üwemek (10.62 seret)*
			10.61.10	Tüwini ilkinji işlemek, tüwi ununy öndürmek
			10.61.20	Tüwiden beýleki dänelerden we gök önümlerden we hozlardan un öndürmek
			10.61.90	Ýarma, däne ownuklaryny, ertirlik üçin patraklar we dürli görnüşli önümler öndürmek
		10.62	10.62.00	Krahmal we krahmal önümlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *tüwiden, ýeralmadan, mekgejöwenden krahmal öndürmek we ş.m.; mekgejöweni çig üwemek; glýukoza toşabyny, maltoza we ş.m. öndürmek; glýuten we tapoik öndürmek, mekgejöwen ununy öndürmek.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *laktoza öndürmek (10.51 seret); şekerçiňrik we şugundyr gantlaryny öndürmek (10.81 seret); emeli bal we karamel öndürmek (10.82 seret)*
	10.7			Çörek-bulka önümlerini öndürmek (bişirmek)
		10.71	10.71.00	Çörek we beýleki undan öndürilip uzak saklanylmaýan konditer önümlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *çörek we bulka öndürmek; uzak saklanylmaýan konditer önümlerini (şekernanlarynyň görnüşleri, tortlary öndürmek)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *uzak saklanýan konditer önümlerini öndürmek (10.72 seret); un önümleri (makaron) (10.73 seret); restoranlar we başga guramalar tarapyndan çalt sarp edilýän un önümlerini bişirmek (56 seret)*
		10.72	10.72.00	Uzak saklanýan konditer un önümlerini: suhari we kökeleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *suhari, guradylan çörek, bulka önümleri we kökeleri öndürmek; uzak saklanýan konditer un önümlerini, tort, şekernanlaryň görnüşlerini öndürmek; süýji we duzly işdäaçar öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýeralmadan işdäaçar önümlerini öndürmek (10.31 seret)*
		10.73	10.73.00	Makaron önümlerini (makaron, aşlar, kuskus we ş.m. önümleri) öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *un önümleri: makaron, aş, bişirilen we bişirilmedik, işlekli we içi boş kuskus öndürmek; doňdurylan ýa-da konserwirlenen gaplanan makaron önümlerini öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *taýýar kuskusdan öndürilen tagamlar (10.85 seret); makaron önümlerinden öndürilen çorbalar (10.89 seret)*
	10.8			Azyk önümleriň başga görnüşlerini öndürmek ***Bu topar öz içine alýar:*** *gant we gant önümlerini: kofe, çaý, kakao, ýörite goşundylar we taýýar tagamlary öndürmek*
		10.81	10.81.00	Gant önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gandy guradyp kerpiç görnüşli bölmek, (saharoza) şekerçiňrikden, gant şugundyryndan, klendan, palmadan alnan şirelerden gandyň deregini tutujysyny öndürmek; gant toşaplaryny, melassa, klen toşabyny öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *glýukoza, glýukoza toşabyny, maltoza (10.62 seret) öndürmek*
		10.82	10.82.00	Gantdan kakao şokalad we konditer önümlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kakao uny, kakao ýagy, kakaodan goýy we suwuk ýaglary öndürmek; şokolad we şokolad konditer önümlerini öndürmek; gantdan konditer önümleri; karamel, nuga, ak şokolad öndürmek,çeýnelýän sakgyçlary, pastelalary we nogul ýaly önümleri öndürmek; ganda ýatyrylan miweleri, miwe gabygyndan ganda ýatyrylan sukatlary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *saharoza öndürmek (10.81 seret)*
		10.83	10.83.00	Çaý we kofe öndürmek we täzeden işlemek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kofe dänelerini, kofeinden arassalap gowurmak; kofeden ekstraktlary we konsentratlary, üwelen kofe, ereýän kofe ýaly önümleri öndürmek; kofe ýerine ulanylýanlary öndürmek; çaý garyndylaryny, mate taýýarlamak; çaýy çekip (ölçäp) çaý*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				haltajyklaryna, gaplara gaplamak ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *çaý otlaryndan (narpyz, romaşka, werbena we ş.m.) içgilik suwuklyklary taýýarlamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *inulin öndürmek (10.62 seret); ruhuňy täzeleýji içgileri, piwo, çakyr we beýleki içgi önünlerini öndürmek (11 seret); derman serişdeleri hökmünde ulanylýan derman otlarynyň içgilik suwuklyklary öndürmek (21.10 seret)*
		10.84	10.84.00	Nahara goşmaça atylýan ýakymly ysly (priprawa) önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýörite taýýarlanýan ýakymly ysly goýaltmalary (maýonez, gorçisa ununy we poroşogyny, taýýar gorçisa we ş.m.); sirke öndürmek; adamlar tarapyndan sarp edilýän duz (meselem, ýodlandyrylan) öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýakymly ysly goşundylary taýýarlamak üçin, ýakymly ysly otlary ösdürip ýetişdirmek (01.28 seret)*
		10.85	10.85.00	Taýýar tagamlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *naharlary we taýýar tagamlary öndürmek (taýýarlanan, goşmaça tagam berlen-jazlanan we gaýnadylan). Bu tagamlar uzak möhletli saklamak maksady bilen doňdurylan ýa-da konserwirlenen we köplenç, ýörite gaplara gaplanan görnüşde taýýarlanan (bu klas restoranlardaky ýaly gös-göni peýdalanmaga taýýarlanýan tagamlalry öz içine almaýar). Bu tagamlar ikiden az bolmadyk düzümden durýar (nahara goşmaça atylýan ýakymly ysly goşundylardan (priprawalar) başga* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *guş etinden ýa-da etden öndürilen taýýar tagamlary öndürmek; balykdan öndürilen taýýar tagamlary öndürmek; gök önümlerden öndürilen taýýar tagamlary öndürmek; taýýar pissalary öndürmek; ýerli milli tagamlary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *düzümi diňe bir zatdan durýan täze ter önümlerden öndürilen taýýar tagamlary öndürmek (10 seret); fast-fud öndürmek (10.89 seret); taýýar tagamlary lomaý satmak, ýerlemek (46.38 seret); taýýar tagamlary bölkleýin satmak, ýerlemek (47.11;47.29 seret); taýýar tagamlary öndürmek bilen meşgullanýan guramalaryň işleri (56.29 seret)*
		10.86	10.86.00	Bir görnüşe getirilen (gomogenleşdirilen) çaga iýmitleri we berhiz saklamak üçin önüm öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýörite berhiz saklamak üçin öndürilýänler: çagalar üçin süýtataryndylary, emýän çagalar üçin süýt we beýleki iýmitlendiriji önümler; çaga iýmitleri, az we has peseldilen koloriýaly, ýörite adam*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				agramyny artdyrmazlygy üçin öndürilýän önümler; lukmançylykda ýörite bellenýän maslahat berilýän iýmit önümleri öndürmek; düzümi az, peseldilen natrili we düzüminde natriý bolmadyk berhiz önümleri agyr işleri ýerine ýetirýän adamlar üçin iýmit önümlerini öndürmek; aýratyn hem sport bilen meşgullanýanlar üçin iýmit önümlerini öndürmek; süýji keselliler (diabetliler) üçin ýörite iýmitleri öndürmek
			10.86.10	Çaga iýmitlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *çagalar üçin süýt garyndylary, emýän çagalar üçin süýt we beýleki iýmitlendiriji önümlerini; çaga iýmitlerini öndürmek işi*
		10.89	10.89.00	Beýleki toparlara goşulmadyk azyk önümlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *çorbalary we etli bulýonlary öndürmek; şekeriň we ary balynyň ýerini tutujylary öndürmek; fast-fuda (gorda bişirilen guşlar bolman, sandwiçler) taýýarlamak; beýleki toparlara goşulmadyk tagam berijileri we gaýry azyk önümlerini taýýarlamak; hamyrmaýa öndürmek; etden, balykdan, leňňeç şekillilerden we mollýuskalardan suw şirelerini we ekstraktlary öndürmek; süýdüň ýerini tutujylary öndürmek; gaýtadan işlenen ýumurtga önümlerini, şol sanda gabyksyz ýumurtgalary, ýumurtga sarysyny we agyny, ýumurtga tozuny we ş.m. öndürmek; emeli konsentratlary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gök önümleriň we ir-iýmişleriň ammarynda önümleri öndürmek (10.39 seret); doňdurylan guşlary öndürmek (10.85 seret); alkogolly içgileri, piwe, wino we gaýry gurplandyryjy içgileri öndürmek (11 seret)*
			10.89.10	Çorbalary we ýumurtga önümlerini öndürmek
			10.89.20	Hamyrmaýa öndürmek
			10.89.90	Beýleki toparlara goşulmadyk azyk önümlerini öndürmek
	10.9			Mallar üçin taýýar ot önümlerini öndürmek
		10.91	10.91.00	Fermalarda saklanýan mallar üçin taýýar ot-iýimleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *fermada saklanýan mallar üçin ot-iýmlere goşulýan goşundylary hem hasaba alyp, taýýar ot- iýmlik önümleri öndürmek, ferma mallary üçin garylmadyk iýmlik önümleri öndürmek; gassaphana galyndylaryndan mallar üçin iýmler taýýarlamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *mal iýmine goşmak üçin balyk uny öndürmek (10.20 seret); mal iýmini öndürmek (10.41seret); mal iými üçin goşundylar ulanyp beýleki önümleri öndürmek, meselem, ýag we ýagly önümçiligi (10.41 seret), un galyndylaryny öndürmek (10.61 seret)*
		10.92	10.92.00	Öý haýwanlary üçin taýýar öt-iýmlik önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *öý haýwanlary, şol sanda itler, pişikler, balyklar, guşlar üçin taýýar ot-iýmlik önümler*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				taýýarlamak. gassaphana galyndylaryny ot-iým taýýarlamakda ulanmak
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** mallar üçin taýýarlanýan iýme goşulýan balyk ununy öndürmek (10.20 seret); künjaralary öndürmek (10.41 seret); mal iýmini öndürmekde ulanyp boljak ýag öndürmek (10.41 seret); un harazlaryndaky galyndylar (10.61 seret)*
11				**Içgileri öndürmek**
				***Bu bölüm öz içine alýar:** içgi önümlerini, şol sanda alkgollsyz içgileri - mineral suwlary, fermentasiýa ýoly bilen alnan alkogolly içgileri, piwo, çakyr we gaýnadylyp saplanan alkogolly içgileri öndürmek*
				***Bu bölüm öz içine almaýar:** miwe we gök önümlerden şire öndürmek (10.32 seret); süýtli içgileri öndürmek (10.51 seret); kofeden, çaýdan, mateden öndürilýän içgiler (10.83 seret)*
	11.0			Içgileri öndürmek
		11.01	11.01.00	Spirti arassalamak, rektifirlemek we kupažirlemek
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** distillirlenen alkogolly (arak, wiski, konýak, brendi, žina, likýor we ş.m.) içgileri we garyşyk içgi önümlerini öndürmek; turşan materiallardan (önümlerden) etil spirtiniň öndürilişi, aramlyk spirtiniň öndürilişi; neýtral spirt önümlerini öndürmek*
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** distillirlenmedik alkogolly içgileri öndürmek (11.02;11.06 seret); etil spirtini sintezli öndürmek (20.14 seret); etil spirtiniň fermentasiýa önümlerini öndürmek (20.14 seret); spirti çüýşe gaplara gaplamak (46.34; 82.92 seret - eger bu işler sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda ýerine ýetirilýän bolsa)*
		11.02	11.02.00	Üzümden çakyr öndürmek
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** üzümden çakyr öndürmek; belli-belli ýerlerde ýokary hilli çakyrlary, naharhana çakyrlaryny öndürmek; üzüm şiresinden çakyr öndürmek; alkogolsyz ýa-da az alkogolly çakyr öndürmek*
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar**: çakyr gaplamagy (46.34; 82.92 seret (eger bu işler sylag almak ýa-da şertnama esasynda ýerine ýetirilýän bolsa)*
		11.03	11.03.00	Sidr (alma çakyry) we beýleki miwe ir-iýmişli çakyrlary öndürmek
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** sidr, armytly, bally, beýleki miwe we ir-iýmişli alkogolly çakyrlary öndürmek; miwe we ir-iýmişli, garyşyk çakyr içgilerini öndürmek*
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar**: çakyr gaplamagy (46.34; 82.92 seret, eger bu işler sylag almak ýa-da şertanama esasynda ýerine ýetirilýän bolsa)*
		11.04	11.04.00	Beýleki distillirlenmedik, turşama prosesi geçirilen materiallardan öndürilen içgileri öndürmek

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *wermut we şoňa meňzeş beýleki hoşboý ys berilen içkileriň öndürilişi*
		11.05	11.05.00	Piwo öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *piwo, el, porter ýaly soloddan öndürilýän içgi önümlerini öndürmek; alkogolsyz ýa-da alkogolly piwo öndürmek*
		11.06	11.06.00	Solod öndürmek
		11.07	11.07.00	Alkogolsyz içgileri; mineral suwlary we beýleki çüýşä gaplanan suwlary öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *alkogolsyz (alkogosyz piwo we çakyr önümlerinden başga içgileri öndürmek); tebigy mineral suwlary hasaba almak bilen mineral suwlary çüýşe gaplara gaplamak; alkogolsyz gant we ýakymly yslar goşulan (limonad, oranžada, kola, tropik miwe içgileri we ş.m.) içgileri öndürmek*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *gök önümlerden we miwelerden şire öndürmek (10.32 seret); süýtli içgileri öndürmek (10.51 seret); kofe, çaý, mate goşulan içgileri öndürmek (10.83 seret); alkogolly içgileri öndürmek (11.01;11.05 seret); alkogolsyz çakyr önümlerini öndürmek (11.02 seret); alkogolsyz piwo önümlerini öndürmek (11.05 seret); buz öndürmek (35.30 seret); çüýşe gaplara gaplamak (46.34 ýa-da 82.92 seret, eger sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda ýerine ýetirilýän bolsa)*
			11.07.10	Gaplanan agyz suwuny öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *ähli görnüşli tebigy adaty suw (süzgüçden geçirilen, zyýansyzlandyrylan, arassalanan ýa-da ýumşadylan)*
12				**Temmäki önümlerini öndürmek**
	12.0			Temmäki önümlerini öndürmek
				Bu topar öz içine alýar: *oba hojalyk önümlerini (temmäkini) täzeden işläp sarp etmäge taýýar önüm görnüşinde getirmek.*
		12.00	12.00.00	Temmäki önümlerini öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *temmäki önümlerini (çilim we sigara, çilim üçin temmäkileri, şybyk temmäkilerini, çeýnelýän temmäkileri, ysgalýan temmäkileri) öndürmek: "gemogezirlenen" ýa-da "dikeldilen" temmäki önümlerini öndürmek; temmäki ýapraklaryny ilkinji işlemek (temmäki ýapraklaryny we sapmalary aýyrmak)*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *temmäki ösdürip ýetişdirmek, ony ilkinji gezek işläp bejermek, taýýarlamak (01.15; 01.63 seret)*
CB (kiçi seksiýa): 13-15				**DOKMA ÖNÜMÇILIGI; GEÝIMLERI WE AÝAKGAPLARY, DERI WE GAÝRY DERI ÖNÜMLERINI ÖNDÜRMEK**
13				**Dokma önümçiligi**
				Bu bölüm öz içine alýar: *dokmaçylyk senagaty üçin süýümleri egirmek; matalaryň bezeg işlerini we egin-*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				eşiklere gerekli zatlary, 14 bölüme goşulan taýýar dokma önümlerini, egin – eşiklere gerek zatlardan başga (süpürgileri, odeýallary, halylary, ýüp önümlerini) trikotaž we örme matalar hem-de olardan (meselem, jorap önümleri, poluwerler) önümleri öndürmek. Ösümliklerden süýüm öndürmek üçin topardaky çig mallar ulanylýar, haçanda emeli we sintetik süýümler öndürilende bu himiki prosesler we görkezilen önümçilik 20.60 topara goşulýar.
	13.1			Dokmaçylyk süýümlerini we ýüplerini taýýarlamak
		13.10	13.10.00	Dokmaçylyk süýümlerini we ýüplerini taýýarlamak, egrip taýýarlamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dokmaçylykda ulanylýan süýümleri taýýarlamak amallaryny, şol sanda pile önümçiligi, ýüpek sapaklary ýuwmak we olara tow bermek işlerini amala aşyrmak; ýüňleri ýagsyzlandyrmak, karbonizirlemek we kardo usuly bilen daramak işini geçirmek; mal ýüňlerini, ösümlik, emeli we sintetik süýümleri darak bilen ýa-da kardo usuly bilen daramak, satmak maksady ýa-da içki sarp ediliş üçin örme ýa-da tikme önümleri öndürmäge gerekli sapaklary öndürmek; zygyr önümlerini tüýtmek, saýlamak, tow bermek, birnäçe gezek gatlaklap işmek we birnäçe gatdan bir ýüp emele getirmek. emeli we sintetik sapaklary suwa ýatyrmak dürli dokma materiallaryndan, şol sanda pagtadan tikin sapaklaryny öndürmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *kagyz ýüplerini öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *oba hojalyk önümçiligi bilen ugurdaş taýýarlyk işlerini geçirmek (0.1 seret); gabyk süýümlerini suwa ýatyrmak (01.16 seret); pagta arassalamak (01.63 seret); himiki süýümleri (emeli we sintetik) öndürmek (20.60 seret); aýna süýümlerini taýýarlamak (23.14 seret)*
			13.10.10	Pagta süýümlerini taýýarlamak we egirmek
			13.10.20	Ýüň süýümlerini taýýarlamak we egirmek
			13.10.30	Ýüpek süýümlerini taýýarlamak we egirmek
			13.10.40	Zygyr süýümlerini taýýarlamak we egirmek
			13.10.50	Tikinçilik sapaklaryny öndürmek
			13.10.90	Beýleki görnüşli süýümleri taýýarlamak we egirmek
	13.2			Dokma senagaty
		13.20	13.20.00	Dokma senagaty ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dokma önümçiligi. Dokmaçylykda başlangyç çig maly bolup ýüpek, ýüň, mallardan we ösümliklerden alynýan süýümler emeli we sintetik süýümler, aýna süýümleri hyzmat edýär* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *inli mata önümçiliginde nah matalar, pagta süýümlerinden, emeli ýa-da sintetik ýüplüklerden; ýüň matalar ýüň we ýüň görnüşli matalaryň*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				ýüplüklerinden ýa-da emeli we sintetik ýüplüklerden öndürilen ýüpek we ýüpek hilli matalar, ýüpek ýüplüklerden, emeli we sintetik ýüplüklerden öndürilýän beýleki görnüşli inli matalary, zygyr rami, kendir, žut we beýleki gabyk süýümlerinden hem-de polipropilen süýümlerinden matalar öndürmek
				Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar: *tüýjümek, ýumşak, (mahmal, plýuş we ş.m.) we hasa matalary öndürmek. Ýuka, gözenekli matalary goşup örmek; emeli matalardan deri matalaryny öndürmek*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *ýere düşelýän dokama matalar (13.93 seret); dokalmaýan matalary öndürmek (13.99 seret); inçe insiz matalary dokamak (13.96 seret); trikotaž matalary dokamak (13.91 seret); dokalmaýan polotnolary, fetr matasyny öndürmek (13.99 seret)*
			13.20.10	Nah matalar önümçiligi
			13.20.20	Ýüň matalar önümçiligi
			13.20.30	Ýüpek matalar önümçiligi
			13.20.40	Zygyrdan dokalýan mataları önümçiligi
			13.20.90	Beýleki mataları görnüşleriniň önümçiligi
	13.3			Mataları we dokma önümleriniň bezeg işleri
		13.30	13.30.00	Mataları we dokma önümleriniň bezeg işleri
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *matalary agartmak, boýamak, gül basmak (şol sanda termonabiwka işi), petlemek, guratmak, buga tutmak matanyň girmezligine garşy iş geçirmek, aşgara ýatyrmak ýaly işleri aslynda özünde dokalmadyk taýýar önümlerinde egin-eşikleri hasaba almak bilen amala aşyrmak*
				Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar: *jinsi matalary agartmak; dokma önümlerini eplemek we şuňa meňzeş işler; dokalan matalary suw geçirmeýän ýagdaýa getirmek üçin matanyň ýüzüni rezin bilen örtmek we ş.m. dokalan önümlere gül basmak*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *ýüzi rezin bolan ýa-da esasy komponentine rezin örtülen suw geçirmeýän matalary öndürmek (22.19 seret)*
	13.9			Dokma önümleriniň beýleki görnüşleriniň önümçiligi.
				Bu topar öz içine alýar: *dokma önümlerini (egin-eşik zatlaryndan başga 14 bölüme seret); şol sanda: naharhana we ýatylýan daşlyklary, halylary, ýüpleri, tekstil matalary we olaryň önümlerini, pozumentden önümleri we ş.m*
		13.91	13.91.00	Örüji maşynda örülen ýa-da elde örülen trikotaž polotnolaryň öndürilişi
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *trikotaž polotnolaryny öndürmek we ony ilkinji işlemek, tüýli sütükli matalary (mahmal, plýuş we ş.m.) we ýumşak polotnolary; gözenekli torly gardin týul polotnolary raşel maşynlarynda ýa-da şoňa meňzeş maşynlarda öndürmek; emeli tüýli derileri we trikotaž polotnolaryň başga görnüşlerini öndürmek*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *gözenekli kružewaly we gardin týulluk polotnolaryň reşel maşynynda ýa-da şoňa meňzeş maşynlarda dokalan görnüşlerini dokamak (13.99 seret); trikotaž önümlerini öndürmek(14.39 seret)*
		13.92	13.92.00	Egin- eşiklerden başga taýýar dokma önümlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *(ýorganlary, ýolluk pledleri hasaba alyp); ýatyş, naharhana, aşhana,hajathana belýolaryny öndürmek; ýassyklary, diwan ýassyklaryny, puorlary, köpelen içi pamykly, perli ýorganlary, ýatyş halatlaryny öndürmek; gündelik durmuşda, hojalykda dürli maksatlar üçin ulanylýan (gardin porter–tutulyk, ştor, ýorgan-düşek örtüjileri, mebel we maşyn örtüjileri: brezentleri, tentleri (saýawanlary), kemping enjamlaryny, elekleri, markiz (günden goraýjy žalýuzleri) örümlerini öndürmek; baýdaklary, wympelleri, tozan süpürýän esgileri we.ş.m. önümleri we halas ediş gursakçalaryny öndürmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *elektrik odeallarynyň dokma böleklerini öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *tehniki maksatlar üçin ulanylyan dokma önümlerini öndürmek (13.96 seret)*
		13.93	13.93.00	Haly we haly önümlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýere (pola) düşelýän mata keçeleri hasaba almak bilen haly we haly önümlerini, matalary, halyjyklary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *örmek üçin taýýarlanan materiallardan boýra düşekleri öndürmek (16.29 seret); dykylyk gabykdan haly örtgülerini öndürmek (16.29 seret); linoleum we başga plastmassa däl gaty pol örtgülerini öndürmek (22.23 seret)*
			13.93.10	El haly we haly önümlerini öndürmek
		13.94	13.94.00	Urgan-tanaplary, ýüpleri, inçe kendir ýüpleri, tor ýaly önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *plastmassa ýa-da rezine ýatyrylan ýa-da plastmassa, rezin siňdirilmedik dokma süýümlerinden ýa-da lentalardan, ýa-da şoňa meňzeş materiallardan urganlary, tanaplary, ýüpleri we inçe kendir ýüpleri, troslary öndürmek. Urgandan, tanapdan, ýüplerden tor önümlerini öndürmek; torluk polotnolardan we ýüplerden taýýar önümleri öndürmek; balyk tutulýan, gämilerde goranmak üçin ýük düşürilýän ýerlerde ulanylýan stroplary, troslary we ýüpleri we.ş.m ujy metal halkaly önümleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *saç üçin torlar öndürmek (14. 19 seret); metal simleri öndürmek (25.93 seret); sport awlary üçin öndürilen önümler (32.30 seret)*
		13.95	13.95.00	Dokma däl materiallar we olardan öndürilýän önümler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *13 we 14 bölümlerdäki*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				toparlara goşulmadyk dokma önümlerinden matalar öndürmek
		13.96	13.96.00	Önümçilik we tehniki maksatlarda ulanmaga niýetlenen beýleki dokma önümleriniň önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *lentalaryň we insiz matalaryň başga görnüşlerini (örme biri-biri bilen ýelmeşdirilen önümleri hasaba alyp) öndürmek; etiketkalary, emblemalary bezeg üçin ulanylýan gotaz, jähek we ş.m. önümleri öndürmek; plastmassa siňdirilen, ýüzi plastmassa bilen örtülen matalary öndürmek; daşy dokma materially daşlar bilen örtülen, metallaşdyrylan we metal ýüplükleri,rezin sapaklary we tanaplary öndürmek; dürli dokma materiallaryny öndürmek (çydamlylygy ýokary hilli sapaklardan örülen şina tanaplary, polotno kolpaklary, suratkeşler üçin kendir matalar, borta çekilýän dykyz, galyň matalar, krahmal ýa-da ýelim siňdirilen matalar); dürli dokma önümleri öndürmek (dokma petleleri, gaz gyzdyryjy torlary we turba görnüşli polotnolary öndürmek, ýangyn söndüriji (gollary), şlangalary, konweýer lentalary, suw geçiriji remenleri, süzgüç we elemek üçin matalar); awtoulag garniturlaryny öndürmek; beýleki toparlara goşulmadyk dokma rezin ýa-da plastmassa siňdirilen ýa-da ýüzi plastmassa bilen örtülen materiallary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *eger esas bolup rezin durýan bolsa, konweýer lentasyny, suw geçiriji remenleri, rezin siňdirilen ýa-da üsti rezin bilen örtülen matalardan öndürmek (22.19 seret); berkitmek maksady bilen kauçuk ýa-da plastmassa plastinkalary öndürmek (22.19; 22.21 seret); metal süýümlerini öndürmek (25.93 seret)*
		13.99	13.99.00	Beýleki toparlara goşulmadyk dokma önümleriň başga görnüşlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *fetr öndürmek; kružewaly, gözenekli, gardin-týulluk polotnolary, şeýle hem kružewaly, nagyşly aýratyn bölek ýa-da zolak polotnolary öndürmek; geýimleri bezemek üçin pozumentlenen sapaklary, lentalary öndürmek; dokma önümlerinden öndürilen aýakgap bagjyklaryny, baglaryny öndürmek; pamykdan öndürilen kesindi önümleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *pola ýazmak üçin dokalan keçe öndürmek (13.93 seret); dokma çig malyndan gigiýeniki salfetkalary, tamponlary öndürmek (17.22 seret)*
14				**Geýimleri öndürmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *dürli materiallardan (deri, mata, trikotaž) egin-eşik; içki geýimler, daşky, üstki geýimler, erkekler, aýallar, çagalar, işçiler üçin gündelik geýilýän eşikler, sport eşikleri, şeýle hem egin-eşikler üçin aksesuarlary (taýýar görnüşde ýa-da buýurmalar esasynda) öndürmek; deri eýlemek (deri eýleme işleri), deriden*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				önümleri öndürmek hem bu bölüme goşulan
	14.1			Deriden öndürilen başga egin-eşik önümçiligi ***Bu topar öz içine alýar:*** *egin-eşik öndürmek. Öndürilen önümiň rezin siňdirilen ýa-da üsti rezin örtükli matalardan bolmagy mümkin*
		14.11	14.11.00	Deriden öndürilen egin-eşikler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *tebigy derilerden ýa-da emeli derilerden öndürilen eşikler, şeýle hem işki eşikleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *tüýli deriden önüm öndürmek (14.20 seret); sport üçin deri ellikleri we sport üçin deriden başgaplary öndürmek (32.30 seret); ýangyn söndürijiler üçin gorag eşigini öndürmek (32.99 seret)*
		14.12	14.12.00	Işçi eşiklerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *işçiler üçin ýörüte niýetlenen eşikleri,şol sanda önümçilik we professional eşikleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *aýakgap öndürmek (15.20 seret); ýangyn söndürijiler üçin gorag eşikleri öndürmek (32.99 seret); eşikleri abatlamak işleri (95.29 seret)*
		14.13	14.13.00	Beýleki daşky eşikleriň önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *aýallar we erkekler üçin (palto, pidjak, kostýum, ýubka, balak, komplekt eşikler) trikotaž polotnolardan, dokma matalardan, dokma däl materiallardan beýleki daşky eşikleri öndürmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *buýurmalar esasynda egin-eşik öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *deri, bagana egin-eşikleri (başgapdan başga) öndürmek (14.20 seret; rezin ýa-da plastmassa egin-eşikleri ýelmemek usuly bilen öndürmek (22.19;22.29 seret); ýangyn söndürijiler üçin gorag eşigi (32.99 seret) egin-eşikleri abatlamak işleri (95.29 seret)*
		14.14	14.14.00	Içki eşikleriň önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dokma matalardan, trikotaž polotnolardan, kružewalardan we ş.m. erkekler, aýallar, çagalar üçin (köýnek, maýka, kalson, kelte balak, pitala, gije ýatylýan köýnekler, halatlar,bluzka, plawka, býusgalter, (göwüslik), korset, guşak we.ş.m.) içki eşikleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *eşikleri abatlamak işi (95.29 koda seret)*
		14.19	14.19.00	Beýleki egin - eşikler we aksesuar önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *täze doglan çagalar üçin eşikleri öndürmek; sport eşiklerini öndürmek; telpek, şlýapa, papak önümlerini öndürmek; egin-eşiklere degişli beýleki aksesuarlary (ellik, dürli görnüşli guşaklar, şal, galstuk (boýunbag), boýun ýaglyjaklary, saç üçin tor we ş.m.) öndürmek*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar: *baganadan, deriden başgaplary öndürmek, dokma materiallardan aýakgabyň üski bölegini öndürmek; bagana ýa-da deriden bezeg edilen egin-eşikleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *sport başgaplaryny öndürmek (32.30 seret); ýangyç söndürijiler üçin gorag eşiklerini öndürmek (32.99 seret); egin-eşikleri abatlamak işi (95.29 seret)*
			14.19.10	Kellä geýilýän zatlary öndürmek
			14.19.90	Beýleki toparlara goşulmadyk egin-eşikleriň we aksesuarlaryň başga görnüşleriniň önümçiligi
	14.2			Tüýli deri we bagana önümleriniň önümçiligi
		14.20	14.20.00	Tüýli deri we bagana önümleriniň önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *deriden we baganadan önüm öndürmek; puflary, deri we bagana egin-eşiklerini,olara degişli aksesuarlary öndürmek; garaköli baganalar toplumyny plastinka üçin,goýbermek üçin we ş.m öndürmek; dürli maksatlara (mysal üçin pola, ýere düşemek üçin) niýetlenen deri, bagana önümlerini öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *deriden, baganadan taýýar önümleri öndürmek (01.4, 01.70 seret); çig derileri we baganalary öndürmek (10.11 seret); esasyny dokma matalar ýa-da trikotaž polotno tutýan emeli tüýli derileri öndürmek (13.20;13.91 seret); tüýli derilerden baş geýimleri öndürmek (14.19 seret); deri bilen bezelen egin-eşikleri öndürmek (14.19 seret); derileri boýamak we bezeg işlerini geçirmek (15.11 seret); käbir bölekleri deriden bolan aýakgaplary: botinka, tufli, ädik öndürmek (15.20 seret)*
	14.3			Trikotaž önümlerini öndürmek
		14.31	14.31.00	Trikotaž jorap-çülki önümlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *jorap-çülki önümlerini (jorap, çülki, kolgotki we ş.m.) öndürmek*
		14.39	14.39.00	Beýleki trikotaž önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *trikotaž poluwerleri, kardiganlary, žemperleri, žiletleri (ýeňsiz gursakçalar) we şoňa meňzeş önümleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *trikotaž matalary öndürmek (13.91 seret); trikotaž jorap-çulki önümlerini öndürmek (14.31 seret)*
15				**Deri, deri önümlerini öndürmek, aýakgaplary öndürmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *derini ilkinji işlemek, eýläp bejermek we deriden taýýar önüm öndürmek, önüm öndüriliş prosesiniň tebigy gaýyş çig malyndan öndürilişine gabat gelýändigi göz öňüne tutulyp, kompozitli gaýyşdan öndürilen önümler hem bu topara goşulýar,şeýle-de bu topara gaýşa meňzeýän başga materiallardan öndürilen önümleri, mysal üçin, rezin aýakgaplar, ýola götermek üçin tekstil matalardan öndürilýän dürli önümler hem goşulýar*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
	15.1			Derini işläp bejermek, çemodan we şoňa meňzeş önümleri, at esbaplaryny: eýer, gaýyş çeki, goşulýan atlaryň enjamlaryny öndürmek; daşyny reňklemek we işläp bejermek
		15.11	15.11.00	Deri eýlemek we abatlamak; derini boýamak we işläp bejermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *derini öz tebigy ýüzi (üsti) bilen öndürmek, zamşa, pergament gaýşy, saklanan gaýyş, ýüzi metalizirlenen gaýyşlary öndürmek; kompozitli gaýyş öndürmek, gaýşy eýlemek, reňklemek, bezemek işleri; ýüzi tüýli derileri,baganalary (gyrkmak,deriniň iç ýüzüniň ýagyny aýyrmak, eýlemek, agartmak, tüýüni ütmek we boýamak) işlemek we reňklemek (boýamak) işleri* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *maldarçylyk fermalaryň işiniň bir bölegi hökmünde bagana we deri öndürmek (01.4 seret); gassaphana işiniň bir bölegi hökmünde çig derileri we bagana öndürmek (10.11 seret); deriden geýimleri öndürmek (14.11 seret); tebigy derileri ulanmazdan emeli deri öndürmek (22.19;22.29 seret)*
			15.11.10	Baganalary işläp bejermek we boýamak
			15.11.90	Beýleki derileri we gaýşy eýläp bejermek, tebigy we kompozitli gaýyşlary öndürmek
		15.12	15.12.00	Gaýyşdan çemodan, sumka we beýleki taýýar önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gaýyşdan, kompozitli gaýyşdan we beýleki materiallardan: plastmassa, dokma materiallary, fibra, karton ýaly matriallary gaýyş işleniş usuly bilen işläp, çemodan,sumka we ş.m. önümleri öndürmek; metal däl sagat baglaryny öndürmek;gaýyşdan ýa-da kompozitli gaýyşdan dürli görnüşli önümleri: gaýşly herekete getirijileri, dykylary we ş.m öndürmek at esbaplaryny: eýer, gaýyş çeki, ata goşujy beýleki at esbaplaryny öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gaýyşdan egin-eşikleri öndürmek (14.11 seret); gaýyşdan ellik, şlýapa öndürmek (14. 19 seret); aýakgap önümçiligi (15.20 seret); metal sagat baglaryny, bilezikleri öndürmek (32.12; 32.13 seret); tigir oturgyçlaryny öndürmek (30.92 seret); tehniki howpsuzlyk enjamlaryny, guşaklary öndürmek (32.99 seret)*
			15.12.10	Gaýyşdan çemodan, sumka we ş.m önümleri we ownuk gaýyş galantereýa önümlerini öndürmek
			15.12.90	At esbaplaryny: eýer, gaýyş çeki we ş.m öndürmek
	15.2			Aýakgap önümçiligi
		15.20	15.20.00	Aýakgap önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dürli materiallardan dürli usullary, şol sanda basyş astynda guýmak we görnüş bermek usuly bilen dürli maksatlara niýetlenen aýakgap önümlerini*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				öndürmek; aýakgap detallaryny (aýakgabyň üstki böleklerini, daban, petek,ökje we ş.m) öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *dokma materiallardan aýakgabyň üstki böleklerini öndürmek (14.19 seret); agaç aýakgaplaryň böleklerini öndürmek (16.29 seret); rezin aýakgaplar önümçiligi (22.19 seret); aýakgaplaryň plastmassa böleklerini öndürmek (22.29 seret); buzda typylýan köwüşleri öndürmek (32.30 seret); ortopedik köwüş önümçiligi (32.50 seret)*
CC (kiçi seksiýa) 16-18				**AGAÇ WE KAGYZ ÖNÜMLERINI ÖNDÜRMEK; ÇAPHANA IŞLERI**
16				**Agaçlary işläp taýýarlamak, agaçdan önümleri we dykylary (mebelden başga), örme önümlerini öndürmek** ***Bu bölüm öz içine alýar****: agaçlary işläp taýarlamak, we agaç önümleri: gurluşyk materiallaryny, panel, faner, parket agaç gapylary, gurluşyk konstruksiýalaryny we gurnama binalary we ş.m öndürmek. Agaç işläp taýýarlamak: kesmek, ýonmak, forma bermek, eplemek, ýygnamak ýaly işleri öz içine alýar, pürslerden tagta, gurluşyk materiallaryny tokar stanoklarynda ýonup, ýylmap, agaç gapylary ýasamaga taýýarlanylýar. Agaç kesiji we agaçlary saklaýan guramalardan başga ýöriteleşdirlen agaç işläp bejeriji guramalar agaç önümleriň aýratyn görnüşlerini öndürýär.* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *mebel önümçiligini (31.0 seret); önümçilige girmeýän, neçjarçylyk işleri (43.32, 43.33, 43.39 seret).*
	16.1			Agaç kesmek we ýonmak işleri
		16.10	16.10.00	Agaç kesmek we ýonmak işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kesmek; agaç işläp bejermekde ýonmak we başga mehaniki işleriň görnüşlerini: fanerleri, şpallary, demir ýol agaç şpallary, pol üçin gurnama däl önümleri öndürmek; agaç (ýüklerini) süýümlerini, agaç ujuny, agaç ýonuşlaryny, taralary öndürmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *agaçlary, guratmak, koserwantlary we beýleki himiki maddalary agaçlara siňdirmek, pürkmek işleri* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *agaç taýýarlamak we işlenilmedik agaç öndürmek (02.20 seret); ýelimlemäge niýetlenen ýukajyk faner gatlaklaryny öndürmek (16.21 seret); gont (basyrgy tagtalar), agaç ýonuşgalaryny we forma berlen agaç önümlerini öndürmek (16.23 seret); preslenen agaçlary öndürmek (16.29 seret)*
	16.2			Agaçdan taýýar önümleri, dykylyk gabykdan we örülen önümleri öndürmek ***Bu topar öz içine alýar:*** *agaçdan tutuş we gurnama önümleri, dykylyk gabykdan, örülen agaç önümleri öndürmek*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		16.21	16.21.00	Agaçdan şpon, faner, plita, panel önümlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *şpon (gabygy aýrylyp ýonulan agaçdan) we (galyňlygy 6 mm., ondan hem pes bolan ýuka listleri (ýelimlenýän faner öndürmek üçin) öndürmek; plita, blok, pürs, ýa-da forma berlen taýýar önümleri fiziki, himiki ýa-da gyzdyrmak usullary bilen dykyzlandyryp termoaktiw, eredilen metal siňdirip taýýarlamak, ýelimlenýän faner öndürmek; agaç ýonuşgasyndan öndürilen plitalar önümçiligi; preslenen agaç önümleri agaç süýümlerinden öndürilen plitalary öndürmek*
		16.22	16.22.00	Gurnalýan parketler önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *polluk, panellere ýygnalýan, parketlik tagtalary we bloklary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gurnalýan (ýygnalýan) polluk agaç örtgüler öndürmek (16.10 seret)*
		16.23	16.23.00	Agaç düzütleri we neçjar önümlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *esasan, gurluşyk işlerinde ulanylýan (pürsleri, germew agaçlary, direg agaçlaryny, gapylary, penjireleri, penjire goýulýan çarçuwarlary we metal bölekleri goýlan (gulp, tutawaç we ş.m.); gapylary; dürli görnüşli forma berlen agaç önümlerini (plintus, naliçnik we ş.m.), basgançaklary, basgançak tutawaçlaryny we germewlerini öndürmek; gurnama öýleri we oňa gerek bolan agaç böleklerini öndürmek; dürli maksatlara niýetlenen (ýaşaýyş jaýy, işçiler üçin wagtlaýyn ýaşalýan öýleri, hojalyk bölümlerini, hammam, edaralar, garaž, bassyrmalary, ýyladyşhanalary we ş.m.) gurnama agaç binalary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gurnalýan aşhana şkaflaryny, kitaphana tekjelerini we ş.m (31.01; 31.02; 31.09 seret); agaçdan hereket edýän germewleri öndürmek (31.01; 31.02; 31.09 seret)*
			16.23.10	Sökülip ýygnalýan agaç önümlerini öndürmek
			16.23.90	Beýleki agaç gurluşyk düzütlerini we neçjarçylyk önümlerini öndürmek
		16.24	16.24.00	Agaç gaplar önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *agaçdan öndürilýän gaplamak üçin gaplar: ýaşşikler, gutular, gözenek gaplar, kabel barabanlary we ş.m. agaç poddonlary, tekjeleri we beýleki ýük salynýan agaç nowalaryny öndürmek; agaç çelekler, çanlar öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýol enjamlaryny öndürmek (15.12 seret); örülýän materiallardan sebet örmek (16.29 seret)*
		16.25	16.25.00	Ýangyn granullaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** agajyň, gowaçanyň, gury gamyşyň, gury otuň, ulanylan kagyzyň, ýere gaçan

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				ýapraklaryň we ş.m. galyndylaryndan ýangyn granullaryny, briketleri öndürmek
		16.29	16.29.00	Ösümlik materiallaryndan örme önümlerini we sypaldan, dykylyk gabykdan we agaçdan öndürilýän beýleki önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dürli agaç önümleri (tutawaçlary, gurallar üçin saplary, gapylary, sübseleri, çotgalary, aýakgap kolodkalaryny we rastýažkalary, egin-eşik üçin eginlikleri, gündelik durmuşda ulanylýan öý goşlaryny, aşhana gap-gaçlaryny öndürmek; daşky eşikleri, şlýapa üçin asgyçlar; agaç heýkeljikleri, bezeg önümlerini, agaç mozaikalary agaçlardan gazma usullar bilen öndürmek; pyçak gyýnlaryny we ş.m, zergärlik önümler üçin gutujyklary öndürmek; saralýan tigirleri,tegekleri, mäki we ş.m agaçdan ýonup öndürmek; tebigy probkalary işlemek, olardan pol örtüjilerini we probka owuntyklaryny presläp öndürilýän önümleri öndürmek; matalary, boýra düşekleri, perdeleri örme önümçiliginde ulanylýan materiallardan öndürmek; agaç odunlary we preslenen agaçlardan ýa-da olary çalşyjy materiallardan beýleki ýangyç önümlerini öndürmek; agaçdan surat we aýna üçin çarçuwalar öndürmek; saýawan üçin şaýlary, hasalary we ş.m önümleri öndürmek; trubka öndürmäge niýetlenen bloklary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *dokma materiallardan öndürilen düşekleri öndürmek (13.92 seret); ýol enjamlaryny öndürmek (15.12 seret); agaç aýakgaplaryny öndürmek (15.20 seret); otluçöp öndürmek (20.51 seret); sagat üçin agaç korpuslar öndürmek (26.52 seret); dokma senagaty üçin tegekleri, bobina we ş.m. öndürmek (28.94 seret); mebel önümçiligi (31.0 seret); agaç oýnawaçlary (32.40 seret); sübseleri we çotga öndürmek (32.91 seret); tabyt öndürmek (32.99 seret); probkadan halas ediş gurşawlaryny öndürmek (32.99 seret)*
			16.29.10	Ösümlik materiallaryndan, sypaldan, dykylyk materiýallaryny, örme önümleri öndürmek
			16.29.90	Beýleki toparlara goşulmadyk agaç önümleriniň başga görnüşlerini öndürmek
17				**Kagyz we karton önümçiligi** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *kagyz garyndysyny, kagyz, kagyz önümlerini we şol sanda makulaturany gaýtadan işlemek. Bu harytlary öndürmekde dürli amallaryň şol bir yzgiderlilikde amala aşyrylýandygyna görä, işiň wertikal integreasion görnüşi amala aşyrylýar. Önümçilikde ykdysady işleriň görnüşleriniň üçüsi bölünip çykýar: agajyň, makulaturanyň düzümindäki sellýuloza süýümlerini garyndydan bölüp çykarmak işini we süýümi berkitmek üçin birnäçe mukdarda reagent goşmagy öz içine alýan kagyz garyndysyny öndürmek işi; kagyz garyndysyny işläp bejermek,ondan*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				kagyz (mysal üçin, kagyzlary) listlerini öndürmek işi; soňky gutarnykly işläp bejermeleriň dürli tehniki usullaryny ulanmak netijesinde kagyzdan dürli önümler öndürmek işi. *Kagyz önümlerini çap etmek işi bu bölüme şertli, ýagny çaphana (meselem, oboýlary, sowgatlyk zatlary dolamak üçin kagyzlary taýýarlamak işleri) goşulýar.* *Uly bloklar görnüşinde kagyz ýa-da karton öndürmek üçin agaç gyryndysyny öndürmek hem bu topara goşylýar (17.1 seret); soňky işläp bejermeler esasynda, kagyzdan taýýarlanýan önümler 17-nji bölümiň beýleki toparlaryna goşulan.*
	17.1			Kagyz, karton we kagyz garyndysyny öndürmek
		17.11	17.11.00	Kagyz garyndysyny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *mehaniki, himiki ýa-da ýarym himiki usul bilen agardylan, ýarym agardylan ýa-da agardylmadyk kagyz garyndylaryny öndürmek; pagta lintinden kagyz garyndysyny öndürmek*
		17.12	17.12.00	Kagyz we karton öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *geljekki senagat işläp bejerijilerine niýetlenen kagyz we karton öndürmek; ýörite işlenen kagyz we karton öndürmek; berkedilen we gofrirlenen kagyz öndürmek; grafiki islege niýetlenen kagyzlary öndürmek; beýleki çaphana işlerine, gazet çap etmäge, ýazmaga niýetlenen kagyzlary öndürmek, sellýuloza süýüminde polotno we sellýuloza pamyklaryny öndürmek; uglerod kagyzyny we mumlanan kagyzy list edip ýa-da toplap öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *epinli gaty karton öndürmek (17.21 seret); kagyzdan karton ýa-da işläp bejermäge sezewar edilen kagyz garyndysyndan öndürilen taýýar önümler (17.22;17.23;17.24; 17.29 kodlara seret); ýörite serişdeler siňdirilen ýa-da üsti örtülen öndürilen kagyz we kartonlar, eger ol serişdeler kagyzyň ýa-da kartonyň esasyny tutýan bolsa, onda ol önümleriň goşulan materiallarynyň toparyna goşulmagy hökmandyr; ýylmanan kagyzlary öndürmek (23.91 seret)*
	17.2			Kagyzdan we kartondan önüm öndürmek
		17.21	17.21.00	Epinli gaty kagyz we karton, kagyz we karton gaplaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *epinli gaty kagyz we karton öndürmek; epinli gaty kagyzdan we kartondan gaplar öndürmek; ýygnalýan, eplenýän karton gaplary öndürmek; birgörnüşli kartondan gaplar öndürmek; kagyz we kartondan öndürilen gaplaryň beýleki görnüşlerini; kagyz haltalaryny we haltajyklary öndürmek; kagyz papkalaryny we ş.m çaphana önümlerini öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** hat bukjalaryny we

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				otkrytkalary öndürmek (17.23 seret); forma berlen ýa-da preslenen karton daşlar, ýumurtga gaplaryny hasaba almak bilen (17.29 seret)
			17.21.10	Epinli gaty kagyz we karton öndürmek
			17.21.90	Kagyz we karton gaplary öndürmek
		17.22	17.22.00	Durmuş we sanitar-gigiýeniki maksatlara niýetlenen kagyz önümlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kagyzdan we sellýulozadan öndürilen hojalykda ulanylýan kagyzlar, şahsy-gigiýeniki (kosmetiki salfetka, elýaglygy, süpürgiçler, saçak ýazmak üçin salfetkalar, hajathana kagyzy, gigiýeniki salfetkalar we tamponlar, çaga arlyklary, stakan, tarelka, podnoslar) öndürmek; dokma materiallardan pamyk we pamyk önümlerini (salfetka, gigiýenik tamponlar we ş.m.) öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *sellýulozadan pamyk öndürmek (17.12 seret)*
		17.23	17.23.00	Ýazylýan kagyz önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ulanmaga taýýar çaphana we ýazuw kagyzlaryny öndürmek; kompýuter maglumatlaryny göçürmek üçin EBM kagyz öndürmek, ulanmaga taýýar özi nusga alýan kagyzlary öndürmek; rotator we kopirka kagyzlaryny öndürmek; ulanmaga taýýar gummirlenen we ýabşyrylýan kagyzlary öndürmek; hat bukjalaryny we otkrytkalary öndürmek; kanselýariýa harytlaryny öndürmek; gutulary, haltalary we ş.m önümleri hatlary, poçta ýygyndylaryny, ýazuw kagyzlarynyň görnüşlerini, ýan kitapçasyny we ş.m saklamak üçin öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *kagyz önümçiligine surat basmak (18.1 seret)*
		17.24	17.24.00	Oboý önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *diwara ýelmemek üçin oboýlary we ş.m materiallary, şol sanda winil örtükli oboýlary öndürmek; esasyny dokma önümleri tutýan oboýlary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *blokly kagyz we karton önümleri (17.12 seret) plastmassa diwar örtgülerini öndürmek (22.29 seret)*
		17.29	17.29.00	Başga kagyz we karton önümlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *filtirleýji kagyz we karton öndürmek; kagyz we karton bobinalary, tegekleri,naýçalary öndürmek;ýumurtga we başga önümlere niýetlenen, forma berlen karton önümleri öndürmek; žakkart maşynlary üçin karton kartlary öndürmek; kagyzdan ownuk, arzan bahasyz harytlary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *oýnalýan kartlary öndürmek (32.40 seret); karton we kagyz oýnawaçlary, oýunlary öndürmek (32.40 seret)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
18				**Çaphana işleri we habar beriji ýazgylary köpeltmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *çaphana işlerini: gazet, žurnal we döwürleýin neşirleri, gutlag otkrytkalaryny, beýleki kommersiýa önümleirni çap etmek, jiltlemek işi, surat toplumy, reproduksion işleri (fotograwýuralar. Alnan önümler (meselem, çap ediş görnüşleri, kitaplary jiltlemek, informasiýa ýazgyly disk, faýl we ş.m) düzgün boýunça diňe çaphana işlerine mahsusdyr.* *Çap etmek işi: çap edilýän görnüşi, faýldaky, ekrandaky suraty esasy matadan, kagyzdan, plastmassadan metal ýa-da agaçdan bolan materiallara geçirmekde jemlenýär. Bu işi ýerine ýetirmekde litografiýa, fotograwýura, trafaret, fleksografiýa, ofset, çuň basma esasy iş bolup durýar. Täze çalt ornaşdyrylýan sifrleýin çap ediş tehnologik usuly kompýuter faýllaryny suratlandyrmagy üpjün edýär we ol elektrostatistik enjamyň täze görnüşidir.* *Adaty neşirýat işi we neşirleri çap etmek, şol bir birlikde amala aşyrylýar (meselem, gazet çap etmek) işiň şol bir görnüşini başga birlikleriň ýerine ýetirýän ýagdaýlaryny hem ýüze çykarýar.* *Neşirçiler beýleki birlikler tarapyndan çap edilen önümlere awtorlyk hukugyny alan ýagdaýynda olary ýerläp, ýaýradyp bilerler.* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *neşirýat işleri (J seksiýa seret).*
	18.1			Çap etmek işi we bu ugurdaky hyzmatlar ***Bu topar öz içine alýar:*** *gazetleri, kitaplary çap etmek, döwürleýin iş kagyzlaryny (blankalary), gutlag otkrytkalaryny we beýleki önümleri çap etmek we onuň bilen baglanyşykly kitaplary jiltlmek we bezemek işleri; möhür formalaryny taýýarlamak işleri. Çap etme işinde dürli materiallar we dürli tehnologiýalar ulanylyp bilner*
		18.11	18.11.00	Gazeti çap etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gazet we beýleki hepdede dört gezekden az bolmadyk çap edilýän önümleri çap etmek.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *çap edip ýaýradylýan neşirleri çap etmek formasynda çap etmek (58.1 seret); resminamalaryň nusgasyny almak (82.19 seret)*
		18.12	18.12.00	Beýleki çaphana önümlerini (gazetden başga) çap etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *žurnallary we beýleki döwürleýin hepdede 4 gezekden az bolmadyk neşirleri çap etmek; kitaby, broşýuralary, atlaslary, kartalary, notalary, plakatlary, reklama kataloglaryny, reklama neşirleri we proýektleri, poçta, gerbli we aksiz markalaryny, şahsy emläge bolan hukugy baradaky resminamalary, çekleri we beýleki gymmatbahaly kagyzlary, hasap depderçeleri, albomlary, hepdelik kalendary, blanklary we beýleki söwda resmi kagyzlaryny, şahsy blankalary we beýleki çap edilen*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				materiallary. Ýokary çap etme, ofset usuly bilen çap etme, çuňňur çap ediş, şeýle hem beýleki çap ediji maşynkalary ulanyp, asyl nusgasyny üýtgetmezden, göçürme nusgasyny köpeltmek işi, köpeldiji maşyn, kompýuter çap ediş (EHM) enjamlary, nagyş basyjy maşynlary, foto we termikopirowal enjamlary tarapyndan taýýarlanan; dokma, metal, plastmassa we keramika (agaç materiallara geçirilen şekiller awtorlyk hukugy bilen goralýar) çap etmek; etiketka (litografiýa, fotograwýura, fleksografiýa we çap etmegiň beýleki usullary) çap etmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *kagyz önümleri öndürmekde şekiller bilen bezemek esasy mesele bolmadyk ýagdaýynda (17.23 seret); basma harplar bilen publikasiýalary neşir etmek (58.1 seret)*
		18.13	18.13.00	Çap etmäge taýýarlyk we tiraž sanyny kesgitlemek işini hyzmat bilen üpjün etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *harplary ýygmak, suratlar arkaly çaphana ýygym (fotonabor), maglumatlary skanirlemek, şol sanda sifrleme usuly arkaly; ortikal teksti, resminamalary kompýuteriň kömegi bilen döretmek; kompýuterde sifrleýin maglumatlary, şol sanda maglumatlary resmileşdirmek; maglumatlar bazasyny düzmek, şol sanda elektron görnüşini (internet ulgamyny hasaba almak bilen); ýokary hilli, ofset usuly bilen we beýleki usullary çap etmek üçin suratlary ýygmak, suratlary haşamlamak işleri; haşamlama işleri üçin silindirleri taýýarlamak; reproduksion prosesleri; şol sanda fotopolimer çap ediş formasyny taýýarlamak işi; relefli nagyşlary şekillendirmek üçin forma we galyplary, ülňüleri taýýarlamak işi; çeperçilik bezeg işleri, şol sanda litografik daşlary we taýýar agaç formalary öndürmek işi; çap etmäge beýleki taýýarlyk işleri (korrektirlemek, işini guramak, synag böleklerini ýygmak, çap ediljek önümiň tutuş maketini-daşky bezegleri, jilti bilen birlikde)* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýöriteleşdirilen dizaýn işleri (74.10 seret)*
		18.14	18.14.00	Jiltlemek we bezeg işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *çap edilen sahypalary, meselem, kitap, broşýura, žurnal, katalog we beýleki bezeg işleri, depder sahypalaryny eplemek, ýygnamak simjagazlar bilen daşlyga çatmak; depder bloklaryny ýelmemek, ýygnamak, depderlerden toplamak; sim bilen köklemek, kesmek we tikinsiz ýelim bilen berkitmek; çap edilen kagyz ýa-da karton sahypalary altyn bilen nagyşlamak bezemek, meselem, blankalary, wizit kartoçkalaryny, etiketkalary, kalendar we mahabat önümlerini, prospektleri falsirleme, blint we kongrew usuly bilen nagyş basmak, deşik deşmek, perferasiýa, berkitmek, ýelmemek, daşyny örtmek işlerini*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				ýerine ýetirmek işleri; CD-ROM üçin bezeg işleriniň hyzmatyny üpjün etmek, bezeg işleriniň beýleki hyzmatlaryny (daşlar, jiltler taýýarlamak, Braýl ýazgysy boýunça körler üçin kitaplar taýýarlamak we ş.m.) ýerine ýetirmek
	18.2			Ýazga geçirilen maglumatlary ýaýradyjy önümleri täzeden dikeltme (nusgasyny alma) we tiražyny kesgitleme
		18.20	18.20.00	Ýazga geçirilen maglumatlary ýaýradyjy önümleri täzeden dikeltmek (nusgasyny almak) we tiražyny kesgitlemek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gramplastinkalara, kompakt disklere, magnit lentalaryna saz we ses ýazgylary asyl nusgaly matrisadan (master-kopiýa) geçirmek: kompakt disklere ýa-da magnit lentalaryna kinolary we wideo şekilleri asyl nusgaly matrisadan (master-kopiýa) geçirmek; kompakt disklere ýa-da magnit lentalaryna maglumatlary we programmalaryň göçürmesini asyl nusgaly matrisadan (master-kopiýa) almak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *neşiri çap etmek (18.11;18.12 seret,); programma üpjünçiligini neşir (çap) etmek (58.2 seret); DVD wideo kasetalaryna kinolary ýazdyrmak (59.11; 59.12; 59.13 seret); kino zallarynda görkezmek üçin kinofilmleri ýazga geçirmek (59.12 seret): matrisalaryýň önümçiligi (59.20 seret)*
CD (kiçi seksiýa): 19				**KOKS WE ARASSALANAN NEBIT ÖNÜMLERINI ÖNDÜRMEK**
19				**Koks we arassalanan nebit önümlerini öndürmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *dizel ýangyjy öndürmek, mazuty, nebit bitumy, çalgy ýaglary, peç ýangyjy, parafini, koksy, butany, propany, ýangyjy, kerosini, benzini, şeýle-de beýleki gaýtadan işlenen nebit önümlerini öndürmek* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *gazyp alynýan ýerlerde gazy çykarmaklygy (metan, etan, butan, propan) (06.20 seret); nebiti gaýtadan işlemekde alnan nebithimiýa önümleri öndürmek (20 seret); önümçilik gazy çykarmak (20.11 seret); ýokary derejede arassalanan gaz öndürmek (20.14 seret); gaza meňzeş(nebitden alynýan gazdan başga) ýangyçlar (kömir gazy, suw gazy, generator gazy öndürmek (35.21 seret)*
	19.1			Koks önümçiligi
		19.10	19.10.00	Koks önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *koks peçleriniň ulanylmagy; koks ýa-da ýarym koksy öndürmek; koks gazyny öndürmek; daş kömür we goňur kömür smolasynyň önümçiligi; pek we pekiň koksuny öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *kömür briketlerini öndürmek (19.20 seret)*
	19.2			Arassalanan nebit önümleriniň we uglewodorodlardan

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				öndürilen ýangyjyň başga görnüşleriniň önümçiligi
		19.20	19.20.00	Arassalanan nebit önümleriniň we uglewodorodlardan öndürilen ýangyjyň başga görnüşleriniň önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *çig nebitiň fraksion distillýasiýasy netijesinde ýa-da bitumly minerallardan suwuk ýangyçlary,gazy ýa-da beýleki önümleri öndürmek. Nebiti gaýtadan işlemek prosesi fraksion distillýasiýany, göni distillýasiýany, katalitiki riformingi we krekingi öz içine alýar* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *motor ýangyçlaryny (benzin, sintetiki benzini goşmak bilen, kerosin we ş.m.) öndürmek; ýangyç öndürmek (ýeňil, orta we agyr distillýat (dizel) ýangyjyny, nebiti gaýtadan işleýän zawodlarynda öndürilen etan, propan, butan we ş.m. öndürmek; nebitden (gaýtadan kowmanyň galyndylaryny hasaba almak bilen) çalgy ýaglaryny (sintetiki we ýarym sintetiki ýaglary goşmak bilen) we konsistent ýaglaryny öndürmek; nebithimiýa senagaty üçin we ýol gurluşyk işleri üçin örtgi önümlerini öndürmek; dürli önümleri: uaýt-spirt, wazelin, parafin we ş.m öndürmek; nebit önümlerinden briket öndürmek; uglewodorod garyndysyny (nebite alkogol goşmak esasynda) öndürmek.* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *torf, daş kömür we goňur kömür briketlerini öndürmek*
			19.20.10	Arassalanan nebit önümleri, şol sanda nebit önümlerinden briket öndürmek
			19.20.90	Torfdan we kömürden ýangyç briketleri öndürmek
CE (kiçi seksiýa): 20				**HIMIKI ÖNÜMLERI ÖNDÜRMEK**
20				**Himiki önümleri öndürmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *himiki önümleri almak üçin himiki prosesleriň kömegi bilen organiki we organiki däl çig mallary gaýtadan işlemek. Taýýar himiki önümleri almak üçin aralyk önümler hökmünde esasy himiki maddalaryň önümçiligi tapawutlandyrylýar.*
	20.1			Ilkinji görnüşindäki esasy himiki maddalary öndürmek; Esasy himiki maddalary, himiki dökünleri, azot birleşmelerini, ilkinji görnüşindäki plastmassalary, sintetik kauçuk (rezin) önümlerini öndürmek ***Bu topar öz içine alýar:*** *esasy himiki maddalary, dökünleri, azot birleşmesini, ilkinji ýagdaýyndaky plastmassa, sintetik kauçuk öndürmek*
		20.11	20.11.00	Senagat gazlaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *senagat we lukmançylyk maksatlary üçin suwukdyrylan we gysylan gaz öndürmek; ýönekeý gazlar; suwuk we gysylan howa; sowadyjy agentler (holod agent), senagat gazynyň garyndysy; uglerod dioksidi (kömürturşy gazy) ýaly metal däl organiki däl kislorod*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				birleşmeleri; gorag (izolirleýji) gazlary öndürmek; ýangyna garşy diwarlaryndaky boşluklary doldurmak üçin elementleri öndürmek we kämilleşdirmek
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *etan, metan,butan, propan gazyp çykarmak (06.20 seret); ýangyç gazlaryny (etan, butan, propan ýaly) öndürmek we nebiti gaýtadan işlemek (19.20 seret); galyndylaryň, kömrüň esasynda ýangyç gazlaryny öndürmek (35.21 seret)*
			20.11.10	Ýangyna garşy diwarlardaky boşluklary doldurmak üçin elementleri öndürmek
			20.11.90	Beýleki senagat gazlaryny öndürmek
		20.12	20.12.00	Boýaglaryň we pigmentleriň önümçiligi
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *esasy ýa-da konsentrat görnüşindäki dürli çig mallardan boýaglary, pigment öndürmek*
				Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar: *fluoressent we lýuminofor maddalar hökmünde ulanylýan önümleri öndürmek*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *taýýar boýaglary we pigmentleri öndürmek (20.30 seret)*
		20.13	20.13.00	Beýleki esasy organiki däl himiki maddalary öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *metaldan başga himiki elementleriň önümçiligi, ýönekeý gaz önümçiligi; azot kislotasyndan başga organiki däl kislotalary öndürmek; aşgarlaryň önümçiligi - aşgalary we ammiakdan başga beýleki organiki däl birleşmeleri öndürmek; ýakylan demir kölçedan önümçiligi; beýleki organiki däl birleşmeleri öndürmek; distillirlenen (bugardylyp alnan) suw öndürmek.*
				Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar: *toriý we uran minerallaryny baýlaşdyrmak*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *senagat gazyny öndürmek (20.11 seret); azot we sulfoazot kislotasyny öndürmek (20.15 seret); ammiak öndürmek (20.15 seret); ammoniý hloridini öndürmek (20.15 seret); kaliý nitratlaryny we nitritlerini öndürmek (20.15 seret); triammonili fosfat (triammonili fosfat), ammoniý karbonatyny (20.15 seret);aromatlaşdyrylan we distillirlenen suwy öndürmek (20.53 seret); esasy metallary öndürmek (24 seret)*
			20.13.10	Baýlaşdyrylan uran önümçiligi
			20.13.90	Beýleki toparlara goşulmadyk esasy organiki däl himiki maddalarynyň başga görnüşlerini öndürmek
		20.14	20.14.00	Beýleki esasy organiki himiki maddalarynyň önümçiligi
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *termiki kreking we distillýasiýa arkaky alnan beýleki esasy himiki organiki maddalary öndürmek. Bu prosesler öň himiki düzümi kesgitlenen elementleri ýa-da elementleriň himiki aýratynlygyny ýüze çykarmaga mümkinçilik berýär*
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *beýleki esasy organiki himiki*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				maddalary (doýgun we doýgun däl asiklli uglewodorodlary, doýgun we doýgun däl siklli uglewodorodlary, asiklli we siklli spirtleri, şol sanda sintetiki etil spirtini; mono we polikarbon kislotalaryny; şol sanda uksus kislotasyny; beýleki düzüminde kislorod saklaýan funksional toparlary bolan birleşmeleri, şol sanda aldegidleri, ketonlary, hinonlary we beýleki düzüminde kislorod saklaýan birleşmeleri, sintetiki gliserini, düzüminde azot saklaýan funksional toparlary bolan birleşmeleri, aminleri we beýleki organiki birleşmeleri, şol sanda agaç işläp bejermekden alnan önümleri; sintetik ýakymly ysly maddalary öndürmek; daş kömür smolasyny gaýtadan kowma önümçiligi
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** ilkinji görnüşindäki plastmassa öndürmek (20.16 seret); ilkinji görnüşindäki sintetik kauçuk önümçiligi (20.17 seret); salisil we asetislosalisil kislotalaryny öndürmek (21.10 seret); arassalanmadyk gliserin önümçiligi (20.41 seret); efir ýagyny öndürmek (20.53 seret)*
			20.14.10	Uglewodorodlaryň we olaryň ýasama görnüşleriniň önümçiligi
			20.14.20	Siklli we siklsiz spirtleriň önümçiligi
			20.14.90	Beýleki toparlara goşulmadyk başga esasy organiki himiki maddalaryň önümçiligi
		20.15	20.15.00	Dökün we azotly birleşmeleriň önümçiligi
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** dökün öndürmek**:** arassa ýa-da goşundyly azot, fosfor we kaliý dökünlerini; moçewina, arassalanmadyk tebigy fosfat we arassalanmadyk tebigy kaliý duzlaryny öndürmek; azotly önümleri öndürmek**:** azot kislotalary we sulfaazot, ammiak, ammoniý hloridi, kaliý nitratlary we nitritleri, triammonili fosfatlar (triammoniý fosfaty), ammoniý karbonatlaryny öndürmek*
				***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:** küýzelerde ekilýän ösümlikler üçin esasyny torf tutýan garyndylaryny öndürmek; esasyny tebigy toprak,çäge,toýun we minerallar tutýan ösümlikler üçin garyndylar*
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** goýak gazyp almak (08.91 seret) pestisid ýaly agrohimiki önümleri öndürmek (20.20 seret)*
			20.15.10	Ösümlik we haýwan dökünleri we olaryň garyndylary (ders, kompost, biogumus we ş.m)
			20.15.11	Biogumus wermikompostyň önümçiligi
			20.15.12	Zoogumusuň önümçiligi
		20.16	20.16.00	Ilkinji görnüşdäki plastmassa önümçiligi
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** sintetik smolany, ilkinji görnüşindäki plastmassany, polimeri we onuň ýörite ýa-da standart esasdaky polimerleriň we olaryň garyndylaryny, şeýle-de ýörite ýa-da standart esasdaky smola garyndylaryny öndürmek*
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** ilkinji görnüşdäki plastmassa*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				önümçiligi; polimer şol sanda polietilen, polipropilen, polistrol, poliwinilhlorid, poliwinilasetat, poliakrilat goşmak bilen poliamid; fenol we epoksid smolasy we poliuretan; alkidli we beýleki çylşyrymly poliefir smolasy we ýönekeý poliefir; kremniý organiki polimeri (silikon); esasyny polimer tutýan ionçalyşyjy smolasy (polimer ionitleri) ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *sellýuloza önümçiligi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *emeli we sintetik süýümleri, ýüpekleri we sapaklary öndürmek (20.60 seret); plastmassadan öndürilen önümleri ownatmak (38.32 seret)*
		20.17	20.17.00	Ilkinji görnüşindäki sintetik kauçugyň önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ilkinji görnüşdäki sintetik kauçugy öndürmek; faktis (rezin garyndylar üçin plastifikator) we lateks; tebigy we sintetik kauçuk üçin garyndylary we kauçuga meňzeş smolany (meselem, bolat) öndürmek*
	20.2			Pestisidleriň we beýleki agrohimiki önümleriň önümçiligi
		20.20	20.20.00	Pestisidleriň we beýleki agrohimiki önümleriň önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *insektisidleri, rodentisidleri, fungisidleri öndürmek; ösümlikleriň boý alşyny düzgünleşdiriji serişdeleri, dezinfeksiýa serişdeleri we beýleki toparlara goşulmadyk agrohimiki önümleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *dökün we azot birikmesini öndürmek (20.15 seret)*
	20.3			Boýaglar, reňkler, laklar we ş.m. reňkleýji serişdeler, çaphana boýaglary we mastika önümçiligi
		20.30	20.30.00	Boýaglar, reňkler, laklar we ş. m. reňkleýji serişdeler, çaphana boýaglary we mastika önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kraska, emal, lak önumçiligi; taýýar pigmentleri, gluşitelleri we reňkleri öndürmek; aýna görnüşli emallary, glazur, angoblary we ş.m. önümleri öndürmek; mastika önümçiligi; grunt we beýleki oda çydamly şpatlýowka we üstki gatlaklary, diwaryň ýüzüni suwamak üçin garyndy öndürmek; erediji we suwaldyjy çylşyrymly organiki garyndylary öndürmek; taýýar reňkleri, laklary öndürmek;* çaphana *reňklerini öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *reňkleýjileri we pigmentleri öndürmek (20.12 seret); syýa we tuş önümçiligi (20.59 seret)*
			20.30.10	Polimer esasynda reňk, lak, emal önümçiligi
			20.30.90	Beýleki reňkleri (şol sanda çaphana reňkleri), emallary, olar bilen baglanyşykly (erediji, suwaldyjy we ş.m.) önümleri öndürmek
	20.4			Sabyn we ýuwujy, arassalaýjy we ýylmaýjy, ýaldyradyjy serişdeler, parfýumeriýa we kosmetiki serişdeleriň önümçiligi
		20.41	20.41.00	Sabyn we ýuwujy, arassalaýjy, ýylmaýjy (ýaldyradyjy)

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				serişdeleriň önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *organiki üst-işjeň maddalary öndürmek; sabyn önümçiligi; glisirin önümçiligi üst-işjeň serişdeleri (gaty we suwuk görnüşli ýuwujy serişdeleri, sintetik ýuwujy serişdeleri (detergentleri), gap-gaç ýuwujy serişdeleri, matany ýumşadyjy serişdeleri) öndürmek; arassalaýjy we ýaldyradyjy serisdeleri (jaýdaky howany täzelemek üçin aromatizirleýji we dezodirleýji serişdeleri; emeli mum we mum önümleri; derä çalynýan krem we ýalpyldy beriji serişde; agaç önümler üçin krem we ýylmaýjy serişde; kuzowlar, aýna we metal önümler üçin ýaldyradýan serişdeler; arassalaýjy pasta we poroşok, şol sanda pamyk, kagyz, fetr önümleriniň üstüni ýörite serişde bilen örtmek) öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *öňünden kesgitlenen himiki düzümler bilen aýratyn himiki düzümleri öndürmek (20.13; 20.14 seret); nebit önümlerinden alnan sintetik gliserin öndürmek (20.14 seret); kosmetik sabynlary öndürmek (20.42 seret)*
		20.42	20.42.00	Parfýumeriýa we kosmetiki serişdeleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *parfýumeriýa we kosmetiki serişdeleri (atyrlary we ysly suwlary; kosmetiki we makiýaž serişdelerini; günden goranmak we güne ýanmak üçin serişdeler; şampun, saç üçin lak, saçy buýralamak we buýrany ýazmak uçin serişdeler; agyz boşlugyny we dişleri arassalaýjy pastalar, poroşoklar, diş protezleri üçin fiksator serişdeler; sakgal syrmak üçin serişdeler; dezodarantlar, wanna üçin duzlar; tüý aýryjy serişdeler-depilýatorlar); kosmetik sabynlary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *efir ýagyny arassalamak we böleklere bölmek (20.53 seret)*
	20.5			Beýleki himiki önümleri öndürmek ***Bu topar öz içine alýar:*** *partlaýjy maddalary, efir ýaglaryny we beýleki toparlara goşulmadyk himiki önümleri, meselem, surata düşürmek üçin himiki önümleri (şol sanda filmler üçin plýonka we ýagtylygy duýgur kagyzlar), dürli reaktiwleri öndürmek we ş.m*
		20.51	20.51.00	Partlaýjy maddalary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *zyňylýan partlaýjy maddalary, partlaýjy maddalary, pirotehnik önümleri öndürmek.* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *otluçöpleri öndürmek.*
		20.52	20.52.00	Ýelim öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýelim we taýýar ýelimleýji maddalary, şol sanda rezin esasly ýelimleýji maddalary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *želatin we onuň ýasamalaryny öndürmek (20.59 seret)*
		20.53	20.53.00	Efir ýagyny öndürmek

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *tebigy ýakymly ysly önümden essensiýa öndürmek; sakgyç ýaly maddalary öndürmek; buglandyrylyp alnan ýakymly ysly suw; atyr öndürmek üçin we azyk senagaty üçin ýakymly ysly garyndylary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *sintetik ýakymly ysly maddalary öndürmek (20.14 seret); parfýumeriýa we kosmetiki serişdeleri öndürmek (20.42 seret)*
		20.59	20.59.00	Beýleki toparlara goşulmadyk himiki önümleriň başga görnüşlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *fotoplastinka, fotoplýonka, ýagtylygy duýgur kagyzlary we beýleki ýagtylygy duýgur eksponirlenmedik materiallary öndürmek; surat çykarmakda ulanylýan himiki düzümi öndürmek; želatin we ondan ýasalan zatlary öndürmek; dürli himiki serişdeleri (beýleki toparlara goşulmadyk pepton we onuň ýasamalary, beýleki belok birleşmeleri we onuň ýasamalary; himiki modifisirlenen ýaglar we suwuk ýaglar; dokma önümlerini we deri bezemekde ulanylýan materiallary, ýumşak we gaty galaýylary kebşirlemek işinde ulanylýan pastalary we poroşoklary öndürmek; metaly oýup nagyş etmekde ulanylýan maddalary, semente goşulýan taýýar goşundy, işjeň kömre çalgy ýaglaryň prisadkalary; kauçugyň wulkanizasiýasynyň taýýar çaltlandyryjylary, katalizatorlar we beýleki senagata niýetlenen himiki önümler; antidetonatorlar, antifrizler; gidrawliki geçirijileriň işjeň suwukluklary; anyklaýyş düzümleri we labarotoriýa reaktiwleri) öndürmek; ot söndüriji düzümleri we otdan goraýjy düzümleri öndürmek we kämilleşdirmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *syýa we tuş önümçiligi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *aýratyn himiki elementleri ýa-da öňünden taýýarlanan himiki elementleri öndürmek (20.13; 20.14 seret); distillirlenen (bugardylan) suw öndürmek (20.13 seret); esasy organiki himiki maddalaryň başga görnüşlerini öndürmek (20.14 seret); çaphana syýalaryny öndürmek (20.30 seret); asfaltyň bazasynda adeziw öndürmek (23.99 seret)*
			20.59.10	Fotohimiki materiallar önümçiligi
			20.59.20	Želatin we onuň ýasamalaryny öndürmek
			20.59.30	Ot söndüriji we düzümlerini otdan goraýjy serişdeleri öndürmek
			20.59.90	Beýleki toparlara goşulmadyk dürli himiki önümleri öndürmek
	20.6			Himiki süýümleri (emeli we sintetiki) öndürmek
		20.60	20.60.00	Himiki süýümleri (emeli we sintetiki) öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *sintetik we emeli süýümlerden pişge öndürmek; kardo usuly bilen ýa-da darak bilen daralmadyk we beýleki egirmäge taýýarlyk işleri*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				geçirilmedik, sintetik we emeli ştapel süýümlerini öndürmek; sintetik we emeli ýüplükleri, şol sanda ýokary çydamly (berk) ýüplükleri öndürmek; sintetik we emeli monosapaklary we polos öndürmek **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *sintetik we emeli süýümdem tikin sapaklaryny öndürmek (13.10 seret); sintetik we emeli süýümleri egirmek (13.10 seret)*
CF ((kiçi seksiýa): 21				**FARMASEWTIKI ÖNÜMLERI ÖNDÜRMEK**
21				**Farmasewtiki önümleri öndürmek** **Bu bölüm öz içine alýar:** *farmasewtiki önümler, şol sanda esasy derman önümçiligi, himiki we tebigy esasyny ösümlik çig maly tutýan dermanlary öndürmek*
	21.1			Esasy farmasewtiki önümleri öndürmek
		21.10	21.10.00	Esasy farmasewtiki önümleri öndürmek **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *farmasewtiki önümleriň öndürilmegi: lukmançylykda we derman senagatynda peýdalanmak üçin farmakologik işjeň serişdeleriniň substansiýalaryň öndürilmegi; derman taýýarlamak üçin esasy komponentleri: antibiotikleri, esasy witaminleri, O-asetil salisil kislotasyny, salisil kislotasyny we ş.m. öndürmek; gany täzeden işlemek* **Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:** *himiki taýdan arassa gant öndürmek; mäzi gaýtadan işlemek we mäziň ekstraktyny öndürmek işi*
			21.10.10	Esasy farmasewtiki önümleri öndürmek
			21.10.11	Düzüminde neşe we psihotrop serişdeleri we prekursorlary saklamaýan esasy farmasewtiki önümleri öndürmek **Bu kiçi klas öz içine alýar**: *farmasewtiki önümleriň öndürilmegi: lukmançylykda we derman senagatynda peýdalanmak üçin farmakologik işjeň serişdeleriniň, substansiýalaryň öndürilmegi; derman taýýarlamak üçin esasy komponentleri; gany täzeden işlemek* **Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar**: *himiki taýdan arassa gant öndürmek; mäzi gaýtadan işlemek we mäziň ekstraktyny öndürmek işi*
			21.10.12	Düzüminde neşe we psihotrop serişdeleri we prekursorlary saklaýan derman serişdelerini öndürmek
	21.2			Farmasewtiki preparatlary we materiallary öndürmek
		21.20	21.20.00	Farmasewtiki preparatlary we materiallary öndürmek **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *derman önümçiligi şunuň ýaly kesgitlenen immuno-syworotkalary we beýleki ganyň deregini tutýan dermanlary; waksinalary, gomeopatik dermanlary içine almak bilen dürli beýleki dermanlary öndürýär; göwreliligiň öňüni alyjy daşyndan ulanylýan himiki serişdeleri we gormonal-göwreliligiň öňüni alyjy serişdeleri öndürýär; diagnostiki dermanlary, şol sanda göwreliligi kesgitleýji, ýüze çykaryjy dermanlary öndürýär;*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				diagnostika üçin radioaktiw serişdeleri we esasynda biotehnologiýa durýan farmasewtik dermanlary öndürmek **Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:** *pamyk, marli-hasa, bint, derman siňdirilen daňylyklar, bandaž-guşaklar, hirurgiýada ulanylýan ketgut we ş.m. öndürmek; derman pereparatlaryny öndürmek* **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *ösümliklerden melhem (narpyz we ş.m.) taýýarlamak (10.83 seret); stomatologik sement öndürmek (32.50 seret); süňkleri dikeltmek üçin sement öndürmek (32.50 seret); hirurgiýa tutularyny öndürmek (32.50 seret); farmasewtiki harytlaryň bölek-lomaý söwdasy (46.46; 47.73 seret); derman senagatynda ulanmak uçin lukmançylyk-aktiw maddalaryň barlag-öwreniş işlerini geçirmek (72.1 seret); farmasewtiki önümleri gaplamak (82.92 seret)*
			21.20.10	Farmasewtiki preparatlary we materiallary öndürmek
			21.20.11	Düzüminde neşe we psihotrop serişdeleri we prekursorlary saklamaýan farmasewtiki preparatlary we materiallary öndürmek **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *derman serişdeleriniň önümçiligi şunuň ýaly kesgitlenen immuno-syworotkalary we beýleki ganyň deregini tutýan dermanlary; waksinalary, barlaghanalarda lukmançylyk barlag işlerini geçirmek üçin ulanylýan reaktiwleri, reagentleri, saglygy goraýyş hajatly önümleri, gomeopatik dermanlary içine almak bilen dürli beýleki dermanlary öndürýär; göwreliligiň öňüni alyjy daşyndan ulanylýan himiki serişdeleri we gormonal-göwreliligiň öňüni alyjy serişdeleri öndürýär; diagnostiki dermanlary, şol sanda göwreliligi kesgitleýji, ýüze çykaryjy dermanlary öndürýär; diagnostika üçin radioaktiw serişdeleri we esasynda biotehnologiýa durýan farmasewtik dermanlary öndürmek* **Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:** *zyýansyzlandyrylan we zyýansyzlandyrylmadyk pamyk, marli-hasa, bint, hasadan lukmançylyk ýapgy desmallary, kesindileri, tamponlary, derman siňdirilen daňylyklar, lukmançylyk gips sargylary, plastyrlary, berkidiji-maýyşgak lukmançylyk önümlerini, maýyşgak sargylar, korsetler, bandaž-guşaklar, dyzlyklar, goşarlyk, tirseklik, topuklyk, örme bejeriş bagy, damar giňelmegine garşy jorap, lukmançylyk rezin daňysy, agardylan lukmançylyk hasasyny öndürmek, hirurgiýada ulanylýan ketgut, bir gezeklik hirurgiýa halatlary, geýimleri, bir gezeklik örtgüler, baş gapjagazlar, poletilenden lukmançylyk aýakgap örtükleri we ş.m. öndürmek; derman pereparatlaryny öndürmek, zyýansyzlandyryjy erginleri, bejeriş palçyklaryny we deňiz duzlaryny öndürmek, esasyny dermanlyk ösümlikleri tutýan derman serişdelerini*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				öndürmek, şeýle hem lukmancylyk preparatlaryny gaplamak
			21.20.12	Weterinariýa üçin, düzüminde neşe we psihotrop serişdeleri we prekursorlary saklaýan derman serişdelerini öndürmek
			21.20.20	Weterinariýada ulanylýan düzüminde neşe, psihotrop serişdeleri we prekursorlary saklamaýan farmasewtiki preparatlary we materiallary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *weterinariýada içki we daşky bejerişde ýa-da mallaryň keseliniň öňüni almakda ulanylýan dermanlary öndürmek*
			21.20.30	Diagnostika geçirmek üçin ulanylýan radioaktiw maddalary öndürmek
			21.20.90	Beýleki dermanlary, farmasewtik pereparatlary we materiallary öndürmek
CG (kiçi seksiýa): 22-23				**REZIN, PLASTMASSA ÖNÜMLERI WE GAÝRY METAL DÄL MINERAL ÖNÜMLERI ÖNDÜRMEK**
22				**Rezin we plastmassa önümlerini öndürmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *işlenen çig maldan rezin we plastmassa önümlerini öndürmek. Şeýle-de bolsa rezinden we plastmassadan öndürilen ähli önümler bu bölüme girmeýär*
	22.1			**Rezin önümleriň önümçiligi**
		22.11	22.11.00	Rezinden şina, pokryşka we pokryşkanyň içgisini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ulag serişdeleri uçin enjamlar we beýleki maksatlar üçin (pnewmatik şina, içkili we içgisiz şina) rezin şinalary öndürmek; şinalar üçin rezin içgileri öndürmek; çykarylýan pokryşka we şina üçin gurşaw lentasyny, protektory dikeltmek üçin taslama we ş.m. rezin şinalary we pokryşkalary dikeltmek, abatlamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *abatlaýyş işleri üçin rezin materiallary öndürmek (22.19 seret); şinalary, pokryşkalary we içgileri çalşyrmak, abatlamak we dikeltmek (45.20 seret)*
			22.11.10	Rezin şinalaryň, pokryşkalaryň we içgileriň önümçiligi
			22.11.90	Rezin şinalary we pokryşkalary dikeltmek
		22.19	22.19.00	Beýleki rezin önümleriniň önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *tebigy we sintetik rezinden öndürilýän beýleki önümler (berkleşdirilen we berkleşdirilmedik):* *- rezin plita, list, zolak, brus we profil* *- turba, şlangalaryň görnüşleri* *- rezinden konweýer lentasy we geçiriji remen* *- egin-eşikler we aýakgap üçin predmetler* *- rezin pol örtgüleri* *- rezin sapaklary we tanaplar* *- rezin goşulan matalar we ýüplükler* *- rezin halka, petle, prokladka* *- tigirçek üçin rezin örtgüler* *- çişirilýän rezin düşekler*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				- rezin çotgalary öndürmek *- saçlar üçin daraklar, saçy buýralamak üçin turbajyklar, saçgysgyçlar we ş.m. ebonitden öndürilen önümler* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *rezinden abatlaýyş işi üçin materiallary, rezin siňdirilen matalar ýa-da esasyny kauçuk tutmak şerti bilen kauçuk örtgüli önümleri öndürmek; rezinden öndürilýän suw düşekleri; rezin öňlükler, suwa düşülýän başgaplary,rezinden suw geçirmeýän eşikleri, daýwing eşigini öndürmek, rezin prezerwatiwler we ş.m. öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *şina üçin kord matalary öndürmek (13.96 seret); rezin goşulan matalardan egin-eşikler öndürmek (14.14; 14.19 seret); rezin aýakgaplary öndürmek (15.20 seret); kauçugyň bazasynda ýelim öndürmek (20.52 seret); profil öndürmek (22.11 seret); çişirilýän gaýyk öndürmek (30.11; 30.12 seret); penoplastdan daşy çekilmedik düşekler öndürmek (31.03 seret); rezinden oýnawaçlar, oýunlar, basseýnler, çişirilýän oýnawaçlar, şarlar we ş.m. öndürmek (32.40 seret); kauçugy regenerirleme (38.32 seret)*
			22.19.10	Lukmançylyk rezin önümleriniň önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *tebigy we sintetik rezinden öndürilýän beýleki önümler: rezinden sanitar-gigiýeniki önümler (zyýansyzlandyrylan we zyýansyzlandyrylmadyk rezin ellikler; prezerwatiwler, grelka, sprinsowkalar, lukmançylykda ulanylýan aşak düşelýän rezinden kleýonka, lukmançylykda barmaga geýilýän rezin, buz salmak üçin rezinden gap, rezinden gan saklaýjy gysgyç we ş.m.)*
	22.2			Plastmassa önümlerini öndürmek ***Bu topar öz içine alýar:*** *sakgyjy (şol sanda ütül)ilkinji işläp aralyk ýa-da taýýar önüm görnüşine getirmek. Plastmassany gysyş ýoly bilen işlemek usuly bilen, çişirmek, guýma usullary bilen görnüşe getirmek. Alnan önümleriň bu topara girizilenleri örän köpdürlüdir*
		22.21	22.21.00	Plastmassadan plita, zolak, turba we profil öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *plastmassadan ýarymfabrikatlar (plita, zolak, blok, plýonka, folga, list we ş.m.) öndürmek; plastmassadan taýýar (turba, şlanga, gol we şlanga üçin fiting we ş.m.) önümleri öndürmek; selofan plýonka ýa-da zolak öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ilkinji görnüşdäki plastmassany işlemek (20.16 seret); sintetik ýa-da tebigy rezinden önüm öndürmek (22.1 seret)*
		22.22	22.22.00	Haryt gaplamak üçin plastmassadan önüm öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *harytlary gaplamak üçin plastmassa önümlerini (plastmassa haltalaryny, sumkalaryny, futlýarlaryny, ýaşşiklerini, gutylaryny,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				ballonlaryny, çüýşelerini, we ş.m.) öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *plastmassadan ýola göterilýän önümleri (sumkalar we ş.m.) öndürmek (15.12 seret)*
		22.23	22.23.00	Gurluşyk işlerinde ulanylýan plastmassa önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gurluşyk üçin plastmassa önümleri (gapy, äpişge bloklary, korobkalary, gapy polotnolary), penjiräniň gapylaryny, ştorlary, žalýuzlary, plintuslary, baklary, rezerwuarlary) öndürmek; plastmassadan diwar, potolok, pol örtgülerini plastinka ýa-da toplaýyn görnüşde öndürmek; plastmassadan sanitar-tehniki önümleri (wanna, duş, rakowina, unitaz, ýuwujy baçoklar we ş.m.) öndürmek; pol üçin winilden örtgüleri ýa-da lineolum we ş.m. öndürmek; emeli daş (mramor) öndürmek*
		22.29	22.29.00	Beýleki plastmassa önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *plastmassadan aşhana, naharhana gap-gaçlaryny, hajathana enjamlaryny öndürmek; plastmassadan, dürli armaturadan izolirleýji başgaplary; armaturyň ýagtylandyryjy detallaryny, kanselýariýa we mekdep esbaplaryny, egin-eşikler, mebel üçin furnituralary, heýkeljikleri, konweýer lentasyny we geçiriji remenleri, aýakgap üçin galyplary, portsigaralary,daraklary, saçgysgyçlary, bigudileri we ş.m.) önümleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *plastmassadan ýola göterilýän önümleri öndürmek (15.12 koda seret); plastmassadan aýakgaplary öndürmek (15. 20 seret); plastmassadan mebel öndürmek (31.01; 31.02; 31.09 seret); penoplastdan daşlanmadyk düşekler öndürmek (31.03 seret); plastmassadan sport inwentarlaryny (32.30 seret); plastmassadan oýnawaçlary (32.40 seret); plastmassadan lukmançylyk we stomatologik önümler öndürmek (32.50 seret); plastmassadan oftolmologik elementler öndürmek (32.50 seret); kaska we beýleki gorag serişdelerini öndürmek (32.99 seret)*
23				**Gaýry metal däl mineral önümleri öndürmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *diňe mineral däl çig maly boýunça birikdirilen dürli görnüşli önümler: aýna we çüýşe önümleri (tekiz aýna, içi boş çüýşe önümleri, tehniki maksatlara niýetlenen aýna-çüýşe önümleri), keramiki önümler, çerepisa we ýakylan toýundan öndürilen önümler, seýle hem sement we suwag (başlangyç çig mal görnüşinden taýýar önüm görnüşine gelýänçä, beton, sement, gips) önümleri. Şeýle hem daşlary kesmek we bezemek işleri, beýleki mineral önümleri öndürmek.*
	23.1			Aýna we aýna önümlerini öndürmek ***Bu topar öz içine alýar:*** *dürli görnüşdäki dürli usullar bilen taýýarlanan (önümçilik prosesleri) we aýna önümler*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		23.11	23.11.00	List aýnalary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *list aýnalary, şol sanda armirlenen, reňklenen we ýagtylandyrylan list aýnalary öndürmek*
		23.12	23.12.00	List aýnalary täzeden işlemek we oňa forma bermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *bişip berkeşen we köpgatlakly list aýnalary öndürmek;ýüz görülýän aýnalary öndürmek; köpgatlakly aýna izolýatorlary öndürmek; urga garşy izolýasion aýna öndürmek*
		23.13	23.13.00	Içi boş aýna önümlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *aýnadan we hrustaldan çüýşeler we beýleki gap-gaç önümlerini öndürmek;stakan we beýleki naharhana gap-gaçlaryny aýnadan we hrustaldan öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *aýnadan ýasalan oýnawaçlary öndürmek (32.40 seret)*
		23.14	23.14.00	Aýna süýümini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *aýna süýümini we şol sanda steklowata, aýna süýüminden dokalmaýan matalary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *aýna süýüminden mata öndürmek (13.20 seret); optiki-süýümli kabelleri, maglumatlar geçirmek ýa-da şekilleri göni geçirmek üçin (27.31 seret)*
		23.19	23.19.00	Beýleki aýna önümlerini öndürmek we aýnany ilkinji işläp bejermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *aýnadan laboratoriýa, gigiýeniki we farmasewtiki önümleri öndürmek; goşar sagatlary we beýleki sagatlar üçin aýna, optiki aýnalary we optiki işlemelere sezewar bolmadyk optiki elementleri öndürmek; bižuteriýa öndürmekde ulanylýan çüýşe önümlerini öndürmek; aýnadan elektroizolýator we izolýasiýa armatura önümlerini öndürmek; düşelýän aýna bloklaryny öndürmek; aýna turbajyklaryny we sterženleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *optiki işlemelere sezewar bolan optiki elementleri öndürmek (26.70 seret); şprisleri we beýleki lukmançylyk laboratoriýa enjamlaryny öndürmek (32.50 seret)*
			23.19.10	Laboratoriýa, gigiýeniki we farmasewtiki aýna önümlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *endoskoplaryň şeýle hem lukmançylykda ulanylýan barlaghana, gigiýeniki we farmasewtiki aýna önümlerini öndürmek*
			23.19.90	Beýleki toparlara goşulmadyk aýna we aýna önümleriniň başga görnüşlerini öndürmek
	23.2			Oda çydamly önümleri öndürmek
		23.20	23.20.00	Oda çydamly önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *oda çydamly gurluşyk laýyny*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				öndürmek; oda çydamly keramikadan önüm öndürmek (silikat unundan ýylylyk geçirmeýän keramiki önümleri öndürmek; oda çydamly kerpiçleri, bloklary öndürmek; oda çydamly keramikadan retort, tigl, mufel, forsunka, turbalar we ş.m.) öndürmek ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:** düzüminde magnezit, dolomit we hromit saklaýan önümleri öndürmek*
	23.3			Toýundan öndürilýän beýleki gurluşyk önümleriniň önümçiligi
		23.31	23.31.00	Keramiki plitalary we plitkalary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** oda çydamly keramikadan kaminleriň daşlaryny, diwarlary bezemek üçin plitka we mozaika plitalaryny öndürmek; ýere, pola düşemek üçin oda çydamly keramikadan plita we blok öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** emeli kerpiçleri öndürmek (22.23 seret); oda çydamly keramiki önümleri öndürmek (23.20 seret); kerpiç öndürmek (23.32 seret)*
		23.32	23.32.00	Ýakylan toýundan kerpiç, çerepisa we beýleki gurluşyk materiallaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** toýundan oda çydamly gurluşyk materiallaryny (keramika, kerpiç, üçeklik çerepisa, deflektor we turba we ş.m.) öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** gurluşyk üçin oda çydamly keramiki önümlerini öndürmek (23.20 seret); pola, ýere düşemek üçin keramiki plita we blok öndürmek (23.4 seret)*
	23.4			Keramikadan we farfordan beýleki önümleri öndürmek ***Bu topar öz içine alýar:** gazylyp alnan ýa-da magdanly känlerden metal däl minerallar gazylyp çykarylanda alnan çäge, çagyl, daş, toýun ýaly çig mallardan taýýar önümleri öndürmek*
		23.41	23.41.00	Keramikadan hojalyk we dekoratiw önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** naharhana üçin keramiki gap – gaçlary we beýleki hojalyk we hajathana üçin gerekli keramiki zatlary öndürmek, heýkeljikleri we dekoratiw keramiki önümleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** zergärçilik önümlerine meňzedilen (bižuteriýa önümleri öndürmek) (32.13 seret); keramiki oýnawaçlary öndürmek (32.40 seret)*
			23.41.10	Tamdyr ýasamak
			23.41.90	Beýleki keramiki hojalyk we dekoratiw önümlerini öndürmek
		23.42	23.42.00	Keramikadan sanitar-tehniki önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** keramiki sanitar-tehniki, şol sanda rakowina, wanna, bide we ş.m. önümleri öndürmek; keramikadan beýleki inwentarlary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** oda çydamly keramika önümçiligi (23.20 seret); keramikadan gurluşyk materiallaryny öndürmek (23.3 seret)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		23.43	23.43.00	Keramikadan elektroizolýatorlary we izolirleýji armaturalary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *keramikadan elektro-izolýatorlary we izolirleýji armaturalary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *oda çydamly keramikadan önüm öndürmek (23.20 seret)*
		23.44	23.44.00	Beýleki keramiki – tehniki önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *keramiki, demir magnitleri öndürmek; laboratoriýa, himiki, tehniki maksatlara niýetlenen keramika önümleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *emeli daşlary öndürmek (22.23 seret); oda çydamly keramika önümlerini öndürmek (23.20 seret); keramikadan gurluşyk materiallaryny öndürmek (23.3 seret)*
		23.49	23.49.00	Keramiki önümleriň başga görnüşlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *keramikadan küýzeler, bankalar, kružkalar we ş.m. önümleri öndürmek, harytlary gaplamak we ugratmak üçin önümleri öndürmek; beýleki toparlara goşulmadyk keramika önümlerini öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *keramikadan sanitar - tehniki önümleri öndürmek (23.42 seret); emeli dişleri ýasamak (32.50 seret)*
	23.5			Sement, hek we gips önümçiligi
		23.51	23.51.00	Sement önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *klinker sementi, gidrawlik sementi, şol sanda portlandsementi, glinozemist sementi, şlakowik sementi we superfosfat sementini öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *oda çydamly gurluşyk laýlaryny we beton öndürmek (23.20 seret); sement önümlerini öndürmek (23.69 seret); ulanylmaga taýýar görnüşli beton we gurluşyk laýyny öndürmek (23.63, 23.64 seret); stomatologiýada ulanylýan sementi öndürmek (32.50 seret)*
		23.52	23.52.00	Hek we gips önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *söndürilen we söndürilmedik, gidrawlik sementleri öndürmek; kalsilirlenen (ýakylan) dolomit öndürmek; gips öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gipsden öndürilen önümler (23.62, 23.69 seret)*
	23.6			Sementden, betondan, gipsden önümleri öndürmek
		23.61	23.61.00	Gurluşykda ulanmak üçin betondan önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *betondan, sementden, emeli daşlardan (plitalary, plitkalary, kerpiçleri, şitleri, listleri, panelleri, turbalary, sütünleri we ş.m.) önümleri öndürmek; sementden gurluşyk konstruksiýalar toplumy, betondan ýa-da gurluşyk binalaryny galdyrmak üçin emeli daşlary öndürmek*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		23.62	23.62.00	Gurluşykda ulanmak üçin gips önümlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gurluşykda ulanmak üçin gips önümlerini (plitalary, listleri, panelleri we ş.m.) öndürmek*
		23.63	23.63.00	Harytlyk betonlary (taýýar beton garyndysyny) öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *harytlyk betonlary (taýýar beton garyndylaryny) öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *oda çydamly sement öndürmek (23.20 seret).*
		23.64	23.64.00	Gury beton garyndylaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gurluşykda ulanmak üçin gury laýlary poroşok görnüşinde öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *oda çydamly gurluşyk laýlary öndürmek (23.20 seret); harytlyk betonlary öndürmek (23.63 seret)*
		23.65	23.65.00	Asbestsementden (süýümli sement) önümler öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ösümlik çig malyndan (agaç süýüminden (ýüňünden), sypaldan, gamyşdan, gargy gamyşdan) gips, sement we ş.m. baglaşdyryjy minerallar bilen garyp gurluşyk materiallary öndürmek; asbestsmentden we süýümli sementden sellýuloza süýümli we ş.m. materiallary (riflenen, we beýleki listleri, panelleri, çerepisalary, kafelleri, turbalary, göwrümli gaplary, ternawlary, çarçuwalary, rakowinalary, bankalary, mebelleri, äpişge çarçuwalaryny) öndürmek*
		23.69	23.69.00	Betondan, gipsden, sementden beýleki önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *betondan, gipsden, sementden ýa-da emeli daşdan beýleki (heýkelleri, mebelleri, barelýefleri, we gorelýefleri, wazalary, gül ekilýän küýzeleri we ş.m.) önümleri öndürmek*
	23.7			Dekoratiw we gurluşyk daşlaryny kesmek, işlemek we bezeg işlerini geçirmek
		23.70	23.70.00	Dekoratiw we gurluşyk daşlaryny kesmek, işlemek we bezeg işlerini geçirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gurluşyk işlerinde öwlüýälerde ulanmak üçin daşlary kesmek, işlemek we bezeg işlerini geçirmek, ýol örtgülerini, üçekleri ýapmak üçin materiallary we ş.m. öndürmek; daşdan mebeller ýasamak; karýerde kütek işlenen daşlary gaýtadan işlemek işleri* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *karýerlerde kütek işlenen işleri, meselem, kütek kesilen daşlar ýaly işleri (08.11 seret); degirmen daşyny, abraziw daşyny we ş.m. önümleri öndürmek (23.9 seret)*
	23.9			Başga topara goşulmadyk abraziw önümleri we beýleki metal däl mineral önümleri öndürmek
		23.91	23.91.00	Abraziw önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *degirmen daşlaryny, ýonujy we ýylmaýjy daşlary we tebigy we emeli abraziw materiallary, şol sanda ýumşak görnüşli abraziw materiallary öndürmek.*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		23.99	23.99.00	Beýleki toparlara goşulmadyk, metal däl mineral önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýüplük, mata we olardan öndürilen önümler: başgaplar, aýakgaplar, tanaplar, ýüpler, kagyzlar, asbestden tehniki önümleri öndürmek; esasyny mineral maddalar tutýan friksion materiallary ýa-da sellýuloza we olardan öndürilen montažlanmadyk önümleri öndürmek; mineral izolýasion materiallary (şlakowata, mineral pamyk we ş.m. pamyklary, gatlanan wernikulit, çişirilen toýundan we şoňa meňzeş ýylylyk geçirmeýän, ses geçirmeýän we sesi peseldýän materiallar) öndürmek; beýleki mineral materiallardan (işlenen slýuda we ondan öndürilen önümler, torf, grafit, elektrotehnikada ulanylýanyndan başga we ş.m.) önümleri öndürmek; tebigy asfaltdan ýa-da şoňa meňzeş materialdan (esasyny tebigy asfalt ýa-da bitum tutýan bitomizion garyndylar, nebit bitumy, mineral garasakgyçlary ýa-da asfalt pekasy (şepbigi)), emeli korund önümçiligi; emeli grafiti ýa-da grafit esasly önümleri we beýleki ýarymfabrikat görnüşli uglerod öndürmek; ýangyndan halas ediş gurluşlaryny we ýangyn söndürijileriň serişdelerini öndürmek we kämilleşdirmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *steklowata we steklowatadan öndürilen önümler (23.14 seret); grafitden elektrod öndürmek (27.90 seret); kömürden ýa-da grafitden prokladkalary öndürmek (28.29 seret)*
			23.99.10	Asbestden tehniki önümleri öndürmek
			23.99.90	Beýleki ýerlerde ady agzalmadyk başga metal däl önümleri öndürmek
CH (kiçi seksiýa): 24-25				**MAŞYNDAN WE ENJAMLARDAN BAŞGA ESASY METAL WE TAÝÝAR METAL ÖNÜMLERI ÖNDÜRMEK**
24				**Esasy metallary öndürmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *çoýun, gara we reňkli metallary öndürmek we täzeden işlemek, (şol sanda: guýma çoýun we döwük- ýenjik çoýun) elektrometallurgiýa önümçiligini hasaba almak bilen; himiki elementleri arassa metala goşmak bilen splaw öndürmek; guýma we başlangyç görnüşdäkiler we ýarymfabrikatlar indiki amallara sezewar edilýär: ýapmak, sozmak, süýündürmek, ekstruziýa we galyplara guýmak işleri, çoýun listleri, çoýun zolaklary, simleri, sim şekillileri, turbalary, şeýle hem taýýar önümlere guýmak üçin suwuk çoýny almak üçin geçirilýär*
	24.1			Çoýun, polat we ferrosplaw önümçiligi
		24.10	24.10.00	Çoýun, polat we ferrosplaw önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *süýndürmek we bezeg işlerini ýerine ýetirmäge niýetlenen peçleri, konwentorlary, sehleri*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				ulanmak; guýma çoýny we öýjükli demriň guýma görnüşini, bloklary we dürli başlangyç görnüşlerini öndürmek; ferrosplaw öndürmek, demir känlerinden gazylyp alnan metal önümleri öndürmek we öýjükli demirden önüm öndürmek; elektrolizleme ýoly we himiki prossesler esasynda iň arassa demir öndürmek; çoýun we polat galyndylaryny we döwük – ýenjiklerini eretmek; poroşok we granula görnüşli demir öndürmek, poladyň bolwankadaky görnüşini öndürmek; polatdan ýarym fabrikatlar öndürmek; polatdan gyzgyn we sowuk süýndürmeler, tekiz süýndürmeler öndürmek, polatdan gyzgyn süýndürmeler esasynda sim şekillileri öndürmek; polatdan gyzgyn süýndürme bilen açyk (doly däl) profiller öndürmek; polatdan dyrnaklyk diregleri we kebşirlenen açyk konstruksiýalary öndürmek; polatdan demir ýol we tramwaý ýollary üçin relsleri öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *sowuk süýndürilen önümler (24.31 seret)*
	24.2			Polatdan turbalary, içi boş profilleri we fitingleri öndürmek
		24.20	24.20.00	Polatdan turbalary, içi boş profilleri we fitingleri öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *sepsiz turbalary we turba şekillileri, tegelek we başga görnüşli kesilen, geljekki işläp bejerme üçin tegelek taslamada kesilen (dürli gyzgyn işlemeler ýa-da gyzgyn süýndürme, gyzgyn ekstruziýa) aralyk önümler, gyzgyn süýndürmeler ýa-da üznüksiz guýma esasynda alnan pürs, bolwanka ýaly önümler; sepsiz turbalary we turba şekillileri gyzgyn süýndürme ýa-da gyzgyn ekstruziýa esasynda soňraky işlemeler ýoly bilen alnan önümleri öndürmek; sowuklygyna sozma, süýndürme bilen taýýarlanýan turba we turba şekilli tegelek kesilen, diňe sowuklygyna sozma bilen taýýarlanan tegelek däl kesilen turba we içi boş profil önümlerini öndürmek; kebşirlenen turba we turba şekilli önümleri daşky diametri 406,4 mm-den uly bolmadyk, sowuklygyna çekilen ýa-da gyzgyn sozulan listler we dikligine ýa-da spiral boýunça kebşirlenen önümleri öndürmek; şeýle usul bilen alnan daşky diametri 406,4 mm-den uly bolmadyk tegelek kesilen turba we turba önümlerini öndürmek; kebşirlenen tegelek kesilen daşky diametri 406,4 mm-den uly bolmadyk, sowuk ýa-da gyzgyn süýndürme bilen alnan zolaklardan uzynlygyna ýa-da spiral boýunça kebşirlenip, dürli hilli kesilen turba we turba önümlerini tegelek kesilenden başga önümleri öndürmek; gyzgyn süýndürilen polat plastinadan tekiz birleşme we mufta birleşmesini öndürmek; polatdan öndürilen ýüzi demirlenen birleşdiriji detallar: mufta, sepleri kebşirleýji (sepsiz turbalar üçin) gyzgyn süýndürme bilen alnan önümleri öndürmek: sepsiz turba we turba önümleri üçin polatdan rezbaly birleşdiriji detallary we*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				beýleki birleşdiriji detallary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *guýma usuly bilen turba we turba önümlerini öndürmek (24.52 seret).*
	24.3			Beýleki polady ilkinji işlemeler ***Bu topar öz içine alýar:*** *sowuklygyna işlemek usuly bilen alnan beýleki polat önümler*
		24.31	24.31.00	Sowuklygyna sozma işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *sowuklygyna sozup, ýylmap, arassalap polat simleri we profilleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *sim öndürmek (24.34 seret)*
		24.32	24.32.00	Sowuklygyna sozma esasynda inçe zolaklary we lentalary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *tekiz süýndürilen polatdan daşy örtülen ýa-da örtülmedik, toplaýyn ýa-da uzyn, göni lenta şekilli ini 600 mm az bolan, ikinji sowuk süýndürme, gyzgyn süýndürilen tekiz sozulan ýa-da polat simlerden alnan önümler*
		24.33	24.33.00	Sowuklygyna galyplap çykarylan önüm we polady egme ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *açyk profilleri prokat bejerilýän standa yzygiderli forma berip ýasamak ýa-da profil egiji standa düz polat prokaty egme esasynda önüm öndürmek.* *Üsti beýikli-pesli listleri we köpgatlakly panelleri list demirden, sowuklygyna galyplap çykarylan önüm bilen ýa-da egmeden öndürmek (sinklenen, profirllenen ýere düşelýän önüm öndürmek)*
		24.34	24.34.00	Polatdan sim öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *polatdan sowuklygyna süýme bilen ýa-da polat simleri çekip, geçiriji sim öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *polatdan geçiriji simleri we profil öndürmek (24.31 seret); önümleri kebşirlemek, galaýylamak, metallamak üçin sim öndürmek;tikenli simleri öndürmek (25.93 seret)*
	24.4			Reňkli metallary öndürmek
		24.41	24.41.00	Gymmat bahaly metallary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gymmat bahaly metallary öndürmek: işlenilmedik gymmatbahaly metallary (altyn, kümüş, platina we platinalar toparyna girýän metallar) öndürmek we arassalamak; gymmat bahaly metallardan splawlar öndürmek; gymmatbahaly metallardan ýarymfabrikatlar öndürmek; gymmatbahaly däl metaldan öndürilen önümlere kümüş çaýmak; kümüşden we beýleki gymmatbahaly däl metallara altyn çaýmak; altyna, kümşe we beýleki gymmatbahaly däl metallara platina we platinalar toparyna girýän metallary çaýmak; gymmatbahaly metallardan sozmak, çekmek usuly bilen sim öndürmek; gymmatbahaly metallardan folga (zatlaryň ýüzüni ýükajyk gat bilen ýapmak üçin) öndürmek*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *reňkli metallary guýmak işi (24.53, 24.54 seret); gymmatbahaly metallardan zergärlik önümlerini öndürmek (32.12 seret)*
		24.42	24.42.00	Alýumin önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *alýumin oksidinden alýumin öndürmek; alýumin galyndylardan we alýumin döwük-ýenjiginden elektrolitik arassalama usuly bilen alýumin almak; alýuminden ýarymfabrikat öndürmek; alýumin oksidini öndürmek; alýumin simlerini öndürmek; alýuminden gaplamak üçin folga öndürmek; alýumin folgalaryň esasynda alýumin örtgüler bilen örtmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *reňkli metallary guýmak işi (24.53, 24.54 seret)*
		24.43	24.43.00	Gurşun, sink we galaýy önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *magdan känlerinden gurşun, sink we galaýy gazyp almak; elektrolitik usuly bilen arassalap, galyndylardan we döwük- ýenjikden gurşun, galaýy we sink öndürmek; gurşundan, galaýydan we sinkden splaw öndürmek; gurşundan, galaýydan we sinkden ýarymfabrikat öndürmek; gurşundan, galaýydan we sinkden sozmak, çekmek usuly bilen sim öndürmek; galaýydan folga öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *reňkli metallary guýmak işi (24.53, 24.54 seret)*
		24.44	24.44.00	Mis önümçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *magdan känlerinden mis gazyp çykarmak; elektrolitik usuly bilen arassalap, mis galydylardan we döwük-ýenjiginden mis öndürmek;misden splaw öndürmek; misden steržen, sim, ereýän predohraniteller üçin plastinka öndürmek; misden sozmak, süýndürmek usuly bilen sim öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *reňkli metallary guýmak (24.53, 24.54 seret)*
		24.45	24.45.00	Beýleki reňkli metallary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *magdan känlerinden hrom, marganes, nikel we beýleki reňkli metallary gazyp almak ýa-da oksidlerden öndürmek; hrom, marganes, nikel we beýleki reňkli metallary elektrolitik we alýuminotermik usullary bilen arassalap, şol metallaryň galyndysyndan we döwük-ýenjiginden ýokarky metallary almak; hromdan, marganesden, nikelden we beýleki reňkli metallardan splaw, ýarymfabrikat, nikelden aralyk önümleri öndürmek; hromdan, marganesden, nikelden we beýleki reňkli metallardan süýüp, sozup sim öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *reňkli metallary guýmak (24.53, 24.54 seret)*
			24.45.10	Nikel we nikelden önüm öndürmek
			24.45.90	Beýleki toparlara goşulmadyk reňkli metallar we olardan

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				önüm öndürmek
		24.46	24.46.00	Ýadro materiallary (ýadro ýangyjy öndürmek) ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *magdan känlerinden we garasakgyç galyndylaryndan uran metalyny gazyp almak, urany eretmek, arassalamak we ondan uran esasly splaw öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *uran känlerinden gazyp almak (07.21 seret); urany baýlaşdyryp öndürmek (20.13 seret); diagnostika üçin radioaktiw maddalary öndürmek (21.20 seret)*
	24.5			Metallardan guýma önümleri öndürmek ***Bu topar öz içine alýar:*** *metaldan ýarymfabrikatlar we dürli önümleri başga guramalaryň buýurmasy bilen olar üçin guýup taýýarlamak* ***Bu topar öz içine almaýar:*** *taýýar guýma önümleri: gazanlary, radiatorlary öndürmek (25.21 seret); durmuşda ulanylýan guýma önümleri öndürmek (25.99 seret)*
		24.51	24.51.00	Çoýun guýmak
		24.52	24.52.00	Polat guýmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *polatdan ýarymfabrikatlary guýmak; polatdan guýma önümleri guýup ýasamak; sepsiz turba we turba önümlerini merkezden akdyrmak usul bilen guýup öndürmek; turba we turba önümleri üçin fitingi polatdan guýup öndürmek*
		24.53	24.53.00	Ýeňil metallardan guýma önümleri guýup öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *alýuminden, magniden, titandan, sinkden we beýleki ýeňil metallardan (berilliýa, skandiý, ittriý) ýarymfabrikatlary guýmak; ýeňil metallardan guýma önümlerini guýup ýasamak*
		24.54	24.54.00	Beýleki reňkli metallardan guýma önümleri guýup ýasamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *agyr metallardan guýma önümleri guýup ýasamak; gymmatbahaly metallardan guýma önümleri guýup ýasamak; beýleki reňkli metallardan basyş astynda galyplamak bilen guýma önümleri guýup ýasamak*
25				**Maşyndan we enjamlardan başga taýýar metal önümleri öndürmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *goşundysyz arassa metal önümlerini (enjamlaryň bölek şaýlaryny, gaplary, konstruksiýalary, gurluşlary), düzgün boýunça statistik funksiýalary (ykjam däl) ýerine ýetirmek üçin niýetlenen, 26-30 bölümden tapawutlylykda kombinirlenen metal önümlerini öndürmek (käwagt, başga metallar bilen utgaşdyrylan), has çylşyrymly topluma ýygnanan (olary elektron, optiki ýa-da elektirik enjamlaryň ýanyna eltmezlik şerti bilen) we hereket ediji bölümleriň kömegi bilen işleýän önümçilik*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu bölüm şeýle-de öz içine alýar: *harby maksatly önümlerde geçirilýän işler we hyzmatlar* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *tehniki saklanyş we abatlaýyş işleri (33.1 seret); enjamlary (ýylylyk beriji peçden başgasy) binalarda gurnamak, meselem, merkezi ýyladyş peçleri gurnamak (43.22 seret)*
	25.1			Metaldan gurluşyk gurnamalaryny we önümleri öndürmek
		25.11	25.11.00	Metal gurluşyk gurnamalaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *metaldan binalar we desgalar üçin düzütleri (karkas) öndürmek; metaldan göteriji konstruksiýalary (karkaslary), senagat desgalaryny we enjamlary (peçler üçin, ulag göteriji enjamlary we ş.m.) öndürmek; esasan metaldan gurnalýan binalaryň gurluşyk konstruksiýalaryny (gurluşyk meýdanlaryndaky kömekçi jaýlaryny, sergi pawilýonlarynyň modul elementlerini); metaldan gurnalýan gurluşyk düzütlerininden ýangyn enjamlaryny, gurallaryny we inwentarlaryny öndürmek we kämilleşdirmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *bug bilen ýyladyş desgasy üçin, gämiler üçin ýa-da merkezi ýyladyş ulgamy üçin önümler öndürmek (25.30 seret); demir ýol üçin enjamlar öndürmek (25.99 seret); gämiler üçin seksiýalar öndürmek (30.11 seret)*
		25.12	25.12.00	Metal gapylary we penjire çarçuwalaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *metaldan gapy we penjire bloklaryny, gapy polotnolaryny, penjire gabsasynyň bir taýyny, penjire gabsasyny, derwezeleri öndürmek; käbir metal önümlerini (meselem, bosagalar) öndürmek*
	25.2			Metal rezerwuarlary, merkezi ýyladyş ulgamy üçin radiatorlary we gazanlary öndürmek
		25.21	25.21.00	Merkezi ýyladyş ulgamy üçin radiatorlary we gazanlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *elektrik peçlerini we suw gyzdyryjy peçlerini öndürmek (27.51 seret)*
		25.29	25.29.00	Metaldan beýleki sisterna, rezerwuar we konteýner öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *metaldan rezerwuarlar, baklar, sisternalar we ş.m. göwrümi 300 l-den köp tutýan gaplary (senagat maksatlar üçin ulanylýan) öndürmek; dykyzlandyrylan ýa-da suwuk gazlar üçin metal gaplary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *metaldan bankalary, baklary, barabanlary, kanistrleri, bedreleri, gutulary we ş.m. (harytlary saklamak we gaplamak üçin) göwrümi 300 l-den ýokary bolmadyk önümleri öndürmek (25.91, 25.92 seret); ulag konteýnerleri öndürmek (29.20 seret); bronirlenen harby maşynlary öndürmek (30.40 seret)*
	25.3			Merkezi ýyladyş ulgamynyň gazanlaryndan başga bug

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				gazanlaryny öndürmek
		25.30	25.30.00	Merkezi ýyladyş ulgamynyň gazanlaryndan başga bug gazanlaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *suw we beýleki buglary almak üçin bug gazanlaryny öndürmek; bug gazanlarynyň kömekçi enjamlaryny we böleklerini (kondensatorlary, ekonomaýzerleri, bugy öte gyzdyryjy enjamlary, bug toplaýan enjamlary, bug-suw ýyladyş akkumulýatorlary öndürmek; ýadro reaktorlaryny öndürmek; gämi bug gazanlarynyň böleklerini we güýç berýän bug gazanlaryny öndürmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *turba geçiriji ulgamlary gurmak, şol sanda turbalaryň soňraky işlemelere, düzgün boýunça basyşly işleýän turbalara we turba geçiriji ulgamlara, şeýle hem taslama we gurluşyk işlerine laýyk gelýän maksat bilen önüm öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *merkezi ýyladyş ulgamynyň gazanlaryny öndürmek (25.21 seret); bug turbalaryny öndürmek (28.11 seret); izotoplary bölüji gurluşlary öndürmek (28.99 seret)*
	25.5			Poroşok görnüşli, sozulan, süýndürilen, preslenen, galyplap çykarylan metallurgiýa ***Bu topar öz içine alýar:*** *metaly işläp bejermek işiniň görnüşi ýaly metaly sozmak, süýmek, preslemek, galyplap çykarmak, süýndürmek we poroşok görnüşli metallurgiýany sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda işlemek*
		25.50	25.50.00	Poroşok görnüşli, sozulan, süýndürilen, preslenen, galyplap çykarylan metallurgiýa ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *metaly süýmek, preslemek, göwrümli we list görnüşli galyplap çykarmak we sozmak işleri; basyş bilen ýa-da termiki işleme ýoly bilen gönüden-göni metal poroşogyndan önüm öndürmek üçin poroşok metallurgiýasy usulyny ulanmak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ownadylan metal poroşoklaryny öndürmek (24.1, 24.4 seret)*
			25.50.10	Metaly süýmek, galyplap çykarmak, preslemek we sozmak
			25.50.90	Poroşok metallurgiýasy usuly bilen metaldan önüm öndürmek
	25.6			Metal işläp bejermek we metalyň ýüzüne örtgi çaýmak; maşyn gurluşygynyň esasy tehnologik prosesleri ***Bu topar öz içine alýar:*** *metal işlemek, onuň ýüzüne örtgi çaýmak, maşyn gurluşygynyň esasy tehnologik prossesleri ýaly görnüşiniň sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda amala aşyrylyşy*
		25.61	25.61.00	Metaly işlemek we metala örtgi çaýmak işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *metalyň ýüzüne örtgi çaýmak, metaly anodirlemek we ş.m., metaly termiki ýol bilen işlemek; zausensleri ýylmamak, metaly çäge pürkýän*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				apparat bilen işläp taýýarlamak,aýlanýan barabanda detallary işläp taýýarlamak (galtowka), metalyň ýüzüni arassalamak; metaly reňklemek, metaly grawirlemek, metalyň ýüzüni metal däl örtgi (plastmassa örtgi, laklamak, emal çalmak we ş.m.) bilen ýapmak; metaly pugtalandyrmak (bişirmek, azotlaşdyrmak we ş.m.), metaly ýalpyldatmak
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** demirçi ussalaryň mallary nallamak işi (01.62 seret); metalyň ýüzüne gül basmak (18.12 seret); plastmassa önümleriň ýüzüne metal örtgi çaýmak (22.29 seret); gymmatbahaly däl metal önümiň ýüzüne gymmatbahaly metal örtgi çaýmak (24.41, 24.42, 24.43, 24.44 seret)*
		25.62	25.62.00	Maşyn gurluşygynyň esasy tehnologik prosesleri
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** metal önümleri burawlamak, ýonmak, frezerlemek, elektroeroziýa işlemek, ýonmak, sürtüp ýylmamak, işläp gutarmak, göneltmek, kesmek, ýylmamak, kebşirlemek we ş.m. metal önümleri lazer bilen kesmek we işlemek*
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** demirçi ussalaryň mallary nallamak işleri (01.62 seret); indiwidual sarp edijilere metal önümleri işläp bejermek (minutda ýa-da pursatda) işiniň hyzmatlaryny amala aşyrmak (95.25 seret)*
	25.7			Pyçak önümlerini, iş gurallaryny we ownuk demir harytlaryny öndürmek
				***Bu topar öz içine alýar:** metaldan pyçak, el iş gurallaryny we ownuk demir harytlaryny öndürmek*
		25.71	25.71.00	Pyçak önümlerini öndürmek
		25.72	25.72.00	Gulplary we petleleri öndürmek
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** metaldan gulp, açar, petle, şarnir we beýleki ownuk demir harytlaryny binalar, mebel we ulag serişdeleri üçin öndürmek*
		25.73	25.73.00	Iş gurallaryny öndürmek
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** metaldan pyçak, maşyn we mehaniki gurluşlar üçin kesiji elementleri (almaz) öndürmek; el gurallaryny (gysaç, atagzy, otwýortka we ş.m.) öndürmek; oba hojalyk baglarynyň elektrik bilen işlemeýän, elde işledilýän gurallaryny öndürmek; tegelek we zynjyr görnüşli byçgylary hasaba almak bilen, byçgy we byçgynyň kesiji elementlerini öndürmek; el we mehanizirlenen el maşynlaryny, stanok üçin çalşyrylýan şaýlary, enjamlary (buraw, deşgiç, matrisa, frez) öndürmek; presleýän we ş.m.gurallary öndürmek; demir ussalary üçin iş gurallaryny (körük, küre, sandal we ş.m.) öndürmek; isgenje, gysaç, guýma galyplar (metal galyplardan başgasy) öndürmek*
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** mehanizirlenen gurallary (elde işledilýän maşynlar) öndürmek (28.24 seret); metal galyplary öndürmek (28.91 seret)*
			25.73.10	Oba hojalyk pudagynda, bagçylykda ýa-da tokaý

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				hojalygynda ulanylýan el iş gurallaryny öndürmek
			25.73.90	Iş gurallarynyň başga görnüşlerini öndürmek
	25.9			Taýýar metal önümleriniň başga görnüşlerini öndürmek ***Bu topar öz içine alýar:*** *taýýar metal önümlerini: bidonlary, boçkalary (çelekleri) direg önümlerini, hyrly önümleri, durmuşy maksatlar üçin niýetlenen metal önümlerini öndürmek, hyrly kürekleri, labyr we beýleki metal önümleriniň dürli görnüşlerini öndürmek*
		25.91	25.91.00	Metal çelekleri we ş.m. göwrümli gaplary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *bedreleri, bidonlary, çelekleri, bankalary, barabanlary, badlary we ş.m.önümleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *sisterna we rezerwuar öndürmek (25.2 seret)*
		25.92	25.92.00	Ýeňil metaldan gaplamak üçin gap önümlerini öndürmek
		25.93	25.93.00	Simden, zynjyrdan, pružinden önüm öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *metaldan urgan tanaplary, troslary, kabelleri, örülen lentalary we ş.m. önümleri öndürmek. Elektrik ulgamlarynda ulanylmagy mümkin bolmadyk izolirlenen ýa-da izolirlenmedik metal urgan tanaplaryny öndürmek; simden daşy daşlanan önümleri öndürmek; simden (tikenekli simler, sim aragermewleri, gözenekler, setkalar, matalar we ş.m. önümleri öndürmek; daşy örtgüli elektrodlary, elektroduga kebşirleýjilerini öndürmek; çüýler, temençeler, ştyrlar, şpilkalar, skrepkalar, knopkalar ýaly önüm öndürmek, pružinleri (zolaklaýyn, plastina görnüşli, list görnüşli, hyrly, torsion, ressor we ş.m.) pružina üçin list önümlerini öndürmek; herekete getiriji zynjyrlardan başga zynjyr öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *sagat üçin pružinalary öndürmek (26.52 seret); elektrik toguny geçiriji kabelleri öndürmek (27.32 seret); herekete getiriji zynjyrlary öndürmek (28.15 seret)*
			25.93.10	Simden önümleri öndürmek
			25.93.90	Zynjyrlary we pružinalary öndürmek
		25.94	25.94.00	Berkidiji önümleri, hyrly önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *berçin, şaýba we beýleki hyrsyz önümleri öndürmek; hyrly önümleri (boltlary, wintleri, gaýkalary we beýleki hyrly önümleri) öndürmek)*
		25.99	25.99.00	Beýleki toparlara goşulmadyk taýýar metal önümleriň başga görnüşleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *metaldan durmuşda ulanmak üçin (pitileri, saçlary we beýleki elektrik bilen işlemeýän naharhana we aşhana gap-gaçlary: tarelkalary, jamlary, çäýnekleri, käseleri, çaşkalary, güldanlary, okaralary we ş.m.; gymmatbaha durmaýan metaldan öndürilen ownuk gap-gaçlar; aşhana degişli ownuk enjamlar; gap-gaç ýuwulýan metal setkalar ýaly önüm öndürmek; gurluşyk*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				elementleri; üçek basyrgysyny, suw ternawyny, suw geçiriji turbalary, wannalary, sinkden ýasalan rakowinalary öndürmek; uly bolmadyk metal kanselýariýa esbaplary we önümleri (mebelden başga); seýfleri, bronirlenen gapylary we ş.m. öndürmek; gymmatbaha durmaýan metallardan önümler, şol sanda gämi wintlaryny we wintiň perlerini, labyr, gämi jaňjagazyny öndürmek; demir ýollaryny berkitmek we birleşdirmek üçin ilgençek, ýüplük, gaňyrçak, demir basgançaklary öndürmek; görkeziji tablisalar, şol sanda ýol görkezijiler; haltalar (sumka-bukjalar), alýumin folgalary, hemişelik magnitleri, metal termoslary we gaplary (flýaga); metal nyşanlaryny we harby işlerde tapawutlandyryş nyşanlary, metal bigudileri, daraklary, saýawan tutawaçlaryny we karkasyny (saýawan çişlerini) öndürmek; metal önümlerinden ýangyn enjamlaryny, gurallaryny we inwentarlaryny öndürmek we kämilleşdirmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *naýza, gylyç öndürmek (25.71 seret); fur öndürmek (30.99 seret); metal mebelleri öndürmek (31.01, 31.02, 31.09 seret); sport önümlerini öndürmek (32.30 seret); oýnawaçlary öndürmek (32.40 seret)*
			25.99.10	Sanitar-tehniki we durmuşda ulanylýan metal önümlerini öndürmek
			25.99.90	Beýleki ýerlerde ýatlanylmadyk taýýar metallary öndürmek
			25.99.91	Harby maksatly önümleri ulanmak, saklamak, goramak, tehniki hyzmat etmek, ýeňil abatlamak, orta abatlamak we düýpli abatlamak, döwrebaplaşdyrmak, goşun synagyndan geçirmek we sertifikatlaşdyrmak işleri
			25.99.99	Beýleki ýerlerde ýatlanylmadyk taýýar metallary öndürmek
CI (kiçi seksiýa): 26				**KOMPÝUTERLERI, ELEKTRIK WE OPTIKI ENJAMLARY ÖNDÜRMEK**
26				**Kompýuterleri, elektrik we optiki enjamlary öndürmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *kompýuterleri, pereferiýa enjamlaryny, elektron we optiki gurallaryny we bu gurallaryň böleklerini öndürmek; kompýuter öndürmek prosesi integral shemalary we ýörite tehnologiýany ulanmakda jemlenendir* ***Bu bölüm şeýle-de öz içine alýar:*** *giňden peýdalanylýan elektron önümlerini, ölçeg enjamlaryny we gurallaryny barlamak we synag etmek hem-de nawigasiýa işlerini geçirmek; sagatlary, magnitli we optiki maglumat göteriji önümleri öndürmek; rentgen, elektrolukmançylyk, elektroterapewtik enjamlaryny öndürmek*
	26.1			Elektron komponentleri we shemalary öndürmek
		26.11	26.11.00	Elektron komponentleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *elektron gurluşlar üçin ýarym geçirjileri we beýleki elektron komponentleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *elektron kondensatorlary,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				elektron gaýtawul berijilerini, mikroprosessorlary, elektron trubkalary, birleşdiriji bölümleri öndürmek; çap ediş platlary (shemalary) komponentleri doly gurnalmadyk (boş) önümleri öndürmek, elektron integral shemalary (analog, sanly we gibrid) öndürmek; diod, tranzistor, tristor, dimistor we ş.m. önümleri öndürmek; elektron görnüşli induktorlary (drossel, zmeýewik, transformatorlary) öndürmek; kebşirlenenleri hasaba almak bilen elektron kristallaryny öndürmek; elektron gurluşlar üçin solenoidleri, togy öçürip ýakyjylary, tok üýtgedijilerini öndürmek; taýýar ýa-da ýarym taýýar ýarym geçirjileri öndürmek; ýagtylyk şöhlelendiriji diodlary, USB kabelleri, birleşdirijileri öndürmek, ŽK-ekranlar üçin komponentleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** mikroprosessor bilen *suratlary çap etmek (18.12 seret); monitor we telewizor öndürmek (26.20, 26.40 seret); çaklaň modemleri öndürmek (26.30 seret); rentgen trubkalaryny we ş.m. irradision gurluşlaryny öndürmek (26.60 seret); optiki enjamlaryny öndürmek (26.70 seret); fluoressent önümlerini öndürmek (27.11 seret); elektrik releleri öndürmek (27.12 seret); elektrik toguny geçirijiler üçin enjamlary öndürmek (27.33 seret)*
		26.12	26.12.00	Elektron platlary (shemalary) öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kesgitlenen komponentler bilen integral platyny (shemany) öndürmek; elektron integral platlarda (shemalarda) komponentleri ýygnamak; interfeýsler (ses, wideo, kontroller, modem) üçin kart öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *mikorprosessory kartoçka bilen çap etmek (18.12 seret); komponentleri doly gurnalmadyk (boş) çap etmek üçin shemalary öndürmek (26.11 seret)*
	26.2			Kompýuter we pereferiýa enjamlaryny öndürmek
		26.20	26.20.00	Kompýuter we pereferiýa enjamlaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *uly sistemaly stoluň üstünde goýulýan çaklaň kompýuterleri ýygnamak, serwerleri, pereferiýa enjamlaryny, şol sanda maglumatlary toplap saklamak üçin enjamlary, girizme - çykarma enjamlaryny (printer, ekran, klawiatura) öndürmek. Kompýuterler analog, sanly we gibrid görnüşlerde bolup biler* ***Sanly kompýuterler*** - *bu enjamlar aşakdaky amallary geçirmäge ukyplydyr: 1) programmalary işlemek, ýazmak we bu programmalaryň işlemegi üçin möhüm maglumatlary bermek; 2) ulanyjy üçin gerek bolan islendik programmalary ýerine ýetirmek; 3) ulanyjynyň öňde goýan meselesiniň aýratynlygyny hasaba alyp, hasaplamalary amala aşyrýar; 4) öňde goýlan meseläniň logiki çözgüdine gabat gelýän, gerek bolan ýagdaýynda ulanýan adam*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				goşulmazdan gös- göni programmalary düzmek, üýtgetmek, buýrugy ýerine ýetirmek (algoritm) prosesleri amala aşyryp bilýär ***Analog kompýuterleri*** *- kontrol edýän elementleri we programma düzmek üçin özünde saklaýan matematik modelleri konstruirlemäge ukyplydyr* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ofis kompýuterlerini, çaklaň kompýuterleriň işi; uly sistemaly kompýuterleri; personal (jübi kompýuterleri) öndürmek; magnit disklerini okamak üçin we beýleki maglumat saklaýjy enjamlary öndürmek; lazerli (optiki) diskleri okamak üçin enjamlary (CD-RW, CD-ROM, DVD-ROM,DVD-RW) öndürmek; printerleri, monitorlary öndürmek; klawiaturalary, myşkalaryň ähli görnüşlerini öndürmek; ýöriteleşdirilen maglumat terminallaryny öndürmek; skanerleri, serwerleri, elektron kartlary okap barlaýjy enjamlary öndürmek; wideoproýektorlary, wirtual oýunlar üçin enjamlary öndürmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** (mehanizmsiz) *bankomatlary, söwda awtomatlaryny, gürleýän enjamlary (ATM s); ofisler üçin köpfunksiýaly, iki we ondan köp funksiýaly işleri amala aşyrýan, meselem, çap ediji we nusgasyny alyjy, skanirleýji we faks ugradyjy enjamlary öndürmek.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýazylan maglumat toplap saklaýjylary täzeden dikeltmek (18.20 seret); elektron komponentleri öndürmek (26.1 seret); elektrik interfeýs platlar üçin modemler öndürmek (26.12 seret); interfeýs kartlaryny öndürmek (26.12 seret); elektron platlary öndürmek (26.12 seret); göçme enjamlar üçin modemler öndürmek (26.30 seret); sanly gurallar üçin ýakyp öçüriji enjamlary (köprülerde, gapylarda, ýollarda ulanylýan duýdurýş beriji gurallary) öndürmek (26.30 seret); durmuşda ulanylýan elektron (proigrywatel, disk we ş.m.) harytlary, monitorlary, telewizorlary, wideo oýunlary öndürmek (26.40 seret); kompýuter bilen bile ulanylýan kömekçi serişdeleri öndürmek (26.80 seret)*
	26.3			Telekommunikasion enjamlaryny (aragatnaşyk enjamlaryny) öndürmek
		26.30	26.30.00	Telekommunikasion enjamlaryny (aragatnaşyk enjamlaryny) öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *telefon, radio, teleýaýlym signallary simleriň üsti bilen ýa-da howa arkaly, simsiz geçirmek üçin enjamlary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *telefon stansiýalar üçin enjamlary, simsiz telefonlary, awtootwetçikleri, faksimil apparatlary öndürmek; köprülerde, ýollarda, derwezelerde, gapylarda signal beriji enjamlary öndürmek; geçiriji we*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				kabul ediji antennalary, nawigatorlary we ş.m. enjamlary öndürmek; kabel teleýaýlymlar üçin enjamlar öndürmek; peýjerler; elde göterilýän göçme telefonlary (öýjükli we radiotelefonlary) öndürmek; öýjükli aragatnaşyklary amala aşyrýan enjamlary öndürmek; radiogepleşikleri, teleýaýlym gepleşiklerini studiýada ýazmak üçin enjamlary we kameralary öndürmek; modemleri, göterip bolýan çaklaň enjamlary öndürmek; döwmek, ýarmak we ýangyn ýagdaýlaryň yzyny yzarlamak üçin enjamlary, gözegçilik ediji, barlaýjy stansiýalara habar, signal beriji serişdeleri, radio, teleýaýlym peredatçiklerini (tolkun ýaýradyjylary) öndürmek; infragyzyl signallary geçirýän (distansion dolandyrmak we gözegçilik etmek arkaly) enjamlary öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *telekommunikasiýa we hasaplaýyş merkezleri üçin elektron komponentleri, elementleri we enjamlary öndürmek (26.11 seret); kesgitlenen komponentler bilen elektron platlary (shemalary) öndürmek (26.12 seret.); kompýuterleri we periferiýa enjamlaryny öndürmek (26.20 seret); durmuşda ulanylýan audio we wideo enjamlary (26.40 seret); GPS gurallaryny öndürmek (26.51 seret); signal beriji yşyklary öndürmek (27.90 seret); elektron tablolary öndürmek (27.90 seret)*
			26.30.10	Önümçilik maksady bilen tele we radioapparaturalary öndürmek
			26.30.20	Telefon we telegraf aragatnaşyklary üçin simli apparaturalary öndürmek
			26.30.30	Ýangyna garşy göreşmekde telekomunikasiýa enjamlary (aragatnaşyk serişdeleri) öndürmek
			26.30.90	Elektrik signally we beýleki aragatnaşyk enjamlaryny öndürmek
	26.4			Durmuş elektron apparaturalaryny öndürmek
		26.40	26.40.00	Durmuş elektron apparaturalaryny öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *durmuş maksatlary üçin audio we wideo elektron enjamlaryny, maşynlar üçin, ilata habar beriş serişdeleri we saz gurallarynyň sesini batlandyryjy enjamlary öndürmek*
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *wideomagnitafonlary, telewizorlary, telemonitorlary,displeýlery öndürmek; ýazgy sistemasyny we audio dikeldijileri, stereosistemalary, radiopriemnikleri öndürmek; ses güýçlendirijilerini (gromkogoworitelleri), portatiw wideokameralary saklamak üçin bokslary, köpçülik çykyşlarynyň we saz gurallarynyň sesini güýçlendiriji mikrofonlary we beýleki enjamlary öndürmek; hasaplamak üçin CD we DVD gurluşlaryny öndürmek; diňlemek üçin gulaga geýilýän enjamlary,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				karaoki, baş telefonlaryny öndürmek; elektron oýunlar üçin dolandyryjy pultlary, ilata habar beriş serişdeleriniň enjamlaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** ýazga geçirilen maglumatlary täzeden nusga geçirmek (18.20 seret); kompýuter periferiýa enjamlaryny we monitorlary öndürmek (26.20 seret); telefon apparatlaryny öndürmek (26.30 seret); peýjing enjamlaryny öndürmek (26.30 seret); infragyzyl şöhlelerini kontrolda saklaýjy enjamlary öndürmek (26.30 seret); studiýada ýazgy geçirmek üçin enjamlary öndürmek (26.30 seret); önümçilik maksady üçin tele-radio apparaturalaryny we wideokameralary öndürmek (26.30 seret); antennalary öndürmek (26.30 seret); sanly surata düşüriji apparatlary öndürmek (26.70 seret); bellenen programmalar bilen üpjün edilen (üýtgemeýän) elektron oýunlaryny öndürmek (32.40 seret)*
	26.5			Sagatlaryň ähli görnüşlerini, ölçemek, barlag geçirmek, synag etmek we nawigasiýa üçin enjamlar we gurallar öndürmek ***Bu topar öz içine alýar:** ölçemek, barlag geçirmek, synag etmek we nawigasiýa üçin enjamlary we gurallary öndürmek; dürli senagat we senagat däl maksatlar üçin, şol sanda wagt ölçemek üçin enjamlar, meselem, sagatlary öndürmek*
		26.51	26.51.00	Ölçemek, barlag geçirmek, synag etmek we nawigasiýa üçin enjamlar we gurallar öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** synag etmek, dolandyrmak, nawigasiýa üçun gurallar we sistema öndürmek; termostatlar, howa nawigasiýasy üçin awiasion-bort gurallar sistemasyny öndürmek; gyzmak, sowamak proseslerini synag etmek üçin gurallary öndürmek; ölçemek, kesgitlemek, ýazgy geçirmek, gyzgynlygy, çyglylygy, dykyzlygy, turşulygy, aýlanyşy barlamak üçin enjamlar we gurallar öndürmek; suwuklygy barlamak üçin gurallar (barlagyň netijesini hasaba almak bilen); elektrigiň we elektrik signallarynyň esasy häsiýetleri; gaty, suwuk, gaz şekilli, kompozitli materiallaryň himiki we fiziki düzümini kesgitlemek üçin gurallary we enjamlary öndürmek; instrumental barlaglar üçin gurallar we beýleki synag geçirmek üçin gurallar we olaryň bölekleri* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** ýokary takyklykda işleýän laboratoriýa terezilerini öndürmek; çyzgylary çyzmak, bellemek, ölçemek üçin gurallar (ölçeg reýkasy, olçeg lentasy, ölçeg ruleti, mikrometrler, ştangensirkullar kalibr we şablonlar we ş.m.) öndürmek; optiki we spektral enjamlaryndan başga mikroskoplary öndürmek; elektrik ululyklary ölçemek, olary gözegçilikde saklamak üçin (ossilograf, analizator, spektr, päsgelçiligi ölçeýji gural,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				elektrik togunyň güýjüni, garşylygyny ölçemek üçin gural we ş.m.) önümleri öndürmek; elektrik däl ululyklary ölçemek we olary gözegçilikde saklamak üçin (detektrleri, ionizirlenen şöhleleri we dozimetrleri, ulag serişdeleriniň herekete getirjilerini sazlamak we synag etmek we ş.m.) gurallary öndürmek. Nawigasiýa, meterologik, geofizik we ş.m. gözleg-barlag işlerini geçirmek üçin (geodeziki gurallary, okeanografik, gidrologik gurallary, seýsmometri, dalnometri, awtopilot we sekstantlary, ultroses zontlary bilen barlaýjy gurallary, awiasion-bort gurallaryny, howa nawigasiýa ulgamyny, radiolokasion enjamlaryny, distansion dolandyryş enjamlaryny, radionawigasiýa gurallary) gurallary, enjamlary öndürmek; elektrigiň, gazyň, benziniň, suwuň sarp edilişini hasaplaýjy, ölçeýji enjamlary öndürmek; maşyn önümçiligi we materiallaryň mehaniki häsiýetlerini synag etmek üçin enjamlary öndürmek; fiziki we himiki barlaglary geçirmek üçin gurallary we apparatlary (polýarimetr, fotometr, refraktometr, kolorimetr,spektrometr, PH-metr, wiskozimetr, tenzodatçikler we ş.m.) öndürmek; çykdajyny, derejäni, basyşy ýa-da suwuklygyň we gazyň parametrlerini (rashodometr, urownometr, manometr, kolorimetr we ş.m.) ölçemek we gözegçilik astynda saklamak üçin gurallary we apparaturalary öndürmek; dürli gözegçilik-ölçeg we synag geçiriji gurallaryny, maşyn enjamlaryny (areometr, termometr, barometr, tahometr, şagometr, spidometr, taksometr, balansirleýji stanok, synag stendi, komparator we ş.m.) öndürmek; optiki gözegçilik synag enjamlaryny we gurallaryny öndürmek; dürli laboratoriýa we beýleki elektrik we elektrik däl gurallara enjamlara synag geçirmek, gözegçilik etmek we barlag geçirmek maksady bilen öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *lukmançylyk tehnikasyny öndürmek (26.60 seret); dürbi, (podzor turbasy, görüş turbasy we ş.m.) optiki gurallary öndürmek (26.70 seret); diktofon öndürmek (28.23 seret); telefon apparaturasyny öndürmek (26.30 seret); laboratoriýa terezesinden başga terezi öndürmek (28.29 seret); lukmançylyk termometrlerini öndürmek (32.50 seret); senagat proseslerini gözegçilikde saklamak üçin enjamlary gurnamak (33.20 seret); ýönekeý mehaniki ölçeýji iş gurallaryny (ölçeg lentalaryny, terezileri we ş.m.) öndürmek (önümleriň haýsy materialdan taýýarlanandygyna laýyklykda toparlara klassifisrlenýär)*
			26.51.10	Nawigasion, meteorologik, geofizik, we şolara meňzeş enjamlary we gurallary öndürmek
			26.51.20	Radiolokasiýa stansiýalary (toplumlary) öndürmek
			26.51.90	Beýleki gözegçilik-ölçeg enjamlaryny öndürmek
		26.52	26.52.00	Sagatlaryň ähli görnüşlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *goşar sagatlary we sagatlaryň*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				beýleki görnüşleri, şol sanda sagatlar üçin enjam paneli, sagat korpuslaryny, gymmatbahaly metaldan sagat korpusyny öndürmek; wagt hasaplamak üçin, wagt ölçemek üçin, wagt aralyklarynyň dürli fiksasiýalaryny hasaba alyp, şol sanda duralgada duran wagty hasaplaýan, wagtyň geçiş tehnologik prosesleriniň datçigi, taýmer, rele we ş.m. enjamlary öndürmek; sagadyň prujina, daş, siferblat, strelka ýaly düzüm böleklerini we sekundomer we ş.m. önümleri öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *sagadyň metal däl baglaryny öndürmek (15.12 seret); gymmatbahaly metallardan sagat baglary öndürmek (32.12 seret); gymmatbahaly sagat baglaryndan başga metal sagat baglaryny öndürmek (32.13 seret)*
			26.52.10	Goşar we beýleki sagatlary öndürmek
			26.52.90	Sagada degişli detallary, wagty hasaplamak üçin beýleki enjamlary öndürmek
		26.53	26.53.00	Ölçeg serişdelerini taýýarlamak
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *fiziki ululyklaryň etalon birliklerini, nusgalyk ölçeg serişdelerini we iş ölçeg serişdelerini taýýarlamak*
		26.54	26.54.00	Standart nusgalaryň öndürilişi we metrologik attestasiýasy
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *standart nusgalaryň öndürilmegini, materiallaryň we maddalaryň düzümi we häsiýeti, boýunça metrologik attestasiýasyny geçirmekligi*
	26.6			Rentgen, elektrolukmançylyk we elektroterapewtik enjamlary öndürmek
		26.60	26.60.00	Rentgen, elektrolukmançylyk we elektroterapewtik enjamlary öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *rentgen, alfa-, beta-, gamma-şöhleleri ulanmaga esaslanýan we senagatda giňişleýin peýdalanylýan (şol sanda azyk we süýt), lukmançylyk diagnostikasynda, ylmy barlaglarda we ş.m. (rentgen trubkalary we ş.m.) ulanylýan enjamlary, apparatlary öndürmek, kompýuter bilen baglanyşykly tomograflary öndürmek; tomografy öndürmek; ýadro magnit rezonansyna esaslanan enjamyny öndürmek; ultrases enjamlaryny elektrokardiografiýa, endoskopiýa üçin diagnostik enjamlary öndürmek; lazer şöhleleri bilen işleýän enjamlary, ýürek stimulýatorlaryny, eşidiş apparatlaryny öndürmek; lukmançylyk enjamlaryny, gurallaryny we abzallaryny ýygnamak*
				Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar: *azyk we içgi önümlerindäki (süýtde we ş.m.) radiasiýanyň mukdaryny kesgitlemek üçin enjamlar öndürmek*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *gün wannasyny kabul etmek üçin ýörite enjamlary (solýarilerde ulanylýan ýaly) öndürmek (28.99 seret)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
	26.7			Optiki enjamlary we fotoabzallary öndürmek
		26.70	26.70.00	Optiki enjamlary we fotoabzallary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *optiki gurallary we önümleri, şol sanda dürbüleri, mikroskoplary (elektrondan başga) teleskoplary, linzalary (oftalmologikden başga) öndürmek; linzalara örtgi çaýmak, ýylmamak (oftalmologikden başga); fotoabzallary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *aýnaly optiki enjamlary, önümleri öndürmek; sowuk ýaraglar üçin optiki nyşanalar öndürmek; ýerleşýän ýerini kesgitlemek üçin optiki enjamlary öndürmek; optiki ulaldyjy enjamlary (lupa, surat ulaldyjy we ş.m.), takyk mehaniki işler üçin optiki hasaplaýyş enjamlaryny öndürmek; analog we sanly fotoabzallary öndürmek; diapozitiwleri, filmler üçin materiallary, foto we kino-laboratoriýalary üçin apparaturalary we enjamlary öndürmek; ölçeg we gözegçilik üçin optiki apparaturalary we enjamlary (ýangyna garşy göreşde telemetrik enjamlary) öndürmek; lazer bilen ýygnamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *kompýuter wideoproýektorlary öndürmek (26.20 seret); önümçilik maksatlar üçin teleýaýlym wideokameralaryny öndürmek (26.30 seret); durmuşda ulanylýan kameralary öndürmek (26.40 seret); lazer komponentlerini peýdalanmak bilen çylşyrymly enjamlary (lukmançylyk maksatlaryna laýyk gelýän enjamlar degişli toporlarda klasifisirlenýär - 26.60 seret); nusga alyjy enjamy öndürmek (28.23 seret); oftalmologik enjamlary öndürmek (32.50 seret)*
			26.70.10	Foto we kino abzallary we olaryň böleklerini öndürmek
			26.70.20	Ölçeg we gözegçilik üçin optiki apparaturalary we fotoenjamlary ýangyna garşy göreşde telemetrik enjamlary öndürmek
			26.70.90	Äýnek, linza, optiki mikroskoplar, dürbi we beýleki optiki enjamlaryny we olaryň böleklerini öndürmek
	26.8			Magnitli we optiki maglumat saklaýjylary öndürmek
		26.80	26.80.00	Magnitli we optiki maglumat saklaýjylary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ses we şekil ýazgylaryny geçirmek üçin magnit lentalaryny öndürmek; ses we şekil ýazgylaryny geçirmek üçin arassa (ýazgysyz) kassetalary öndürmek; ýazylmadyk, arassa disketleri öndürmek; arassa (ýazgysyz) optiki diskleri öndürmek; gaty diskleri öndürmek.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýazga geçirilen maglumat saklaýjylary täzeden dikeltmek (18.20 seret)*
CJ (kiçi seksiýa): 27				**ELEKTRIK ENJAMLARYNY ÖNDÜRMEK**
27				**Elektrik enjamlaryny öndürmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *önümçilikde elektroenergiýany paýlamak we peýdalanmak üçin gurallary ýagtylandyryş,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				signal beriş enjamlaryny, durmuş maksatlaryna niýetlenen enjamlary öndürmek **_Bu bölüm öz içine almaýar:_** *elektron enjamlary öndürmek (26 bölüme seret)*
	27.1			Elektrik herekete getirijileri, generatorlary we transformatorlary, elektrik paýlaýjy we sazlaýjy apparatlary öndürmek
		27.11	27.11.00	Elektrik herekete getirijileri, generatorlary we transformatorlary öndürmek **_Bu kiçi klas öz içine alýar:_** *üýtgeýän tok üçin elektirik herekete getirijileri öndürmek; elektrik transformatorlary öndürmek; üýtgeýän tok üçin generatorlary öndürmek; ballast elektirik garşylygy üçin gaz razrýadly lampalary we turbalary öndürmek; statistik üýtgedijileri, beýleki tigir induktiwligi; uniwersal elektrik herekete getirijileri (hemişelik (üýtgeýän / hemişelik tok üçin) öndürmek; hemişelik tok üçin elektrik herekete getirijileri we generatorlary öndürmek; hemişelik we üýtgeýän tok üçin generator agregatlaryny öndürmek; Uniwersal aýlandyryjy we statistik elektirik üýtgedijileri öndürmek; gysylma bilen içinden ot alýan porşenli hetrekete getiriji üçin, uçgun bilen otlanýan herekete getiriji üçin generator gurluşyny öndürmek* **_Bu kiçi klas öz içine almaýar:_** *elektron enjamlaryň bölegi hökmünde transformator öndürmek (26.11 seret); kebşirlemek üçin elektrik enjamlaryny öndürmek (27.90 seret); turba öndürmek (28.11 seret);ulag serişdeleri üçin elektrogeneratorlary we starterleri öndürmek (29.31 seret)*
			27.11.10	Üýtgeýän we hemişelik tok üçin elektrik herekete getirijileri, generatorlary we transformatorlary öndürmek **_Bu kiçi klas öz içine almaýar:_** ballastik elektrik garşylygy üçin gaz razrýadly lampalary we turbalary öndürmek; *statistik üýtgedijileri, beýleki tigir induktiwligi; aýlandyryjy we statistik elektrik üýtgedijileri öndürmek; elektron enjamlaryň bölegi hökmünde transformator öndürmek (26.11)*
			27.11.20	Üýtgeýän we hemişelik tok üçin elektrik herekete getirijileriň, generatorlaryň, transformatorlaryň tehniki synagyny geçirmek
		27.12	27.12.00	Elektrik paýlaýjy we sazlaýjy apparatlary öndürmek **_Bu kiçi klas öz içine alýar:_** *kommutasiýa üçin ýa-da elektrik sepden goramak üçin olary sepleji ýa-da birikdiriji elektrik apparaturalary: pereklýuçatelleri, wyklýuçatelleri, eregen predohranitelleri, ýyldyrym gaýtaryjylary, razrýadnikleri, toguň güýjüni çäklendirijileri, ştepsel wilkalaryny, togy bölüji korobkalary, releleri, rozetkalary, elektrik lampalary üçin patronlary öndürmek; togy bölüji şitleri, panelleri, dolan- dyryş pultlaryny, dolandyryş şkaflaryny, stendleri*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *tebigy gurşaw ýagdaýyna, senagat proseslerine gözegçilik etmek üçin enjamlary öndürmek (26.51 seret); basyp işledilýän ýa-da düwme bilen işleýän öçürijileri öndürmek (27.33 seret)*
			27.12.10	Elektrik energiýasyny paýlaýjy, sazlaýjy enjamlarynyň önümçiligi
			27.12.20	Elektrik energiýasyny paýlaýjy, sazlaýjy enjamlarynyň tehniki synagyny geçirmek
	27.2			Başlangyç elementleri, batareýanyň başlangyç elementlerini we onuň böleklerini öndürmek
		27.20	27.20.00	Başlangyç elementleri, batareýanyň başlangyç elementlerini we onuň böleklerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *zarýadlanýan ýa-da zarýadlanmaýan batareýalary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *başlangyç elementleri margenesiň bioksidindi, simap oksidi, kümüş oksidi ýa-da beýleki elementlerden ybarat bolan batereýanyň başlangyç elementlerini öndürmek; akkumulýatorlar we olaryň böleklerini, gapagyny, prokladka we ş.m) gurşundan, galaýydan, metal nikel-kadmiý we nikel-gidridden, litiniň gury we öl ýagdaýdaky ilkinji görnüşlerinden öndürmek*
	27.3			Simleri we kabelleri, şeýle hem elektrik üçin niýetlenen simleri öndürmek
		27.31	27.31.00	Optiki-süýümli kabelleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kodlanan maglumatlary geçirmek üçin optiki-süýümli kabelleri öndürmek; elektrik aragatnaşyk signaly, wideosignallar, dolandyryjy informasion signallar we ş.m. öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *aýna süýümlerini öndürmek (23.14 seret); enjamlaryň bir bölegi hökmünde optiki kabelleri öndürmek (enjamlaryň görnüşi boýunça klasifisirlenýär, meselem, 26.11 seret)*
		27.32	27.32.00	Beýleki izolirlenen simleri we kabelleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *izolirlenen simleri,kabelleri, lenta we beýleki polat, mis, alýumin simleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *simleri öndürmek (24.34, 24.41, 24.42, 24.43, 24.44, 24.45 seret); elektron enjamlary üçin sim öndürmek (26.11 seret); birleşdiriji elementleri bilen sim toplumlaryny öndürmek (27.90 seret); awtoulaglar üçin sim toplumlaryny öndürmek (29.31 seret)*
		27.33	27.33.00	Uýgunlaşdyrylan elektrik simlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kontaktorlary, elektrik toguny bölüjileri, lampa üçin patronlary, elektrik simleri üçin dürli görnüşli wyklýuçatelleri, togy paýlaýjy we birleşdiriji korobkalary, asma liniýalar üçin metizleri öndürmek; plastmassadan birleşdiriji korobkalary we sepleşdiriji*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				simleri, montaž panellerini we ş.m. elektrik geçirijileri öndürmek; elektrik shemalaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *keramika izolýatorlaryny öndürmek (23.43 seret); elektron görnüşli bölüjileri we kontaktorlary öndürmek (26.11 seret)*
	27.4			Elektrik bilen ýagtylandyryjy enjamlary öndürmek
		27.40	27.40.00	Elektrik bilen ýagtylandyryjy enjamlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *lampalary, elektrik çyralaryny we ýagtylandyryjy enjamlary we olaryň (aýna böleklerinden başga) böleklerini we komponentlerini öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gyzdyryjy lampalary we gaz razrýadly lampalary (ultramelewşe şöhleleri we infragyzyl lampalary, duga elektrik lampalary; bir gezeklik fotoýagtyltgyçlary we ş.m., olaryň patronlaryny we beýleki degişli böleklerini) öndürmek; elektrik çyralaryny we yşyklandyryjy armaturalary (lýustralary, stoluň üstünde ýakylýan çyralary, ofis üçin diwara asylýan, polda goýlup ýakylýan çyralary, gijeki çyralary, elektrik däl önümleri goşmak bilen; goçme elektrik çyralaryny, ýol yşyklandyryjy enjamlaryny, görkezijileri, ýagtylandyrylýan tablolary, şahsy tablisajyklary we ş.m.) öndürmek; mör-möjeklere garşy ulanylýan lampalary; prožektorlary, awtoulag we beýleki ulag serişdeleri üçin faralary, daşky gurşaw we ýol ýagtylandyryjylaryny, toplumlary: täze ýyl ýolkasynyň grilýandlaryny öndürmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *elektrik däl ýagtylandyryjy enjamlary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *aýnadan öndürilýän bölekleri öndürmek (23.19 seret); toguň güýji zor salmaýan simleriň gurluşlaryny öndürmek (27.33 seret); ýokardan asylýan elektrik wentilýatorlary ýa-da hammamlara goýulýan ýagtylandyryjy enjamy bolan wentilýatorlary (27.51 seret); signalizasiýa enjamlaryny, ýörite elektrik signallaryny öndürmek (27.90 seret)*
	27.5			Durmuşda ulanylýan enjamlary öndürmek ***Bu topar öz içine alýar:*** *uly bolmadyk durmuşda ulanylýan enjamlary: wentilýatorlary, tozan sorujy enjamlary, pol süpürijileri, sowadyjylary, doňduryjylary, kir ýuwujy, gap-gaç ýuwujy maşynlary, hapa galyndylary owradýan maşynlary, otaglary gyzdyryjy enjamlary, aşhana plitalaryny we ş.m. elektrik, gaz we beýleki ýylylyk çeşmeleri bilen işleýän enjamlary öndürmek*
		27.51	27.51.00	Durmuşda ulanylýan elektrik enjamlaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *durmuşda ulanylýan elektrik enjamlary we gurallary (sowadyjy enjamlary, doňduryjylary gap-gaç ýuwujy maşynlary, kir ýuwujy, guradyjy maşynlary, tozan sorujylary, pol süpürijileri, hapa taşlandylary owratmak üçin gurallary, harazlary, et üweýji maşynlary,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				mikserleri, miwe sykyjy enjamlary, gapak açyjy enjamlary, sakgal syryjy elektrik enjamlaryny, elektrik diş çotgalaryny, igeleri, aşhana üçin wentilýatorlary we howa sorujy gurluşlary, elektrik bilen gyzdyrylýan enjamlary, suw gyzdyryjy enjamlary, elektrik ýorganlary, saç guradyjylary, daraklary, çotgalary, bigudileri, elektrik ütükleri, otagy gyzdyryjy wentilýatorlary, elektrik peçlerini, mikrowolnowka peçlerini, aşhana plitalaryny, gap-gaçlary gyzdyryjy enjamlary, tosterleri, kofe gaýnadyjy enjamlary, çäýnekleri, saçlary, grilleri, rostorlary, gyzdyryjy rezisterleri we ş.m. önümleri öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *senagatda peýdalanmak üçin durmuş enjamlaryna meňzeş önümleri öndürmek (28 seret); durmuşda ulanylýan tikin maşynlaryny öndürmek (28.94 seret); ýaşaýyş jaýlarynda merkezleşdirilen ýylylyk geçirmeýän ulgamlary gurnamak (43.29 seret)*
			27.51.10	Durmuşda ulanylýan sowadyjylary we doňduryjylary öndürmek
			27.51.90	Durmuşda ulanylýan beýleki elektrik enjamlaryny öndürmek
		27.52	27.52.00	Durmuşda ulanylýan elektrik däl enjamlary öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *nahar taýýarlamak üçin elektrik däl enjamlary we gurallary, otag gyzdyryjylaryny, aşhana plitasyny, maňňallary, peçleri, suw gyzdyryjylary, gap-gaçlary ýyladyjy enjamlary öndürmek*
	27.9			Elektrik enjamlaryň beýleki görnüşlerini öndürmek
		27.90	27.90.00	Elektrik enjamlaryň beýleki görnüşlerini öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *herekete getirijilerden, transformatorlardan, batareýalardan, kabellerden, simlerden, elektrik simlerinden, yşyklandyryjy enjamlardan we durmuşda ulanylýan elektrik enjamlaryndan başga elektrik enjamlaryny öndürmek*
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *batereýalar üçin zarýad beriji enjamlary, gapylary açýan we ýapýan elektrik gurluşlary, elektrik jaňlary öndürmek; izolirlenen elektrik simlerini, kabelleri, ultrases bilen arassalaýjy enjamlary (laborotoriýa we stomatologiýada ulanylýandan başga) öndürmek; ýarymgeçirijileri geçirijä öwürýän gurluşlary, inwertory, elektrik energiýasy bilen üznüksiz üpjün ediji çeşmeleri öndürmek; elektrik güýjüni çäklendiriji, bölüji, birleşdiriji, sepleýji elementleri bolan sim komplektlerini öndürmek; zarýadlanan bölekleri çaltlandyryjy generator signallaryny, mino gözleýji gurluşlary, elektrik kondensatorlaryny we ş.m. ybarat bolan enjamlary öndürmek. Elektromagnitleri, sirenalary, elektrik bilen ýagtyldyjyly tablolary we ses signalizasiýaly elektrik enjamyny, şol sanda pyýada ýolagçylaryň howpsuzlygyny üpjün ediji enjamlary öndürmek; aýna we keramiki däl elektrik izolýatorlary öndürmek;*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				kebşirleýji we paýat ediji enjamlary we geçirilýän magnitleri, kömür we grafit elektrodlaryny we kömürden we grafitden öndürilýän elektrik önümlerini öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *keramiki izolýatorlary öndürmek (23.43 seret); kömürden we grafitden (elektrodlardan başga) süýüm öndürmek (23.99 seret); elektron tipli üýtgedijileri, integral shemalary, elektrik kondensatlary we ş.m. öndürmek (26.11 seret); transformatorlary, generatorlary öndürmek (27.1 seret); batereýa, akkumulýator öndürmek (27.20 seret); elektrik geçirijileri üçin simleri öndürmek (27.3 seret); yşyklandyryjy enjamlary (27.5 seret); kebşirleýji we paýat ediji elektrik däl enjamlary (28.29 seret); maşynlar üçin elektrik enjamlaryny (hemişelik we üýtgeýän tok generatorlaryny, otlaýjy sweçalary, gapylaryň, äpişgeleriň hereketlendiriji tigirlerini, toguň güýjüni sazlaýjy enjamlary öndürmek (29.31 seret)*
			27.90.10	Elektrik bilen kebşirleýji gurallary öndürmek
			27.90.20	Elektrod önümlerini öndürmek
			27.90.30	Ýangyn habar beriji, ýangyn barada adamlara habar beriş, olary guramaçylykly halas ediş, ýangynlaryň döremeginiň we ýaýramagynyň öňüni alyş ulgamlary üçin abzallary we enjamlary öndürmek (şol sanda ulgamlaryň böleklerini)
			27.90.90	Beýleki toparlara goşulmadyk elektrik enjamlarynyň başga görnüşlerini öndürmek
CK (kiçi seksiýa): 28				**BEÝLEKI TOPARLARA GOŞULMADYK MAŞYNLARY WE ENJAMLARY ÖNDÜRMEK**
28				**Beýleki toparlara goşulmadyk maşynlary we enjamlary öndürmek**
				Bu bölüm öz içine alýar: *özbaşdak alanyňda materiallara mehaniki we termiki täsirini ýetirýän ýa-da materiallaryň üstünde dürli amallary geçirýän maşynlary we enjamlary (meselem, ýüklemek-düşürmek işleri, kesmek, ölçemek, gaplamak ýaly işleri geçirýän) öndürmek; energiýany üýtgediji mehaniki bölekleri we enjamlary, şeýle hem ýörite taýýarlanan detallary öndürýär; öndürilýän maşynlar we enjamlar, olaryň detallary berkidilen ýa-da berkidilmedik, amatly ýa-da amatly däldigine garamazdan, senagatda, oba hojalygynda, gurluşykda, harby ýa-da raýat durmuşynda ulanylýar. Ýük daşaýjy we ýolagçylar ulaglary üçin (lineýniden başga) ýöriteleşdirilen enjamlary öndürmek; umumy kesgitlenen we ýöriteleşdirilen maşyn we enjamlaryň önümçiligi hem bu topara goşulan.*
				Bu bölüm öz içine alýar: *herekete getirijileri (elektrikden başga) turbalary nasoslary, peçleri we gorelkalaryň kompressorlaryny, ulag-galdyryjy enjamlary, sowadyjy we wentilýasiýon enjamlary, beýleki umumy kesgitlenen*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				maşynlary, meselem, gaplaýjy, dolaýjy maşynlar we oba hojalygy üçin abzallar öndürmek; oba hojalyk pudagy üçin maşynlar we abzallar, stanoklar we beýleki ýöriteleşdirilen maşynlar we enjamlar (metallurgiýa üçin, gazyp-agtaryş üçin, gurluşyk, azyk, dokma senagatlary üçin, sellýuloza-kagyz we çaphana, rezin we plastmassa önümçiligi üçin) öndürmek. ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *metal işläp bejermek (25 seret) hasaplaýyş we elektrik enjamlary, radio, teleýaýlyn aragatnaşyk, optiki apparatlary we gurallary (26.27 bölümler seret); ulag serişdeleri we gurallary (29.30 bölümlere seret öndürmek.*
	28.1			Umumy kesgitlenen maşynlary we enjamlary öndürmek
		28.11	28.11.00	Awiasiýa, awtoulag motosiklet herekete getirijilerinden başga herekete getirijileri we turbinalary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *awiasiýa, awtoulag, motosiklet herekete getirijilerinden başga, porşenli içinden otlanýan herekete getirijileri we onuň bölekleri (gämileriň, otlularyň, herekete getirijileri; herekete getirijileriň ähli görnüşlerne bolýan, içinden otlanýan karbýurator, dizel motorlary) goýberýän we kabul edýän klapanlar, içinden otlanýan herekete getirijiler üçin wentiller, turbalar we onuň bölekleri (suw we ş.m. buglary bilen işleýän we gidrawlik turbalar we olaryň işçi tigirleri we dolandyryjy mehanizmleri (apparaty ugrukdyryjy); çaz turbalary (howa sorujy turbalar, generator turbalary); senagatda ulanmaga niýetlenen herekete getirijileri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *elektrogenerator gurluşlaryny we agregatlary (turbadan başga) (27.11 seret), içinden otlanýan herekete getirijiniň elektrik bölekleri we elementleri (29.31 seret); turba reaktiw we turba wintli herekete getirijileri (30.30 seret); awiasiýa, awtoulag we motosikletleriň çekiji herekete getirijileri (29.10; 30.30; 30.91 seret)*
			28.11.10	Awiasiýa, awtoulag, motosiklet herekete getirijilerinden başga herekete getirijileri we onuň böleklerini öndürmek
			28.11.90	Turbinalary we onuň böleklerini öndürmek
		28.12	28.12.00	Gidrawlik we pnewmatik güýçlendiriji enjamlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gidrawlik we pnewmatik enjamlary we liniýa herekete getirijilerini (gidro-pnewmosilindrleri) we beýleki gidrawlik we pnewmatik güýçlendiriji gurluşlary we herekete getirijileri hasaba almak bilen, boýler bilen birleşdirilmedik, ýelli, pružinli we daşly herekete getirijileri öndürmek; gidrawlik geçiriji enjamlary, pnewmatik we ýel herekete getirijileri, transmission bölekleri we transmission gidrostatistik önümleri öndürmek*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *kompressorlary, gidrawlik däl nasoslary öndürmek (28.13 seret); gidrawlik we pnewmoklapanlardan başga klapanlary öndürmek)(28.14 seret); mehaniki transmissiýalary öndürmek (28.15 seret)*
		28.13	28.13.00	Nasoslaryň we kompresorlaryň başga görnüşlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *suwuklygy sorduryp guýmak we çykarmak üçin nasoslary öndürmek; howa we wakum nasoslaryny, howa we gaz kompressorlaryny, ýangyç üçin nasoslary, ýangyç, çalgy materiallary üçin nasoslary we beton nasoslaryny öndürmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *el nasoslaryny öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gidrawlik we pnewmatik gurluşlary öndürmek (28.12 seret)*
			28.13.10	Suwuklygy guýmak we çykarmak üçin nasoslary öndürmek
			28.13.90	Howa we waakum nasoslaryny, howa ýa-da gaz kompressorlaryny öndürmek
		28.14	28.14.00	Kranlary we klapanlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *senagat turbageçiriji kranlaryny we klapanlaryny, sazlaýjy predohranitelleri we goýberýän klapanlary hasaba almak bilen suw geçiriji kranlary we klapanlary, ýyladyş ulgamynyň kranlaryny we klapanlaryny öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *berkleşdirilmedik rezinden, aýnadan we keramikadan klapanlary öndürmek (22.19; 23.19; 23.44 seret); içinden otlanýan herekete getirijiler üçin klapanlar we winteller öndürmek (28.11 seret); gidrawlik geçiriji enjamlary öndürmek (28.12 seret)*
		28.15	28.15.00	Podşipnikleri, diş-diş geçirijileri, mehaniki herekete geçiriji we herekete getiriji elementleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *şarikli we rolikli podşipnikleri we olaryň böleklerini öndürmek; mehaniki geçirijileriň elementlerini (geçiriji wallary, kriwoşipleri, kulak waly, tirsekli wallar, kardonly mehanizmler we ş.m. korpuslary we podşipnigiň wkladyşlary ýaly) önümleri öndürmek; diş-diş tigirleri,. Diş-diş herekete geçirijileri, reduktorlary, multiplikatorlary, friksion herekete geçirijileri we tizligi üýtgediji beýleki mehanizmleri öndürmek; muftileri, uly çarhly tigirler we şwikleri öndürmek; herekete getiriji zynjyrlary, gidrodinamik herekete getirijileri (gidromuftileri, gidrotransformatorlary) öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *zynjyrlaryň başga görnüşlerini öndürmek (25.93 seret); gidrawlik herekete getirijileri öndürmek (28.12 seret); ulag üçin enjamlaryň böleklerini öndürmek (29 we 30 seret)*
			28.15.10	Podşipnikleri öndürmek
			28.15.90	Umumy maşyn gurluşyk böleklerini we detallarynyň başga görnüşlerini öndürmek

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
	28.2			Umumy niýetlenen beýleki maşynlary we enjamlary öndürmek
		28.21	28.21.00	Peçleri we peç gorelkalaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *hapa ýakylýan peçleri hasaba almak bilen elektrik we beýleki senagat, laboratoriýa peçlerini, peç gorelkalaryny, göçme peçlerini, elektrik öý peçlerini öndürmek; ýag, bug we gün şöhlesi bilen işleýän (elektrik pejinden başga) peçleri öndürmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *awtomatik ýanýan ojaklary, kolosnik gözenekleri, kül we şuňa meňzeşleri aýyrýan gurluşlary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *öý peçlerini, duhowkalary, duhowka şkaflaryny öndürmek (27.51 seret); oba hojalygy üçin suşilkalary, çörek bişirilýän peçlerini öndürmek (28.93 seret); agaç önümçiligi üçin agaçlary, kagyz, karton, kagyz garyndysyny guratmak üçin suşilkalary öndürmek (28.99 seret); lukmançylyk, hirurgiýa we laboratoriýalar üçin sterilizatorlary, stomatologik peçlerini öndürmek (32.50 seret)*
			28.21.10	Elektrik peçlerini we peç gorelkalaryny öndürmek
			28.21.90	Beýleki (elektrik däl) peçleri we peç gorelkalaryny öndürmek
		28.22	28.22.00	Göteriji (galdyryjy) ulag enjamlaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýük göteriji we ýük düşüriji, ýükleýji el bilen mehaniki herekete getirijiler arkaly işleýän (tali, polistast,lebýodka, kabestan, domkrat, derrik-kran, köpri gurujy kran, köpri ýükleýji kranlary, portal krany we beýleki galdyryjy kranlary öndürmek; önümçilik görnüşli ýükleýjileri, ýük göteriji we ýükläp-düşüriji gurluşlar bilen üpjün edilen ýa-da üpjün edilmedik özi ýöreýän enjamlary öndürmek; ýük galdyrmak we ýükläp-düşürmek işleri üçin niýetlenen mehaniki manipulýatorlary we senagat işleri ýerine ýetirýän robotlary) önümleri öndürmek; asma polat ýollary, konweýerleri, liftleri, eskalatorlary, hereketlendiriji ýollary we şuňa meňzeşleri öndürmek; galdyrgyç-transportlaryň enjamlaryny we böleklerini öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýerasty işleri üçin üznüksiz hereketli galdyrgyçlary we konweýerleri, birsusakly ekskowatorlary hasaba almak bilen, susakly ýükleýjili ekskowatorlary öndürmek (28.92 seret); giňişleýin bellenen senagat robotlary (28.99 seret); ýöriteleşdirilen kranlary (gämi, demir ýol we beýleki transport serişdeleri üçin) öndürmek (30.11, 30.20 seret); liftleri gurnamak (43.29 seret)*
			28.22.10	Galdyryjy kranlary we olaryň böleklerini öndürmek
			28.22.20	Üznüksiz transport enjamlaryny we olaryň böleklerini öndürmek

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
			28.22.30	Galdyryjy-ulag enjamlaryny we ýük ýükleýji desgalaryny öndürmekde senagat howpsuzlygy boýunça işler **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *galdyryjy-ulag enjamlaryny we ýük ýükleýji desgalaryny öndürmekde senagat howpsuzlygy ugrundaky işleri, şol sanda liftleriň, eskalatorlaryň funikulýorlaryň, asma ýollaryň, kranlaryň we beýleki ýük göteriji mehanizmleriň işlerini; tapgyrlaýyn, tapgyrlaýyn däl gaýtalanýan hem-de ýeke-täk möçberde ýükleýji desgalary öndürmek, olaryň böleklerini, mehanizmlerini, abzallaryny, dolandyryş, gorag ulgamlaryny, howpsuzlyk gurallaryny we çalşylýan ýükleýiş böleklerini taýýarlamak; bölünip aýrylýan ýükleýiş gurallaryny we gaplary tapgyrlaýyn hem-de tapgyrlaýyn däl gaýtalap taýýarlamak*
			28.22.90	Galdyryjy-transport, ýükleýji-düşüriji enjamlar we olaryň bölekleri we beýleki önümleri öndürmek
		28.23	28.23.00	Ofisler üçin esbaplary (kompýuterden we pereferiýa enjamlardan başga) öndürmek **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *mehaniki we elktrik bilen işleýän ýazuw maşynlaryny, tekstler bilen işleýän maşynlary, kopiýalaýan (nusgasyny alýan) we köpeldýän enjamlary (gektograf, rotatr, ofisler üçin ofset kagyzlaryny nusga alýan apparatlary) öndürmek; adresleri çap edýän maşyn, sortlaýan, açýan we ş.m. poçta maşynlaryny, ses bermeleri sanamak üçin maşynlar, dürli resminamalary daňmak (gaplamak) üçin ofis maşynlary, plastik ýa-da izolirleýji lentaly, simsapakly we ş.m., kalkulýatorlary, kassa apparatlaryny, markalaýjy maşynlary, petek kassa maşynlaryny, resminamalary ýoklaýjy ofis maşynlaryny, teňňe sanaýan, sortlap gaplaýan maşynlary, bukja doldurýan poçta işleýji maşynlary,galam uçlaýjylary, perferatorlary, stepler we ş.m. önümleri öndürmek* **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *kompýuterleri we pereferiýa enjamlaryny öndürmek (26.20 seret)*
		28.24	28.24.00	Mehanizimleşdirilen el gurallaryny öndürmek **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *elektrik herekete getirijileri oturdylan ýa-da oturdylmadyk mehanizmleşdirilen, şol sanda sirkulýar byçgylary we ş.m. burawlaýjy stanoklary, drelleri (şol sanda perkussion enjamlary) öndürmek; ýylmaýjy el gurallaryny, pnewmatik çekiçleri, el gurallaryny, berkidiji skobalary, ýonujy stanoklary, gaýçylary (metal gaýçylaryny hasaba alyp), hyrly gaýka açarlaryny we ş.m. önümleri öndürmek* **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *el gurallarynyň çalşyrylýan böleklerini öbdürmek (25.73 koda seret); kebşirlemek we galaýylamak üçin elektrik enjamlaryny öndürmek (27.90 seret)*
		28.25	28.25.00	Senagat önümçiligi üçin sowadyjy we wentilýasiýa enjamlaryny öndürmek

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *ýygnamagy hasaba alyp, önümçilik sowadyjy enjamlaryny öndürmek; awtoulaglar üçin kondisionerleri öndürmek; wentilýatorlary, ýylylyk çalşyjy enjamlar, howany ýa-da beýleki gazlary suwuklandyryjylary, üçek wentilýatorlaryny öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *durmuşda ulanylýan sowadyjy we doňduryjy enjamlary, wentilýatorlary (27.51 seret)*
	28.29		28.29.00	Beýleki toparlarda hasaba alynmadyk umumy niýetlenen maşynlaryň we enjamlaryň beýleki görnüşlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýokary takyklykda ölçeýän laborotoriýa terezilerinden başga ölçeg enjamlaryny (öý terezisini, dükan stasionar, konweýer terezilerini we terezi daşlaryny) öndürmek* *Suwuklygy filtrläp arassalaýjy enjamlary, suwuklygy we poroşogy ownatmak, pürkmek, ýaýratmak, sepmek üçin enjamlary (ownadyjy, ot öçürijileri, çäge pürküji apparatlary we bug pürküji, ýuwujy maşynlary we ş.m. önümleri öndürmek; dolaýjy we gaplaýjy maşynlary (dolduryjy, dykyjy we dolaýjy maşynlary, möhürleýji we plomba urujy, etiketka ýabşyryjy we ş.m. enjamlary öndürmek;çüýşe gaplary ýuwýan, guradýan, içgileri gazlandyrýan maşynlary, gyzdyryp kowma (peregonka) üçin we nebit arassalaýjy zawodlar üçin rektifikasion kolonkalaryny (himiýa senagatynda, içgi öndürmekde ulanylýan) öndürmek; gaz generatorlaryny, kalandr we beýleki metal sozujy maşynlar üçin (rolikleri) öndürmek; sentrafigura öndürmek; köpgatlakly ýa-da kombinirlenen materiallardan prokladkalary we ş.m. önümleri öndürmek awtomatlşdyrylan sowda nokatlaryny we ýokarda görkezilen maşynlaryň şaýlaryny öndürmek; kebşirlemek we paýat etmek üçin elektrik däl enjamlary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *laborotoriýa görnüşli ýokary takyklykda ölçeýän terezileri(26.51 seret); durmuşda ulanylýan sowadyjy (27.51 seret); wentilýasiýa enjamlaryny öndürmek (27.51 seret); kebşirlemek we galaýylamak üçin elektrik enjamlaryny öndürmek (27.90 seret); oba hojalygynda ulanylýan pürküji enjamlary öndürmek (28.30 seret); metal sozujy stanlary we mis aýnalary, olar üçin walikleri (28.91; 28.99 seret); azyk önümlerini filtrleýji we arassalaýjy maşynlary we enjamlary, süýt serperatlaryny öndürmek (28.93 seret); kir ýuwulýan ýer üçin guradyjy maşynlary öndürmek (28.94 seret); matalary işläp bejermek üçin maşynlary öndürmek (28.94 seret)*
			28.29.10	Filtrleýji we arassalaýjy enjamlary öndürmek
			28.29.20	Suwuklygy pürküji ýa-da poroşogy owradyjy maşynlary, enjamlary we gaplaýjy, sortlaýjy maşynlary öndürmek

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
			28.29.21	Ot söndürijileri öndürmek
			28.29.29	Beýleki suwuklygy pürküji ýa-da poroşogy owradyjy maşynlary, enjamlary we gaplaýjy, sortlaýjy maşynlary öndürmek
			28.29.30	Agram ölçeýji gurallary (nusgalyk laborotoryýa prezilerinden başga) öndürmek
			28.29.90	Beýleki ýerlerde ýatlanylmadyk umumy niýetlenen başga maşynlary we enjamlary, olaryň detallaryny we simsapaklaryny öndürmek
	28.3			Oba hojalygy we tokaý hojalygy üçin maşynlary we enjamlary öndürmek
		28.30	28.30.00	Oba hojalygy we tokaý hojalygy üçin maşynlary we enjamlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *oba hojalygy we tokaý hojalygy üçin sürüjiniň dolandyrmagynda işleýän traktorlary we kiçi traktorlary (motobloklary) öndürmek; gazon otlaryny orujy enjamlary öndürmek; özi ýükleýän we özi düşürýän tirkegleri we ýarym tirkeg maşynlary, ýerleri ekişe taýýarlaýan, ekin ekýän, dökün dökýän (plug, dökün ýaýradyjy, barana basyjy maşynlary, ekiji we ş.m.) hasyl ýygnaýan we döwek döwýän, däne sortlaýan maşynlary öndürmek; süýt sagýan apparatlary, oba hojalygynda ulanylýan pürküji maşynlary we enjamlary (guşçulyk we balçylyk hojalyklary üçin ot-iým taýýarlaýan,arassalaýan, sortlaýan, ýumurtgalara, miwelere, dänelere we tohumlyk dänelere bellik edýän maşynlary we enjamlary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *oba hojalygynda ulanylýan we beýleki el gurallaryny öndürmek (25.73; 28.24 seret); fermalarda ulanmak üçin ýük ýükleýji maşynlary öndürmek (28.22 seret); süýt serperatorlaryny, däne arassalaýjy we ş,m. maşynlary (28.93 seret), ýarym tirkegler üçin çekiji enjamlary (29.10 seret); tirkegleri we ýarym tirkegleri (29.20 seret) öndürmek*
			28.30.10	Oba hojalygy we tokaý hojalygy üçin traktorlary we olaryň bölek şaýlaryny öndürmek
			28.30.20	Ösümlikçilik hojalyklary üçin beýleki maşynlary we olaryň bölek şaýlaryny öndürmek
			28.30.30	Maldarçylyk hojalyklary üçin beýleki ot-iým taýýarlaýan maşynlary, enjamlary we olaryň bölek şaýlaryny öndürmek
			28.30.90	Agaç önümçiligi we meliorasiýa üçin beýleki maşynlary we enjamlary öndürmek
	28.4			Stanoklary öndürmek ***Bu topar öz içine alýar:*** *metal kesiji stanoklary we agaç, daş, aýna, plastmassa işlemek üçin, şol sanda materiallary lazer bilen, elektron bölejikleri bilen, ultrases bilen işläp bejeriji we ş.m. stanoklary öndürmek*
		28.41	28.41.00	Metal kesiji stanoklary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** materiallary lazer, elektron

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				bölejikleri, ultrases we ş.m. görnüşler bilen işläp bejermek üçin stanoklary öndürmek; işläp bejeriji merkezleri, bir pozisiýaly we köp pozisiýaly agregatly metal kesiji stanoklary, tokar, ýonujy, burawlaýjy, frezerli metal kesiji stanoklary öndürmek; hyr kesiji we gaýka kesiji metal kesiji stanoklary, ýylmaýjy, ýonujy, diş işläp bejerýän, oýujy, kesiji gurallary bilen bilelikde öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *el gurallary üçin çalşyrylýan bölekleri öndürmek (25.73 seret), kebşirlemek we paýat etmek üçin elektrik materiallary (27.90 seret)*
		28.49	28.49.00	Beýleki stanoklary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *daş, agaç ýaly gaty materiallary işlemek üçin stanoklary öndürmek; plita we ş.m. önümler üçin presleri, materiallary lazer, elektron bölejikleri we ultrases bilen işläp bejerýän stanoklary we ş.m. görnüşleri, gurallaryň tutawaçlaryny we awtomatlaşdyrylan wyklýuçatelli filer öndürmek; stanok üçin ýörite uýgunlaşdyrylan bölüji diskleri, agaç işläp bejerýän enjamlara degişli bölekleri öndürmek; agaç ýonuşgalaryndan ýa-da agaç süýümlerinden plita öndürmek üçin presleri öndürmek; materiallary mehaniki usul bilen işläp bejermek üçin gidrawlik we beýleki presleri öndürmek; elektroliz usuly bilen işläp bejermek üçin maşynlary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *el gurallarynyň çalşyrylýan böleklerini öndürmek (25.73 seret), kebşirlemek we paýat etmek üçin materiallary öndürmek (27.90 seret); çaklaň, ykjam gurallary öndürmek (28.24 seret); peýdaly magdanlary gazyp almak üçin enjamlary (28.92 seret)*
			28.49.10	Daş, agaç, keramika we ş.m. gaty materiallary işläp bejermek üçin stanoklary öndürmek
			28.49.90	Beýleki toparlara girizilmedik stanoklaryň we enjamlaryň başga görnüşlerini öndürmek
	28.9			Ýörite niýetlenen maşynlardan we enjamlardan başga maşynlary we enjamlary öndürmek ***Bu topar öz içine alýar:*** *ýörite maksatlara niýetlenen maşynlary we enjamlary öndürmek, ýöne diňe bir ýa-da çäkli toparlara niýetlenen işiň görnüşleri üçin. Eger bu maşynlar azyk önümlerini ýa-da dokma önümlerini işläp bejermekde ulansalar-da olar şu topara girizilendir*
		28.91	28.91.00	Metallurgiýa pudagy üçin maşynlary we enjamlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *suwuk metallary işläp bejermek üçin maşynlary we enjamlary (konwerter, metal galyp, susak, metal guýujy) öndürmek; metal sozujy stanoklary we olaryň oklaryny öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *süýüji stanlary (28.41 seret),*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				galypy we guýulýan formalary (metal galypdan başga) (25.73 seret), guýulýan formalary ýasamak üçin maşynlary (28.99 seret) öndürmek
		28.92	28.92.00	Peýdaly magdanlary gazyp almak üçin, gurluşyk üçin maşynlary we enjamlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gazyp alynýan tebigy baýlyklary çykarýan senagat üçin maşynlary we enjamlary, ýerasty işler üçin üznüksiz işleýän galdyrgyçlary we konweýerleri, magdan ýaryjy, goparyjy maşynlary, kömür we dag jynslaryny gazyp çykarýan kombaýnlary, skwažinalary burawlaýjy, gazyp geçýän şitleri we beýleki gazyp çykarýan maşynlary öndürmek; topragy we toprak bölеklerini gazyp çykarýan we başga ýere geçirýän maşynlary we skreperleri, özi ýöreýän basgylap demikdiriji (trambowka) maşynlary, ýol katoklaryny, özi ýöreýän birsusakly frontal ýük düşüriji maşynlary, ekskowatorlary, töweregine 360 gradus aýlanyp bilýän, susakly ekskowatorlary, ýerden gazylyp alynýan baýlyklary çykaryjy senagat üçin ýokarkylara meňzeş beýleki maşynlary öndürmek hem bu topara degişli: gazyp çykarmak üçin, topragy ýumşatmak we dykyzlandyrmak üçin özi ýöremeýän maşynlary, pürsleri goparýan we kakýan enjamlary, ýol gurluşygy üçin ýöreýän we özi ýöremeýän ýol materiallaryny bölüji, ýol wibrasion işleri üçin maşynlar, ýol belgilerini goýýan we beýleki ýol gurluşyk maşynlaryny we enjamlaryny öndürmek; sortlaýjy, döwüji, garyjy we ş.m. topragy-daşy, magdan känlerini, beýleki mineral maddalary, gaty magdan jisimleri üçin briket öndüriji, forma beriji, presleýji maşynlary öndürmek, mineral maddalary elemek, sortlamak, bölüşdirmek üçin maşynlary, pürsler üçin çekiçleri, pürs goparyjy, gurluşyk laýlaryny we bitum paýlaýjy, betonyň ýüzüni işläp bejerýän maşynlary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýük galdyryjy ulag enjamlaryny (28.22 seret), tigirli traktorlary we tirkeg çekijileri (28.30; 29.10 seret), daşlary işläp bejerýän, döwmegi hasaba lamak bilen, daşlaryň ýüzüne bezeg işlerini geçirýän enjamlary (28.49 seret), awtomatlaşdyrylan beton garyjy maşynlary öndürmek (29.10 seret)*
		28.93	28.93.00	Azyk önümlerini, içgi önümlerini we temmäki önümlerini hasaba almak bilen olary taýýarlamak üçin maşynlary we enjamlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *süýt önümçiligi üçin maşynlary we enjamlary: ýagy merkezden gaçýan güýç arkaly arassalaýjy serperatorlary, süýdi işleýän we gaýtadan işleýän, peýnir işläp bejerýän maşynlary we enjamlary öndürmek; däne ýaryjy we un üweýji önümçilik üçin harazlary, boşowka, dozator, eleýji maşynlary, kepekden arassalaýjy, kepek garyjy, şaly üweýji harazlary, nohudyň*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				gabygyny aýyrýan enjamlary öndürmek; döwüji, ownadyjy, presleýji we ş.m. maşynlary we enjamlary öndürmek; çakyr önümçiligi; sidir we miweleriň şiresini almak işlerinde ulanylýan maşynlary, çörek önümlerini bişirmek, unaş önümlerini taýýarlamak üçin maşynlary we gurallary: (elektrik bilen işlemeýän çörek bişiriji peçler, hamyr garyjy, bölüji, forma beriji, hamyr ölçeýji we ş.m. maşynlary) öndürmek; oba hojalyk işleri üçin guradyjy enjamlary öndürmek; restoranlarda, myhmanhanalarda iýmit taýýarlamak üçin maşynlary we enjamlary öndürmek; dürli azyk önümlerini (konditer önümlerini, kakao, şokolad, şeker-gant, piwo zawodlary üçin, eti we guş etlerini gaýtadan işlemek üçin, miweleri, hozlary we gök önümleri gaýtadan işlemek üçin, balyk we beýleki deňiz önümlerini gaýtadan işlemek üçin ösümliklerden we haýwan ýaglaryny almak üçin, beýleki azyk önümlerini we içgi önümleri üçin) maşynlary, enjamlary öndürmek; temmäkini täzeden işlemek, çilim, sigara, turbaly temmäki, çeýnelýän we ysgalýan temmäkileri öndürmek üçin enjamlary we maşynlary öndürmek; gury kösüklileriň dänelerini elemek, sortlamak, arassalamak üçin maşynlary we enjamlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *içgi önümleriniň, süýdüň we beýleki azyk önümleriniň düzümindäki radiasiýalary kesgitleýji gurallary (26.60 seret), ýumurtgalary, miweleri beýleki oba hojalyk önümlerini arassalamak, sortlamak we bellik etmek işleri üçin enjamlary öndürmek (28.30 seret)*
		28.94	28.94.00	Dokmaçylyk, tikinçilik, tüýli derilerden we deriden önüm taýýarlamak üçin maşynlary we enjamlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dokma önümlerini taýýarlamak üçin (taýýarlyk işi, şekile getirmek işi, dartyp dogrulama işi. Himiki süýümlerden dokalan materiallar we ýüplükler bilen tekstura we kesmek işlerini geçirmek üçin) maşynlary we enjamlary öndürmek. Tebigy süýümleri taýýarlamak üçin pamyk arassalaýjy maşynlary (jinleri), öňünden daraýjy maşynlary, pamygy tüýtmek, saýmak üçin pamygy paýlaýjy maşyn, ýüňi ýuwujy, kardodaraýyş, ýüplüge tow beriji maşyn, egriji, ýüplük taýýarlaýjy maşynlary: saraýjy, ýüwürdiji maşynlary, mehaniki we elektrik dokma stanoklary örüji, gözenekli-torly polotnolary, týulleri, kružowalary, jähekleri, bason we ş.m. önümleri öndürýän maşynlary we enjamlary öndürmek; dokma önümçiligi üçin kömekçi mehanizmleri (ramiz famalary, žakart mehanizmlerini, öçüp ýakmasy awtomatlaşdyrylan mehanizmleri, ikleri, naýçalary çalşyjy mehanizmleri we ş.m.); matalary işlemek üçin (ýuwmak, agartmak, boýamak, petlemek, gül basmak, matalary goşmaça siňdirmeler we ýüzüni dürli örtgüler*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				bilen örtmek, toplap saramak, açmak, eplemek, kesmek, biçmek, gasyn emele getirmek, dokma matalaryň gyrasyny diş-diş edip bezemek işleri) maşynlary we enjamlary öndürmek. Mata ýuwujy sehler üçin (ütükleýji we pres bilen ütükleýji, ýuwujy we guradyjy himiki arassalaýyş işleri) maşynlary we enjamlary öndürmek; tikin maşynlaryny taýýarlamak üçin enjamlary öndürmek; tikin maşynlaryny, tikiji kelleleri, olar üçin iňňeleri, keçe önümçiligi we dokalmaýan materiallary taýýarlamak üçin enjamlary öndürmek; eýlemek, aşgara ýatyrmak, aýakgaplary taýýarlamak we abatlamak we beýleki deri, bagana önümlerini öndürmek) enjamlary we maşynlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *žakkort maşynlary üçin kagyz, karton listleri (17.29 seret), öý hojalygy üçin kir ýuwujy we guradyjy (27.51 seret), broşýura çykarma, sahaplama enjamlaryny (28.99 seret) öndürmek*
			28.94.10	Tekstil önümlerini taýýarlamak üçin maşynlary we enjamlary öndürmek
			28.94.20	Trikotaž we tikin önümlerini taýýarlamak üçin maşynlary we enjamlary öndürmek
			28.94.30	Durmuşda ulanylýan tikin maşynlaryny öndürmek
			28.94.40	Derini we baganany işläp bejermek we olardan önümler, aýakgap öndürmek üçin maşynlary we enjamlary öndürmek
			28.94.90	Geýim arassalaýjy we beýleki ilata durmuş hyzmatlaryny edýän guramalar üçin maşynlary we enjamlary öndürmek
		28.95	28.95.00	Kagyz we karton taýýarlamak üçin maşynlary we enjamlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kagyz garyndysyny taýýarlamak, kagyz we karton, olardan önümler öndürmek üçin maşynlary we enjamlary öndürmek*
		28.96	28.96.00	Plastmassa we ýumşak rezin işläp bejermek üçin maşynlary we enjamlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *plastmassa we ýumşak rezinleri işlemek, olardan önüm öndürmek üçin (eksyruder, pres-galyp, pnewmatik şinalary öndürmek we abatlamak, plastmassa we ýumşak rezinden beýleki önümleri öndüriji maşynlary we enjamlary öndürmek*
		28.99	28.99.00	Başga toparlara goşulmadyk ýörite niýetlenen beýleki maşynlary we enjamlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kagyz, karton, sellýuloza, agaç önümleri üçin guradyjy, beýleki toparlara goşulmadyk, senagatda ulanylýan guradyjy maşynlary we enjamlary öndürmek; çap edýän, broşýuralary çap edýän we sahaplaýjy enjamlary we maşynlary öndürmek, kerpiç, çerepisa, keramiki plitalary, grafit elektrodlaryny, ýazmak üçin melleri we ş.m. önümleri öndürmek üçin enjamlary öndürmek; ýarym geçirijileri öndürmek üçin ýörite niýetlenen senagat işleri üçin maşynlary we enjamlary*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				öndürmek; dürli görnüşli ýörite maşynlary we enjamlary (gyzdyryjy lampalary ýygnamak üçin maşynlary, elektron lampalary, elektron şöhleli priborlary, aýna we aýna önümlerini,aýna süýümleri we aýna ýüplükleri gyzgyn bilen işlemek üçin maşynlary öndürmek; izotoplary bölüji apparatlary), şinomontaž üçin enjamlary,çalgy enjamlaryny öndürmek; howa transportyny uçurmak üçin enjamlary; katapuit we onuň bilen baglanyşykly enjamlary öndürmek; gün wannasyny kabul etmek üçin (solýaris) ýörite enjamlary; bopuling üçin awtomatlaşdyrylan enjamlary; hiňňildikleri, tir enjamlaryny we beýleki ýarmarka göwün açyşlary üçin enjamlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *durmuş enjamlaryny (25.7 seret); suratyň nusgasyny alyjy enjamlary (28.23 seret); gaty rezinleri, gaty plastmassalary, sowuk aýnalary işlemek üçin enjamlary (28.49 seret) öndürmek; ligatur önümçiligi (28.91 seret) üçin maşynlary we enjamlary öndürmek*
			28.99.10	Çap edýän, broşýura çykarýan, sahaplaýan maşynlary we enjamlary öndürmek
			28.99.90	Başga ýerlerde atlandyrylmadyk beýleki ýörite niýetlenen maşynlary öndürmek
	CL (kiçi seksiýa): 29- 30			**ULAG SERIŞDELERINI ÖNDÜRMEK**
29				**Awtoulaglary öndürmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *ýük daşamak we ýolagçylar üçin awtotransportlary öndürmek; bu topara tirkegleri we ýarym tirkegleri öndürmek hem goşulan* ***Bu bolüm öz içine almaýar:*** *awtoulaglara tehniki hyzmat etmek we abatlamak işleri (45.20 seret).*
	29.1			Awtoulaglary öndürmek
		29.10	29.10.00	Awtoulaglary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýeňil awtoulaglary, ýük awtoulaglaryny, (awtofurgonlary, ýarym tirkegleri çekiji, ýük maşynlaryny, ýola gitmeýän özi düşüriji ýük maşynlaryny we ş.m.), şäherara gatnaýan awtobuslary, trolleýbuslary öndürmek; awtoulag herekete getirijilerini, herekete getiriji bilen enjamlaşdyrylan awtoulag şassisini, beýleki awtoulaglary (garda ýöredýän golfkarlary, kartlary, amfibiýalary, süpüriji maşynlary, hereket edýän (göçme) kitaphanalary we bank maşynlaryny, beton çekijileri, inkassator maşynlaryny we ş.m.) öndürmek; ýangyn awtoulaglaryny, şol sanda ýangyn söndürmek maksatlary üçin niýetlenenleri (ýörite ýangyn uzellerini we olaryň agregatlaryny) öndürmek we kämilleşdirmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *beýleki elektrodwigatelleri (ulag serişdeleri üçin starterden başga) (27.11 seret); awtoulaglary yşyk bilen üpjün edýän gurallary (27.40 seret); karbýuratorlary (28.11 seret); magdan gazyp almakda we*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				gurluşykda ulanylýan maşynlary (28.30; 28.92 seret); ýola gitmeýän özi düşüriji ýük maşynlaryny (28.92 seret); awtoulag kuzowlaryny (29.20 seret); awtoulaglar üçin elektrik enjamlaryny (29.31 seret); awtoulaga degişli şaýlary öndürmek (29.32 seret); tanklary we beýleki harby maşynlary (30.40 seret) öndürmek; awtoulaga tehniki taýdan hyzmat etmek we abatlamak işi (45.20 seret)
			29.10.10	Awtoulaglary öndürmek
			29.10.20	Ýangyn söndürmek maksatlary üçin niýetlenen tehnikalary hem-de ýangyn awtoulaglaryny (olara ýöriteleşdirilen ýangyn enjamlary we bölekleri) öndürmek we kämilleşdirmek
			29.10.90	Awtoulag herekete getirijilerini öndürmek
	29.2			Awtoulag kuzowlaryny we tirkegleri öndürmek
		29.20	29.20.00	Awtoulag kuzowlaryny we tirkegleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *awtoulag kuzowlaryny, sürüji kabinalaryny hasaba alnyp, tirkegleri ýarym tirkegleri, awtoulaglaryň ähli görnüşlerini yşk bilen üpjün etmek; tirkegleri we ýarym terkegleri (awtosisternalary, ýaşaýyş jaý tirkeglerini we ş.m.), ýük konteýnerlerini (ulagyň bir görnüşi ýa-da dürli görnüşi bilen çekip bolýan) öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *oba hojalygynda ulanylýan tirkegleri we ýarym tirkegleri öndürmek (28.30 seret); kuzow böleklerini we maşyn aksessuarlaryny öndürmek(29.32 seret); janly zatlary daşamak üçin ulag serişdelerini (30.99 seret)*
			29.20.10	Awtoulag kuzowlaryny öndürmek
			29.20.20	Tirkegleri, ýarym tirkegleri, konteýnerleri we olaryň böleklerini öndürmek
	29.3			Awtoulaglara degişli şaýlary we bölekleri öndürmek
		29.31	29.31.00	Awtoulaglar üçin elektrik enjamlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *otlaýan we herekete getirýän, içinden otlanýan herekete getirijiler üçin elektrik enjamlaryny öndürmek; magneto, starter-generatorlary, otlaýjy tigirleri, otlaýjy sweçalar, starterleri, hereketlendirji dwigatelleri, generatorlary (hemişelik we üýtgeýän tok üçin) tok güýjüni sazlaşdyrjylary we ş.m. öndürmek; awtotransport serişdeleri üçin elektrik toguny geçiriji simleri we beýleki elektrik enjamlaryny, meselem, aýna arassalaýjy enjamlary, aýnanyň ýüzüniň bugarmazlygyny we doňmazlygyny üpjün edýän enjamlary öndürmek; ýangyn we gorag-ýangyn habar beriji ulgamy üçin abzallary we enjamlary (ulgamlaryň böleklerini) öndürmek we kämilleşdirmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *awtoulaglar üçin batareýalary (27.20 seret); awtoulagy yşyklandyryjy serişdeleri öndürmek (27.40 seret); awtoulag nasoslaryny öndürmek (28.13 seret)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		29.32	29.32.00	Awtoulaglaryň beýleki böleklerini we degişli şaýlaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *awtoulaglaryň (tormozlaryny, geçiriji korobkasyny, ýoreýän tigirlerini, oklaryny, asma amortizatorlary, radiatorlary, ses peseldiji enjamlary,gaz çykaryjy turbalary, sepleşdiriji muftileri, rul tegelegini, rul çarhyny, rul herekete getirijileri) ýaly şaýlaryny we böleklerini öndürmek; şeýle-de awtoulag kuzowlaryny (howpsuzlyk guşaklaryny, howa ýassyklaryny, gapylaryny we bamperlerini) öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *şinalary (22.11 seret); karbýuratorlary, klapanlary,wentilleri (28.11 seret); rezinden guşak we ş.m. (22.19 seret) ýaly önümleri öndürmek; awtoulaglara tehniki taýdan hyzmat etmek, abatlamak we şaýlaryny çalyşmak (45.20 seret)*
30				**Beýleki ulag serişdelerini öndürmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *gämileri we korabllary, demir ýol düzümlerini, uçar gurluşygyny, älem gämilerini we bu ulag serişedelerine degişli bölekleri öndürmek*
	30.1			Gämi gurluşygy ***Bu topar öz içine alýar:*** *ýük we ýolagçy daşamak üçin, şeýle hem sport we dynç alyş maksatlary üçin gämileri, korabllary we beýleki ýüzýän serişdeleri gurmak*
		30.11	30.11.00	Gämileriň we beýleki ýüzýän serişdeleriň gurluşygy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gezim edilýän gaýykdan başga gämileri we korabllary, beýleki ýüzýän serişdeleri gurmak.* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ulag gämilerini, ýolagçy gämilerini, paromlary, ýük daşaýan gämileri, tankerleri (gapgämileri) we ş.m. gurmak; harby korabyllary, balyk tutulýan gämileri gurmak* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *howa ýassykly gämileri gurmak; ýüzýän we çümýän burawlaýjy platformalary gurmak; beýleki ýüzýän serişdeleri we gurluşlary (ýüzýän doklary, pantonlary, panton köprülerini, kessonlary, ýüzýän pristanlary, buýlary, bakenleri, rezerwuarlary, baržalary, lihterleri, ýüzýän kranlary, sal çekiji gämileri (plot), (sport dynç alşyna niýetlenilmedik) gurmak; gämileri, korabllary, ýüzýän serişdeleri gurmak üçin metal düzütleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýelkenleri öndürmek (13.92 seret); kürekleriň hyrlary we labyrlary (25.99 seret), gämi nawigasion serişdelerini (26.51 seret), ýşyklandyryjy enjamlary (27.40 seret), gämi herekete getirijilerini (28.11 seret), amfibiýalary (29.10 seret), gezim etmek üçin çişirilýän gämileri (30.12 seret) gurmak işleri. Gämilerde tehniki taýdan hyzmat etmek we ýöriteleşdirilen abatlaýyş işlerini geçirmek (33.15 seret); gämileri kesmek işi (38.11 seret); gäminiň içki bezeglerini etmek (43.3 seret)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		30.12	30.12.00	Sport gämileriniň gurluşygy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *çişirilýän gämileri we plotlary öndürmek; ýelkenli gämileri kömekçi herekete getirijiler bilen ýa-da herekete getirijisiz, motorly gaýyklary, beýleki syýahat gämilerini (kanoý, baýdarka, kaýak, akademik gämi) gurmak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýelkenli gämileri (13.92 seret), kürek hyrlaryny, labyrlary (25.99 seret) öndürmek; gäminiň herekete getirijilerini öndürmek (28.11 seret); srfer we windserfer öndürmek (32.30 seret); gämilere tehniki taýdan hyzmat etmek (33.15 seret)*
	30.2			Demir ýol hereket ediş düzümini öndürmek
		30.20	30.20.00	Demir ýol hereket ediş düzümini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *elektrowozlary we teplowozlary, demir ýol, şol sanda tramwaý motorly wagonlaryny, ýolagçy we ýük wagonlaryny hasaba almak bilen ýoly abatlamak, ýoly abatlamak we tehniki taýdan ýola hyzmat etmek üçin demir ýol ulag serişdelerini öndürmek; özi ýöremeýän demir ýol we tramwaý hereket ediji düzümi (ýolagçy wagonlary, ýük wagonlary, özi ýük düşürýän wagonlar, sisternalar, wagon-ussahanalary, kranly wagonlary, tenderleri we ş.m.) öndürmek; demir ýol we tramway hereket ediji düzüminiň böleklerini (teležkalary, oklary, tigirleri, tormozlary we tormoz böleklerini, gaňyrçaklary, awtotirkeg gurluşlaryny, buferleri we bufer böleklerini, amortizatorlary, wagon äpişgelerini, lokomotiwlerini, korpuslaryny, tambur birikdirjilerini we ş.m.) öndürmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *şahtalar üçin lokomotiw öndürmek; howpsuzlygy üpjün etmek üçin signalizasiýa enjamlaryny, wagon oturgyçlaryny öndürmek.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *relsleriň ýygnalmadyk görnüşlerini (24.10 seret), demir ýollar üçin berkidiji we sepleşdijileri (25.99 seret), elektrik herekete getirjileri (27.11 seret), herekete getirijileri we turbinalary (28.11 seret), signalizasiýa üçin elektrik enjamlary, howpsuzlygy üpjün etmek we ulag serişdeleriniň hereketini sazlaşdyrmak işi (27.90 seret)*
	30.3			Äleme uçýan apparatlary we beýleki uçujy apparatlary öndürmek
		30.30	30.30.00	Äleme uçýan apparatlary we beýleki uçujy apparatlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýük daşamak we ýolagçy* uçarlary, *harby we sport maksatlaryna we beýleki işlere niýetlenen uçarlary öndürmek; dikuçarlary, planerleri, deltoplanlary öndürmek; aerostatlary, dirižabllary, uçýan apparatyn böleklerini we olara degişli detallary (esasy bölekleri: fýuzelýažlary, ganatlary, gapylary, dolondyryjy rullary, şassileri, ýangyç baklaryny, gondallary, howa*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				wintlerini, şol sanda dikuçaryň howa çarhlaryny we onuň perlerini (awiasion herekete getirijileri, turboreaktiwli we turbo wintli herekete getirijileri we olaryň böleklerini) öndürmek; uçujylar üçin ýerdäki sport bilen türgenleşilýän ýerleri öndürmek; äleme uçýan apparatlary we raketa göterijileri, hemralary, awtomatlaşdyrylan planeta ara stansiýalary (zondlary), orbital stansiýalary, köp gezek ulanylýan kosmiki korabllary, kontinentler arasyndaky ballistik raketalary, uçujy apparatlary, älem korabllary üçin oturgyçlary öndürmek, düýpli abatlamak işlerini we awiasiýa herekete getirijileri we uçarlary (konwersiýa) täzeden üýtgetmek işlerini geçirmek
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** poroşýutlary öndürmek (13.92 seret); älem hemralary üçin telekomunikasion serişdeleri öndürmek (26.30 seret); awiasion bort esbaplaryny öndürmek, howa nawigasion ulgamyny öndürmek (26.51 seret); awiasiýa yşyklandyryjy enjamlaryny öndürmek (27.40 seret); otlaýyş ulgamynyň şaýlaryny, içinden otlanýan herekete getirijileriň beýleki elektrik böleklerini öndürmek (27.90 seret); howa ulagyny uçurmak üçin katapult we oňa degişli enjamlary öndürmek (28.99 seret); karbýuraterleri öndürmek (28.11 seret)*
			30.30.20	Äleme uçýan apparatlary we olaryň böleklerini öndürmek
			30.30.90	Beýleki uçýan apparatlary we olaryň böleklerini öndürmek
	30.9			Beýleki toparlara goşulmadyk başga ulag serişdelerini öndürmek
		30.91	30.91.00	Motosiklleri öndürmek
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** motosiklleri, mopedleri, kömekçi herekete getirijiler bilen üpjün edilen tigirleri, motosikl herekete getirijilerini, motosikl gozaklaryny we motosikllere gerek bolan bölekleri öndürmek*
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** tigirleri we maýyplar üçin kolýaskalary öndürmek (30.92 seret)*
		30.92	30.92.00	Tigirleri we maýyplar üçin kolýaskalary öndürmek
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** motorsyz we beýleki tigirleri (üç tigirli ýük tigirlerini hasaba almak bilen), olara degişli bölekleri öndürmek; herekete getirijili we hereketegetirijisiz maýyplar üçin kolýaskalary we olaryň böleklerini, landolary we çaga kolýaskalaryny öndürmek*
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** tigirleri, kömekçi tigirler bilen (30.91 seret), çaga tigirlerini (iki tigirliden başgasy) (32.40 seret) öndürmek*
			30.92.10	Tigirleri we olaryň böleklerini öndürmek
			30.92.20	Maýyplar üçin arabalary we olaryň böleklerini öndürmek
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** maýyplaryň elektrik hereketlendirijili we elektrik hereketlendirijisiz (mehaniki) arabalarynyň önümçiligi; maýyplar üçin arabalaryň ätiýaçlyk şaýlarynyň we esbaplarynyň önümçiligi*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
			30.92.90	Çaga kolýaskalaryny we olaryň böleklerini öndürmek
		30.99	30.99.00	Başga toparlara goşulmadyk beýleki ulag serişdelerini we enjamlaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *galtak, araba, ýük teleşkalary, el teležkalary we ş.m., janly zatlar daşamak üçin ulag serişdelerini öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *zawodlarda ulanylýan göteriji gurally ýa-da guralsyz teležkalary öndürmek (28.22 seret); önümler satylýan göçme teležkalary we ş.m. we dekoratiw wagon-restoranlary öndürmek (31.01 seret)*
CM (kiçi seksiýa): 31 - 33				**BEÝLEKI ÖNÜMÇILIK MAŞYNLARY WE ENJAMLARY ABATLAMAK WE GURNAMAK**
31				**Mebel öndürmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *mebelleriň dürli görnüşleri, dürli materiallardan (daşlardan, betondan ýa-da keramikadan başga) öndürmek; tehnologik prosesler-materiallary işlemek, kesmek, görnüşe getirmek, sozmak we bölek elementleri ýygnamak işlerinden durýar. Önümiň dizaýni onuň möhüm häsiýetnamasydyr. Mebel öndürmekde ulanylýan tehnologiýalar beýleki önümleriň öndüriliş tehnologiýasyna, meselem, agaç önümleriniň öndürilişine (16 bölüme seret) meňzeşdir. Mebel önümçiliginde ulanylýan tehnologik prosesler beýlekileriňkiden köpräkdir. Metaldan mebel öndürmek hem metal önümleriniň öndürilişine (25 bölüme seret), plastmassa mebelleri beýleki plastmassa önümleriniň öndürilişine meňzeş tehnologiýalar bilen ýerine ýetirilmegine seretmezden plastmassa mebelleriň öndürilişi - bu ýöriteleşdirilen işiň görnüşidir*
	31.0			Mebel öndürmek
		31.01	31.01.00	Söwda guramalary we ofisler üçin mebel öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *islendik materialdan (daşdan, betondan, keramikadan başga) islendik ýerlere, islendik maksatlara niýetlenen mebelleri öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ofisler, myhmanhanalar, ussahanalar, restoranlar we beýleki jemgyýetçilik ýerleri, tomaşa zallary üçin kreslolary, oturgyçlary öndürmek; dükanlar üçin ýöriteleşdirilen mebelleri, prilawkalar, witrinalar, tekjeler we ş.m. öndürmek; oturgyçlardan başga ofis mebellerini, laboratoriýa mebellerini (ýörite oturgyçlary we beýleki ýumşak kürsüleri, stollary, kabinalary) öndürmek; buthanalar üçin, mekdepler üçin, restoranlar üçin (kürsülerden başga) mebelleri öndürmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *dekoratiw wagon-restoranlary, göçme azyk önümli teležkalary, söwda furgonlaryny-käbir etraplarda ýolagçylary iýmit bilen üpjün etmek üçin öndürilýän önümler* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *mekdep tagtalaryny (28.23 seret), awtoulaglaryň ýumşak kürsülerini (29.32 seret),*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				wagonlar üçin ýumşak kürsüleri (30.20 seret), uçarlar üçin ýumşak kürsüleri (30.30 seret), lukmançylyk, hirurgiýa, stomatologiýa we mal lukmançylygynda ulanylýan mebelleri öndürmek (32.50 seret); mebelleri gurnamak, şol sanda jaýlarda laboratoriýa mebelleri gurnamak işi (43.32 seret)
		31.02	31.02.00	Aşhana mebellerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** ýöriteleşdirilen aşhana mebellerini öndürmek*
		31.03	31.03.00	Düşekçeleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** düşekçeleriň esasyny öndürmek; düşekçeleri (prujinli ýa-da içine zat dykylan, şeýle hem içi kömekçi materiallardan duryan, öýjükli rezinden ýa-da penoplastdan öndürilen, daşlanmadyk) öndürmek; krowatlaryň gözeneklerini öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** rezinden çişirilýän düşekçeleri, rezinden suw düşekçelerini (22.19 seret) öndürmek*
		31.09	31.09.00	Mebelleriň beýleki görnüşlerini öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** diwanlary, diwan-krowatlary, bag mebellerini, ýatylýan otaglar üçin mebelleri, naharhana, umumy otag üçin we beýleki ýaşalýan jaýlar üçin mebelleri öndürmek; telewizoryň aşagynda goýulýan mebelleri, tikin maşynlar üçin mebelleri öndürmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:** oturgyçlary we oturmak üçin mebelleri daşlamak, mebelleriň ýüzüni owadanlamak, bezemek, pürküp reňklemek, laklamak, ýüzüni ýylmamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** ýassyklary, puflary we ş.m. öndürmek (13.92 seret); keramikadan, daşdan, betondan mebel ýasamak (23.42, 23.69 we 23.70 seret); yşyklandyryjy enjamlary öndürmek (27.40 seret); awtoulaglar üçin kürsüleri öndürmek (29.32 seret); wagonlar üçin kürsüleri öndürmek (30.20 seret); uçarlar üçin kürsüleri öndürmek (30.30 seret); mebelleri abatlamak işi (95.24 seret)*
32				**Beýleki önümleri öndürmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:** klassifikatoryň beýleki toparlaryna girizilmedik dürli görnüşli harytlary öndürmek, olar dürli maksatlara niýetlenen, dürli hilli materiallardan, dürli usullary ulanyp öndürilen harytlardyr. Şeýlelikde, bu bölümde harytlary klassifisirlemek üçin dürli klassifikasion alamatlar ulanylýar.*
	32.1			Zergärlik önümlerini, medallary we şaýylary öndürmek
		32.11	32.11.00	Zikge kakmak, şaýlary we medallary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** şaýy öndürmek, pul birligi höklmünde gündelik sarp edilýän şaý pullary hasaba alyp, medallary we medalýonlary (tumar), gymmatbaha ýa-da gymmatbaha däl metallardan medallary öndürmek*
		32.12	32.12.00	Zergärlik önümlerini öndürmek

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *gymmat bahaly we gymmat bahaly däl metallardan zergärlik önümlerini-gymmat bahaly we ýarym gymmat bahaly metallaryň ýüzüne gymmat bahaly metallary çaýyp, gymmat ýa-da ýarym gymmat bahaly daşlary oturtmak arkaly we gymmat bahaly metaly gymmat bahaly daşlar bilen ýa-da beýleki materiallar bilen goşup öndürmek; gymmat bahaly ýa-da gymmat bahaly däl metallardan, ýüzüne gymmat bahaly metal çaýyp, zergärlik önümlerini (naharhana enjamlaryny, ýalpak we çuňňur gap-gaçlary, hajathana üçin gerek bolan zatlary, býurolar we ofisler üçin dekoratiw onümleri öndürmek, dini düşünjeler bilen baglanyşykly önümleri öndürmek); gymmat bahaly metallardan tehniki we laboratoriýa önümlerini-tigl, elektrod, katalizator gözenekleri we ş.m., sagat baglaryny, bilezikleri, sagat baglaryň ildirgiçlerini, portsigaralary öndürmek; işläp bejerilen dür öndürmek; senagat taýdan işlenilen daşlary goşmak bilen, işlenilen gymmat bahaly ýa-da ýarym gymmat bahaly daşlaryň, şeýle hem sintetik we dikeldilen daşlaryň önümçiligi; almaz daşlaryny işlemek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *gymmat bahaly metallardan öndürilen önümleri haşamlamak, şahsy buýurmalar esasynda gymmat bahaly ýa-da gymmat bahaly däl metal önümlerini haşamlamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *metal däl sagat baglaryny öndürmek (15.12 seret); gymmat bahaly däl metal önümlerine gymmat bahaly metal çaýmak (25 seret); sagatlaryň korpuslaryny öndürmek (26.52 seret); gymmat bahaly metallardan bilezikleri, sagat baglaryny, gymmat bahaly däl metallardan zergärlik önümlerini öndürmek (32.13 seret); zergärlik önümlerini abatlamak işi (95.25 seret)*
		32.13	32.13.00	Bižuteriýa we ş.m. önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *bižuteriýa (ýüzük, bilezik, zynjyr we ş.m. esasy metaldan öndürilip, ýüzüne gymmatbaha metal çaýylan, emeli ösdürilip ýetişdirilen daşlar bilen ýa-da gymmatbahaly daşlara meňzedilip ýasalan daşlar bilen bižuteriýa önümlerini) öndürmek; sagatlaryň baglaryny (gymmatbahaly metaldan başga) öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gymmatbahaly metal önümlerini ýa-da gymmatbahaly metal çaýylan önümleri, tebigy daşlar bilen bezelen önümleri öndürmek (32.12 seret); sagatlar üçin gymmatbahaly metaldan baglary we bilezikleri öndürmek (32.12 seret)*
	32.2			Saz gurallaryny öndürmek
		32.20	32.20.00	Saz gurallaryny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kirişli saz gurallaryny öndürmek; kirişli, klawişaly gurallary, awtomatlaşdyrylan pianinolary hasaba alyp, klawişaly organlary,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				fisgarmoniýany hasaba alyp, beýleki klawişaly ýokary çykyşyp duran saz gurallaryny öndürmek. Akkordeonlary we şoňa meňzeýän saz gurallaryny, şeýle hem dodakda çalynýan garmonjagazlary, üflenip çalynýan orkestr üçin saz gurallaryny, kakylyp çalynýan gurallary, sazly gutujyklary, şarmankalary, kalioplary we ş.m., şeýle-de saz gurallaryna degişli bölekleri (metronom, kamerton, kamerton-tüýdük, perfokarta, diskleri we mehaniki saz gurallary üçin walikleri) öndürmek
				Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar: *surnaýlary, tüýdükleri we beýleki üflenip çalynýan saz gurallaryny öndürmek*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *magnit lentasyna ýa-da disklere ses we wideo görnüşleri ýazdyrmak, nusgasyny almak we ýaýratmak işlerini (CD we DVD hasaba alyp) geçirmek (18.2, 59.20 seret); ses gataldyjylary, mikrofonlary, gromkogoworitelleri, nauşnikleri we ş.m. gurluşlary öndürmek (26.40 seret); elektrikproigrywatelleri, magnitofonlary we ş.m. öndürmek (26.40 seret); saz oýnawaçlaryny öndürmek (32.40 seret); organy we taryhy saz gurallaryny dikeltmek we abatlamak işleri (33.19 seret); pianinolary sazlamak (95.29 seret)*
	32.3			Sport harytlaryny öndürmek
		32.30	32.30.00	Sport harytlaryny öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *sport üçin inwentarlary we enjamlary, sport oýunlaryny ýapyk jaýlarda we açyk howada: gaty, ýumşak we çişirilýän pökgüleri, raketkalary, kenekleri, klýuşkalary, lyža, lyža berkidijilerini we taýaklaryny, serfer we wind serferleri öndürmek; sport balykçylygy üçin inwentarlary, balyk tutulýan torlary; dynç alyş üçin inwentarlary, alpinizm we ş.m., sport deri elliklerini we sport başgaplaryny öndürmek; ýüzülýän we kürekli gaýyk bilen gezilýän basseýinler üçin rezerwuarlar; konki, tigirli konki, ýaýlar we arbaletler öndürmek*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *ýelkenleri (13.92 seret), sport geýimlerini (14.13 seret), eýer-esbaplary önümleri (15.12 seret), sport aýakgaplary (15.20 seret), agyr atletika üçin metal girýalary (25.99 seret), tobogganlardan, sanilerden we ş.m. başga sport –ulag serişdeleri (29 we 30 seret),sport syýahatçylyk gämileri (30.12 seret), bilýard stollary we kegelban enjamlaryny (32.40 seret), gulak üçin sesden we suwdan goraýjy dykylary (32.99 seret) öndürmek, sport önümlerini abatlamak işleri (95.29 seret)*
	32.4			Oýunlary we oýnawaçlary öndürmek
		32.40	32.40.00	Oýunlary we oýnawaçlary öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *gurjak we gurjak üçin eşikleri, aksessuarlary öndürmek, oýnawaç haýwanjyklary, saz gurallaryny öndürmek; çagalara oýnamak üçin ýa-da*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	**2**	**3**	**4**	**5**
				çagany mündürip sürmek üçin üç tigirli tigirjikler we tigirli oýnawaçlar, açyk howada çagalary şatlandyryjy oýunlar, jaýda we stoluň üstünde oýnalýan oýunlary, oýnalýan kartalary öndürmek; awtomatlaşdyrylan we mehaniki oýunlary (pinbol oýnalýan diwarlar), pul salyp işledilýän oýunlar, bilýard stoly we oňa degişli zatlary, kazino oýnalýan ýörite stollary, kegelban oýnalýan awtomat-laşdyrylan enjamlary, elektron, wideooýunlary, küştleri we ş.m. öndürmek; elektrik otlulary, çaga konstruktorlary, gurluşyk toplumlary, tapmaçalary öndürmek **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *wideooýunlary öndürmek (26.40 koda seret); tigir önümçiligi (30.92 seret); köpçülikleýin gezelençler, karnawallar we beýleki göwün açyjy çäreler üçin önüm öndürmek (32.99 seret); kompýuter oýunlaryny ýazgy etmek we ýaratmak (58.21, 62.01 seret)*
	32.5			Lukmançylykda we stomatologiýada ulanylýan enjamlary we ýöriteleşdirilen gurallary öndürmek
		32.50	32.50.00	Lukmançylykda we stomatologiýada ulanylýan enjamlary we ýöriteleşdirilen gurallary öndürmek **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *lukmançylyk tehnikasy üçin: hirurgiýa gurallary, ortopediýa niýetlenen gurallary, şeýle hem lukmançylyk üçin niýetlenen mebelleri, galdyrylyp - düşürilýän stomatologiýa kürsülerini öndürmek* **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *stomatologiýada ulanylýan gurallar, operasiýa geçirmek üçin gurallar we ýörite sapaklar, sterilizasiýa kompressorlary, süňkleri birleşdiriji sementleri, stomatologiýa peçlerini öndürmek, laboratoriýada ultrases bilen arassalaýjy abzallary, sterilizatorlary, distillýatorlary, sentrifugalary we lukmançylyk, hirurgiýa, stomatologiýa, mebellerini (operasion stollaryny, gözden geçiriş stollaryny, mehaniki uýgunlaşdyrylan hassahana krowatlaryny, diş lukmançylygy üçin kürsüleri öndürmek); ortopediýa uýgunlaşdyrylan gurallary (pişekleri, hirurgiýa guşagyny, bondažlary, winleri, protezleri we el-aýak protezlerini, ortopediýa aýakgaplaryny we ş.m.) öndürmek; emeli dişleri we diş köprülerini we ş.m. diş laboratoriýalarynda bejermek, emeli gözleri öndürmek; lukmançylyk termometrlerini, oftolmalogiýa önümlerini, korrektirleýji, kontakt linzalaryny, äýnek üçin linzalary öndürmek* **Bu klas öz içine almaýar:** *stomatologiýa üçin ýörite ýelmeýji düzüm öndürmek (20.42 seret); lukmançylyk daňylaryny we lukmançylyk pamygyny öndürmek (21.20 seret); elektrolukmançylyk enjamlaryny öndürmek (26.60 seret); tigirçekli kürsülerini öndürmek (30.92 koda seret); optiki işler (47.78 seret)*
			32.50.10	Lukmançylyk gurallaryny, abzallaryny we enjamlaryny öndürmek

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
			32.50.20	Lukmançylykda ulanylýan semendi öndürmek
			32.50.30	Hirurgiýa we ortopediýa üçin niýetlenen ýörite gurallary öndürmek
			32.50.40	Lukmançylyk we weterinar mebelleri öndürmek
			32.50.41	Lukmançylyk mebelleri öndürmek
			32.50.42	Weterinar mebelleri öndürmek
	32.9			Başga toparlara goşulmadyk beýleki önümleri öndürmek
		32.91	32.91.00	Sübseleri we çotgalary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *sübseleri, çotgalary, çotgajyklary, maşynda, elde ulanylýan pol üçin çotgalar, pol ýuwulýan çotgalar, perden edilen çotgalar, reňkleýji çotgalar, tigirlenýän reňkleýji çotgalar, sübse çotgalary, aýakgap we eşikler üçin çotgalar we ş.m. öndürmek*
		32.99	32.99.00	Başga toparlara goşulmadyk dürli görnüşli önümleri öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *goraýjy serişdeleri (goraýjy eşikleri, ýangyndan goraýjy eşikleri) öndürmek; professional howpsuzlyk guşaklaryny, şlemleri, gursakçalary, tagtalary we ş.m. dykylyk gabykdan önümleri öndürmek; plastmassadan, metaldan öndürilen gorag başgaplary, howpsuzlyk tanaplary, gaza garşy we beýleki maskalar, gulak dykylary, awtomatlaşdyrylan we mahaniki tutawaçlaryň ähli görnüsleri, galamlary, galam grifelleri, wagtyny we ş.m. bellemek üçin ştempelleri, etiketkalary, möhürlemek we nagyş basmak üçin elde ulanylýan gurallary, ştempel ýassyjaklaryny we elde ýazylýan maşynkalar üçin lentalary, globuslary öndürmek; güne, ýagşa garşy saýawanlary, hasalary, hasa-oturgyçlary, dürreleri, gamçylary, ilikleri, eşikler üçin knopkalary, syrmalary, otluçöpleri we çilim otlaýjylary, çilim çekilýän turbalary, daraklary, saç gysaçlaryny, atyr pürküji gurluşlary, termoslary we beýleki wakumly gaplary, parikler, gaşlar, sakgallar, kirpikler ýaly şahsy we durmuşda ulanmak üçin we ş.m. önümleri öndürmek. Emeli gülleri, miweleri, ýapraklary, gözbagça gerekli zatlary: sýurpriz-oýunjaklary, gülkünç oýnawaçlary, ellikleri, korzinalary, gül desseleri we ş.m. garantgylary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *zažigalkalar üçin fitilleri öndürmek (13.96 seret); forma eşiklerini öndürmek (14.12 seret); kagyzdan hojalykda ulanylýan önümleri öndürmek (17.29 seret)*
			32.99.10	Gorag başgaplaryny, eşiklerini we beýleki gorag serişdelerini öndürmek
			32.99.20	Ýazmak üçin ulanylýan toplumlary we beýleki kanselýariýa önümlerini öndürmek
			32.99.30	Ýangyn enjamlaryny, gurallaryny, inwentarlaryny, ýangyn halas ediş gurluşlaryny, ýangyn söndürijileriň esbaplaryny

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				we gorag serişdelerini öndürmek
			32.99.40	Ýangyn söndüriji we tüssä garşy gorag ulgamlary üçin abzallary we enjamlary öndürmek (şol sanda ulgamlaryň böleklerini)
			32.99.90	Başga ýerlerde ýatlanylmadyk (garantgylary ýasamagy hasaba alyp) beýleki önümleri öndürmek
33				**Maşynlary we enjamlary abatlamak we gurnamak**
				Bu bölüm öz içine alýar: *diňe işläp bejärýän senagatyň önümlerini abatlap, ony işjeň ýagdaýa getirmek, şeýle hem bu bölümiň önümleriniň döwülmezliginiň öňüni almak üçin tehniki taýdan hyzmat etmegi hem öz içine alýar*
				Bu bölüm öz içine alýar: *diňe ýörüteleşdirilen abatlaýyş işlerini we tehniki taýdan hyzmat etmek işlerini, şeýle hem ýöriteleşdirilen maşymlary we enjamlary gurnamak işini. Abatlaýyş hyzmatynyň ähmiýetli bölegi köplenç ýagdaýda maşynlary we enjamlary öndürijiler tarapyndan ýerine ýeririlýär we klassifikasiýalaşdyrylan maglumatlar birligi we abatlaýyş işleriniň hyzmatyny goýlan nyrha görä ýerine ýetirýär*
				Bu bölüm öz içine almaýar: *maşynlaryň we enjamlaryň durkuny täzelemek (işläp bejerýän senagatyň degişli bölümine goşulýar (25-30 seret); enjamlary gurnamak (meselem, kondisirlenen ýyladyş ulgamlaryny) gurluşyk gidip duran binalarda amala aşyrmak (43 seret); senagat maşynlaryny arassalamak işi (81.22 seret); kompýuterleri abatlamak we aragatnaşyk setlerini enjamlaşdyrmak işi (95.1 seret); durmuş harytlaryny abatlamak we olara tehniki taýdan hyzmat etmek (95.2 seret); durmuş mebellerini abatlamak işi (95.24 seret)*
	33.1			Taýýar metal önümlerini, maşynlary we enjamlary abatlamak işi
		33.11	33.11.00	Taýýar metal önümlerini öndürmek
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *taýýar metal önümlerini abatlamak we olara tehniki taýdan hyzmat etmek (25 bölüme seret), metaldan öndürilen sisternalary, baklary, rezerwuarlary, uly göwrümli gaplary abatlamak işi, turba geçirijileri we nebit geçirijileri abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek; taýýar metal önümlerini (25 bölüme seret) çalt kebşirlemek usuly bilen: ulaglaryň metal korpuslaryny, bug generatorlaryny we beýleki bug gazanlaryny abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek işi, şeýle hem bu proses bug generatorlaryna, kondensatorlara, bug bilen işleýän kollektorlara we akkumulýatorlara we olaryň kömekçi, degişli şaýlaryna hem degişlidir; ýadro - reaktorlara bölüji izotoplardan başga gämileriň merkezi ýyladyş gazanlaryny, radiatorlaryny, merkezi ýyladyş ulgamlaryny, ot açyjy ýaraglaryny, söwda teležkalaryny abatlamak işlerini we tehniki taýdan hyzmat etmek işlerini geçirýär*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *almazlary we byçgylary*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				igelemek (33.12 seret); merkezi ýyladyş ulgamynda abatlamak işlerini geçirmek (43.22 seret); mehaniki blokirleýji gurluşlary, seýfleri abatlamak işlerini geçirmek (80.20 seret)
			33.11.10	Metal konstruksiýalary abatlamak işleri we tehniki taýdan hyzmat etmek işi
			33.11.20	Metaldan öndürilen sisternalary, bloklary, rezerwuarlary we göwrümli gaplary abatlamak işi we tehniki taýdan hyzmat etmek işi
			33.11.30	Merkezi ýyladyş ulgamynyň radiatorlaryny we bug gazanlaryny abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek işi
			33.11.40	Bug bilen işleýän generatorlary we beýleki suw gazanlaryny abatlamak işi we tehniki taýdan hyzmat etmek işi
			33.11.50	Ýaraglarda we ýaraglanyş ulgamynda abatlamak işi we tehniki taýdan hyzmat etmek işi
			33.11.90	Beýleki taýýar metal önümlerini abatlamak işi
		33.12	33.12.00	Maşyn gurluşyk önümlerini abatlamak işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *senagat önümlerini we enjamlaryny abatlamak we olara tehniki taýdan hyzmat etmek işi, päkini çalmak we byçgyny çarhlamak, oba hojalyk maşynlaryny we enjamlaryny, agyr maşyn gurluşygynyň enjamlaryny, beýleki senagat enjamlaryny kebşirlemek arkaly: (galdyryjy kranlary, stanoklary, senagat sowadyjylaryny, magdan gazyp almaga niýetlenen maşynlary we enjamlary) abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek işi, şeýle hem ýöriteleşdirilen maşynlary we enjamlary (28 bolümdäki) hasaba almak bilen* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *awiasion, awtoulag, motosikl herekete getirijilerden başga herekete getirijileri we turbinleri, kompressorlary, nasoslary we ş.m. enjamlary, gidrawlik enjamlary, klapanlary, podşipnikleri, daşy diş-diş tigirleri, diş-diş geçirijileri we geçiriji elementleri, peçleri we peç gorelkalary abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek işi; ulag-galdyrgyç enjamlaryny senagat sowadyjylaryny we wentelýasiýa enjamlaryny abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek işi; el bilen işledilýän herekete getiriji enjamlary, metal kesiji stanoklary we olara degişli zatlary, beýleki dürli görnüşli stanoklary, oba hojalyk traktorlaryny, maşynlaryny we tokaý hojalygyna degişli (şol sanda agaçlary ugratmak üçin ulanylýan) maşynlary we ş.m. abatlamak we olara tehniki taýdan hyzmat etmek işi; metallurgiýa degişli magdan gazyp almakda ulanylýan karýerleri işlemekde we gurluşykda, gaz we nebit gazyp çykarmakda ulanylýan maşynlary we enjamlary abatlamak we olara tehniki taýdan hyzmat etmek işi; azyk önümlerini we içgi önümlerini we temmäki önümlerini işläp*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				taýýarlamakda ulanylýan, dokma önümçiliginde, tikinçilikde, deri işläp bejermek senagatynda, kagyz – karton önümçiliginde, rezin, plastmassa önümçiliginde we olardan önüm öndürmekde ulanylýan maşynlary we enjamlary, 28 bölümindäki ýörite enjamlary, önümleri ölçemek bilen baglanyşykly awtomatlaşdyrylan paýlaýjy enjamlary-kassalary, suratlaryň nusgasyny alýan enjamlary, kalkulýatorlary, ýazuw maşynkalaryny abatlamak işleri we olara tehniki taýdan hyzmat etmek işleri ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýyladyş enjamlaryny we peçleri abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek işi (43.22 seret); eskalatorlary, liftleri abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek işi (43.29 seret); kompýuterleri abatlamak işi (95.11 seret)*
			33.12.10	Umumy niýetlenen enjamlary abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek işi
			33.12.20	Galdyryjy-ulag enjamlaryny abatlamakda we tehniki hyzmatlarda senagat howpsuzlygy boýunça işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *galdyryjy-ulag enjamlaryny abatlamakda we tehniki hyzmatlarda senagat howpsuzlygy boýunca abatlamak we olara tehniki taýdan hyzmat etmek işleri, şol sanda: liftleriň, eskalatorlaryň, funikulýorloryň, asma ýollaryň, eskalatorlaryň, kranlaryň we beýleki ýük göteriji enjamlaryň tehniki hyzmaty: göteriji desgalaryň durkuny täzelemek, döwrebaplaşdyrmak we düýpli abatlamak*
			33.12.90	Ýörite niýetlenen enjamlary abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek
			33.12.91	Ýangyn enjamlaryna, gurallaryna we inwentarlaryna şeýle hem, ot söndürijilerine hyzmat etmek we abatlamak, ot söndürijilerini doldurmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýangyndan özbaşdak we köpçülikleýin goraýyş serişdelerini abatlamak we hyzmat etmek, ot söndürijilerini doldurmak, abatlamak*
			33.12.99	Beýleki ýörite niýetlenen enjamlary abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek
		33.13	33.13.00	Elektron we optiki enjamlary abatlamak işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *26.5, 26.6, 26.7 topardaky enjamlary abatlamak we olapa tehniki taýdan hyzmat etmek işi* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ölçemek, gözegçilikde saklamak, synag geçirmek we nawigasiýa işlerinde, şol sanda gaz çykarýan awtoulaglara gözegçilik işinde ulanylýan gurallary, fiziki we himiki synag-barlag işlerini geçirmekde ulanylýan gurallary, geodezik gurallary, radiasiýa ölçeýän detektorlary we ýokarda sanalanlar bilen baglanyşykly ulanylýan enjamlarda abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek işi*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *rentgen enjamlaryny, elektrik lukmançylyk enjamlaryny, elektrik, terapiýa-26.60 klasda görkezilen enjamlary, şol sanda ultrases enjamlaryny, elektrik stimulýatorlaryny, elektrokardiografiýa enjamlaryny, eşidiş enjamlaryny, endoskopik barlag enjamlaryny, radiasiýa garşy ulanylýan enjamlary abatlamak we olarda tehniki taýdan hyzmat etmek işini geçirmek*
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *26.70 klasdaky senagatda ulanylýan optiki enjamlary, durbüleri, mikroskoplary (elekrtondan başga), teleskoplary, linzalary (oftalmologikden başga), surata düşürilýän enjamlarda abatlamak işlerini geçirmek*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *suratlaryň nusgasyny alýan enjamlaryň abatlaýyş işleri (33.12 seret); kompýuter enjamlaryny we pereferiýa enjamlaryny abatlamak işi (95.11 koda seret); wideo proýektorlary abatlamak işi (95.11 seret); telekommunikasion enjamlary, senagata niýetlenen wideokameralary we telewizorlary abatlamak işi (95.12 seret); durmuşda ulanylýan wideokameralary abatlamak işi (95.21 seret); sagatlary abatlamak işi (95.25 seret)*
			33.13.10	Ölçemekde, gözegçilikde saklamakda we synag geçirmekde we nawigasiýada ulanylýan 26.5 topardaky gurallary we enjamlary abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek
			33.13.11	Ölçeg serişdelerini abatlamak
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *fiziki ululyklaryň etalon birliklerini, nusgalyk ölçeg serişdelerini we iş ölçeg serişdelerini abatlamak*
			33.13.20	Lukmançylyk gurallaryny, rentgen , elektrolukmançylyk we elektroterapiýa degişli enjamlary abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek işleri
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *26.6 topardaky lukmançylyk gurallaryny, rentgen, elektrolukmançylyk we elektroterapiýa degişli enjamlary, 26.60.00, 46.46.00 kiçi klaslardaky enjamlary abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek*
			33.13.30	Radiolokasiýa stansiýalarynda (toplumlarynda) montaž, gurnamak we abatlaýyş işi geçirmek
			33.13.31	Radiolakasiýa stansiýalarynda (toplumlarynda) düýpli abatlaýyş we döwrebaplaşdyrma işleri geçirmek
			33.13.32	Radiolakasiýa stansiýalary (toplumlary) abatlamak we tehniki hyzmat işleri geçirmek
			33.13.90	26.7 topardaky professional optiki gurallary we surata düşürýän enjamlary abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek işi
		33.14	33.14.00	Elektrik enjamlary abatlamak işi
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *27 bölümdäki önümleri (27.5 topardakydan başga) abatlamak we olara tehniki taýdan*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				hyzmat etmek işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *transformatorlary (33.13-däki elektrondan başga), elektrik herekete getirijileri, generatorlary, tok paýlaýjy şitleri we öçürip – ýakyjylary, rele we sazlaýjy apparaturalary, akkumulýatorlary, ilkinji elementli batareýalary, elektrik ýşyklandyryjy enjamlary, elektrik geçirijileri üçin uýgunlaşdyrylan enjamlary abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *kompýuterleri, pereferiýa enjamlaryny, wideoproýektorlary abatlamak işi (95.11 seret); elektrik aragatnaşyklaryny abatlamak işi (95.12 seret); durmuşda ulanylýan (zawoddan ýaňy çykandan başga) gurallary abatlamak işi (95.21,95.22 seret); sagatlary abatlamak işi (95.25 seret)*
			33.14.10	Elektrik herekete getirijileri, generatorlary, transformatorlary, elektrik paýlaýjy we sazlaýjy enjamlary abatlamak we tehniki taýdan hyzmat işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *27.1 bölümdäki önümleri abatlamak we olara tehniki taýdan hyzmat etmek işi*
			33.14.70	Elektrik energiýasyny we elektrik toguny ölçemekde, gözegçilikde we synag geçirmekde ulanylýan gurallary we enjamlary abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *elektrik togunyň we elektrik signallarynyň esasy häsiýetlerini ölçeýän enjamlary we gurallary abatlamak; elektrik togunyň ululyklaryny ölçemekde, olary gözegçilikde saklamak üçin (ossilograf, analizator, spektr, päsgelçiligi ölçeýji gural, elektrik togunyň güýjini, güýjenmesini garşylygyny ölçemek üçin gural we ş.m) ulanylýan enjamlary we gurallary abatlamak;elektrik togunyň sarp edilişini hasaplaýjy enjamlary abatlamak*
			33.14.80	Elektrik togy üçin niýetlenen simleri, kabelleri we elektrik energiýasy bilen üznüksiz üpjün ediji çeşmeleri abatlamak
			33.14.90	27 bölümdäki beýleki elektrik enjamlaryny abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek işi, 27.1 topardakydan başga
		33.15	33.15.00	Suw ulaglaryny abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *suw ulaglaryny abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gämileri we korabllary, gezelenç edilýän gämileri we gaýyklary abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *suw ulaglarynyň durkuny täzelemek we doly abatlamak işini geçirmek (30.1 seret); zawoddaky gämileriň we korabllaryň konwersiýasy (30.1 seret); herekete getirijileri abatlamak işi (33.12 seret); korabllary kesmek (38.31 seret)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
			33.15.10	Deňiz we derýa gämilerinde ýangyn söndüriji enjamlaryny we serişdelerini gurnamak (sazlamak), abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek
			33.15.90	Suw ulaglaryny abatlamak beýleki işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek
		33.16	33.16.00	Älem korabllaryny we uçýan apparatlaryny abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *älem korabllary we uçýan apparatlary, olaryň herekete getirijilerini abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *zawodlarda uçýan apparatlaryň durkuny täzelemek (30.30 seret)*
		33.17	33.17.00	Beýleki ulag enjamlaryny abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *30.9 bölümdäki ulag enjamlaryny, motosikllerden we tigirlerden başga abatlamak işini we olara tehniki taýdan hyzmat etmegi* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *demir ýol lokomotiwlerini we hereket edýän düzümini, janly zatlary çekmäge niýetlenen ulaglary abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *demir ýol lokomotiwini we zawodda hereket ediji düzümiň durkuny täzelemek işleri (30.20 seret); söweşjeň maşynlary abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek (30.40 seret); satyn almak üçin teležkalary abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek (33.11 seret); demir ýol ulaglary üçin herekete getirijileri abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek (33.12 seret); motosiklleri abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek (45.40 seret); tigirler abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek (95.29 seret)*
			33.17.10	Demirýol lokomotiwini we hereket ediji düzümi, şol sanda tramwaýlary, metro wagonlaryny, trolleýbuslary abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek
			33.17.20	Demirýol hereket edýän düzümleriniň ýangyn awtomatiki ulgamynyň abzallaryny we enjamlaryny gurnamak (sazlamak), abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek
			33.17.90	Başga toparlara goşulmadyk beýleki ulag enjamlaryny abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek
		33.19	33.19.00	Beýleki enjamlary abatlamak işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *balyk tutulýan torlary, olary ýamamak işini hem hasaba alyp, tanaplary, takelaž guşaklaryny, kendir matalaryny, ýelkenleri, brezentleri, örtgüleri, tentleri, dökün we beýleki himiki önümler üçin haltalary, paketleri abatlamak işi; agaç gaplaryny (ýaşşikleri, boçkalary we ş.m.) abatlamak we täzeden düzetmek; tehniki rezinleri we beýleki rezin önümlerini*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				(şinaden başga), turbalary we aýnadan, keramikadan, plastmassadan edilen zawod turbalaryny, abraziw önümlerini (ýonujy, ýylmaýjy we ş.m.) abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek; žeton bilen işleýän billýard, bouwling we beýleki awtomatlaşdyrylan oýunlar üçin elektrik enjamlary abatlamak işi; organ saz gurallaryny we beýleki saz gurallaryny abatlamak we dikeltmek işi **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *öý we ofis mebellerini abatlamak we dikeltmek (95.24 seret); tigirleri abatlamak (95.29 seret); eşikleri täzeden düzetmek işi (95.29 seret)*
	33.2			Senagat maşynlaryny we enjamlaryny gurnamak işi
		33.20	33.20.00	Senagat maşynlaryny we enjamlaryny gurnamak işi **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *ýöriteleşdirilen hyzmat egiş boýunça maşynlary we enjamlary binalarda gurnamak (meselem, eskolatorlary, elektrogeçirijileri, signal ulgamyny, kondisioner ulgamyny, ýyladyş ulgamyny) 43-nji bölüme "gurluşyk" goşulandyr* **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *senagat enjamlaryny senagat guramalarynda gurnamak; tehnologik proseslere gözegçilik edýän enjamlary ýygnamak; beýleki senagat enjamlaryny, şol sanda telekommunikasion, aragatnaşyk enjamlary, uly kompýuter ulgamlaryny, rentgen, elektrolukmançylyk, elektroterapiýa enjamlaryny gurnamak; umumy ulanylýan enjamlary gurnamak, harazlary, yşyklandyryjy maşynlary we enjamlary, bouwling üçin enjamlary gurnamak* **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *liftleri, eskalatrolary, elektrikgeçirijileri, signal ulgamyny, kondisioner we ýyladyş ulgamyny, binalardaky awtomatlaşdyrylan gapylary gurnamak (43.2 seret); demirçilik işleri, gapylary gurnamak, basgançaklary, dükanlar üçin agaç ýa-da başga materiallardan mebeller we enjamlar gurnamak (43.32 seret); şahsy kompýuterleri gurnamak (62.09 seret)*
			33.20.10	Taýýar metal önümlerini (maşynlardan we enjamlardan başga) gurnamak
			33.20.20	Umumy ulanylýan maşynlary we enjamlary gurnamak
			33.20.30	Ýörite niýetlenen maşynlary we enjamlary gurnamak
			33.20.40	Elektron we optiki enjamlary gurnamak
			33.20.50	Elektrik enjamlaryny gurnamak
			33.20.60	Tehniki proseslere gözegçilik edýän enjamlary gurnamak
			33.20.90	Başga toparlara goşulmadyk beýleki enjamlary gurnamak
D (seksiýa): 35				**ELEKTRIK ENERGIÝASY, GAZ, BUG BILEN ÜPJÜN ETMEK WE HOWANY KONDISIONIRLEMEK** **Bu seksiýa öz içine alýar:** *elekrik energiýasyny, gazy, bugy we hemişelik ulgam bilen gyzgyn suwy (kabeller, turba geçirijiler, suw geçiriji turbalar bilen) senagat kärhanalaryna we ýaşaýyş-jaý sektorlaryna paýlamak.*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
35				**Elektrik energiýasy, gaz, bug bilen üpjün etmek we howany kondisionirlemek** ***Bu bölüm içine alýar:*** *önümçilik bilen meşgullanýan guramalaryň işleri, elektrik energiýasyny we tebigy gazy paýlamak.* ***Bu bölüm şeýle-de öz içine alýar:*** bug bilen we *kondisionirlenen howa bilen üpjün etmek işleri.* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *suw öndürmek we ony paýlamak, akýan hapa suwlary aýyrmak işi (36, 37 seret); uzak aralyklara gaz geçiriji turbalar bilen gaz ugratmak işi (49.50 seret).*
	35.1			Elektrik energiýasyny öndürmek, onuň paýlanyşy we berlişi ***Bu topar öz içine alýar:*** *elektrik energiýasyny öndürmek, ony öndürilen ýerinde merkezi paýlanyş ulgamyna ýetirmek we ony soňky sarp ediliş nokatlaryna ugratmak*
		35.11	35.11.00	Elektrik energiýasyny öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dürli çeşmelerden: ýylylyk energiýasyny hasaba almak bilen ýadro energiýasyny, suw energiýasyny, elektrik energiýany, gaz turbalarynda işlenip bejerilen energiýany, dizelden alnan energiýany, şeýle hem täzeden dikeldilen çeşmelerden alynýan elektrik energiýasyny öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *galyndylary ýakmak arkaly alynýan elektrik energiýasyny öndürmek (38.21 seret)*
			35.11.10	Ýylylyk elektrik stansiýalar arkaly elektrik energiýasyny öndürmek
			35.11.20	Gidroelektrostansiýalar arkaly elektrik energiýasyny öndürmek
			35.11.90	Beýleki elektrik stansiýalar arkaly elektrik energiýasyny öndürmek
		35.12	35.12.00	Elektrik energiýasyny geçirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *elektrik energiýasyny öndürilen ýerinden paýlanyş ulgamyna geçirmek üçin geçiriji ulgamyň işe ukyplylygyny (ekspluatasiýasyny) üpjün etmek*
		35.13	35.13.00	Elektrik energiýasyny paýlamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *elektrik energiýasyny elektrik ulgamlary boýunça soňky sarp edilýän ýerlerine ýetirmek işi; elektrik energiýasyny paýlaýan ulgamyň (elektrik ulgamlary, maçta, hasaplaýjylary, kabelleri) işjeňligini üpjün etmek arkaly elektrik stansiýasynyň ähli görnüşlerine ýetirilýär*
		35.14	35.14.00	Elektrik energiýasyny satmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *elektrik energiýasyny satmak; elektrik energiýasyny satmak boýunça araçylaryň (brokerleriň ýa-da agentleriň) işleri*
		35.17	35.17.00	Daşarky yşyklandyryş
	35.2			Gaz öndürmek; gaz üpçünçilik ulgamynyň üsti bilen gaz

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				halyndaky ýangyçlary paýlamak ***Bu topar öz içine alýar:*** *gaz paýlaýjy ulgamlaryň üsti bilen tebigy ýa-da emeli gaz ýangyjyny sarp edijä ýetirmek. Gazy satmak, ýerleşdirmek bilen işleýän araçylaryň işi hem bu topara goşulýar* ***Bu topar öz içine almaýar:*** *gaz geçiriji magistrallaryň ekspluatasiýasy (gazy uzak aralyklara daşamak) gaz öndüriji bilen dürli şäher gaz paýlaýjylarynyň arasyny birleşdirijidir (49.50 seret)*
		35.21	35.21.00	Gaz halyndaky ýangyçlary öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kömri ýerasty gazlandyrma ýoly bilen oba hojalyk önümlerinden ýa-da kagyz galyndylaryndan gaz üpjünçiligini amala aşyrmak üçin gaz öndürmek. Dürli görnüşli gaz ýangyjyndan (tebigy gazy hasaba alyp) olary arassalamak we garyşdyrmak, beýleki prosesler arkaly, belli bir udel ýylylyk bilen ýakýan gaz halyndaky ýangyçlary öndürmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *tebigy çig gazy öndürmek (06.20 seret); koks pejiniň ulanylyşy (19.10 seret); arassalanan nebit önümlerini öndürmek (19.20 seret); senagat gazyny öndürmek (20.11 seret)*
		35.22	35.22.00	Gaz üpjünçilik ulgamy arkaly gaz halyndaky ýangyjy paýlamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gaz üpjünçilik ulgamlary boýunça gaz halyndaky ýangyçlaryň ähli görnüşlerini paýlamak, geçirmek, üpjün etmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gaz geçirijileri arkaly tebigy gazlary uzak aralyklara ugratmak (49.50 seret)*
		35.23	35.23.00	Gaz üpjünçilik ulgamy arkaly gaz halyndaky ýangyçlary satmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gaz halyndaky ýangyjy sarp edijilere gaz geçiriji ulgamlar arkaly satmak; käbir birlikler arkaly geçirilen gaz satmak boýunça araçylaryň (brokerler ýa-da agentler) işleri* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gaz halyndaky ýangyçlary satmak (46.71 seret); gazy ballonlar bilen bölek satmak (47.78 seret); ýangyjy (araçysyz) göni satmak (47.99 seret)*
	35.3			Bug we kondisionirlenen howa bilen üpjün etmek
		35.30	35.30.00	Bug we kondisionirlenen howa bilen üpjün etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *bugy we gyzgyn suwy ýyladyş ulgamlary üçin ýygnamak we paýlamak; başga maksatlar üçin energiýa öndürmek; sowadylan howany öndürmek we paýlamak; sowatmak üçin buglary ýa-da sowadylan suwy öndürmek we paýlamak*
E (seksiýa): 36-39				**SUW ÜPJÜNÇILIGI, GALYNDYLARY ARASSALAMAK, GAÝTADAN IŞLEMEK WE IKINJI ÇIG MALY ALMAK**

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu seksiýa öz içine alýar: *dürli hili galyndylary (ýygnamak, täzeden işlemek, ýok etmek), gaty we suwuk, senagat we durmuş, şeýle hem zäherlenen galyndylary täzeden işlemek. Şeýle nukdaýnazardan seredilende, öndürilýän önümleriň özboluşlylygy, onuň öndürilýän çig malynyň sortlanan ýa-da sortlanmadyk, mundan beýläk önümçilik prosesinde ulanmaga ýaramsyz bolan galyndylardan, döwük-ýenjikden ybaratlygyndadyr. Haçan-da işiň bu görnüşiniň netijesinde ikinji derejeli çig mal mundan beýläk hem işlemäge ýaramly çig mala öwrülende, ony aralyk önüm hasaplamak bolar.* ***Bu seksiýa öz içine alýar:*** *ýygy-ýygydan akdyrylýan hapa suwlary täzeden işlemek bilen baglydygyna görä suw paýlamak boýunça işler.*
36				**Suwy ýygnamak, gaýtadan işlemek we paýlamak (suw bilen üpjün etmek)**
	36.0			Suwy ýygnamak, ilkinji işlemek we paýlamak (suw bilen üpjün etmek)
		36.00	36.00.00	Suwy ýygnamak, ilkinji işlemek we paýlamak (suw bilen üpjün etmek) ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *senagat we durmuşy ulanylyşa gerekli suwlary, ýygnamak, ilkinji işlemek, we paýlamak işleri. Muňa suwuň dürli çeşmelerden, dürli gelip çykmalardan ýygnalmagy girizilendir* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *suwy kanaldan, kölden, guýulardan we beýleki çeşmelerden ýygnamak; suw üpjünçiligi üçin suwy täzeden işlemek. Senagat we beýleki maksatlar üçin suwy işlemek; deňiz suwunyň duzuny aýryp, esasy önüm hökmünde süýji suwa öwürmek; suwy suw geçiriji ulgamlaryň üsti bilen paýlamak; suwaryş kanallaryny ulanmak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *oba hojalygynda ulanylýan, suwaryş ulgamlaryny ulanmak (şeýle hem awtomat-laşdyrylan suwaryş) (01.61 seret); töweregimizi gurşap alan gurşawyň hapalanmagynyň öňüni almak maksady bilen akdyrylýan hapa suwlary arassalamak (37.00 seret); suw geçirijiler arkaly uzak aralyklara suw geçirmek (49.50 seret)*
37				**Akdyrylýan hapa suwlary ýygnamak we gaýtadan işlemek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *lagym ulgamyny ulanmagy, şeýle hem galyndylary ýygnamagy we ýok etmegi gurnamak işleri.*
	37.0			Akdyrylýan hapa suwlary ýygnamak we gaýtadan işlemek
		37.00	37.00.00	Akdyrylýan hapa suwlary ýygnamak we gaýtadan işlemek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *lagym ulgamlar arkaly ýagyş suwlaryny we durmuşda ulanylan hapa suwlary ýygnamak we sowmak, akýan ugruny üýtgetmek ýa-da başga usullar arkaly (transport serişdeleri) olary täzeden*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				işlemek we ýok etmek; akdyrylýan hapa suwlary himiki, fiziki, biologiki usullar, goşundy goşmak usuly, filtrlemek, sedimentasiýa, himiki usul bilen çökdürmek, aktiwil bilen we beýleki usullar bilen arassalamak; suw geçirijilere we lagym ulgamlara tehniki taýdan hyzmat etmek; hapa çukurlaryny, septikleri, suw durlaýjy howuzlary arassalamak, boşatmak işlerini geçirmek; hajathanalara himiki sterilizasiýa geçmek; ýüzülýän howdanlaryň we senagat guramalarynyň akýan hapa suwlaryny işlemek, arassalamak
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *zäherlenen, ekin ýerlerini we topragy arassalamak, täzeden işlemek (39.00 seret); jaýlardaky hapalanan kanalizasion, suw geçiriji turbalary arassalamak (43.22 seret)*
38				**Galyndylary ýygnamak, gaýtadan işlemek we ýok etmek, ikinji çig maly almak**
				Bu bölüm öz içine alýar: *galyndylary ýygnamak, işlemek we ýok etmek. Ýerli galyndylary daşamak we ikinji derejeli çig mal almagy guramak we ulanmak.*
	38.1			Galyndylary ýygnamak
				Bu topar öz içine alýar: *hapa zyňylýan gaplardan, tigirli hapa zyňylýan konteýnerlerden, baklardan, we ş.m. senagat we durmuş galyndylaryny ýygnamak. Howply we howpsuz: durmuşda ulanylan batareýalaryň, ýaglaryň, senagat ýaglarynyň, gurluşyk galyndylarynyň, binalaryň göçürilmegi, ýykylmagy esasynda ýygnanan galyndylary ýygnamak işi hem bu topara goşulan*
		38.11	38.11.00	Howpsuz galyndylary ýygnamak
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *ýerli derejedäki gaty howpsuz galyndylary, meselem, senagat we durmuş galyndylaryny hapa zyňylýan gaplardan, hapa atylýan konteýnerlerdir baklardan we ş.m. ýygnamak; galyndylaryň garyşyk ýagdaýda ikinji derejeli çig mal görnüşinde ulanmaga ýaramly ýagdaýda bolmagy mümkin, şeýle galyndylary ýygnamak; jemgyýetçilik ýerlerindäki, hapa zyňylýan gaplardaky hapalary, gurluşyk galyndylaryny, ýykylan jaýlardan galan hapalary, dokma önümçiliginden ýygnanan hapalary ýygnamak we äkitmek; howpsuz galyndylary ýygnamak we daşamak üçin uýgunlaşdyrylan transport serişdelerini ulanmak*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *howply galyndylary ýygnamak (38.12 seret); hapa üýşürilýän ýerleri howply galyndylary ýok etmek üçin ulanmak (38.21 seret); galyndylary sortlamak üçin niýetlenen enjamlary ulanmak, kagyz, plastmassa galyndylary ýalylary ikinji derejeli çig mal hökmünde ulanmaga uýgunlaşdyrylan enjamlary ulanmak (38.32 seret)*
		38.12	38.12.00	Howply galyndylary ýygnamak

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *howply gaty maddalary we beýleki adam saglygyna we töweregimizi gurşap alan gurşawa zyýan berip biljek (partlaýjy, ýangyn howply, zäherleýji, radiasiýaly, konserogonly posly, ýokançly we ş.m,), zyýanly maddalary ýygnamak we alyp gitmek. Şeýle hem galyndylary bölmek, işlemek, gaplamak we etiketka dakmak işlerini ugratmaga taýýarlamak üçin ýerine ýetirmek*
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *howply galyndylary ýygnamak (korabllaryň ýa-da garažlaryň gaýtadan işlenen ýaglary; howply biologiki galyndylary; radioaktiw (ýadro) galyndylaryny;ulanylan batereýalary); howply galyndylary daşamak üçin taýýarlyk işleri*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *jaýlary, şahtalary, zäherlenen ýerleri, topragy we ýerasty suwlary arassalamak (39.00 seret)*
	38.2			Galyndylary ýok etmek üçin işlemek we ýok etmek
				Bu topar öz içine alýar: *galyndylaryň dürli görnüşlerini dürli usullar arkaly işlemek we ýok etmek, şeýle hem organiki galyndylary ýok etmek maksady bilen işlemek, zäherlenen öli ýa-da diri haýwanlary we beýleki zäherlenen galyndylary, harby hassahanalaryň (radioaktiw galyndylaryny işlemek we ýok etmek, ýere gömmek, suw bilen ýok etmek; durmuş galyndylaryny (meselem, sowadyjylary) ýakyp ýok etmek, şeýle hem ýakylanda bölünip çykýan ýylylyk energiýalaryny hem ýok etmek*
				Bu topar öz içine almaýar: *akdyrylýan hapa suwlary işlemek we ýok etmek (37.00 seret); ikinji gezek ulanmak üçin materiallary işlemek (38.3 seret)*
		38.21	38.21.00	Howpsuz galyndylary ýok etmek üçin işlemek we ýok etmek
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *ýok etmekden öň gaty we beýleki howpsuz maddalary ýok etmek*
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *hapa zyňylýan ýerleri howpsuz galyndylary ýok etmek üçin ulanmak; howpsuz galyndylary ýakyp ýa-da başga usullar arkaly ýa-da elektrik energiýasyny öndürmek, bug, biometan, şlak we beýleki aralyk önümleri içki sarp etmeler üçin öndürmek; organiki galyndylary ýok etmek üçin işläp taýýarlamak; organiki galyndylardan kompos öndürmek*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *howply galyndylary ýakmak (38.22 seret); kagyz, plastmassa ýaly galyndylary ikinji gezek ulanmak üçin seljeriji enjamlary ulanmak we ş.m. (38.32 seret); derwaýyslaşdyrmazdan ýeri, suwy arassalamak, howply maddalary azaltmak (39.00 seret)*
		38.22	38.22.00	Howply galyndylary ýok etmek üçin işlemek we ýok etmek
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *howply galyndylary ýok etmezden öň gaty we beýleki (partlaýjy, ýangyn howply,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				zäherleýji, radiasiýaly, zyýanly, konserogenli, posly, ýokançly we ş.m.) adam janyna we töweregimizi gurşap alan gurşawa howp salýan maddalary ýok etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *howply galyndylary ýok etmek üçin enjamlary ulanmak; ölen ýa-da diri zäherlenen haýwanlary ýok etmek üçin işlemek we ýok etmek; sowadyjy we ş.m. durmuş galyndylaryny ýok etmek üçin owratmak we ýok etmek; howply galyndylary ýok etmek üçin owratmak we ýok etmek; radioaktiw galyndylary we hassahanalaryň galyndylaryny ýok etmek üçin işlemek we ýok etmek; radioaktiw maddalary ýok etmek üçin saklamak, gaplamak we beýleki taýýarlyk işlerini geçirmek; senagat önümçilikdäki we ulanylan radioaktiw galyndylary gömmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýadro ýangyjyny işlemek (20.13 seret); howpsuz galyndylary ýakmak (38.21 seret); dürli materiallardan bölünip çykýan zäherleýji maddalary howpsuzlandyrmak üçin derwaýyslaşdyrmazdan ýeri, suwy, topragy arassalamak (39.00 seret)*
	38.3			Ikinji derejeli çig mal almak
		38.31	38.31.00	Maşyn we beýleki enjamlary, gämi galyndylaryny sökmek, kesmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dürli galyndylary we döwük-ýenjikleri (awtoulaglary, telewizorlary, gämileri, kompýuterleri we beýleki enjamlary) ikinji derejeli çig mal almak maksady bilen sökmek, kesmek işlerini geçirmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *howply galyndylary ýok etmek üçin durmuş sowadyjylaryny ýok etmek (38.22 seret); awtoulaglary,gämileri, kompýuterleri, telewizorlary we beýleki enjamlary gaýtadan satmak üçin olary sökmek (G seksiýa seret)*
		38.32	38.32.00	Ikinji derejeli çig mal almak üçin galyndylary sortlamak we gaýtadan işlemek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ikinji derejeli çig mal almak maksady bilen metal we metal däl döwük-ýenjikleriň galyndylaryny täzeden işlemek, şeýle ýagdaýda olar mehaniki we himiki prosesler arkaly täzeden işlenilýär* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *ikinji derejeli çig mal almak üçin ýaramly galyndylary (meselem,howpsuz azyk önümleriniň galyndylary) sortlamak we bölmek işleri ýa-da garym-gatym galyndylary: kagyz, plastmassa ýaly içgilerden we metaldan boşan aýratyn kategoriýaly galyndylary bölmek.* *Gaýtadan işlemekde mehaniki we himiki prosesler: metal galyndylaryny mehaniki ownatmak (içine awtoulaglary, tigirleri, kir ýuwujy maşynlar ýaly) sortlamak, bölmek işleri; demir ýol wagonlary ýaly gara metaldan bejerilen metal önümlerini elde kesmek işi; göwrümini kiçeltmek maksady bilen metal galyndylaryny preslemek; surata düşürýän*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				apparatlaryň galyndylaryndan metal almak işi; rezin önümleriň regenerasiýasy bilen ulanylyp tozdurylan şinlerden ikinji derejeli çig maly almak; poddonlary, güller üçin küýzejikleri, turbalary öndürmek üçin ikinji derejeli çig mal almak maksady bilen plastmassa galyndylaryny sortlamak we galyplamak, görnüşe getirmek. Rezin bölekleri we plastmassany ýuwmak, owratmak we preslemek; aýnany sortlamak, ýuwmak we döwmek; gurluşyk we ýykylan jaýlaryň galyndylaryny ikinji derejeli çig mal almak üçin (agaç galyndylaryny hem), asfalty mehaniki ownatmak, iýilýän ýaglaryň gaýtadan işlenilmegi, temmäki önümleriň galyndylaryny, gurluşyk galyndylaryny we ş.m. ikinji derejeli çig mal almak üçin täzeden işlemek
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *degişli ýerli önüm ýa-da däldigine garamazdan ikinji derejeli çig maldan öndürilen önümler, meselem, esgi galyndylaryndan öndürilen ýüplüklerden örülen, kagyz galyndylaryndan öndürilen kagyz ýa-da köne şinalary dikeltmek (gaýtadan işleýän senagatyň toparyna goşmak gerek), ýadro ýangyjyny baýlaşdyrmak (20.13 seret); galyndy metallary täzeden işläp alnan täze önümler (nirede öndürilendigine garamazdan) (24.10 seret); dürli hilli galyndylaryň işlenilmegi we ýok edilmegi (38.2 seret); howpsuz galyndylary işlemek we ýok etmek (38.21 seret); organiki galyndylardan kompos öndürmek we galyndylary ýok etmek (38.21 seret); harby hassahanalardan çykýan radioaktiw galyndylary işlemek we ýok etmek, zäherlenen, zäherleýji galyndylary ýok etmek üçin işlemek we ýok etmek (38.22 seret); ikinji derejeli çig maly lomaý satmat (46.77 seret)*
39				**Galyndylary zähersizlendirmek we gaýry gaýtadan işläp taýýarlamalar**
				Bu bölüm öz içine alýar: *üstündäki suwlary zähersizlendirmek we arassalamak.*
	39.0			Galyndylary zähersizlendirmek we gaýry gaýtadan taýýarlamalar
		39.00	39.00.00	Galyndylary zähersizlendirmek we gaýry gaýtadan taýýarlamalar
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *jaýlary, ýerleri, ekilýän ýerleri, ýerasty suwlary himiki, mehaniki ýa-da biologiki usullar bilen zähersizlendirmek; senagat guramalaryny we ýerleri, şol sanda radiasion zäherlenmelerden, nebit we nebit önümlerinden okean, deňiz we kenarýaka suwlaryny arassalamak; absestden, çaphana boýaglaryndan we ş.m. çykýan zäherleýji maddalary zähersizlendirmek mina, snarýad we ş.m. partlaýjy jisimleri zähersizlendirmek, şol sanda ýarmak arkaly; beýleki zäherlenmelere garşy ýöriteleşdirilen göreş çäreleriniň görnüşleri*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *oba hojalygyna zyýanly mör-möjeklere garşy göreş (01.61 seret); suwy mundan beýläk ulanmak maksady bilen işlemek (36.00 seret); zyýansyz galyndylary işlemek we ýok etmek (38.21 seret); howply galyndylary işlemek we ýok etmek (38.22 seret); köçeleri süpürmek (81.29 seret)*
F (seksiýa): 41-43				**GURLUŞYK** ***Bu seksiýa öz içine alýar:*** *umumy gurluşyk işleri; ýörite gurluşyk işleri; raýatlara niýetlenen ýaşaýyş jaýlary we binalar, senagat jaý gurluşygy, binalaryň, jaýlaryň bezeg işleri* *Täze gurluşyklar, abatlamak işleri, täzeden üýtgedip gurmak, taýýar düzütler esasynda gurulýan binalary, desgalary gurup gutarmak hem bu seksiýa goşulýar.* *Umumy gurluşyk işleri öz içine alýar: ähli görnüşli jaýlary dikeltmek işleri (ýaşalýan, ofis üçin, jemgyýetçilik we döwlet guramalary üçin, oba hojalygy üçin, köpri gurluşyklary, ýol gurluşygy, demir ýol gurluşygy, uçup-gonulýan zolaklar, portlary we beýleki suw desgalaryny, suwaryş ulgamlaryny, arassalaýyş ulgamlaryny, senagat gurluşlaryny, nebit geçirijileri, elektrik toguny geçiriji ugurlary, sport desgalaryny gurmaklygy öz içine alýar.* *Bu işleriň sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda ýa-da öz hasabyna ýerine ýetirilmegi, işleriň belli bir böleginiň potratçylar tarapyndan ýerine ýetirilmegi mümkin.* *Bölümlere bölünýär: ymaratlaryň gurluşygy-41; raýatlara niýetlenen gurluşyklar-42; ýöriteleşdirilen işler, bölekleýin gurluşyk we bezeg işleri-43; 43-nji bölüm öz içine-ýöriteleşdirilen bir ugra gönükdirilen, umuman, dürli görnüşli ymaratlar we desgalar, ýöriteleşdirilen enjamlary we ýörite ussatlygy talap edýän işleri alýar. Muňa pürs kakmak, fundament guýmak, suw skwažinalaryny burawlamak, beton we demirbeton işleri, kerpiç örmek, ýol düşemek, ýyladyş ulgamlaryny montažlamak, jaýyň üstüni basyrmak we ş.m. işler degişlidir.* *Şeýle-de eger şol bir birlikler tarapyndan geçirilmedik bolsa metal desgalary montažlamak, düzgüne görä ýörite işleri potratçy ýerine ýetirýär, ýöne abatlaýyş işleri geçirilende, jaýyň hususy eýesi bu işlere gözegçilik edýär. Gurama inženerçilik enjamlaryny gurnamagy öz içine alýar. Amallar gurluşyk gidýän ýerlerde ýa-da ussahanalarda geçirilip bilner. Gurnama: suw we gaz geçiriji turbalaryň işlerini, ýyladyş ulgamyny, wentilýasion işleri, antenna oturtmak, signal ulgamlaryny we beýleki elektrik ulgamlary, ýangyna garşy signallaryň ulgamlaryny, liftleriň, eskalatorlaryň, senagat sowadyjy ulgamlarynyň, ýollaryň ähli görnüşleriniň ýşyklandyryş we signal ulgamlaryny, ýollaryň, demir*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				ýollaryň, aeroportlarda we portlarda izolýasiýa işlerini, montaž enjamynyň detallarynyň abatlaýyş işlerini öz içine alýar. *Ymaratlaryň abatlaýyş we bezeg işleri: aýna bilen baglanyşykly işleri,suwag we boýag işlerini, ses geçirijilige degişli işleri, neçjarçylyk işlerini, diwarlary ýylmamak, pollaryň üstüni örtmek (parket, lineolum we ş.m.), gurluşyk gidýän meýdany arassalamak işlerini öz içine alýar.* ***Bu seksiýa şeýle-de öz içine alýar:** gurluşyk boýunça proýektleri: ýaşaýyş jaýlary we raýatlara niýetlenen gurluşyklar; maliýe, tehniki serişdeleriň, adamlarda bar bolan şeýle taslamalary amala aşyrmak üçin ýeterlik serişdeleriň göz öňüne tutulmasy esasynda işlenilýär.* *Şeýle usulda gurlan gurluşyklar diňe satmaga niýetlenlýär.*
41				**Jaý gurluşygy** ***Bu bölüm öz içine alýar:** jaý desgalarynyň ähli görnüşleri üçin umumy gurluşyk işleri. Bu täze gurluşyk işleri, abatlamak işi, täzeden üýtgedip gurmak, wagtlaýyn jaýlary we desgalary taýýar düzütler esasynda dikeltmek ýaly işlerdir. Gurluşyk we "taýýar açary almak" şerti bilen ýaşaýyş jaýyny gurmak, ofisleri, dükanlary we beýleki jemgiýetçilik jaýlaryny, oba hojalyk fermalaryny we ş.m. öz içine alýar.*
	41.1			Gurluşyk taslamalaryny işläp düzmek
		41.10	41.10.00	Gurluşyk taslamalaryny işläp düzmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** ýaşalýan we ýaşalmaýan jaýlaryň gurluşygynyň taslamalaryny işläp taýýarlamak, maliýe, tehniki serişdeleriň we şeýle taslamalary amala aşyrmak üçin adamlaryň özlerinde bar bolan serişdeleriniň hasabyna geljekde satmaga niýetlenip gurlan obýektleriň (gozgalmaýan emläk) taslamalary* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** jaý gurluşyk (41.20 seret); binagärlik we inžener gözleg işleri (71.1 seret), gozgalmaýan emläk bilen baglanyşykly gurluşyk taslamalaryny dolandyrmak (71.1 seret)*
	41.2			Ýaşalýan we ýaşalmaýan jaýlary gurmak ***Bu topar öz içine alýar:** ýaşalýan we ýaşalmaýan jaýlaryň ähli görnüşleriniň gurluşygyny, öz hasabyna (geljekde satmak üçin) ýa-da üçünji tarapyň hasabyna. Işiň belli bir böleginiň potratçylar tarapyndan amala aşyrylmagy mümkin* ***Bu topar öz içine almaýar:** ýörüte gurluşyk işlerini (43 seret)*
		41.20	41.20.00	Ýaşalýan we ýaşalmaýan binalary gurmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** 1-12, 13-25 we ondan hem köp gatly ýaşalýan we ýaşalmaýan binalary gurmak we abatlamak, şol sanda:Ýaşaýyş jaýlaryň ähli görnüşleriniň, kottejlaryň we köpöýli jaýlaryň binalarynyň gurluşygy; Ýaşalmaýan binalaryň, şol sanda ähli pudaklaryň senagat binalarynyň:*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				zawodlaryň, fabrikleriň, sehleriň we ş.m.; administratiw binalaryň, mekdepleriň, çagalar baglarynyň, ylmy edaralaryň, medeniýet öýleriň, teatrlaryň, hassahanalaryň, ofisleriň, restoranlaryň, dükanlaryň, myhmanhanalaryň, söwda we dynç alyş merkezleriň, sport desgalaryň, köp gatly maşyn duralgalaryň, ammarlaryň, dini ymaratlaryň we ş.m. gurluşygy - taýýar ýygyndy düzütlerden gurluşyk we gurnama
				***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:** binalary we desgalary, düýpli abatlamak, durkuny täzelemek, giňeltmek, täzeden üýtgedip gurmak we täzeden dikeltmek*
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** jaýyň içinde bolmadyk senagat gurluşlaryny gurmak (42.99 seret); binagärlik we inžener gözleg işleri (71.1 seret); gozgalmaýan emläk bilen baglanyşykly gurluşyk taslamalaryny dolandyrmak (71.1 seret)*
42				**Raýatlara niýetlenen gurluşyklar**
				***Bu bölüm öz içine alýar:** ýaşaýyş jaý we raýatlara niýetlenen, şol sanda täze gurluşyklar, abatlamak işi, täzeden üýtgedip gurmak işleri, taýýar konstruksiýalardan wagtlaýyn desgalary gurmak. Muňa uly awtoýollaryň, demir ýollaryň, köprüleriň we ýerasty geçelgeleriň, suw desgalarynyň, suwaryş ulgamlarynyň, arassalaýjy desgalaryň, elektrik ugurlarynyň, sport desgalarynyň we ş.m. gurluşygy girýär. Ýokarda ady agzalan işleriň belli bir böleginiň ýa-da tutuşlaýyn potratçylar tarapyndan ýerine ýetirilmegi mümkin.*
	42.1			Awtoulag ýollarynyň we demir ýollaryň gurluşygy
		42.11	42.11.00	Awtomagistrallaryň we şosseleriň gurluşygy
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** ýokary tizlikli ýollaryň (awtobanlar), şaýollaryň, 1-4 derejeli ýollaryň, pyýadalar üçin ýollaryň, awtoulag ýollarynyň gurluşygy; uçuş-gonuş ýollaryny gurmak; ýollaryň galereýalarynyň gurluşygy, ýollary abatlamak, ýollaryň üstki örtügini täzelemek işleri, köprüleri we ýerasty ýollaryň üstüni täzelemek işleri (ýollara asfalt düşek düşemek, reňkler bilen ýoluň geçilýän böleklerini bellemek, awtoulaglar duralgalaryna reňkler bilen bellik etmek)*
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** köçäni ýagtylandyryjy enjamlary gurnamak (43.21 seret); binagärlik we inžener gözleg işleri (71.1 seret); gurluşyk taslamalaryny dolandyrmak işi (71.1 seret)*
		42.12	42.12.00	Demir ýollaryň gurluşygy
		42.13	42.13.00	Köprüleriň we geçelgeleriň gurluşygy
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** köprüleriň, metropolitenleriň, estakadalaryň, tonelleriň, ýerüsti we ýerasty geçelgeleri gurmak, abatlamak we düýpli abatlamak*
	42.2			Raýatlara niýetlenen beýleki gurluşyklary gurmak
		42.21	42.21.00	Turba geçirijileri gurmak

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *suwuklygy ugratmak üçin paýlaýjy turba geçirijileri gurmak (suw lagym we ýylylyk)* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *magistral turba geçirijileri (şäher turba geçirijilerini hem hasaba alyp) gurmak; suw turbalaryny gurmak; suwaryş ulgamlaryny (kanallary gurmak; suw üçin rezerwuarlary gurmak; nasos stansiýalaryny gurmak; suw arassalaýjy desgalary gurmak* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *içilýän suw guýularyny burawlamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar****: gurluşyk taslamalaryny dolandyrmak (71.1 seret)*
		42.22	42.22.00	Telekommunikasiýa we elektrik toguny geçiriji ugurlary gurmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *uzak aralyklara aragatnaşyk we elektrik toguny geçiriji ugurlary çekmek; şäher aragatnaşyk we elektrik toguny geçiriji ugurlary;energetik gurluşlary gurmak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gurluşyklaryň we inženerlik desgalaryň taslamalaryny dolandyrmak (71.1 seret)*
			42.22.10	Elektrik toguny geçiriji ugurlary gurmak we çekmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *uzak aralyklara elektrik toguny geçiriji ugurlary çekmek; şäher elektrik togyny gejiriji ugurlary çekmek; energetik we elektrik gurluşlary gurmak*
			42.22.20	Telekommunikasiýa ugurlaryny gurmak we çekmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *uzak aralyklara aragatnaşyk ugurlaryny çekmek; şäher aragatnaşyk ugurlary; desgalaryň içinde aragatnaşyk geçiriji kabelleri çekmek, gurnamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gurluşyklaryň we inženerlik desgalaryň taslamalaryny dolandyrmak; (71.1 seret)*
	42.3			Nebit-gaz toplumynyň we howply desgalaryň gurluşygynda senagat howpsuzlygy boýunça işler
		42.30	42.30.00	Nebit-gaz toplumynyň we howply desgalaryň gurluşygynda senagat howpsuzlygy boýunça işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *- magistral turbageçirijileriň: gazgeçirijileriň, nebitgeçirjileriň we önüm geçirijileriň gurluşygy; howp döredip biljek desgalary we enjamlary: himiki, nebitgaz känlerini, gaz känini, partlamakdan goraýan elektrotehniki enjamy, gözegçilik ulgamyny we enjamlary, heläkçiligiň öňüni alyş enjamy we signalizasiýany bejeriş işlerini, gurluşyk, gurnama, söküp aýyrma işleri, («Uglewodorod serişdeleri hakyndaky» Türkmenistanyň Kanunyna laýyklykda nebit işlerinde alnyp barylýanlardan başgalary)* *-nebit we gaz senagatynyň desgalaryny hem-de nebit-gaz senagaty we geologiýa-gözleg enjamlaryny: magistral nebit, gazgeçirijileri; nebiti, gazy gaýtadan işleýän zawodlary; geologiýa-gözleg işleri geçirilýän desgalary,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				nebit we gaz senagatynyň önümçiliginde we desgalarynda gurnamak, sazlamak işlerini; nebit, gaz kondensatly ýataklary we gaz ýataklaryny abatlamak. *-gaz hojalygynyň desgalaryny gurmak (gurnama) we goýbermek-sazlamak işleri: şäherleriň we beýleki ilatly ýerleriň daşarky gazgeçirijileriniň (gaz paýlaýjy stansiýadan sarp edijilere çenli) gurluşyk (gurnama) işleri (şäherçeleriň arasyndaky gazgeçirijileri goşmak bilen); şäherleriň we beýleki ilatly ýerleriň daşarky gazgeçirijileriniň (gaz paýlaýjy stansiýadan sarp edijilere çenli) goýbermek-sazlamak işlerini; gorag üçin (korroziýa garşy) polat turbalaryň daşyny izolirlemek; ýerasty gaz geçirijilerini elektrohimiki korroziýadan goraýan serişdeleri gurmak, (gurnamak); ýerasty gazgeçirijileri elektrohimiki korroziýadan goraýan serişdeleri işe goýbermek-sazlamak işlerini; gaz paýlaýjy nokatlaryň, gazgeçirijileriniň hem-de senagat, oba hojalyk kärhanalarynyň we durmuş taýdan hyzmat edýän kärhanalaryň, jemgyýetçilik binalarynyň we ýaşaýyş jaýlarynyň gaz enjamlaryny gurmak, gurnamak; gaz paýlaýjy nokatlaryň, gazgeçirijileriniň we senagat, oba hojalyk kärhanalarynyň we durmuş taýdan hyzmat edýän kärhanalaryň, jemgyýetçilik binalarynyň we ýaşaýyş jaýlarynyň gaz enjamlaryny işe goýbermek-sazlamak işlerini; suwuklandyrylan uglewodorod gazlarynyň enjamyny gurmak, gurnama; suwuklandyrylan uglewodorod gazlary enjamyny işe goýbermek-sazlamak işlerini; ýylylyk elektrik stansiýasynyň, ýylylyk energiýa merkeziniň, döwlet elektrik merkeziniň, kotelnýalaryň, gaz gorelkaly gurallary bolan ýylylyk generatorlarynyň gaz enjamlaryny gurmak, gurnamak; ýylylyk elektrik stansiýasynyň, ýylylyk energiýa merkezleriniň, gaz paýlaýjy elektrik stansiýalarynyň, kotelnýalaryň, gaz gorelkaly gurluşy bolan ýylylyk generatorlaryny goýbermek-sazlamak işlerini.* *-gaz enjamyny taýýarlamak we abatlamak: enjamlar (gurallar) we gözegçilik ulgamyny, heläkçilige garşy goragy, duýduryş we gaz hojalygynyň desgalary üçin bloklaýyş gurallaryny (gaz üpjünçilik ulgamyny) taýýarlamak (abatlamak); gaz ulanylýan gurnamalary goşmak bilen; uglewodorod gazlarynyň gaz gurşawy üçin goraýjylary, baglaýjy (gorag) klapanlaryny, gazyň basyşynyň göni we göni däl hereketini düzgünleşdiriji gurallary taýýarlamak; suw geçirýän we gap görnüşli suw gyzdyryjylary taýýarlamak we abatlamak; kotelnýalar üçin gaz enjamlaryny, gazdan peýdalanýan enjamlar üçin gaz gorelkalaryny taýýarlamak (abatlamak); polietilen turbalaryny we gazgeçirijilerini gurnamak; gazgeçirijileriniň fason böleklerini taýýarlamak we abatlamak; suwuklandyrylan uglewodorod gazlarynyň abzallarynyň gaz*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				enjamlaryny gurnamak işlerini; korroziýa garşy gorag üçin polat turbalaryň daşyny izolirlemek; gaz hojalygy desgalary üçin standart däl enjamlary we täze tehnikanyň nusgalyklaryny taýýarlamak we abatlamak. *- gaz hojalygynyň desgalaryny düýpli abatlaýyş: ýerasty gazgeçirijiler, suwuklandyrylan uglewodorod gazlarynyň abzallarynyň gaz enjamlaryny gurnamak; ýerasty gazgeçirijilerini elektrohimiki korroziýadan goraýan serişdeleri taýýarlamak we abatlamak; bir gezeklik ulanylýan enjamlar we gaz hojalygynyň desgalary, gaz paýlaýjy nokatlar, ýylylyk elektrik stansiýalary, ýylylyk energiýa merkezleri we gidroelektrik stansiýalary, kotelnýalar; gurnama işleri gazanlary, senagat peçlerini, oba hojalyk kärhanalaryny we durmuş taýdan hyzmat edýän kärhanalary).* *- gurnamak-sökmek we işe goýbermek-sazlamak: enjamlar we gözegçilik ulgamlaryny, heläkçilige garşy gorag we duýduryjy sesleri boýunça, tehnologiýany, elektrotehnikany, kömekçi enjamlary, gözegçi-ölçeg enjamlaryny we awtomatikany, tehnologiýa ulgamlary, gurnamalar, enjamlar boýunça gurnamak-sökmek we işe goýbermek-sazlamak işlerini.* *- partlamadan goralan elektrotehniki enjamy howply önümçilik desgalary üçin enjamlary taýýarlamak bilen bagly işler: toplumlaýyn tehnologiki enjamy taýýarlamak; partlama-ýangyn howply, zäherleýji we agressiw gurşaw üçin enjamy taýýarlamak, partlama-ýangyn howply, agressiw we zäherleýji gurşaw üçin baglaýjy we düzgünleşdiriji armatury, goraýjy gurnamalary; enjamlary we gözegçilik toplumlaryny, düzgünleşdiriş, heläkcılıge garşy gorag we duýduryş ulgamlaryny, şeýle hem gözegçilik we düzgünleşdiriş gurallaryny, tehnıkı prosesleri dolandyryş we ölçeg serişdelerini taýýarlamak.* *-abatlaýyş işlerini: howply önümçilik desgalarynyň tehnologiýa enjamlaryny; himiki –tehnologiýa ulgamlarynyň abatlaýyş işleri we abatlaýyş-ulanyş zerurlyklary üçin gurallary taýýarlamak; partlamadan goralan elektrotehniki enjamlary we awtomatika serişdeleri; kömekçi gurallary; enjamlary we gözegçilik toplumlaryny, düzgünleşdirijileri, heläkçılıge garşy gorag we duýduryş ulgamlaryny, şeýle-de gözegçilik gurallaryny we düzgünleşdirijileri, serişdelerini we tehnologiýa ýagdaýlaryny dolandyryjylary abatlaýyş işlerini.* *- gaz hojalygy desgalaryny ulanmak bilen bagly işler: şäherleriň we ilatly ýerleriň gaz hojalygy desgalarynyň we kärhanalarynyň, (şol sanda jemgyýetçilik binalarynyň we ýaşaýyş jaýlarynyň) gaz enjamlarynyň gaz*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				geçirijilerine tehniki taýdan hyzmat etmek we abatlamak; ýerasty gaz geçirijilerini elektrohimiki korroziýadan goraýan serişdelere tehniki taýdan hyzmat etmek we abatlamak; suwuklandyrylan uglewodorod gazy enjamlaryna tehniki taýdan hyzmat etmek we abatlamak; wentilýasiýa ulgamlarynyň, gözegçilik-ölçeg we awtomatika gurallarynyň işleýşiniň netijeliligini barlamak; gaz geçirijilere we senagat, oba hojalyk kärhanalarynyň we durmuş taýdan hyzmat edýän kärhanalaryň gaz enjamlaryna tehniki taýdan hyzmat etmek; ýylylyk elektrik stansiýasynyň, ýylylyk energiýa merkeziniň, döwlet elektrik merkeziniň, kotelnýalaryň, gaz gorelkasy gurallary bolan ýylylyk generatorlarynyň gaz enjamlaryna, ýerasty gazgeçirijileri elektrohimiki korroziýadan goraýan serişdelerine tehniki taýdan hyzmat etmek we abatlamak;gaz enjamlarynyň we gaz hojalygy desgalarynyň gözegçilik we gorag serişdelerine tehniki taýdan hyzmat etmek we abatlamak. *- partlama-ýangyn howply önümçilikleriň we desgalaryň enjamlaryny gurnamak we olaryň synagyny, işe goýbermek-sazlamak işlerini geçirmek bilen bagly işler: önümçilikleri, sehleri, uçastoklary, aýry-aýry enjamlary we iri tehnologik desgalary gurmak we durkuny täzelemek boýunça gurluşyk, gurnama işleri.* *- önümcılık desgalary boýunca dänäni saklamak we ony gaýtadan işlemek, gaýtadan işlenen däne önümlerıni, partlamadan goraýjylygy boýunca (tozan we gaz boýunca) gözegçilik gurallarynyň tehniki taýdan hyzmatlary.* *- ähli maksatlar üçin niýetlenen guýulary gurmak, şol sanda guýulary burawlamak işleri («Uglewodorod serişdeleri hakyndaky» Türkmenistanyň Kanunyna laýyklykda nebit işlerinde alnyp barylýanlardan başgalary).*
	42.4			Bug gazany-gözegçilik desgalarynyň senagat howpsuzlygy boýunça işleri
		42.40	42.40.00	Bug gazany-gözegçilik desgalarynyň senagat howpsuzlygy boýunça işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *Bug gazany desgalarynyň hojalygy:* *- bug we suw gyzdyrýan gazanlary taýýarlamak: bug gazany-gözegçilik desgalarynyň tejrıbeli nusgalyklaryny taýýarlamak, bug gazany-gözegçilik desgalaryny tapgyrlaýyn, tapgyrlaýyn däl gaýtalanýan we ýeke-täk möçberde öndürmek; goraýjy abzallary taýýarlamak.* *- bug gazany-gözegçilik desgalarynyň durkuny täzelemek, döwre-baplaşdyrmak we düýpli abatlamak; howpsuzlyk gurallaryny we goranyş ulgamlaryny abatlamak.* *- bug gazany hojalygynyn desgalarynda gurnamak-sökmek we goýbermek-sazlamak işleri: howpsuzlyk gurallarynda we goranyş ulgamlarynda goýbermek-*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				sazlamak bilen bagly işler. *- bug gazany-gözegçilik desgalaryny ulanmak, howpsuzlyk Kadalarynda göz öňünde tutulan halatlaryndaky gözegçiligı, tehniki taýdan hyzmatlary, tehniki barlagyny geçirmek.* *Basyş astynda işleýan gaplaryň desgalary (obýektleri), bug we gyzgyn suw turbageçirijiler:* *- desgalarynyň nusgalyklaryny taýýarlamak; tapgyrlaýyn, tapgyrlaýyn däl gaýtalanýan we ýeke-täk möçberde öndürmek; goraýjy abzallary taýýarlamak.* *- basyş astynda işleýän gaplaryň, bug we gyzgyn suw turbageçirijileri durkuny täzelemek, döwrebaplaşdyrmak we düýpli abatlamak; howpsuzlyk gurallaryny we goranyş ulgamlaryny abatlamak* *- basyş astynda işleýän gaplaryň, bug we gyzgyn suw turbageçirijileri gurnamak-sökmek we goýbermek-sazlamak işleri: howpsuzlyk gurallarynda we goranyş ulgamlarynda göýbermek-sazlamak bilen bagly işler:* *- basyş astynda işleýän gaplaryň, bug we gyzgyn suw turbageçirijileri ulanmak, howpsuzlyk Kadalarynda göz öňünde tutulan halatlaryndaky gözegçiligı, tehniki taýdan hyzmatlary, tehniki barlagyny geçirmek*
	42.9			Başga toparlara goşulmadyk raýatlara niýetlenen beýleki gurluşyklary gurmak
		42.91	42.91.00	Suw desgalaryny gurmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *suw, deňiz, derýa, kanalýollaryny, port desgalaryny, sport-syýahat gämileri üçin düşelgeleri, şlýuzlary we ş.m.gaçylary, bentleri gurmak abatlamak, düýpli abatlamak; suwly ýerlerde düýbüni çuňlaşdyrmak işleri; suwasty işleri geçirmek* ***Bu klas öz içine almaýar:*** *gurluşyklaryň we inženerlik desgalaryň taslamalaryny dolandyrmak (71.12 seret)*
			42.91.10	Suw desgalaryny abatlamak we düýpli abatlamak, olaryň gurluşygy
			42.91.20	Deňizde düýbüni çuňlaşdyrmak işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *portlara gelýän suw geçiş ýollaryny çuňaltmak, gämi duralgalary, deňiz portunyň akwatoriýasyny çuňaltmak we giňeltmek*
			42.91.30	Deňizde suwasty – tehniki işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *akwatoriýanyň düýbüni we desgalaryň suwasty böleklerini barlamak boýunça suwa girme işleri, gämileriň we beýleki ýüzýän desgalaryň daşky bölegini gözden geçirmek we arassalamak boýunça suwa girme işleri , suwuň astynda kebşirleme işler*
		42.99	42.99.00	Başga toparlara goşulmadyk raýatlara niýetlenen beýleki gurluşyklary gurmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *jaýdan başga senagat*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				desgalaryny (şol sanda nebiti gaýtadan işleýän we himiki zawodlar) gurmak; stadionlary, ýüzülýän howdanlary, gimnastika zallaryny, tennis kortlaryny, golf oýnalýan meýdanlary we beýleki (jaýlardan başga) sport desgalaryny gurmak
				***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar**: ýerleriň ýagdaýyny gowulandyrmak işleri bilen ýerleri böleklere bölmek (şol sanda ýol gurluşygy we kommunal gurluşyklar geçirilýän ýerlerde)*
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** senagat maşynlaryny we enjamlaryny gurmak (33.20 seret); inženerlik desgalary we gurluşyk taslamalaryny dolandyrmak (71.1 seret); iş geçirilmejek ýerleri gowulandyrmak maksady bilen böleklere bölmek (68.10 seret)*
			42.99.10	Daş-töweregi abadanlaşdyryş işleri
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** binanyň we desganyň daş-töweregini abadanlaşdyryş işleri, şol sanda: geçelgeleriň, pyýadalar üçin ýodajygyň, meýdançanyň gurulmagy, açyk sport desgalarynyň gurulmagy, emeli landşaftyň döredilmegi we ş.m.*
43				**Ýörite gurluşyk işleri**
				***Bu bölüm öz içine alýar:** binanyň bölekleýin we bezeg işlerini gutarmak boýunça ýörite gurluşyk işlerini geçirmek. Beýle gurluşyk işleri bir ugur boýunça ýöriteleşdirilendir, umuman, desgalaryň we jaýlaryň dürli görnüşleri ýörite kwalifikasiýa we ýörite enjamlary talap edýär. Muňa pürsleri kakmak, fundament guýmak, suw guýularyny* burawlamak, beton we demir-beton *işleri, daşlar bilen işlemek, ýol düşemek işleri, ýyladyş ulgamlaryny montažlamak, jaýyň üstki basyrgy işleri girýär. Şeýle*-de *eger şol bir birlikler tarapyndan geçirilmedik bolsa metal desgalary montažlamak, düzgüne görä ýörite işleri potratçy ýerine ýetirýär, ýöne abatlaýyş işleri geçirilende, jaýyň hususy eýesi bu işlere gözegçilik edýär. Gurnama inženerçilik enjamlaryny gurnamagy öz içine alýar. Amallar gurluşyk gidýän meýdanlarda ýa-da ussahanalarda geçirilip* bilner. *Gurnama: suw we gaz geçiriji turbalaryň işlerini, ýyladyş ulgamyny, wentilýasion işleri, antenna oturtmak, signal ulgamlaryny we beýleki elektrik ulgamlary, ýangyna garşy signallaryň ulgamlaryny, liftleriň, eskalatorlaryň, senagat sowadyjy ulgamlarynyň, ýollaryň ähli görnüşleriniň ýşyklandyryş we signal ulgamlaryny, ýollaryň, demir ýollaryň, aeroportlarda we portlarda izolýasiýa işlerini, montaž enjamynyň detallarynyň abatlaýyş işlerini öz içine alýar.*
				Ymaratlaryň abatlaýyş we bezeg işleri: aýna bilen baglanyşykly işleri,suwag we boýag işlerini, ses geçirijilige degişli işleri, neçjarçylyk işlerini, diwarlary ýylmamak,

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				pollaryň üstüni örtmek, (parket, lineoleum we ş.m.), gurluşyk gidýän meýdany arassalamak işlerini öz içine alýar. *Enjamlary sürüjisi bilen kärendesine bermek gurluşyk işleriniň degişli görnüşlerinde klasifisirlenýär*
	43.1			Binany ýykyp aýyrmak we meýdany gurluşyga taýýarlamak
		43.11	43.11.00	Binany ýykyp aýyrmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *binalary, desgalary, söküp aýyrmak ýa-da ýykyp aýyrmak işleri*
		43.12	43.12.00	Meýdany gurluşyga taýýarlamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýer işleri; gurluşyk meýdançalarynda ýer işleri we arassalamak işleri: ýeri gazmak, ýere toprak dökmek, tekizlemek, dykyzlandyrmak we gurluşyk ýerlerini meýilleşdirmek, garym gazmak, gaty jynslary aýyrmak, partladyş işlerini geçirmek we ş.m.; dag gazyp agtaryş işlerine ýerleri taýýarlamak (açyş işleri, peýdaly magdanlary gazyp almaga beýleki taýýarlyk işlerini geçirmek (nebit we gaz ýataklaryndan başga). çökýän we göçýän topraklary (çäge we ş.m.) berkitmek;* *- gurluşyk maksatly suwuň peselmegini gazanmak (drenaž işleri)* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar****: gurluşyk ýerlerini, oba hojalyk we tokaý hojalyk ýerlerini, meýdanlary guratmak işleri* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ulanylýan nebit we gaz guýularyny burawlamak işi (06.10, 06.20 seret); ýerleri zähersizlendirmek (39.00 seret); suw guýularyny burawlamak (42.21 seret); şahta diwarlaryny gazyp geçmek (43.99 seret)*
			43.12.10	Partladyş işleri bilen bagly toplumlaýyn işleriň geçirilmeginde senagat howpsuzlygy boýunça işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *- partladyş işleri: partlaýjy maddalaryň saklanýan ammarlaryny, partlaýjy maddalaryň ýüklenýän-düşürilýän nokatlaryny we zawodda öndürilen partlaýjy maddalary ulanmaga taýýarlaýyş nokatlaryny ulanmak bilen bagly işler: partlaýjy maddalaryň gysga wagtlyk, wagtlaýyn we hemişelik saklanýan ammarlaryny, paýlaýyş kameralaryny, açyk meýdançalary we partlaýjy maddalaryň saklanýan şoňa meňzeş başga ýerlerini ulanmak; ulagyň ähli görnüşlerinde partlaýjy maddalaryň ýüklenýän-düşürilýän nokatlaryny ulanmak; zawodda öndürilen partlaýjy maddalary ulanmaga taýýarlaýyş nokatlaryny ulanmak (bellik: bu işiň görnüşini daşary ýurt kompaniýalary we firmalary üçin çäklendirmeli)* *-peýdalanmaga rugsat edilen partlaýjy maddalary we önümleri ulanmak bilen bagly işler: partladyş işlerini geçirmek.*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				-partladyş işlerinde peýdalanýan enjamlary we gurallary taýýarlamak we abatlamak bilen bagly işler: sarp edijilerde-kärhanalarda partlaýjy maddalary we önümleri öndürmek üçin enjamlary taýýarlamak we abatlamak; ammarlarda ýükleýiş-düşüriş amallaryny mehanizirlemek üçin enjamlary taýýarlamak we abatlamak, şpurlary we guýulary zarýadlamak we dikligine gazmak; partladyş işlerinde we partlaýjy maddalar bilen iş geçirilende partladyş we gözegçilik-ölçeg gurallaryny taýýarlamak we abatlamak. *- partlaýjy senagat materiallaryna tehniki talaplary we tehniki tabşyryklary, şol sanda olaryň howpsuzlygyna bildirilýän talaplary işläp taýýarlamak; partlaýjy senagat materiallaryny işläp taýýarlamak; partlaýjy senagat materiallaryny synag etmek.* *- partlaýjy maddalary we önümleri taýýarlamak bilen bagly işler: stasionar desgalarda (punktlarda) partlaýjy maddalary we önümleri taýýarlamak, göçme maşynlarda we mehanizmlerde partlaýjy maddalary taýýarlamak.*
		43.13	43.13.00	Barlag burawlaýşy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *barlag burawlaýşy esasynda gurluşyk, geofiziki, geologiki we ş.m. barlaglar üçin nusgalyk almak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ulanylýan nebit we gaz guýularyny burawlamak işi (06.10, 06.20 seret); peýdaly magdanlary gazyp almakda buraw işini geçirmek (09.90 seret); suw guýularyny burawlamak (42.21 seret); şahta diwarlaryny gazyp geçmek (43.99 seret); nebit we gaz ýataklarynda geofiziki, geologiki we seýsmologiki barlaglary geçirmek (71.12 seret)*
	43.2			Elektrik toguny geçiriji we suw geçiriji ulgamlaryny gurnama we beýleki gurluşyk-gurnama işleri ***Bu topar öz içine alýar:*** *binalarda elektrik toguny geçiriji we suw geçiriji ulgamlary, ýyladyş ulgamlaryny, wentilýasiýa we howany kondisionirlemek ulgamlaryny gurnamak we ş.m* ***Bu topar şeýle-de öz içine alýar:*** *gurnamalaryň, örmeleriň dogrulygyny barlamak; synag etmek, abatlamak we tehniki taýdan hyzmat ediş ulgamlaryny enjamlaşdyrmak işleri hem bu topara goşulan*
		43.21	43.21.00	Elektrik togy bilen gurnama işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gurnama işleri, jaýlarda we beýleki gurluşyk binalarynda abatlamak işi we tehniki taýdan hyzmat etmek işleri; elektrik tok geçirijilerini, elektrik armaturalaryny we elektrik abzallary, şol sanda hemra antennalary, ýangyny duýduryjy signallar ulgamy; ogurlyga garşy signal ulgamlary, köçeleriň gurallaryny; elektrik aragatnaşyk ulgamlaryny; elektrik gyzdyryjy*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				ulgamlary (şol sanda plintuslaryň ýyladylyşy); kompýuter, radio we teleýaýlym ulgamlary, şol sanda kabelli teleýaýlymlar, yşyklandyryjy ulgamlar, ýagtylandyryjy we signal ulgamlary (awtoulaglar, demir ýollar, aeroport, duralgalar we ş.m.)
				***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:** ýangyn söndüriji ulgamynyň abzallaryny we enjamlaryny (ulgamlaryň böleklerini), ýangyn we gorag-ýangyn habar beriji ulgamynyň abzallaryny we enjamlaryny (ulgamlaryň böleklerini), ýangynyň döremeginiň we ýaýramagynyň öňüni almak ulgamynyň abzallaryny we enjamlaryny (ulgamlaryň böleklerini), ýangyn barada adamlara habar beriş we olary guramaçylykly halas ediş ulgamlarynyň abzallaryny we enjamlaryny (ulgamlaryň böleklerini) gurnama, bejerme, abatlama we tehniki hyzmat etmek*
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** elektrik toguny geçiriji we telekommunikasiýa ugurlarynyň gurluşygy (42.22 seret); elektron howpsuzlyk ulgamyny belli bir aralykdan dolandyrmak we gözegçilik etmek (80.20 seret)*
			43.21.10	Gurulýan we ulanyşdaky obýektlerde ýangyn habar beriji, ýangyn barada adamlara habar beriş, olary guramaçylykly halas ediş, ýangynlaryň döremeginiň we ýaýramagynyň öňüni alyş ulgamlaryň abzallaryny we enjamlaryny (şol sanda ulgamlaryň böleklerini) gurnamak (sazlamak), abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek
			43.21.20	Maglumaty işläp taýýarlaýjy we saklaýjy serişdeleriň toplumyny (serwerler toplumyny) we aragatnaşyk (tor) enjamlaryny gurnamak, düzmek, tehniki hyzmatlary bermek işlerini amala aşyrmak
			43.21.30	Maglumat ulgamlaryny kiber hüjümlerinden goraýyş programma enjamlaýyn serişdelerini işläp taýýarlamak, sazlamak, düzmek, tehniki hyzmatlary bermek işlerini amala aşyrmak
			43.21.40	Radio we telewizion antennalaryny şol sanda hemra antennalaryny we beýleki aragatnaşyk enjamlaryny gurnamak, düzmek, sazlamak we tehniki hyzmat etmek işlerini amala aşyrmak
			43.21.50	Elektroenergetika ulgamynda abzallaryň gurnama işlerini ýerine ýetirmek
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** gurnama işleri jaýlarda we beýleki gurluşyk binalarynda: elektrik tok geçirijilerini, elektrik armaturalaryny we elektrik abzallary; elektrik gyzdyryjy ulgamlary (şol sanda plintuslaryň ýyladylyşy); yşyklandyryjy ulgamlar, ýagtylandyryjy we signal ulgamlary (awtoulaglar, demir ýollar, aeroport, duralgalar we ş.m.)*
			43.21.90	Gaýry elektrik gurnama işleri
		43.22	43.22.00	Suw geçiriji ulgamlary, ýyladyş ulgamlaryny, wentilýasiýa

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				we howany kondisionirleme ulgamlaryny gurnama (gurnamak) ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gurnama, binalarda we beýleki gurluşyklarda abatlamak işi we tehniki taýdan hyzmat etmek; suw geçiriji ulgamlarda, sanitar-tehniki enjamlarda; gaz ulgamlaryny we gaz enjamlaryny ýyladyş we merkezi ýyladyş ulgamlary, wentilýasiýa we sowadyjy ulgamlar we enjamlar, howany kondisionirleme ulgamlary, gün kollektor ulgamlary (batareýalar); awtomatlaşdyrylan ýangyn söndüriji ulgamlar; awtomatlaşdyrylan usul bilen gazonlary suwaryş ulgamlaryny montaž etmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *elektrik togy bilen ýyladylýan ulgamlary gurnamak (43.21 seret)*
			43.22.10	Gurulýan we ulanyşdaky obýektlerde ýangyn suw geçiriji, ýangyn söndüriji we tüssä garşy gorag ulgamlaryň abzallaryny we enjamlaryny (şol sanda ulgamlaryň böleklerini) gurnamak (sazlamak), abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek
			43.22.20	Arassaçylyk-tehniki işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gurnama, binalarda we beýleki gurluşyklarda abatlamak işi we tehniki taýdan hyzmat etmek; suw geçiriji ulgamlarda, arassaçylyk-tehniki enjamlarda; gaz ulgamlaryny we gaz enjamlaryny ýyladyş we merkezi ýyladyş ulgamlary, wentilýasiýa we sowadyjy ulgamlar we enjamlar, howany kondisionirleme ulgamlary* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *elektrik togy bilen ýyladylýan ulgamlary gurnamak*
			43.22.90	Suw geçiriji ulgamlary, ýyladyş ulgamlaryny, wentilýasiýa we howany kondisionirleme ulgamlaryny gurnama (gurnamak)
		43.23	43.23.00	Galdyryjy-ulag enjamlaryny gurnamak (sökmek) goýberiş-sazlaýyş işlerinde we ulanyşynda senagat howpsuzlygy boýunça işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *liftlerı, göteriji mehanızmlerı, we eskalatorlary göteriji desgalar üçin gorag ulgamlarynda we howpsuzlyk gurallarynda işe goýbermek-sazlamak işleri, şol sanda abatlamak we ulanmak işleri, gurnamak-sökmek we işe goýbermek-sazlamak we ulanmak (tehnıkı taydan hyzmat) işleri*
		43.29	43.29.00	Beýleki gurluşyk- gurnama işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *jaýlardaky liftleri we gurluşlary, beýleki enjamlary montaž etmek, abatlamak we tehniki hyzmatlary etmek; göteriji enjamlary, eskalatorlary, awtomatlaşdyrylan gapylary (çarh görnüşlerini hasaba alyp) abatlamak işi we tehniki hyzmatlary etmek; ýyldyrym sowujy enjamlara, ýylylyk, ses we titreme izolýatorlarynda, howa arassalaýjy ulgamlarda abatlamak işleri, tehhniki taýdan hyzmat etmek*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *senagat enjamlaryny gurnamak (33.20 seret)*
			43.29.10	Izolýasiýa işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gurnamalaryň gorag işleri (öňünden arassalamak we taýýarlamak işleri ýerine ýetirmek bilen): gurnamalary çüýremekden we poslamakdan goramak, demirbeton, metal gurnamalaryň we turbageçirijileriň gorag işleri, elektrohimiýa goragy, gurluşyk gurnamalarynyň himiki we beýleki goragy, seslere we titremelere garşy akustiki gorag, enjamlaryň we turbageçirijileriň ýylylyk örtügi, sowadyjy örtük, bitum garyndyly we çalgy görnüşli örtük, rulon materiallar we bitum esasly materiallar, gyzgyn asfalt, bitumperlit we bitumkeramzit, rulon we list görnüşli polimer we ş.m. materiallardan bolan örtük*
			43.29.11	Gurluşyk konstruksiýalaryna we materiallaryna otdan goraýşyny geçirmek (şol sanda howaçykarlara) ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *demir gurluşlarynyň (şol sanda howaçykarlara), elektrik kabelleriň, polimer materiallaryndan taýýarlanan önümleriň, dokma materiallarynyň, agaçlardan we onuň esasyndaky materiallaryň otdan goraýşyny geçirmek*
			43.29.90	Başga toparlara goşulmadyk beýleki gurluşyk- gurnama işleri
	43.3			Gurluşygyň gutaryş işleri we bezeg işleri
		43.30	43.30.00	Gurluşygyň gutaryş işleri we bezeg işleri
		43.31	43.31.00	Suwag işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *binalaryň we beýleki gurluşyklaryň daşky we içki suwag işlerini geçirmek*
		43.32	43.32.00	Neçjarçylyk we agaç işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *önümlerini we konstruksiýalaryny gurnamak: agaçdan we başga materiallardan işlenen gapy we äpişge bloklaryny we korobkalaryny, aşhana mebellerini we enjamlaryny, basgançaklary, dükan enjamlaryny we ş.m. önümleri gurnamak; potolok we diwarlary agaç paneller bilen örtmek ýaly içki bezeg işleri, süýşýän germewleri we ş.m. gurnamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *awtomatlaşdyrylan gapylary gurnamak (43.29 seret)*
		43.33	43.33.00	Poluň we diwaryň ýüzüne örtgi tutmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *binalarda we beýleki gurluşyklarda poly örtmek işleri, diwar bezeg işleri we gülli kagyzlary (oboýlary) ýelmemek işleri: binalarda we desgalarda pollary, daşky we içki diwarlary betondan we keramikadan plitalar, daş plitalar, kafeller we beýleki materiallardan örtgiler we bezegler bilen örtmek we bezemek işleri; parket we beýleki agaç önümleri bilen pollary örtmek; haly, lineoleum, şeýle hem rezin, plastmassadan önümler bilen pollaryň üstüni örtmek;*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				pollary we diwarlary mermer, granit, şifer we beýleki materiallar bilen örtmek; poluň üstüni tekizlemek; potoloklary örtmek we bezemek işleri
		43.34	43.34.00	Reňklemek we aýnalamak işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *binalary içinden we daşyndan reňklemek; inžener ulgamlaryny reňklemek; penjire aýnalaryny we ýüz görülýän aýnalary we ş.m.*gurnamak ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *äpişge aýnalary gurnamak (43.32 seret)*
		43.39	43.39.00	Beýleki gutardyş we bejergi işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gurluşyk işleri gutarylandan soňra binalary arassalamak işleri; başga* toparlara *goşulmadyk beýleki gutardyş we bezeg işleri.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** otaglary bezemek (74.10 *seret); jaýlaryň we desgalaryň içki arassalaýyş işleri (81.21 seret); jaýlaryň ýöriteleşdirilen içki we daşky arassalaýyş işleri (81.22 seret)*
	43.9			Beýleki ýörite gurluşyk işleri
		43.91	43.91.00	Binalaryň üstüni basyrmak işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *binalaryň we desgalaryň üstki örtgüleri üçin esasy göteriji elementlerini gurnamak; binalaryň we desgalaryň üçeklerini rulon material*lar, polimer, *emulsiýa-bitum garyndylary, beýleki materiallar, şifer we demir listler bilen basyrmak işleri*
		43.99	43.99.00	Başga toparlara goşulmadyk beýleki ýörite gurluşyk işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *bir ugra gönükdirilen ýöriteleşdirilen gurluşyk işleri, umuman, dürli binalaryň, desgalaryň görnüşleri üçin ýöriteleşdirilen işleri, enjamlary, hünäri talap edýän işleri ýerine ýetirmek (jaýyň fundamentlerini gurmak, sütünlerini kakmak, suw guýularyny burawlamak, şahta diwarlaryny köwüp geçmek, öz önümi bolmadyk polat konstruksiýalary gurnamak; armaturadan bolan karkas elementleri egmek işi; ýol düşemegi hasaba alyp, kerpiç örmek, daş düşemek işleri; kärendä alnanlary hasaba alyp, köprüleri we sekileri gurmak we sökmek işleri; senagat peçleriniň tüsse çykýan turbalaryny gurmak; jaýlaryň içindäki çyglylygy azaltmak we jaýyň üçegini suw geçmez ýaly berkitmek işi; ýörite kwalifikasiýany talap edýän belentlikde ýerine ýetirilýän işler (meselem, senagat alpinizmi); daşardaky ýüzülýän suw howdanlaryny gurmak; çäge pürkmek, bug pürkmek arkaly jaýlaryň fasadlaryny arassalamak işleri; suwasty işler; ýöriteleşdirilen gurluşyk işlerinden başga gurluşyk işleri üçin göteriji kranlary we beýleki enjamlary kran bilen enjamlaşdyrylan (ýük maşynlaryny we düşürip-ýükleýän beýleki enjamlary sürüjisi bilen bile kärendesine almak)* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gurluşyk enjamlaryny operatorsyz kärendesine bermek (77.32 seret)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
			43.99.10	Pürs kakmak işini hasaba alyp, fundament gurmak ***Bu kici klas öz içine alýar:*** *topragy berkitmek üçin ýörite ýer işler, şol sanda topragy emeli usulda doňdurmak, sementleme we ş.m., dürli görnüşli swaý işleri, swaý-daşyny kakmak, şpuntlary we rostwerkleri ýere goýbermek we ş.m.*
			43.99.20	Suw guýularyny we artezian guýularyny burawlamak, gurmak
			43.99.30	Kerpiç we daş örmek
			43.99.40	Gaty ýangyçda işleýän peçleri, kaminleri, beýleki ýylylyk beriji enjamlary we tüsseçykarlary gurmak (örmek we sazlamak) abatlamak, ýüzüni örtmek
			43.99.90	Beýleki toparlara goşulmadyk beýleki ýörite gurluşyk işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *metal, beton we demirbeton gurnamalary oturtmak we gurnamak; galyp we armatur dokamak işleri; ýeňil gorag gurnamalary gurnamak, metal gurnamalar, aýna profil bloklardan ýasalan gurnamalary, daşy alýuminden ýasalan gurnamalary, aýnaplastikadan we beýleki polimer we garyşyk materiallardan ýasalan gurnamalary*
G (seksiýa): 45-47				**LOMAÝ WE BÖLEK SÖWDASY; AWTOMOBILLERI WE MOTOSIKLLERI ABATLAMAK** ***Bu seksiýa öz içine alýar****: bölek-lomaý söwda (üýtgewsiz söwda); harytlaryň ähli görnüşleri we harytlary paýlamak bilen baglanyşykly hyzmat edişi guramak, muňa awtoulag serişdelerini abatlamak işi hem goşulan.* *Söwda (gaýtadan işlemezden) şeýle amallary, manipulýasiýalary öz içine alýar: seçmek, kebşirlemek we ýygnamak, garmak (çägäni ýa-da çakyry), çüýşelere guýmak (öňünden çüýşeleri ýuwup ýa-da ýuwman), ölçemek, bölmek we gaýtadan ownuk gaplara geçirip gaplamak, saklamak (sowatmagy we doňdurmagy hasaba almak bilen). 45 bölüm öz içine awtoulaglary abatlamagy we satmagy alýar, 46 bölüm dürli harytlar bilen lomaý söwda etmegi öz içine alýar; 47 bölüm dürli harytlar bilen bölek söwda etmegi öz içine alýar.* *Lomaý söwda-bu alyp satmagy (üýtgewsiz satmak); täze ýa-da öňki ulanylan harytlary bölekleýin satýan söwdagärlere önümçiligiň, söwda edaralaryny öň ýa-da hünärli ulanyjylaryň ýa-da lomaý söwda edýän söwdagärleriň işidir; kompaniýalaryň ýa-da şahslaryň adyndan haryt almak boýunça hereket edýän agentleriň işi, şeýle hem haryt satmak boýunça-da hereket edýändir, oňa kommersiýa guramalarynyň işiniň esasy görnüşi: lomaý söwda guramalary-lomaý söwdagärler; satýan harytlaryna eýeçilik hukugyny alan lomaý söwdagärler, biržaçylar, senagata*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				hyzmat etmegi ýöriteleşdiren lomaý söwda guramalary-eksportýorlar, importýorlar, satyn alyş kooperatiw birleşikleri, filiallary we satmak boýunça býurolar (bölekleýin edilýän söwda dükany oňa girmeýär), gazylyp alynýan baýlyklary çykarýan senagaty saklaýan guramalar (şahtalardan we zawoddan bölek), öz önümlerini ýerleşdirmek üçin diňe buýurmalary kabul etmek bilen çäklenmän, harytlary göni şahtadan ýa-da zawoddan ýükläp ugratmagy amala aşyrýarlar. *Oba hojalyk önümini ýerleşdirmek bilen meşgullanýan kooperatiw birleşmeler, taýýarlaýjylaryň araçy agentleriň işleri hem bu seksiýa goşulan, bu seksiýa lomaý söwda bilen baglanyşykly şeýle amallary: ýygym, harytlaryň uly tapgyryny seljermek, olary çaklaň böleklere bölmek (mysal üçin, derman harytlary) täzeden gaplamak, ölçemek, çüýşe gaplara guýmak, saklamak, sowatmak, harydy öz hasabyna eltmek we äkitmek.* *Ýeke- ýekeden satmak, alyp satmak (üýtgewsiz satmak) täze ýa-da öň ulanylan harytlary şahsy sarp ediş üçin ýa-da öý hojalygyň ulanmagy: dükanlary, uniwermaglary, söwda palatkalaryny, kiosklary, buýurmalary aragatnaşyk ulgamynyň üsti bilen ugradýan firmalary, köçede satmagy, aýlap satmagy, sarp edijiler kooperatiwlerini, auksionyň üsti bilen satmagy ýola goýýan firmalaryň işlerini öz içine alýar.* *Bölek satuw söwdagärleriň köpüsi satýan harytlaryna eýeçilik hukugyny alýarlar, ýöne olaryň käbirleri sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda söwda agentleri hökmünde işleýärler*
45				**Awtomobilleriň we motosiklleriň lomaý we bölek söwdasy; awtomobilleri we motosiklleri abatlamak** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *awtomobil we motosikl bilen baglanyşykly işiň ähli görnüşini (önümçilikden, kärende we kireýden başga): ýük maşynlaryny we tigirli tirkeg çekijileri hem goşup öz içine alýar: täze we ulanylan maşynlary we motosiklleri lomaý we bölek satmak, olary abatlamak we tehniki taýdan hyzmat etmek, awtoulaglaryň we motosiklleriň şaýlaryny, olara degişli bölekleri, geçiriji simleriň lomaý we bölek söwdasy; awtoulaglaryň we motosiklleriň bölek we lomaý söwdasyny guraýjy komission dükanlaryň işleri; awtoulaglary we motosiklleri ýuwmak, ýylmamak we tirkeg işlerini amala aşyrmak.* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *çalgy materiallaryny, motor ýaglaryny, suwuklygy sowadyjy maddalary bölek söwdasy (46.71, 47.30 seret); awtoulaglary we motosiklleri kärendesine ýa-da kireýine bermek (77 seret)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
	45.1			Awtoulaglary satmak
		45.11	45.11.00	Awtoulaglaryň we ýeňil awtoulag serişdeleriniň söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *täze we ulanylan awtoulaglary we motosiklleri lomaý we bölek söwda (şeýle hem agentleriň, Internetiň üsti bilen we auksion arkaly söwda) arkaly ýolagçy awtoulaglaryny, ýöriteleşdirilen tiz kömek maşynlaryny, mikroawtobuslaryny we ş.m. goşmak bilen (agramy 3,5 tonnadan ýokary bolmadyk) satmak. Awtoulag-wezdehodlary, jipleri (agramy 3,5 tonnadan ýokary bolmadyk) lomaý we bölek söwda* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *awtoulaga degişli şaýlary, simsapaklary, bölekleri lomaý we bölek söwda (45.3 seret); sürüjisi bilen bilelikde awtoulaglary kärendesine ýa-da kireýine bermek (49.3 seret); awtoulaglary kärendesine ýa-da kireýine sürüjisiz bermek (77.11 seret)*
			45.11.10	Awtoulaglary we ýeňil awtoulag serişdelerini lomaý söwda
			45.11.90	Awtoulaglaryň we ýeňil awtoulag serişdeleriniň bölek we komission söwdasy
		45.19	45.19.00	Beýleki awtoulag serişdeleriniň söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *lomaý we bölek söwda (agentleriň, Internetiň üsti bilen we auksion arkaly söwda) täze ýa-da saklanan awtoulaglary (ýük awtoulaglaryny, tirkegleri, ýarym tirkegleri, syýahatçylyk awtoulag serişdelerini- ýaşaýyş awtofurgonlaryny we tirkegleri) awtoulag-wezdehodlary, jipleri (agramy 3.5 tonnadan ýokary) lomaý we bölek söwda ; ýangyn awtoulaglarynyň lomaý we bölek söwdasy* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *awtoulaga degişli şaýlaryň, simsapaklaryň, bölekleriň lomaý we bölek söwdasy (45.3 seret); sürüjisi bilen bilelikde awtoulaglary kärendesine ýa-da kireýine bermek (49.41 seret); awtoulaglary kärendesine ýa-da kireýine sürüjisiz bermek (77.12 seret)*
			45.19.10	Beýleki awtoulag serişdeleriniň lomaý söwdasy
			45.19.90	Beýleki awtoulag serişdeleriniň bölek we komission söwdasy
	45.2			Awtoulaglary abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek
		45.20	45.20.00	Awtoulaglary abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *awtoulaglary abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek (mehaniki abatlamak işi, elektrik enjamlaryny gündelik abatlamak işi, kuzowlary, awtoulag böleklerini abatlamak, ýuwmak, ýylmamak we ş.m., pürkmek arkaly reňklemek, şemalladyjy äpişgeleri we aýnalary abatlamak işi, elektron ulgamlaryny pürküp arassalamak, kürsüleri abatlamak); şinalary, içki kameralary we tigir pokryşkalaryny abatlamak, çalyşmak*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				işleri; poslama garşy iş geçirmek; bölekleri we degişli zatlary gurnamak; tirkege almak ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *ýangyn awtoulaglaryna, şol sanda ýangyn söndürmek maksatlary üçin niýetlenenlere (ýörite ýangyn uzellerine we olaryň agregatlaryna) hyzmat etmek we abatlamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *şinalary dikeltmek işi (22.11 seret); ýolda tehniki kömekleri bermek (52.21 seret)*
			45.20.10	Ýeňil awtoulaglary abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek
			45.20.90	Beýleki awtoulaglary abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek
			45.20.91	Ýangyn awtoulag serişdeleri abatlamak we olara tehniki taýdan hyzmat etmek
			45.20.99	Beýleki awtoulaglary abatlamak işi we olara tehniki taýdan hyzmat etmek
	45.3			Awtoulag şaýlarynyň, simsapaklarynyň we awtoulaga degişli zatlaryň söwdasy ***Bu topar öz içine alýar:*** *awtoulag şaýlaryny, simsapaklarynyň we awtoulaga degişli zatlaryň, şol sanda şinalaryň we nasoslaryň, otlaýjy sweçalary, yşyklandyryjy enjamlaryň we elektrik bölekleriniň bölek we lomaý söwdasy*
		45.31	45.31.00	Awtoulag şaýlarynyň, simsapaklarynyň we awtoulaga degişli zatlaryň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýangyn söndürmek maksatlary üçin niýetlenenleriň (ýörite ýangyn uzellerini we olaryň agregatlaryny goşmak bilen) lomaý satuw söwdasy*
			45.31.10	Awtoulaglaryň belgili enjamlarynyň lomaý söwdasy
			45.31.90	Beýleki awtoulag şaýlarynyň, simsapaklarynyň we awtoulaga degişli zatlaryň lomaý söwdasy
		45.32	45.32.00	Awtoulag şaýlarynyň, simsapaklarynyň we awtoulaga degişli zatlaryň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýangyn söndürmek maksatlary üçin niýetlenenleriň (ýörite ýangyn uzellerini we olaryň agregatlaryny goşmak bilen) bölek satuw söwdasy* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýangyjy bölek satmak (47.30 seret)*
			45.32.10	Awtoulaglaryň belgili enjamlarynyň bölek we komission söwdasy
			45.32.90	Beýleki awtoulag şaýlarynyň, simsapaklarynyň we awtoulaga degişli zatlaryň bölek söwdasy
	45.4			Motosiklleriň söwdasy, olaryň şaýlarynyň, simsapaklarynyň we motosikllere degişli zatlarynyň söwdasy, olary abatlamak işi we tehniki taýdan hyzmat etmek
		45.40	45.40.00	Motosikelleriň sňwdasy, olaryň şaýlarynyň, simsapaklarynyň we motosikllere degişli zatlarynyň söwdasy, olary abatlamak işi we tehniki taýdan hyzmat etmek

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *motosiklleriň, mopedleriň lomaý we bölek söwdasy; motosikelleriň şaýlarynyň, simsapaklarynyň we motosikllere degişli zatlarynyň lomaý söwdasy; dellallaryň işi; motosiklleri abatlamak işi we tehniki taýdan hyzmat etmek*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *tigirleriň we olara degişli şaýlaryň, simsapaklaryň, we olara degişli zatlaryň söwdasy (46.49, 47.64 seret); tigirleri kärendesine ýa-da kireýine bermek (77.39 seret); tigirleri abatlamak işi we tehniki taýdan hyzmat etmek (95.29 seret)*
			45.40.10	Motosiklleriň şaýlarynyň, simsapaklarynyň we motosikllere degişli zatlaryň lomaý söwdasy
			45.40.11	Motosiklleriň we olaryň belgili enjamlarynyň lomaý söwdasy
			45.40.20	Motosiklleriň şaýlarynyň, simsapaklarynyň we motosikllere degişli zatlaryň bölek söwdasy
			45.40.21	Motosiklleriň we olaryň belgili enjamlarynyň bölek we komission söwdasy
			45.40.29	Motosiklleriň beýleki şaýlarynyň, simsapaklarynyň we motosikllere degişli zatlaryň bölek söwdasy
			45.40.90	Motosiklleri abatlamak işi we tehniki taýdan hyzmat etmek
46				**Awtomobilleriň we motosiklleriň söwdasyndan başga lomaý söwda**
				Bu bölüm öz içine alýar: *öz hasabyna ýa-da araçynyň hasabyna (söwdada) lomaý satuw söwda, muňa içki söwda we daşky halkara söwda (eksport-import) degişlidir.*
				Bu bölüm öz içine almaýar: *awtoulag serişdeleriniň we motosiklleriň lomaý we bölek satuw söwdasy (45.1, 45.4 seret); awtoulag serişdeleriniň we motosiklleriň degişli bölekleriniň, şaýlarynyň, sim sapaklarynyň lomaý satuw söwdasy (45.31, 45.40 seret); awtoulaglari kärendesine ýa-da kireýine bermek (77.1 seret); gaty harytlary we suwuk jisimleri gaplamak, gaz halyndaky harytlary arassalamak, filtrlemek işlerini başgalaryň ýa-da firmalaryň hasabyna amala aşyrmak (82.92 seret).*
	46.1			Söwga agentleriň işi arkaly lomaý söwda etmek (sylag almak üçin ýa-da şertmama esasynda)
				Bu topar öz içine alýar: *komission agentleriň işi, haryt brokerleriniň we beýleki lomaý söwda araçylarynyň öz adyndan ýa-da başganyň adyndan ýa-da firmalaryň adyndan söwda geleşiklerini baglaşmagy; satyjy bilen alyjynyň arasyndaky maglumatlar bilen baglanyşykly bolan ýa-da kommersiýa geleşiklerini komitetiň ady bilen amala aşyrmak işi. Internet arkaly ýa-da auksionyň üsti bilen söwda*
		46.11	46.11.00	Oba hojalygynda öndürilýän çig mallaryň, diri haýwanlaryň, dokma çig mallarynyň we ýarymfabrikatlarynyň, lomaý

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				söwdasy boýunça söwda agentleriniň işi ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *öz hasabyňa lomaý söwda etmek (46.2- 46.9 seret); dükandan daşda söwda araçylarynyň üsti bilen lomaý satuw söwdasy (47.99 seret)*
		46.12	46.12.00	Ýangyçlaryň, peýdaly magdanlaryň, metallaryň we himiki maddalaryň lomaý söwdasy boýunça söwda agentleriniň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dökünleriň söwdasy boýunça araçylaryň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *öz hasabyňa lomaý satuw söwdasy (46.2-46.9 seret); dükandan daşda söwda araçylarynyň üsti bilen lomaý satuw söwdasy (47.99 seret)*
		46.13	46.13.00	Gurluşyk materiallarynyň we agaç önümleriniň lomaý söwdasy boýunça söwda agentleriniň işi ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *öz hasabyňa lomaý söwda etmek (46.2-46.9 kodlara seret); dükandan daşda söwda araçylarynyň üsti bilen lomaý satuw söwdasy (47.99 seret)*
		46.14	46.14.00	Maşynlaryň, enjamlaryň, uçýan apparatlaryň, gämileriň lomaý söwdasy boýunça söwda agentleriniň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *oba hojalyk maşynlarynyň söwdasy boýunça agentleriň işi; ofis enjamlarynyň, kompýuterleriň, önümçilik maşynlarynyň, enjamlarynyň, gämileriň we uçýan appatatlaryň söwdasy boýunça agentleriň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *awtoulaglaryň söwdasy boýunça söwda araçylarynyň işi (45.1 seret); awtoulaglaryň auksionda söwdasy (45.1 seret); öz hasabyňa lomaý satuw söwdasy (46.2, 46.9 seret); dükandan daşda söwda araçylarynyň üsti bilen lomaý satuw söwdasy (47.99 seret)*
		46.15	46.15.00	Mebelleriň, durmuş harytlarynyň, ownuk metal harytlaryň we beýleki metal önümleriň lomaý söwdasy boýunça agentleriň işi ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *öz hasabyňa lomaý söwda etmek (46.2-46.9 kodlara seret); dükandan daşda söwda araçylarynyň üsti bilen lomaý satuw söwdasy (47.99 seret)*
		46.16	46.16.00	Dokma önümleriň, egin-eşikleriň, aýakgaplaryň, deri we bagana önümleriniň lomaý söwdasy boýunça agentleriň işi ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *öz hasabyňa lomaý söwda etmek (46.2-46.9 seret); dükandan daşda söwda araçylarynyň üsti bilen lomaý söwda etmek (47.99 seret)*
		46.17	46.17.00	Azyk, içgi önümleriniň we temmäki önümleriniň lomaý söwdasy boýunça agentleriň işi ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *öz hasabyňa lomaý satuw söwdasy (46.2-46.9 seret); dükandan daşda söwda araçylarynyň üsti bilen lomaý satuw söwdasy (47.99 seret)*
		46.18	46.18.00	Beýleki toparlara goşulmadyk harytlaryň käbir görnüşleriniň ýa-da käbir toparlarynyň lomaý söwdasy boýunça agentleriň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýangyn enjamlarynyň,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				gurallaryny we inwentarlaryny, ýangyn söndürijileriň özbaşdak we köpçülikleýin gorag serişdeleriniň, ýangyn söndüriji ulgamlary (ulgamlaryň bölekleri) üçin enjamlaryň we abzallarynyň, ýangyn we gorag-ýangyn habar beriji ulgamy üçin abzallarynyň we enjamlarynyň (ulgamlaryň böleklerini), ýangyn howpsuzlygynyň awtomatlaşdyrylan we habar beriş ulgamlary (ulgamlaryň bölekleri) üçin enjamlaryň, abzallaryň we programma serişdeleriniň, ot söndürijileriniň we ot söndüriji düzümleriniň, otdan goraýjy serişdeleriniň, ýangyna garşy diwarlaryndaky boşluklary doldurmak üçin elementleriň lomaý söwdasy boýunça agentleriň işi
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *öz hasabyňa lomaý satuw söwdasy (46.2, 46.9 seret); dükandan daşda söwda araçylarynyň üsti bilen lomaý satuw söwdasy (47.99 seret).); ätiýaçlandyryş fondunyň agentleriniň işi (66.22 seret); gozgalmaýan emläk boýunça agentleriň işi (68.31 seret)*
			46.18.10	Ýangyn enjamlaryny, gurallaryny, inwentarlaryny, ýangyn halas ediş gurluşlaryny, ýangyn söndürijileriň esbaplaryny we gorag serişdelerini; ýangyn söndüriji we tüssa garşy gorag, ýangyn we gorag-ýangyn habar beriji, ýangyn barada adamlara habar beriş, olary guramaçylykly halas ediş, ýangynlaryň döremeginiň we ýaýramagynyň öňüni alyş ulgamlary üçin (şol sanda ulgamlaryň bölekleri); abzallary we enjamlary; ýangyn howpsuzlygynyň ulgamlary üçin (şol sanda ulgamlaryň bölekleri) enjamlary, abzallary we programma serişdeleri; ot söndürijileri we ilkinji ýangyn söndüriji serişdeleri, ot söndüriji düzümleri we otdan goraýjy serişdeleri getirmek boýunça işleri
			46.18.90	Beýleki toparlara goşulmadyk harytlaryň käbir görnüşleriniň ýa-da käbir toparlarynyň lomaý söwdasy boýunça agentleriň işi
		46.19	46.19.00	Giň assortimentli harytlaryň lomaý söwdasy boýunça agentleriň işi
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *öz hasabyňa lomaý satuw söwdasy (46.2-46.9 seret); dükandan daşda söwda araçylarynyň üsti bilen lomaý satuw söwdasy (47.99 seret)*
	46.2			Oba hojalyk çig mallaryny we diri haýwanlary lomaý satmak
		46.21	46.21.00	Däneleriň, işlenilmedik temmäkiniň, tohumlyk däneleriň, haýwanlar üçin ot-iýmleriň lomaý söwdasy
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *däneleri we tohumkyk däneleri lomaý satmak; ýag alynýan ösümlikleriň lomaý satuw söwdasy; işlenilmedik temmäkiniň lomaý satuw söwdasy*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *dokma süýümleriniň lomaý satuw söwdasy (51.56 seret)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
			46.21.10	Däneleriň, tohumlyk däneleriň, haýwanlar üçin ot-iýmleriň lomaý söwdasy
			46.21.90	Işlenilmedik temmäkiniň lomaý söwdasy
		46.22	46.22.00	Gülleriň we beýleki ösümlikleriň lomaý satuw söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gülleriň we beýleki ösümlikleriň, olaryň nahallarynyň we tohum soganlarynyň lomaý satuw söwdasy*
		46.23	46.23.00	Diri haýwanlaryň lomaý söwdasy
		46.24	46.24.00	Deriniň we bagananyň lomaý söwdasy
	46.3			Azyk önümleriniň, içgileriň, temmäki önümleriniň lomaý söwdasy
		46.31	46.31.00	Miweleriň we gök önümleriň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ter miweleriň, ýeralmalaryň we gök önümleriň, guradylan miweleriň, gaplanan miweleriň, gök önümleriň lomaý söwdasy*
		46.32	46.32.00	Et we et önümleriniň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gaýtadan işlenen etleriň we et önümleriniň, etleriň we öý guşlarynyň etleriniň, aw etleriniň lomaý söwdasy*
		46.33	46.33.00	Süýt önümleriniň, ýumurtganyň, iýmit ýaglarynyň we ýaglaryň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *süýt önümleriniň, ýumurtganyň we ýumurtga önümleriniň, iýmek üçin eredilen mal ýaglarynyň we ösümlik ýaglarynyň lomaý söwdasy*
		46.34	46.34.00	Alkogolly we beýleki içgi önümleriniň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *alkogolly, alkogolsyz içgileriň lomaý satuw söwdasy; çakyrlary uly gaplarda satyn alyp, ony gaýtadan işlemezden çüýşe gaplara guýmak, uly gaplarda satyn alnan çakyrlary soňra garmak, arassalamak, çüýşelere guýup satmak*
			46.34.10	Spirti we alkogolly önümleri getirmek boýunça işler hem-de olaryň lomaý söwdasy
			46.34.90	Alkogolly we beýleki içgi önümleriniň lomaý söwdasy
		46.35	46.35.00	Temmäki önümleriniň lomaý satuw söwdasy
			46.35.10	Temmäki önümlerini getirmek boýunça işler hem-de olaryň lomaý söwdasy
			46.35.90	Temmäki önümleriniň lomaý satuw söwdasy
		46.36	46.36.00	Gandyň, şokoladyň, gantdan öndürilen konditer önümleriniň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gandyň, şokoladyň, gantdan öndürilen konditer önümleriniň çörek we çörek önümleriniň lomaý söwdasy*
		46.37	46.37.00	Kofeň, çaýyň, kakaoň we ýakymly ysly goşundylaryň lomaý söwdasy
		46.38	46.38.00	Beýleki azyk önümleriniň, şol sanda balygyň, leňňeç şekillileriň we mollýuskalaryň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *öý haýwanlary, it, pişik we ş.m (eldeki haýwanlar) üçin iýmleriň lomaý satuw söwdasy*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	**2**	**3**	**4**	**5**
		46.39	46.39.00	Azyk önümleriniň, içgileriň, temmäki önümleriniň ýöriteleşdirilmedik lomaý söwdasy
	46.4			Ilatyň isleg bildirýän azyk däl harytlarynyň lomaý söwdasy
		46.41	46.41.00	Dokma önümleriniň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýüplükleriň, matalaryň, ýatmak üçin we aşhana üçin daşlyklaryň (belýolaryny), galantereýa harytlarynyň (iňňe, tikin sapagy we ş.m.) lomaý söwdasy* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *dokmaçylyk süýümleriniň lomaý söwdasy (46.76 seret)*
		46.42	46.42.00	Egin-eşikleriň we aýakgaplaryň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *egin-eşikleriň, sport eşikleriniň, egin-eşikleriň aksessuarlarynyň, ellik, galstuk, rezinler we ş.m., deri önümleriniň, saýawanlaryň, aýakgaplaryň lomaý söwdasy* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *zergärçilik önümlerini (46.48 seret); deri önümlerini (46.49 seret); ýörite sport aýakgaplaryny (46.49 seret).*
			46.42.10	Geýimleriň lomaý söwdasy
			46.42.90	Aýakgaplaryň lomaý söwdasy
		46.43	46.43.00	Radio, teleapparatura, durmuş elektrik harytlarynyň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gramplastinkalary, magnit lentalaryny, kompakt diskleri, wideokassetalary, ýazgyly DVD-diskleri, tok geçiriji simleri, öçürip-ýakyjylary, beýleki durmuşda ulanylýan elektrik enjamlary lomaý satmak; suratlary, optiki harytlary, radiopriýomnikleri, telewizor-lary, durmuş ýyladyş elektrik enjamlarynyň lomaý söwdasy* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gramplastinkalaryň, magnit lentalarynyň, kompakt-diskleriň, wideokassetalaryň, DVD-diskleriň (arassa) lomaý söwdasy (46.52 seret); tikin maşynlarynyň lomaý söwdasy (46.64 seret)*
			46.43.10	Durmuş radio- teleapparaturalaryň lomaý söwdasy
			46.43.20	Gramplastinalaryň, magnit lentalarynyň, kompakt-diskleriň, wideokassetalary, ýazgyly DVD-diskleriň lomaý söwdasy
			46.43.90	Ýagtylandyryjy enjamlardan başga, beýleki durmuş elektrik harytlarynyň lomaý söwdasy
		46.44	46.44.00	Farfordan, aýnadan öndürilen önümleriň, oboýyň we ýuwujy serişdeleriň lomaý söwdasy
		46.45	46.45.00	Parfýumeriýa we kosmetiki harytlaryň (sabyny hasaba alyp) lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *parfýumeriýa we kosmetiki harytlaryň, sabynyň lomaý söwdasy*
		46.46	46.46.00	Farmasewtiki harytlaryň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *lukmançylyk gurallaryny hem goşmak bilen, lukmançylyk tehnikasynyň, ortopediýa harytlaryň lomaý söwdasy*
			46.46.10	Farmasewtiki harytlaryň lomaý söwdasy,

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				lukmançylyk tehnikasyndan we ortopediki önümlerinden başga ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *derman serişdeleriň, saglygy goraýyş hajatly önümleriň, parafarmasewtiki önümleriň lomaý söwdasy*
			46.46.11	Düzüminde neşe we psihotrop serişdeleri we prekursorlary saklamaýan farmasewtiki harytlaryň we derman serişdeleriniň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dermanlary gaplamak üçin serişdeleriň we beýleki lukmançylyk-tehniki serişdeleriniň, sarp ediş serişdeleriniň lomaý söwdasyny, saglygy goraýyş hajatly önümleriň, näsaglara delalat etmek üçin niýetlenen zatlaryň, derman serişdeleriniň, dermanlyk çig mallarynyň we dermanlyk kömekçi serişdeleriň lomaý söwdasy, barlaghanalarda lukmançylyk barlag işlerini geçirmek üçin ulanylýan reaktiwleriň, reagentleriň, waksinalaryň, syworotkalaryň we zyýansyzlandyryjy erginleriň, bejeriş palçyklarynyň we deňiz duzlarynyň lomaý söwdasy*
			46.46.12	Düzüminde neşe, psihotrop serişdeleri we prekursorlary saklaýan derman serişdeleriniň lomaý söwdasy
			46.46.13	Weterinariýada ulanylýan düzüminde neşe, psihotrop serişdeleri we prekursorlary saklamaýan farmasewtiki harytlaryň lomaý söwdasy
			46.46.20	Lukmançylyk tehnikasynyň we ortopediýa harytlarynyň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *lukmançylyk esbaplarynyň, abzallarynyň, enjamlarynyň, gurallarynyň we ortopediýa önümleriň, lukmançylyk mebelleriň lomaý söwdasy*
		46.47	46.47.00	Öý mebelleriniň, halylaryň, ýagtylandyryjy enjamlaryň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *mebelleriň, halylaryň, ýagtylandyryjy enjamlaryň lomaý söwdasy.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ofis mebelleriniň lomaý söwdasy (46.65 seret)*
			46.47.10	Öý mebelleriniň, halylaryň lomaý söwdasy
			46.47.90	Ýagtylandyryjy enjamlaryň lomaý söwdasy
		46.48	46.48.00	Sagatlaryň we zergärlik önümleriniň lomaý söwdasy
			46.48.10	Gymmat bahaly metallardan we gymmat bahaly daşlardan ýasalan zergärlik önümleriniň we sagatlaryň lomaý söwdasy
			46.48.20	Gymmat bahaly däl metallardan we gymmat bahaly däl daşlardan ýasalan zergärlik önümleriniň we sagatlaryň lomaý söwdasy
		46.49	46.49.00	Beýleki ilatyň isleg bildirýän azyk däl harytlarynyň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kanselýariýa degişli zatlaryň, kitaplaryň, žurnallaryň, gazýetleriň, surat harytlarynyň we optiki harytlaryň, deri önümleriniň we ýola ulanylýan zatlaryň, saz gurallarynyň,oýunlaryň we oýnawaçlaryň,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				sport harytlarynyň (şol sanda sport aýakgaplaryň) welosipedleri, olaryň bölekleriniň we oňa degişli zatlaryň,agaçdan ýasalan harytlaryň, örülen önümleriň, dykylyk gabykdan ýasalan önümleriň we ş.m. lomaý söwdasy
	46.5			Kompýuterleriň we telekommunikasion enjamlaryň lomaý söwdasy ***Bu topar öz içine alýar:** informasion tehnologik enjamlaryň (kompýuterleriň, telekommunikasion enjamlaryň we onuň bölekleriniň) lomaý söwdasy*
		46.51	46.51.00	Kompýuterleri (EHM), periferiýa gurluşlarynyň we programma üpjünçiliginiň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** kompýuterleriň, kompýuter periferiýa gurluşlarynyň we programma üpjünçiliginiň lomaý söwdasy* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** elektron komponentleriniň lomaý söwdasy (46.52 seret); kompýuterlerden başga ofis enjamlarynyň lomaý söwdasy (46.66 seret)*
		46.52	46.52.00	Elektron we telekommunikasion enjamlaryň komponentleriniň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** elektron trubkalaryň lomaý söwdasy ýarymgeçirijileriň, mikroçipleriň we integral shemalaryň, çap platlarynyň lomaý söwdasy; gramplastinkalaryň, magnit lentalarynyň, kompakt-diskleriň, wideokassetalaryň, DVD-diskleriň (arassa) lomaý söwdasy; telefonlaryň we telekommunikasion enjamlaryň lomaý söwdasy* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** gramplastinkalaryň, magnit lentalarynyň, kompakt-diskleriň, wideokassetalaryň, DVD-diskleriň (ýazgyly) lomaý söwdasy (46.43 seret); kompýuterleriň lomaý söwdasy (46.51 seret)*
			46.52.10	Elektron we telekommunikasion enjamlaryň komponentleriniň lomaý söwdasy
			46.52.90	Gramplastinkalaryň, magnit lentalarynyň, kompakt-diskleriň, wideokassetalaryň, DVD-diskleriň (arassa) lomaý söwdasy
	46.6			Maşynlaryň we enjamlaryň lomaý söwdasy ***Bu topar öz içine alýar**: ýöriteleşdirilen maşynlaryň, islendik önümçilik prosesleri üçin enjamlaryň, kömekçi gurluşlaryň, diýmek, umumy niýetlenen önümleriň lomaý söwdasy*
		46.61	46.61.00	Oba hojalyk maşynlarynyň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar**: tokaý we oba hojalyk pudaklary üçin traktorlaryň lomaý söwdasy; döküm dargadyjy traktorlaryň, pluglaryň, däne sepýän maşynlaryň lomaý söwdasy; däne ýygnaýan kombaýnlaryň, ot desseläp bogýan traktorlaryň lomaý söwdasy; saýyjy, tüýdüji maşynlaryň, süýt sagýan apparatlaryň, gazon kesijileriň, herekete*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				getirijisiniň görnüşine seretmezden, guşçulykda we balçylykda ulanylýan maşynlaryň lomaý söwdasy
		46.62	46.62.00	Stanoklaryň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *islendik görnüşli, islendik materiallar üçin stanoklaryň, şol sanda programmaly dolandyrylýan stanoklaryň lomaý söwdasy*
		46.63	46.63.00	Gazyp alynýan peýdaly magdanlary senagaty, gurluşyk, şol sanda raýat gurluşyklar üçin maşynlaryň we enjamlaryň lomaý söwdasy
		46.64	46.64.00	Dokma senagaty üçin maşynlaryň, tikin tikýän we örýän maşynlaryň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *programmalar arkaly dolandyrylýan maşynlaryň lomaý söwdasy*
		46.65	46.65.00	Ofis mebelleriniň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *31.01. klasdaky harytlaryň lomaý söwdasy*
		46.66	46.66.00	Ofis maşynlarynyň we enjamlarynyň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kalkulýator, ýazylýan maşyn ýaly ofis maşynlarynyň lomaý söwdasy* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *kompýuterleri we periferiýa gurluşlaryň lomaý söwdasy (46.51 seret); elektron we telekommunikasion enjamlaryň bölekleriniň lomaý söwdasy (46.52 seret)*
		46.69	46.69.00	Beýleki maşynlaryň we enjamlaryň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *awtoulag, motosikl, tigirden başga ulag serişdeleriniň we enjamlarynyň lomaý söwdasy; önümçilik işleriniň lomaý söwdasy; senagatda ulanmak üçin geçiriji simleriň, öçürip-ýakyjylaryň we elektrik enjamlaryň önümleriniň lomaý söwdasy; beýleki elektrik enjamlaryň: elektrik herekete getirijileriň, transformatorlaryň, elektro we radio düzüm bölekleriniň (başga toparlara goşulmadyk), senagatda ulanmak üçin beýleki maşynlaryň we enjamlaryň, söwda, nawigasiýa we işiň beýleki görnüşleriniň lomaý söwdasy* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *ölçeg gurallarynyň, enjamlaryň we abzallaryň lomaý söwdasy* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *awtoulaglary, tirkegleriň, ýaşaýyş awtofurgonlarynyň we tirkegleriniň lomaý söwdasy (45.1 seret); awtoulaga degişli bölekleriň, şaýlaryň, simsapaklaryň lomaý söwdasy (45.31 seret); motosiklleriň lomaý söwdasy (45.40 seret); tigirleriň lomay söwdasy (46.49 seret)*
	46.7			Beýleki harytlaryň lomaý söwdasy ***Bu topar öz içine alýar:*** *bu bölümiň beýleki toparlarynda agzalmadyk harytlary ýöriteleşdirilen lomaý söwdasy. Bu topar takyk ýöriteleşdirilmedik, giň assortimentli harytlary lomaý söwdasyny öz içine alýar*
		46.71	46.71.00	Gaty, suwuk we gaz görnüşli ýangyçlaryň we önümleriň

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *motor ýangyçlarynyň, çalgy materiallaryň, tehniki ýaglaryň, agaç daş kömrüniň, kömriň, koksyň, ýangyç agajyň , naftaliniň, çig nebitiň, dizel ýagyň, gazoýly (dizel ýangyjynyň bir görnüşi), benziniň, mazutyň, kerosiniň, suwuklandyrylan nebit gazyň, butan we puropanyň, çalgy ýaglaryň, arassalanan nebit önümleriniň lomaý söwdasy*
			46.71.10	Çig nebitiň we ugurdaş gazyň lomaý söwdasy
			46.71.20	Tebigy (ýanýan) gazyň lomaý söwdasy
			46.71.30	Daş kömriň we lignitiň(goňur kömri) lomaý söwdasy
			46.71.40	Awiasiýa üçin benziniň we kerosiniň lomaý söwdasy
			46.71.50	Awtomobil benzininiň lomaý söwdasy
			46.71.60	Dizel ýangyjynyň lomaý söwdasy
			46.71.70	Ýakylan mazutyň lomaý söwdasy
			46.71.90	Beýleki ýangyçlaryň, çalgy materiallaryň, tehniki ýaglaryň we ş.m. lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *beýleki ýangyçlaryň lomaý söwdasy, şeýle-de awtomotoulag serişdelerini doldurmak üçin gazyň lomaý söwdasy; maşyn ýaglarynyň, çalgy materiallarynyň, prisadkalaryň we şuňa meňzeş önümleriň lomaý söwdasy*
			46.71.91	Beýleki ýangyçlaryň lomaý söwdasy, şeýle-de awtomotoulag serişdelerini doldurmak üçin gazyň lomaý söwdasy
			46.71.92	Maşyn ýaglarynyň, çalgy materiallarynyň, prisadkalaryň we şuňa meňzeş önümleriň lomaý söwdasy.
		46.72	46.72.00	Metallaryň we metal känleriniň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *demir känleriniň we reňkli metal känleriniň lomaý söwdasy; ilkinji görnüşdäki gara we reňkli metallaryň lomaý söwdasy; beýleki toparlara goşulmadyk gara we reňkli metallardan öndürilen ýarym fabrikatlaryň lomaý söwdasy; gymmatbaha metallaryň, altynyň we ş.m. lomaý söwdasy* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *metal galyndylarynyň we döwük-ýenjikleriniň lomaý söwdasy (46.77 seret)*
			46.72.10	Gara we reňkli matal känleriniň lomaý söwdasy
			46.72.20	Çoýunyň, poladyň we olardan guýlup ýasalan zatlaryň lomaý söwdasy
			46.72.30	Reňkli metallaryň we olardan guýlup ýasalan zatlaryň lomaý söwdasy
			46.72.40	Gymmat bahaly metallaryň lomaý söwdasy
			46.72.90	Beýleki metallaryň we olardan guýlup ýasalan önümleriň lomaý söwdasy
		46.73	46.73.00	Agaç materiallaryň, gurluşyk materiallaryň we sanitar-tehniki enjamlaryň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *lak reňkleriniň lomaý söwdasy;*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				işlenilmedik agaç materiallaryň, ilkinji işlenen agaç materiallaryň, gurluşyk (çäge, çagyl) materiallarynyň, list aýnalaryň, oboýlaryň, pol örtgüleriniň, sanitar-tehniki enjamlaryň (wannalary, rakowinalary, unitazlary we ş.m farfordan sanitar-tehniki enjamlary); metal düzütleriniň lomaý söwdasy
			46.73.10	Agaç materiallarynyň lomaý söwdasy
			46.73.20	Pol örtgüleriniň, oboýlaryň lomaý söwdasy
			46.73.90	Beýleki gurluşyk materiallarynyň we sanitar-tehniki enjamlarynyň lomaý söwdasy
		46.74	46.74.00	Ownuk şaýlaryň, suw geçiriji we ýyladyş enjamlarynyň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *sanitar-tehniki armaturalaryň (turbalary, trubkalary, fitingleri, kranlary, troýnikleri, birleşdiriji elementleri, rezin şlanglary)lomaý söwdasy; elde işledilýän: pilleriň, paltalaryň, otwýortkalaryň we ş.m. gurallaryň lomaý söwdasy*
		46.75	46.75.00	Himiki önümleriň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *senagatda ulanylýan himiki maddalaryň (anilin, tipografiýa reňkleri, efir ýaglary, senagat gazy, himiki ýelimleri, boýag maddalaryny, sintetik garasakgyçlary, metil spirtini, parafini, ýakymly ysly, süýji, ysgalýan maddalary, sodany, senagat duzuny, kükürdi, krahmal önümlerini we ş.m.) lomaý söwdasy*
			46.75.10	Himiki maddalaryň we himiki önümleriň lomaý söwdasy (getirilýän ozon zaýalaýjy maddalary hem goşmak bilen)
			46.75.20	Pestisidleriň we beýleki agrohimiki önümleriň lomaý söwdasy (getirilýän pestisidleri we beýleki agrohimiki maddalary hem goşmak bilen)
			46.75.90	Beýleki_himiki önümleriň lomaý söwdasy
		46.76	46.76.00	Beýleki aralyk önümleriniň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dokma süýümleriniň, uly göwrümli (toplaýyn) kagyzlaryň, gymmatbaha daşlaryň, ilkinji görnüşdäki plastmassalaryň, sintetik kauçugyň we reziniň lomaý söwdasy*
		46.77	46.77.00	Galyndylaryň we döwük-ýenjikleriň lomaý söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *metal we metal däl galyndylary we döwük-ýenjikleri ikinji gezek gaýtadan işlemek üçin lomaý söwdasy (almak we satmak); ýygnamagy, seljerip – saýlamagy, ulanylan önümleri (meselem, awtoulagy), olaryň şaýlaryny ikinji gezek ulanmak maksady bilen gaýtadan gaplamagy, saklamagy we alyja ýetirmegi öz içine alýar; alnan we satylan galyndylaryň degişli bahasy bardyr; ulanylan awtoulaglary, telewizorlary, kompýuterleri beýleki enjamlary we apparaturalary sökmek we şaýlaryny gaýtadan işlejek alyjylara ýa-da şahsy alyjylara satmak (şol sanda heläkçilige uçran awoulaglaryň döwükleriniň we bölek şaýlarynyň lomaý söwdasy)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *senagat we durmuş galyndylary ýok etmek (38.1 seret); galyndylary ýok etmek üçin işlemek (38.2 seret); ikinji derejeli çig mal almak üçin galyndylary işlemekde bu materiallaryň düzümi üýtgeýär we mundan beýläk gaýtadan işlemäge ýaramly görnüşe gelýär, emma ol taýýar önüm däldir (38.3 seret); kompýuterleri, telewizorlary, ulag serişdelerini elde döwmek, owratmak (38.31 seret); ulanylan harytlaryň bölekleýin söwdasy (47.79 seret)*
			46.77.10	Gara we reňkli metallaryň galyndylarynyň we döwük-ýenjiginiň lomaý söwdasy
			46.77.20	Gymmat bahaly metallaryň we gymmat bahaly daşlaryň galyndylarynyň we döwük bölekleriniň lomaý söwdasy
			46.77.90	Beýleki metal däl galyndylaryň we döwük bölekleriniň lomaý söwdasy
	46.9			Lomaý, ýöriteleşdirilmedik söwda
		46.90	46.90.00	Lomaý, ýöriteleşdirilmedik söwda ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *hiç hili ýöriteleşdirilmedik, giň assortimentli harytlaryň lomaý söwdasy*
47				**Awtomobilleriň we motosiklleriň söwdasyndan başga bölek söwda** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *alyp satmagy (üýtgewsiz satmak) täze ýa-da öň ulanylan harytlary, şahsy sarp ediş üçin ýa-da durmuşda ulanmak üçin: dükanlary, uniwermaglary, söwda palatkalaryny, kiosklary, buýurmalary aragatnaşyk ulagamynyň üsti bilen ugradýan firmalary, satyjylaryň köçede aýlap satmagy, sarp ediji kooperatiwleri ýaly işleri öz içine alýar.* *Bölek söwda nokadyň ýerleşýän yeri bilen klassifisirlenýär: dükanlarda 47.1- 47.7, dükanda däl – 47.8 we 47.9.; ulanylan harytlary dükanlarda satmak tapawutlanýar (47.79 seret), şeýle-de ýöriteleşdirilen dükanlarda bölekleýin satmagyň tapawutlanyşy ýaly (47.2-47.7 seret) ýöriteleşdirilmedik dükanlarda-da (47.1 seret) tapawutlanýar. Mundan beýläk täze harytlary bölekleýin söwdasy üçin ýöriteleşdirilen söwda satylan harydyň görnüşine baglylykda klassifisirlenýär. Söwdanyň dükanlardaky söwdadan daşdaky görnüşleri: buýurmalary poçta üsti bilen amala aşyrmagy, ulag serişdeleriniň üsti bilen gurnalýan göçme söwdalary, şeýle-de awtomatlaşdyrylan söwda nokatlarynda satylyşy bilen tapawutlanýar. Şeýle-de auksion üsti bilen satylýan bölek satyş hem goşulýar. Bular ýaly harytlara alyjylaryň isleg bildirýän harytlary diýilýär. Şonuň üçin däneler, senagat maşynlary muňa goşulmandyr. Bu harytlar durmuşda ulanylmaga niýetlenilmedik hem bolsa, sergileriň üsti bilen kompýuterler, kagyz önümleri ýaly harytlar bölekleýin*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				satylýar. Şeýle hem söwda araçylarynyň işi bu bölüme goşulandyr. Bu bölüm öz içine- seljermek, garmak, ölçemek ýaly amallary hem alýar. ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *oba hojalyk pudagynyň, önüm öndürijileriniň fermadan öz önümlerini satmagy (01 seret); işläp bejerýän senagat bölümindäki (10-32 seret) önümleri öndürmek we harytlaryň söwdasy; awtoulag serişdelerini we motosiklleri, olaryň şaýlaryny, simsapaklaryny we olara degişli bölekleri satmak (45 seret); däneleri, çig nebiti, minerallary, himiýa senagatynyň harytlarynyň, metallurgiýa önümleriniň we senagat enjamlarynyň (46 seret) söwdasy; azyk önümlerini hasaba alyp, ýerinde sarp etmek üçin we olary jemgyýetçilik iýmiti kärhanalaryndan daşda ýerleşdirmek (56 seret); durmuş önümlerini kärendesine, kireýine bermek (77.2 seret).*
	47.1			Ýöriteleşdirilmedik dükanlarda bölek söwda
		47.11	47.11.00	Azyk önümlerini hasaba almak bilen, esasan, temmäki önümleriniň ýöriteleşdirilmedik dükanlarda bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *harytlaryň giň assortimentini, esasan, azyk, içgi we temmäki önümlerini ýekeleýin söwda, esasy söwdasy bilen bir hatarda azyk, içgi, temmäki önümlerini, şeýle hem beýleki harytlary: egin – eşik, mebel, durmuş elektrik harytlary, ownuk demir şaýlary, kosmetik harytlary we ş.m. harytlary ýekeleýin satýan uniwersal dükanlaryň işi*
			47.11.10	Paçsyz dükanlarda bölek söwda, esasan, azyk önümlerini hasaba almak bilen, şol sanda içgiler we temmäki önümlerini
			47.11.11	Paçsyz söwda dükanlarynda miweli we gök önümleriniň bölek söwdasy
			47.11.12	Paçsyz söwda dükanlarynda et we et önümleriniň bölek söwdasy
			47.11.13	Paçsyz söwda dükanlarynda balyklaryň, leňňeç şekillileriň we mollýuskalaryň bölek söwdasy
			47.11.14	Paçsyz söwda dükanlarynda çörek-bulka önümleriniň, un önümleriniň we şekerden öndürilen konditer önümleriniň bölek söwdasy
			47.11.15	Paçsyz söwda dükanlarynda alkogolly we alkogolsyz içgileriň bölek söwdasy
			47.11.16	Paçsyz söwda dükanlarynda temmäki we temmäki önümleriniň bölek söwdasy
			47.11.19	Paçsyz söwda dükanlarynda beýleki azyk önümleriniň bölek söwdasy
		47.19	47.19.00	Beýleki harytlaryň ýöriteleşdirilmedik dükanlarda bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *giň assortimentli harytlary: azyk, içgi, temmäki önümleri agdyklyk etmeýän dükanlarda; bölek (ýekeleýin) söwda , umumy assortimentli harytlary,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				şol sanda eşikleri, mebel, durmuş elektrik harytlary, ownuk metal şaýlary, kosmetik harytlary, zergär önümleri, oýnawaçlary, sport harytlaryny we ş.m. harytlary ýekeleýin satýan uniwersal dükanlaryň işi
			47.19.10	Paçsyz dükanlarda beýleki harytlaryň bölek söwdasy
			47.19.11	Paçsyz söwda dükanlarynda kosmetiki we parfýumeriýa harytlarynyň bölek söwdasy
			47.19.12	Paçsyz söwda dükanlarynda dokma önümleriniň bölek söwdasy
			47.19.13	Paçsyz söwda dükanlarynda egin-eşikleriň bölek söwdasy
			47.19.14	Paçsyz söwda dükanlarynda deri önümleriniň we aýakgaplaryň bölek söwdasy
			47.19.15	Paçsyz söwda dükanlarynda mebelleriň, yşyklandyryjy enjamlaryň we beýleki durmuş harytlarynyň bölek söwdasy
			47.19.16	Paçsyz söwda dükanlarynda durmuş elektrik harytlarynyň bölek söwdasy
			47.19.17	Paçsyz söwda dükanlarynda kitaplaryň, gazetleriň we yazgykagyzlaryň bölek söwdasy
			47.19.18	Paçsyz söwda edýän dükanlarda beýleki bölek söwdasy, şol sanda fotografiýa, optiki we takyk enjamlaryň, halylaryň we haly önümleriniň, sagatlaryň we zergärlik önümleriniň, sport we syýahatçylyk üçin harytlaryň, welosipedleriň, gülleriň, tohumlaryň we dökünleriň bölek söwdasy, beýleki bölek söwda
	47.2			Ýöriteleşdirilen dükanlarda azyk we içgi önümleriniň, temmäki önümleriniň bölek söwdasy
		47.21	47.21.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda miweli we gök önümleriň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýöriteleşdirilen dükanlarda ter miweleriň we gök önümleriň, guradylan, konserwirlenen miweleriň we gök önümleriň bölek söwdasy*
		47.22	47.22.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda et we et önümleriniň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *öý guşlarynyň, aw guşlarynyň eti we olaryň et önümlerini ýöriteleşdirilen dükanlarda bölek söwdasy*
			47.22.10	Ýöriteleşdirilen dükanlarda öý guşlarynyň we aw guşlarynyň etiniň we olardan öndürilen et önümleriniň bölek söwdasy
			47.22.90	Ýöriteleşdirilen dükanlarda et we et önümleriniň bölek söwdasy
		47.23	47.23.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda balyklaryň, leňňeç şekillileriň we mollýuskalaryň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýöriteleşdirilen dükanlarda balyk we deňiz önümleriniň we olardan öndürilen önümleriň bölek söwdasy*
		47.24	47.24.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda çörek-bulka önümleriniň, un önümleriniň we şekerden öndürilen konditer önümleriniň

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				bölek söwdasy
		47.25	47.25.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda alkogolly we alkogolsyz içgileriň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýöriteleşdirilen dükanlarda alkogolly we alkogolsyz içgileriň (ýerinde içmezlik şerti bilen) bölek söwdasy*
			47.25.20	Alkogolly önümleriň bölek söwdasy
		47.26	47.26.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda temmäki we temmäki önümleriniň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýöriteleşdirilen dükanlarda temmäki we temmäki önümlerniň bölek söwdasy*
			47.26.20	Temmäki önümleriniň bölek söwdasy
		47.29	47.29.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda beýleki azyk önümleriniň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýöriteleşdirilen dükanlarda süýt önümleriniň, ýumurtganyň, azyk ýaglarynyň, mal ýaglarynyň we beýleki azyk önümleriniň bölek söwdasy*
	47.3			Ýöriteleşdirilen dükanlarda motor ýangyçlarynyň bölek söwdasy
		47.30	47.30.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda ýangyçlaryň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýöriteleşdirilen dükanlarda motor ýangyjynyň, motosikliň we awtoulag üçin çalgy ýaglarynyň, awtoulaglar üçin tehniki ýaglaryň bölek söwdasy* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýangyjyň lomaý söwdasy (46.71 seret); suwaldylan gazyň aşhana üçin ýa-da ýyladyş ulgamy üçin bölek söwdasy (47.78 seret)*
			47.30.10	Ýöriteleşdirilen dükanlarda motor ýangyjynyň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *awtoulag we motosikl üçin ýangyjy: awtoulag we motosikl üçin ýa-da şoňa meňzeş ulag serişdelerinde ulanylýan benzin, gazolin, suwuk nebit gazy, komprimirlenen, suwuklandyrylan tebigy gaz*
			47.30.20	Ýöriteleşdirilen dükanlarda çalgy materiallarynyň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *çalgy materiallarynyň we sowadyjy serişdeleriň, ýuwujy we ýaldyradyjy serişdeleriň we awtoulag üçin beýleki hemme önümleriň bölek söwdasy*
	47.4			Ýöriteleşdirilen dükanlarda informasiýa we telekommunikasiýa enjamlarynyň bölek söwdasy
		47.41	47.41.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda kompýuterleri we programma üpjünçiliginiň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýöriteleşdirilen dükanlarda kompýuterleriň (EHM); kompýuterleri periferiýa gurluşynyň, buýrujynyň şahsy talabyna uýgunlaşdyrylmadyk programma üpjünçiligiň, elektron oýunlaryň bölek söwdasy* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýazgy edilmedik arassa plýonkalaryň we diskleriň bölek söwdasy (47.63 seret)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		47.42	47.42.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda telekommunikasion enjamlaryň bölek söwdasy
		47.43	47.43.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda audio we wideo apparaturalaryň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýöriteleşdirilen dükanlarda audiopriýomnik, telewizor, wideoapparatura, CD we DVD – apparatura (ýazýan we görkezýän) ýaly önümleriň bölek söwdasy*
	47.5			Ýöriteleşdirilen dükanlarda öý üçin beýleki enjamlaryň bölek söwdasy
		47.51	47.51.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda dokma önümleriniň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýöriteleşdirilen dükanlarda matalaryň, örmek üçin ýüpleriň, haly erişleriň we argaçlaryň, dakymlaryň, gobelen halylaryň, nagyşlanan önümleriň, dokma önümleriniň; süpürgi, skatert we ş.m., galantereýa önümleriň: iňňe, sapak we ş.m. bölek söwdasy* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *egin-eşikleri bölek söwdasy (47.71 seret)*
		47.52	47.52.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda ownuk demir şaý önümleri we lak-boýag materiallarynyň we aýnanyň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýöriteleşdirilen dükanlarda ownuk demir şaý önümleriniň, boýaglaryň, lagyň, emalyň, list aýnalaryň, beýleki (kerpiç, agaç) gurluşyk materiallarynyň we özüň elde işlemek üçin taýýar materiallaryň, sanitar-tehniki enjamlarynyň, gazonokosilkalaryň bölek söwdasy*
		47.53	47.53.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda halylaryň, diwar we pol örtgüleriniň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *oboýlaryň, pol örtgüleriniň we halylaryň portýerlerini we týul tutularynyň bölek söwdasy* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *probkadan öndürilen pol örtgüsiniň bölek söwdasy (47.52 seret)*
			47.53.10	Ýöriteleşdirilen dükanlarda haly we haly önümleriniň bölek söwdasy
			47.53.90	Ýöriteleşdirilen dükanlarda beýleki diwar we pol örtgüleriniň bölek söwdasy
		47.54	47.54.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda durmuş elektrik harytlarynyň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *audio we wideo enjamlarynyň bölek söwdasy (47.43 seret)*
		47.59	47.59.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda mebelleriň, yşyklandyryjy enjamlaryň we beýleki durmuş harytlarynyň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýöriteleşdirilen dükanlarda öý mebelleriniň, yşyklandyryjy dürli enjamlaryň, öý gap-gaçlarynyň, pyçaklary, çüýşeden, keramikadan, farfordan we faýansdan; agaçdan, dykylyk gabykdan öndürilen*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				önümleriň beýleki toparlara goşulmadyk elektrik däl önümleriň; elektrosignal ulgamlary, meselem, bekleýji gurluşlaryň, seýfleriň, kiltleriň; saz gurallarynyň, partituralaryň we ş.m. bölek söwdasy
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *antikwariat zatlaryň bölek söwdasy (47.79 seret)*
			47.59.10	Ýöriteleşdirilen dükanlarda mebelleriň bölek söwdasy
			47.59.90	Ýöriteleşdirilen dükanlarda yşyklandyryjyň we beýleki durmuş harytlarynyň bölek söwdasy
	47.6			Ýöriteleşdirilen dükanlarda medeni-dynç alyş we sport harytlarynyň bölek söwdasy
		47.61	47.61.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda kitaplaryň bölek söwdasy
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *ýöriteleşdirilen dükanlarda kitaplaryň ähli görnüşleriniň bölek söwdasy*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *ýöriteleşdirilen dükanlarda bukinstik kitaplaryň bölek söwdasy (47.79 seret)*
		47.62	47.62.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda žurnallaryň we kanselýariýa harytlarynyň bölek söwdasy
		47.63	47.63.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda wideo we saz ýazgylarynyň bölek söwdasy
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *ýöriteleşdirilen dükanlarda gramplastinkalaryň, magnit lentalaryň, kompakt-diskleriň, wideo kassetalaryň, DVD-diskleriň (ýazylan ýa-da ýazylmadyk) bölek söwdasy*
		47.64	47.64.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda sport harytlarynyň bölek söwdasy
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *ýöriteleşdirilen dükanlarda sport harytlarynyň, balyk tutulýan gurallaryň, syýahatçylyk esbaplaryň, gaýyklaryň we tigirleriň bölek söwdasy*
		47.65	47.65.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda oýunlaryň we oýnawaçlaryň bölek söwdasy
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *ýöriteleşdirilen dükanlarda oýunlaryň we dürli materiallardan öndürilen oýnawaçlaryň bölek söwdasy*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *elektron oýunlarynyň bölek söwdasy (47.41 seret)*
	47.7			Ýöriteleşdirilen dükanlarda beýleki harytlaryň bölek söwdasy
				Bu topar öz içine alýar: *ýöriteleşdirilen dükanlarda öň hiç topara goşulmadyk dürli harytlaryň, şol sanda egin-eşikleri, aýakgaplary, lukmançylyk-farmasewtik harytlary, sagatlary, sowgatlyklary, arassalaýjy serişdeleri, kosmetikalary, sowuk ýaraglary, gülleri, öý haýwanlary we ş.m., şeýle hem ulanylan harytlaryň bölek söwdasy*
		47.71	47.71.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda egin-eşikleriň bölek söwdasy
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *ýöriteleşdirilen dükanlarda egin-eşikleriň, deri önümleriniň, egin - eşik aksessuarlarynyň: ellik, galstuk, guşak we ş.m. bölek*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				söwdasy **_Bu kiçi klas öz içine almaýar:_** *dokma önümleriniň bölek söwdasy (47.51 seret)*
			47.71.10	Ýöriteleşdirilen dükanlarda trikotaž, jorap we jorap önümleriniň bölek söwdasy
			47.71.90	Ýöriteleşdirilen dükanlarda egin-eşikleriň (trikotaž we jorap we jorap önümlerinden başga) bölek söwdasy
		47.72	47.72.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda deri önümleriniň we aýakgaplaryň bölek söwdasy **_Bu kiçi klas öz içine alýar:_** *ýöriteleşdirilen dükanlarda aýakgaplaryň, deri önümleriniň, ýola göterilýän esbaplaryň (deriden we deri çalşyjy materialdan öndürilen) bölek söwdasy* **_Bu kiçi klas öz içine almaýar:_** *sport aýakgaplarynyň (meselem, lyža botinkalaryny) bölek söwdasy (47.64 seret)*
			47.72.10	Ýöriteleşdirilen dükanlarda aýakgaplaryň bölek söwdasy
			47.72.90	Ýöriteleşdirilen dükanlarda deri önümleriniň bölek söwdasy
		47.73	47.73.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda farmasewtiki harytlarynyň bölek söwdasy
			47.73.10	Ýöriteleşdirilen dükanlarda farmasewtiki harytlarynyň bölek söwdasy
			47.73.11	Ýöriteleşdirilen dükanlarda düzüminde neşe we psihotrop serişdeleri we prekursorlary saklamaýan farmasewtiki harytlaryň bölek söwdasy **_Bu kiçi klas öz içine alýar:_** *saglygy goraýyş hajatly önümleriň, näsaglara delalat etmek üçin niýetlenen zatlaryň, derman serişdeleriniň bölek satuw söwdasy*
			47.73.12	Düzüminde neşe we psihotrop serişdeleri we prekursorlary saklaýan derman serişdeleriniň bölek söwdasy
			47.73.20	Weterinariýada ulanylýan düzüminde neşe, psihotrop serişdeleri we prekursorlary saklamaýan farmasewtiki harytlaryň bölek söwdasy
			47.73.30	Paçsyz söwda dükanlarynda farmasewtiki harytlaryň bölek söwdasy
			47.73.90	Ýöriteleşdirilen dükanlarda beýleki farmasewtiki harytlarynyň bölek söwdasy
		47.74	47.74.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda lukmançylyk we ortopediýa harytlarynyň bölek söwdasy **_Bu kiçi klas öz içine alýar:_** *lukmançylyk esbaplarynyň, abzallarynyň, enjamlarynyň, gurallarynyň we ortopediýa önümleriniň, lukmançylyk mebelleriniň bölek söwdasy*
		47.75	47.75.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda kosmetiki we parfýumeriýa harytlarynyň bölek söwdasy
		47.76	47.76.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda gülleriň we beýleki ösümlikleriň, tohumlyk däneleriň, dökünleriň, öý haýwanlarynyň (eldekileşdirilen öý haýwanlary) we olara iýmleriniň bölek söwdasy

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		47.77	47.77.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda sagatlaryň we zergärlik önümleriniň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gymmat bahaly metallary we gymmat bahaly daşlary düzüminde saklaýan bezeg şaýlarynyň önümleriniň we beýleki gündelik ulanylýan önümleriň komission satuw söwdasyny hem goşmak bilen, sagatlaryň we bezeg şaýlarynyň bölek söwdasy; gymmat bahaly metallary we gymmat bahaly daşlary, olaryň böleklerini düzüminde saklaýan bezeg şaýlarynyň önümleriniň we beýleki gündelik ulanylýan önümleriň ýuridiki we fiziki şahslardan satyn alynmagy*
		47.78	47.78.00	Ýöriteleşdirilen dükanlarda beýleki täze harytlaryň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýöriteleşdirilen dükanlarda sowgatlyklaryň, senetçilik käriniň önümleriniň, dini düşünjelere degişli zatlaryň, ýyladyş ulgamynyň pejiniň ýangyjynyň, balonly gazyň, kömüriň, agaç ýangyçlaryň, poçta berçeleriniň, şaýlyk pullaryň, surata düşürýän enjamlaryň, optiki enjamlaryň bölek söwdasy* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *optikleriň işi; kommersiýa galereýasynyň işi*
			47.78.10	Gymmat bahaly metallardan ýasalan numizmatiki teňňeleriň bölek söwdasy
			47.78.20	Sowgatlyklaryň, senetçilik käriniň önümleriniň we dini düşünjelere degişli zatlary bölek söwdasy
			47.78.30	Ýyladyş ulgamynyň pejiniň ýangyjynyň, balonly gazyň, kömüriň, agaç ýangyçlarynyň bölek söwdasy
			47.78.40	Poçta berçeleriniň, şaýlyk pullarynyň, surata düşürýän enjamlarynyň we optiki enjamlarynyň bölek söwdasy.
			47.78.50	Beýleki toparlara goşulmadyk azyk däl önümleriň bölek söwdasy
		47.79	47.79.00	Öň ulanylan harytlaryň dükanlarda bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *bukinistik kitaplaryň, öň ulanylan harytlaryň, antikwariatlaryň bölek söwdasy; auksion geçirýän söwda öýüniň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *öň ulanylan awtoulaglaryň bölek söwdasy (45.1 seret); dükanlardan daşda (47.82, 47.89 seret), şeýle hem geçirilýän auksionlarda ulanylan harytlaryň bölek söwdasy (47.91, 47.99 seret), lombardlaryň işi (64.92 seret)*
			47.79.10	Antikwariat önümleriň bölek söwdasy
			47.79.11	Gymmat bahaly metallardan we gymmat bahaly daşlardan ýasalan antikwar gymmatlyklaryň bölek söwdasy
			47.79.12	Beýleki antikwariat önümleriň bölek söwdasy
			47.79.20	Bukinistik kitaplaryň (el kitaplaryň) bölek söwdasy
			47.79.21	Beýleki el önümleriň bölek söwdasy
			47.79.22	Bölek söwda bilen meşgullanyan auksion geçirýän söwda öýüniň işi

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
	47.8			Dükanlardan daşdaky söwda ***Bu topar öz içine alýar:*** *bazarlarda täze ýa-da öň ulanylan harytlaryň bölek söwdasy; palatkalarda köplenç, ykjam, göçme söwdalar*
		47.81	47.81.00	Palatkalarda we bazarlarda azyk önümleriniň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *alan ýerinde iýmek üçin azyk önümleriniň (iýmiti aýlap satmak) söwdasy (56.10 seret)*
		47.82	47.82.00	Palatkalarda, bazarlarda egin-eşikleri, aýakgaplary, dokma önümleriniň bölek söwdasy
		47.89	47.89.00	Palatkalarda, bazarlarda beýleki harytlaryň bölek söwdasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *palatkalarda, bazarlarda halylaryň, kitaplaryň, oýunlaryň, oýnawaçlaryň, durmuşda ulanylýan elektrik enjamlarynyň, saz we wideo ýazgylaryň bölek söwdasy*
	47.9			Palatkalardan, bazarlardan, dükanlardan daşda bolek söwda
		47.91	47.91.00	Belli bir aralykdaky (poçta üsti bilen we Internet arkaly) bölek söwda ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *buýurmalar esasynda poçta üsti bilen ýa-da Internet arkaly amala aşyrylýan harytlaryň islendik görnüşiniň bölek söwdasy; alyjynyň mahabat boýunça katalogdan saýlan, saýtdaky nusga esasynda saýlan, telefon üsti bilen buýuran ýa-da reklamanyň başga görnüşinden saýlan harydy poçta üsti bilen iberilýär* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *poçta üsti bilen ýa-da Internet arkaly islendik görnüşli harydy bölek satmak; gönüden-göni teleýaýlymyň kömegi bilen radio we telefon arkaly bölek söwda; Internet arkaly geçirilen auksionda harytlaryň bölek söwdasy* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *awtoulaglaryň, motosiklleriň we olara degişli şaýlaryň Internet arkaly bölek söwdasy (45.1, 45.3, 45.4 seret)*
		47.99	47.99.00	Palatkalardan, bazarlardan, dükanlardan daşdaky beýleki bölek söwda ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *beýleki toparlara goşulmadyk usullar arkaly dürli görnüşli harytlaryň bölek söwdasy: aýlap söwda etmek, öýe eltmek şerti bilen söwda, awtomat-laşdyrylan söwda nokady arkaly söwda, ýangyçlaryň (kerosin, odun we ş.m.) göni söwdasy, jaýy alyja gowşurmak; dükan we Internet bilen bilen baglanyşyksyz harytlary auksionlarda satmak, ynanylan söwda agentleriniň üsti bilen harytlary satmak we ş.m.* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *ýangyn enjamlarynyň, gurallarynyň we inwentarlarynyň, ýangyn söndürijileriň özbaşdak we köpçülikleýin gorag serişdeleriniň, ýangyn söndüriji ulgamlar (ulgamlaryň bölekleri) üçin enjamlaryň we abzallaryň, ýangyn we gorag-ýangyn habar beriji ulgamy üçin abzallaryň we enjamlaryň (ulgamlaryň*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				bölekleri), ýangyn howpsuzlygynyň awtomatlaşdyrylan we habar beriş ulgamlary (ulgamlaryň bölekleri) üçin enjamlaryň, abzallaryň we programma serişdeleriniň, ot söndürijileriň we ot söndüriji düzümleriniň, otdan goraýjy serişdeleriniň, ýangyna garşy diwarlaryndaky boşluklary doldurmak üçin elementleriň bölek söwdasy
			47.99.90	Palatkalardan, bazarlardan, dükanlardan daşdaky beýleki bölek söwda
				ULAG IŞLERI WE ÝÜKLERI SAKLAMAK
H (seksiýa): 49-53				***Bu seksiýa öz içine alýar:*** *ýolagçylaryň ýa-da ýüküň, demir ýoluň, turba geçirijiniň, awtoulagyň, suwuň ýa-da howanyň düzülen tertibe tabyn bolýan ýa-da tabyn bolmaýan ulaglarynyň işi. Terminallaryň işi, duralga ýerleri, transportly ýükleri işlemek we saklamak ýaly kömekçi işler. Poçta we hat gatnadyş işi; ulag enjamlaryny sürüjili ýa-da operatorly kärendesine bermek.*
				Bu seksiýa öz içine almaýar: *düýpli abatlamak işi ýa-da ulag serişdeleriniň enjamlaryny çalyşmak, awtomobilden başga (33.1 seret); şosse ýollaryny, demir ýollary, port desgalaryny, aerodromlary gurmak, tehniki taýdan hyzmat etmek we abatlamak işi (42 bölüme seret); awtoulaglary abatlamak işi we tehniki taýdan hyzmat etmek (45.20 seret); operatorsyz ýa-da sürüjisiz transport serişdelerini kärendesine bermek (71.1; 72.2 seret).*
49				**Ýerüsti we turba geçiriji ulag işleri**
				Bu bölüm öz içine alýar: *ýolagçylary we ýükleri, şosse ýollary we demir ýollar boýunça, şeýle hem ýükleri turba geçirijiler boýunça daşamak.*
	49.1			Ýolagçylar demir ýol transport işleri
		49.10	49.10.00	Ýolagçylar demir ýol transport işleri
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *aralyk çägine, klasyna seretmezden demir ýol boýunça şäherara, ýerli we halkara gatnawlarynda ýolagçylary gatnatmak; demir ýoluň ýolagçylara edýän hyzmatynyň aýrylmaz bölegi bolup durýan bolsa, ýatylýan wagonlary we wagon restorany hem ulanylmalydyr*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *demir ýol ulagynyň şäher boýunça we şäher töweregindäki ýolagçylary gatnatmak işi (49.31 seret); demir ýol menziliniň işi (52.21 seret); demir ýol infrastrukturasyny ulanmak, şol sanda ugur görkezijini öwürmek işi (52.21 seret); ýatylýan wagonlary we wagon restoranlary ulanmak, eger olar özbaşdak birlik bolup durýan bolsa (55.90, 56.10 seret)*
	49.2			Ýük daşaýan demir ýol ulagynyň işleri
		49.20	49.20.00	Ýük daşaýan demir ýol ulagynyň işleri
				Bu kiçi kläs öz içine alýar: *demir ýoluň üsti bilen şäherara, ýerli we halkara gatnawlarynda ýükleri daşamak*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *howply ýükleri daşamak*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				(49.20.10 seret); ýükleri ammarlarda (skladlarda) saklamak işi (52.10 seret); demir ýol infrastrukturasyny, şol sanda ugur görkezijileri öwürmek işi (52.21 seret) ýükleri taýýarlamak (52.24 seret)
			49.20.10	Howply maddalary saklaýan önümleri demir ýol ulagy bilen daşamakda senagat howpsuzlygy boýunça işler («TDS-19433 laýyklykda «Howply ýükler. Toparlara bölmek we belliklemek», «Demir ýollary boýunça howply ýükleri daşamagyň düzgünleri» we «Demir ýollary boýunça howply ýükler daşalanda howpsuzlyk düzgünleri we heläkçilik hadysalaryny ýok etmegiň tertibi»
			49.20.90	Ýük daşaýan demir ýol ulagynyň beýleki işleri
	49.3			Beýleki ýerüsti transportlaryň işi ***Bu topar öz içine alýar:*** *demir ýol ulagyndan başga, ýerüsti ulaglarynyň işi (49.2 seret). Emma demir ýol ulagynyň işi şäher we şäher töweregindäki ulag ulgamyna degişli bolansoň, ol bu topara goşulýar*
		49.31	49.31.00	Şäher we şäher töwereginde ýolagçy gatnadýan ýerüsti ulaglaryň işi ***Bu klas öz içine alýar:*** *duralgalarda ýolagçylary mündürip-düşürmek düzgünini sanawda görkezijişine görä berk saklap, bellenen ugur boýunça şäheriň içinde we şäher töwereginde ýolagçy gatnadýan ulaglaryň işi, yolagçy gatnatmak işi: awtobuslar, tramwaýlar, trolleýbuslar, ýerasty we ýerüsti metrolar we demir ýol boýunça amala aşyrylyp bilner* ***Bu klas şeýle-de öz içine alýar:*** *awtobus-ekspresler: aeroport-şäher, demir ýol menzili-şäher ugurlary boýunça ýolagçy gatnatmagy amala aşyrýar, funikulýorlar, asma-howa ýollary arkaly ýolagçy gatnatmak işi hem şäher we şäher töwereginde ýolagçy gatnatmagyň bir bölegidir.* ***Bu klas öz içine almaýar:*** *demir ýol boýunça şäherara we halkara ýolagçylary gatnatmak (49.10 seret)*
			49.31.10	Şäheriň çäginde ýerine ýetirilýän ugur boýunça ýolagçy gatnadýan ýerüsti ulaglaryň işi
			49.31.20	Şäherýaka ugurlar boýunça ýolagçy gatnadýan ýerüsti ulaglaryň işi
			49.31.90	Rejä laýyklykda ulaglaryň beýleki görnüşleri boýunça ýolagçylary gatnatmak işi
		49.32	49.32.00	Taksileriň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *şahsy maşynlary sürüjisi bilen kärendesine bermek*
			49.32.10	Ýolagçy gatnatmak boýunça taksileriň işi
			49.32.90	Beýleki toparlara goşulmadyk başga ulaglarda ýolagçylary gatnatmak boýunça taksileriň işleri
		49.33	49.33.00	Ýolagçylary ýeňil awtoulaglarda gatnatmak işi
		49.39	49.39.00	Başga toparlara goşulmadyk beýleki ýolagçy gatnadýan ýerüsti ulaglaryň işi

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *beýleki ýolagçy awtoulag ulaglaryň işi: uzak aralyklara wagtly-wagtynda gatnaýan awtobuslar, çarter gatnawlary, ekskursiýa we ş.m. hyzmatlar; konweýerleri, asma-howa ýollarynyň işi we ş.m., şäher içi we şäherara gatnaýan ulaglaryna degişli bolmadyk* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *mekdep awtobuslarynyň we işçileri gatndaýan awtobuslaryň işi; ulag serişdeleri bilen janly ýolagçylary (adamlary we haýwanlary) gatnadýan tirkegler* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *tiz kömek maşynynyň gatnawy (86.90 seret)*
			49.39.10	Şäherara ugurlar boýunça ýolagçy gatnadýan beýleki ýerüsti ulaglaryň işi
			49.39.20	Halkara ugurlar boýunça ýolagçy gatnadýan beýleki ýerüsti ulaglaryň işi
			49.39.30	Awtobuslarda ýolagçylary rejä garaşsyz gatnatmak işi ***Bu klas öz içine alýar****: ýolagçylary awtobuslarda rejä garaşsyz şäheriçi, şäherýaka, şäherara we halkara gatnatmalary*
	49.4			Ýük awtoulag ulaglarynyň işi we göçmek üçin transport hyzmatlary
		49.41	49.41.00	Ýük awtoulag serişdeleriniň işi ***Bu klas öz içine alýar****: ýük awtoulag ulagynyň işi: agaç materiallaryny, haýwanlary, refrižeratorlary, agyr agramly ýükleri daşamak; gaplanylmadyk (üýşüp ýatan ýa-da suwuk görnüşli) ýükleri daşamak, awtosisternalaryň işini hasaba alyp (meselem, fermalardan süýt daşamak), ýygnalmadyk we ýok edilmedik görnüşindäki galyndalary daşamak* ***Bu klas şeýle-de öz içine alýar:*** *ýük maşynlaryny sürüjisi bilen kärendesine bermek: ulag serişdeleri bilen janly ýükli tirkegleri daşamak* ***Bu klas öz içine almaýar:*** *agaç önümlerini daşamak (02.40 seret); ýük daşaýan ulaglar arkaly suw paýlamak (36.00 seret); galyndylary daşamak, eger işiň bu görnüşi galyndylary täzeden işlemek bilen üznüksiz baglanyşykly bolsa (38.11; 38.12 seret); howply ýükleri daşamak (49.43 seret); ýükleri ulagda işlemek boýunça terminallaryň işleri (52.21 seret); ýükleri daşalýan wagty gaplamak (52.29 seret); poçta we hat gatnadyş işleri (53.10; 53.20 seret)*
		49.42	49.42.00	Göçmek boýunça ulag hyzmaty ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *göçmekde halka we guramalara ulag serişdeleri hyzmatyny guramak işi*
		49.43	49.43.00	Düzüminde howply maddalary we partlama-ýangyn howply önümleri saklaýan önümleri awtomobil ulagy bilen daşamakda senagat howpsuzlygy boýunça işler (TDS-19433 laýyklykda «Howply ýükler. Toparlara bölmek we belliklemek», we «Awtomobil ulagy bilen howply ýükleri daşamagyň tertibi»)

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
	49.5			Turba geçiriji ulaglarynyň işi
		49.50	49.50.00	Turba geçiriji ulagynyň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *turba geçirijiler arkaly gazy, suwuklyklary, suspenziýalary we beýleki materiallary daşamak; nasos stansiýalaryň işleri* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *bugy, suwy, tebigy ýa-da generator gazlary paýlamak (35.22, 35.30, 36.00 seret);ýük awtomobil ulaglary arkaly suwuklyklary daşamak (49.41 seret)*
		49.51	49.51.00	Turbageçirjiler boýunça gazy, suwuklyklary, suwuk garyndylary we beýleki materiallary geçirmekde senagat howpsuzlygy boýunça işler: turbageçirjiler boýunça partlama-ýangyn howply önümleri geçirmek işi, içerki gerekli möçberi muňa girmeýär
50				**Suw ulaglarynyň işleri** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *bellenen tertibe boýun egýän ýa-da boýun egmeýän ýolagçy we ýük gatnadýan suw ulag serişdeleri. Bu bölüme tirkegleri ýa-da tirkeg itijileri, syýahat edilýän, gezelenç edilýän gämileri, suw taksilerini we ş.m. ulanmak hem girýär. Eger ulag serişdesiniň deňze ýa-da derýa degişlidigini kesgitlemek kyn bolsa, onda gäminiň görnüşi kesgitleýji ähmiýete eýedir. Deňiz ulagynyň işi 50.1 we 50.2 toparlara goşulandyr, beýleki gämiler 50.3 we 50.4 toparlardadyr.* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *korabllaryň, gämileriň bortunda ýerleşen restoranlaryň, barlaryň işi, eger olar özbaşdak birlikler bolup durýan bolsalar (56.10, 56.30 seret).*
	50.1			Deňiz ýolagçy ulagynyň işi ***Bu topar öz içine alýar:*** *açyk deňizde we kenarýaka suwlarynda ýolagçy gatnatmak, şeýle hem uly köllerde, haçan-da deňiz gämileri bu işi amala aşyranda ýolagçylar gatnadylýar*
		50.10	50.10.00	Deňiz ýolagçy ulagynyň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *bellenen tertibe boýun egýän ýa-da boýun egmeýän suw ýoly bilen ýolagçy gatnadýan ulag serişdeleri (ekskursiýa alyp gidýän, gezelenç edilýän, syýahatçylyk üçin gämiler, paromlar we ş.m.); gämileri ekipažy bilen kärendesine bermek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gämileriň bortunda ýerleşýän restoranlaryň, barlaryň edýän hyzmaty, eger olar özbaşdak birlik bolup durýan bolsalar (56.10, 56.30 seret); beýleki ekipažsyz gämileri kärendisine bermek (77.21 seret); "Ýüzýän kazinonyň" işi (92.00 seret)*
	50.2			Deňiz ýük ulagynyň işi ***Bu topar öz içine alýar:*** *kenaryň uzaboýuna we açyk deňizde ýüzmäge niýetlenen gämilerde ýük daşamak. Şeýle*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				hem bu topara içki suwlarda (uly köllerde), deňizde ýüzmäge niýetlenen gämiler bilen ýük daşamak girýär
		50.20	50.20.00	Deňiz ýük ulagynyň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** bellenen tertibe boýun egýän ýa-da egmeýän, gämiler arkaly suw ýoly bilen ýük daşamak; buksirleri ýa-da baržany itiji-buksirleri, burawlaýjy gurluşly ýüzýän paltformalary we ş.m.; ýük gämilerini ekipažlary bilen kärendesine bermek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** ýükleri ammarlarda saklamak işi (52.10 seret); ýükleri ulagda işlemek, ýükleri saklamak, port operasiýalary we beýleki kömekçi işler (gämini dokda goýmak, losman gämisini geçirmek; gämidäki ýükleri lihter arkaly ýüklemek we düşürmek (52.22, 52.24 seret); gämini ekipažsyz kärendesine bermek (77.34 seret); howply ýükleri daşamak (50.20.10 seret)*
			50.20.10	Howply maddalary we partlama-ýangyn howply önümleri-howply ýükleri saklaýan önümleri deňiz ýük ulaglary bilen daşamakda senagat howpsuzlygy boýunça işler («TDS-19433 laýyklykda «Howply ýükler. Toparlara bölmek we belliklemek» we «Howply ýükleri deňiz boýunça daşamagyň düzgünleri»)
			50.20.90	Deňiz ýük ulaglarynyň beýleki işleri
	50.3			Derýa ýolagçy ulagynyň işi ***Bu topar öz içine alýar:** derýa gamileri tarapyndan içki suwlarda ýolagçy daşamagy amala aşyrmak*
		50.30	50.30.00	Derýa ýolagçy ulagynyň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** derýalarda, kanallarda, köllerde we beýleki içki suw ýollarynda, şeýle hem gawan çäklerinde, portlarda ýolagçy daşamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** gämileri ekipažsyz kärendesine bermek (77.34 seret)*
	50.4			Derýa ýük ulagynyň işi ***Bu topar öz içine alýar:** içki suwlarda derýa gämilerde ýük daşamak*
		50.40	50.40.00	Derýa ýük ulagynyň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** derýalarda, kanallarda, köllerde we beýleki içki suwlarda, şeýle hem gawan çäklerinde, portlarda ýük daşamak; gämileri ekipažy bilen kärendesine bermek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** howply ýükleri daşamak (50.40.10 seret); gämileri ekipažsyz kärendesine bermek (77.34 seret); ýükleri ugratmaga taýýarlamak (52.24 seret)*
			50.40.10	Howply maddalary we partlama-ýangyn howply önümleri – howply ýükleri saklaýan önümleri derýa ýük ulagy bilen daşamakda senagat howpsuzlygy boýunça işler (TDS-19433 laýyklykda «Howply ýükler. Toparlara bölmek we belliklemek»)
			50.40.90	Derýa ýük ulaglarynyň beýleki işleri

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
51				**Howa ulaglarynyň işleri** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *howa boýunça ýa-da älem giňişliginde ýolagçylary we ýükleri daşamak* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *oba hojalyk ekinlerine uçar bilen derman pürkmek (01.61 seret); uçýan apparatlary we olaryň herekete getirijilerini düýpli abatlamak işi (33.16 seret); aeroportuň işi (52.23 seret); howa mahabat (73.11 seret); aerosurata düşürmek (74.20 seret)*
	51.1			Howa ýolagçy ulaglarynyň işi
		51.10	51.10.00	Howa ýolagçy ulaglarynyň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gatnawlaryň sazlaşykly tertibine boýun egýän, bellenen ugur boýunça, howa arkaly ýolagçylary daşamagy amala aşyrmak; çarter gatnawlary boýunça ýolagçylary daşamak* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *howa ulagyny uçarmany bilen kärendesine bermek; aeroklublaryň işi.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *howa trasportuny uçarmansyz kärendesine bermek (77.35 seret)*
	51.2			Howa ýük ulaglarynyň işi
		51.21	51.21.00	Howa ýük ulaglarynyň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gatnawlaryň sazlaşykly tertibine boýun egýän, bellenen ugur boýunça howa arkaly ýük daşamagy amala aşyrmak; bellenen ugura, bellenen sazlaşykly tertibe boýun egmeýän howa arkaly ýük daşamak.* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *howa ýük ulagyny uçarmany bilen kärendesine bermek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *howply ýükleri daşamak (51.21.10 seret)*
			51.21.10	Howply maddalary özünde saklaýan we partlama-ýangyn howply önümleri – howply ýükleri tertibe tabyn we tertibe tabyn däl howa ýük ulagy bilen daşamakda senagat howpsuzlygy boýunça işler («TDS 19433-laýyklykda «Howply ýükler. Toparlara bölmek we belliklemek» we «Howply ýükleri howa ulaglary bilen daşamagyň düzgünleri»)
			51.21.90	Howa ýük ulaglarynyň beýleki işleri
		51.22	51.22.00	Älem ulaglarynyň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *älem korablyny we hemrany uçurmak; älem arkaly ýolagçy we ýük daşamak.*
52				**Ýükleri ammarlamak we kömekçi ulaglaryň işleri** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *ýükleri ammarlarda ýerleşdirmek we ugratmak üçin işlemekde kömekçi hyzmatlary etmek, şol sanda, ulag infrastrukturasyny ulanmak (aeroportlary, portlary, tunelleri,köprüleri we ş.m.),fraht hyzmatyny üpjün edýän ulag agentliginiň işi*
	52.1			Ammarlarda ýükleri saklamak
		52.10	52.10.00	Ammarlarda ýükleri saklamak

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** ýükleriň ähli görnüşlerini ammarlarda ýerleşdirmek we saklamak işi: däne saklanýan ammarlarda, haryt saklanýan ammarlarda, içi sowadyjyly ammarlarda, bunkerlerde we ş.m.; harytlary gümrük haksyz zonalardaky ammarlarda saklamak; ýükleri doňduryp saklamak; portlarda we port nokatlarynda ýükleri saklamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** awtoulag duralgalaryny ulanmak (52.21 seret); hususy ammarlary hakyna bermek (68.20 seret); boş ýerleri kärendesine bermek (68.20 seret)*
			52.10.10	Gümrük ammarynyň işi ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** howply ýükleri saklamagy*
			52.10.20	Wagtlaýyn saklanylýan ammaryň işi ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** howply ýükleri saklamagy*
			52.10.90	Ammarlarda ýükleri saklamak boýunça beýleki işler
			52.10.91	Neşe, psihotrop serişdeleri we prekursorlary düzüminde saklaýan derman serişdelerini ammarlara ýerleşdirmek we saklamak
		52.11	52.11.00	Düzüminde partlama-ýangyn howply we radioaktiw maddalary saklaýan önümleri saklamakda senagat howpsuzlygy boýunça işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** partlaýjy maddalary saklamak; basyş bilen gysylan, suwuklandyrylan we eredilen gazlary saklamak; ýeňil ot alýan suwuklyklary saklamak; ýeňil ot alýan gaty maddalary, öz-özünden otlanýan maddalary, suw bilen birleşende ot alýan gazlary bölüp çykarýan maddalary saklamak; okislenýän maddalary we organiki peroksidleri saklamak; awuly maddalary we ýokanç kesel döredýän maddalary saklamak; radioaktiw maddalary saklamak; iýiji maddalary we (ýa-da) korroziýa maddalaryny saklamak; beýleki howply maddalary saklamak; Rentgen we ionizirleýji şöhleleri ýaýradýan çeşmeleri bar bolan enjamlary, gurallary we önümleri peýdalanmak bilen bagly işler*
	52.2			Beýleki kömekçi ulaglaryň işi ***Bu topar öz içine alýar:** kömekçi ulaglaryň işi, şol sanda infrastruktura ulaglaryny ulanmak boýunça we ýükleri ugratmazdan öň ýa-da soňra, ýa-da her gezekki ugradylmazynyň arasynda täzeden işlemek; ulaglar üçin duralgalary we garažlary ulanmak boýunça we tehniki hyzmat ediş boýunça dürli desgalary we ulaglar üçin uýgunlaşdyrylan ýerleriň hyzmatyny guramak işi*
		52.21	52.21.00	Ýerüsti ulaglaryň beýleki kömekçi isleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** ýolagçylary, haýwanlary we ýükleri ýerüsti kömekçi ulaglar arkaly daşamak; demir ýol duralgalary, awtobus duralgalary, haryt düşürilýän duralgalar ýaly terminallaryň işi; demir ýol infrastrukturasyny ulanmak; hereket edýän düzüme tehniki taýdan hyzmat etmek we ownuk abatlaýyş işleri; awtoulag ýollaryny, köprüleri, tunelleri, duralgalary ýa-da*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				awtoulaglar üçin garažlary, tigirler uçin duralgalary ulanmak; gatnaw (manýowr) işleri we dispeçerleriň işi; ýaşalýan furgonlary we tirkegleri gyş paslynda saklamak ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *gazy ugratmak uçin suwuklandyrmak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýükleri ugratmaga taýýarlamak (52.24 seret)*
		52.22	52.22.00	Suw ulaglarynyň beýleki kömekçi işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *suw ulaglarynda ýolagçylary, haýwanlary we ýükleri daşamakda kömekçi aragatnaşyklaryň işi; portlar, gämi duralgalary ýaly terminallaryň işi; şlýuzlary we ş.m. ulanmak; nawigasiýa boýunça iş, losman gämilerini geçirmek we priçaldaky urganlaryň işi; gämidäki ýükleri lihter bilen ýüklemek we düşürmek işi; gämileri halas etmek boýunça iş; maýaklaryň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar****: ýükleri ugratmaga taýýarlamak (52.24 seret); ýelkenli sport (93 bölüme seret)*
			52.22.10	Deňiz ulaglary bilen bagly kömekçi işler
			52.22.11	Ýolagçylary, haýwanlary we ýükleri suw bilen daşamakda kömekçi işler: portlar we gämi duralgalary ýaly terminallaryň işi; şlýuzlaryň eksplutasiýasy we ş.m.
			52.22.12	Deňiz agentirleme boyunça işi
			52.22.90	Beýleki toparlara degişli bolmadyk, suw ulagy bilen baglanyşykly beýleki kömekçi işler
		52.23	52.23.00	Howa ulagynyň beýleki kömekçi işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *howa transporty bilen ýolagçylary, haýwanlary, we ýükleri daşamakda kömekçi gatnaşyklaryň işi; aeroport terminalynyň işi; aeroporty we howa hereketini (dispetçeriň işi) dolandyrmak işi; aerodromlarda we ş.m. ýerüsti hyzmat ediş bilen baglanyşykly iş* ***Bu kiçi klas öz içine almayar:*** *ýükleri işlemek (52.24 seret); tomusky mekdepleriň işi (85.32; 85.53 seret)*
		52.24	52.24.00	Ulaglarda ugratmak üçin ýükleri işläp taýýarlamak işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar****: ýük getirmek üçin ulagyň haýsy görnüşiniň ulanylandygyna garamazdan, ýolagçy goşlaryny ýüklemek we düşürmek işi; stiwidor işleri (portlarda ýükleri düşürmek we ýüklemek), demir ýol wagonlaryna ýük ýüklemek, ýükleri berkitmegi we düşürmegi hasaba* alyp ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *terminallaryň işi (52.21; 52.22; 52.23 seret)*
		52.25	52.25.00	Howpsuzlyk düzgünlerine laýyklykda howply we zyýanly maddalary saklaýan ýükleri daşaýan ulag serişdelerini taýýarlamakda senagat howpsuzlygy boýunça işler
		52.29	52.29.00	Beýleki kömekçi ulaglaryň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar****: ýükleri ibermegi; demir ýol,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				awtomobil, suw ýa-da howa ulaglary arkaly ýükleri daşamagy, esasy we beýleki turbageçiriji boýunça önüm ibermegi guramagy; ýükleriñ toplanan we aýratyn tapgyrlaryny ibermegi guramagy (ýüki alyp gitmegi we getirmegi ýükleriñ toplanýan tapgyrlaryny taýýarlamagy goşmak bilen); daşamak üçin resminamalary we ýol hatlaryny taýýarlamagy; gümrük agentleriniñ (wekilleriniñ) işini; esasy we beýleki turbageçiriji boýunça önüm ibermek (ýükleri ulagyñ bir görnüşinden beýleki görnüşine geçirip ýüklemegi goşmak bilen), deñiz ulaglary arkaly ýük daşamak boýunça ekspeditorlaryñ we howa ulaglary arkaly ýük daşamak boýunça agentleriñ işini; gämide ýa-da uçarda ýük daşalýan ýerini kireýine almak (fraht) boýunça amallary, ýükleri daşalýan wagtynda işlemek boýunça amallary, mysal üçin, ýüküñ daşalýan wagtynda ony goramagy üpjün etmek maksady bilen gapyrjaklara gaplamak, gabyndan çykarmak, barlag üçin almak we ýüküñ agramyny çekmek ***Bu klas öz içine almaýar***: *hat gatnadyş işleri (53.20 seret); ýükleri ätiýaçlandyryjy gurallar bilen baglanyşykly iş (65.12 seret); syýahatçylygy guraýan agentlikleriñ işi (79.11; 79.12 seret); syýahatçylara kömek bermek (79.90 seret*)
			52.29.10	Gümrük dellalynyň işi
			52.29.20	Ulag-ekspedisiýa hyzmatlar
			52.29.21	Demir ýol ulaglarynda ýük daşamagy guramak işi
			52.29.22	Awtomobil ulaglary arkaly ýük daşamagy guramak, ýükleri ekspedisiýa etmek (ýany bilen gitmek) boýunça iş
			52.29.23	Howa ulaglary arkaly ýük daşamagy guramak boýunça iş
			52.29.24	Esasy we beýleki turbageçirijiler boýunça önüm ibermegi guramak boýunça iş
			52.29.25	Deñiz ulaglarynda ýükleri ekspedirlemek boýunça iş
			52.29.30	Ulagda tehniki gözegçilik
			52.29.40	Gaýry ulag-ekspedisiýa işi
			52.29.90	Beýleki kömekçi ulaglaryň işleri
53				**Poçta we hat gatnadyş işleri** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *poçta we hat gatnadyş işleri, şol sanda hatlary we posylkalary, poçtalary paýlamak, eýelerine eltip gowşurmak işi; milli poçtalaryň işi we beýleki hat gatnadyş guramalaryň işi hem bu bölüme goşulandyr*
	53.1			Milli operatorlaryň ýolbaşçylygy astynda poçta işlerini amala aşyrmak
		53.10	53.10.00	Milli operatorlaryň ýolbaşçylygy astynda poçta işlerini amala aşyrmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *poçta aragatnaşygynda uniwersal hyzmat edýän bir ýa-da ondan köp milli operatorlaryň umumy ýolbaşçylygy astynda işleýän poçta gullugynyň işi. Bu iş- gulluk edýän infrastrukturany peýdalanmagy, şol sanda seljeriji, işläp taýýarlaýjy maşynlar bilen enjamlaşdyrylan, poçta kabul edýän,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				saýlaýan we eltip gowşurýan ulagly, ýaşaýan ýerindäki poçta bölümini öz içine alýar. Ugradylýan poçtasynyň düzümini: banderollar, hatlar, poçta ýaşşiklerindäki otkrytkalar, gündelik çap edilýän önümler, mahabat prospektleri, posylkalar, resminamalar we ş.m. tutýar. Mundan başga-da bu klas poçtanyň işlemegi üçin zerur bolan poçta hakyndaky milli kanuna laýyk gelýän, beýleki hyzmatlary üpjün etmegi öz içine alýar: (meselem, poçta önümleriniň: bukjalaryň, berçeleriň (markalaryň), otkrytkalaryň bölek söwdasyny amala aşyrmak mümkin; döwürleýin çap edilýän önümlerini ýazylmak arkaly ýaýratmak we ş.m.) ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *döwürleýin çap edilýän neşirleriň önümlerini ýaýratmak, çykarmak, işläp taýýarlamak, içki we halkara poçtalary daşamak we gowşurmak (poçta ibermelerini); jemgyýetçilik poçta ýaşşiklerinden we bölümlerinden banderollary hasaba alyp, poçtany ýygnamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *poçta işiniň nagt däl hasaplaşygy bilen baglanyşykly we poçta-amanat hasabyndaky süýşürintgileri, şeýle hem milli poçta gullugy tarapyndan amala aşyrylýan beýleki maliýe işleri (64.19 seret)*
			53.10.10	Uniwersal poçta hyzmatyny üpjün etmek
			53.10.20	Beýleki poçta hyzmatlaryny üpjün etmek
	53.2			Beýleki poçta we hat gatnadyş işleri
		53.20	53.20.00	Beýleki poçta we hat gatnadyş işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *banderollary, posylkalary, döwürleýin neşirler çap edilýän önümleri, hatlary gowşurmak, çykarmak we daşamak poçta aragatnaşygynyň milli operator işiniň aýratyn hukugynyň çäginden çykýan firmalar tarapyndan amala aşyrylýar. Poçtalary daşamak bir we birnäçe görnüşli ulaglar (hususy ýa-da jemgyýetçilik) arkaly amala aşyrylyp bilner* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *poçta ibermelerini öýe eltip bermek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýük daşamak ulagyň görnüşine baglylykda klasifisirlenýär - 49.20; 49.41; 50.20; 50.40; 51.21; we 51.22 seret*
I (seksiýa): 55-56				**MYHMANHANALARYŇ WE RESTORANLARYŇ IŞLERI** ***Bu seksiýa öz içine alýar:*** *gysga wagtlyk ýaşamaga ýer taýýarlap bermek we taýýar iýmýtleri, kokteýlleri, içgileri alan ýerinde sarp etmek şerti bilen satmak. Bu seksiýa gysga wagtlyk ýaşamak üçin ýer taýýarlamak we restoran hyzmatyny - işiň iki görnüşiniň hem şol birlikler tarapyndan ýerine ýetirilýändigine görä öz içine alýar.*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				***Bu seksiýa öz içine almaýar**: gozgalmaýan emläk bilen baglanyşykly (uzak wagtlyk ýaşamak üçin ýer taýýarlamak) (L seksiýa seret; ýerinde sarp etmek hökman bolmadyk azyk önümlerini we içgileri taýýarlamak (Ç seksiýa seret); lomaý we bölek satmaga niýetlenen azyk önümlerini we içgileri taýýarlamak (G seksiýa seret).*
55				**Myhmanhanalaryň işleri**
				***Bu bölüm öz içine alýar:** gysga wagtlaýyn ýaşamak üçin, şeýle hem talyplara, işçilere uzak wagtlyk ýaşamak üçin ýer bermek. Ol diňe ýaşamagy ýa-da goşmaça nähilidir hyzmatlary (meselem, nahar taýýarlap bermek, güýmemek) öz içine alyp biler.*
				***Bu bölüm öz içine almaýar:** gozgalmaýan emläkler bilen işlemek (uzak wagtlyk ýaşamak üçin ýer bermek) (L seksiýa seret).*
	55.1			Myhmanhana hyzmaty
		55.10	55.10.00	Myhmanhana hyzmaty
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** gysga wagtlyk ýasamak üçin ýer taýýarlamak (düzgüne görä, bir ýa-da birnäçe günlük, bir ýa-da birnäçe hepdelik), şol sanda mebelleşdirilen ýa-da bölek otag taýýarlamak. Krowaty we otagy tertibe salmagy öz içine alýar. Şeýle-de dürli görnüşli iýmit we içgiler taýýarlamak, kir ýuwmak, basseýn hyzmaty, sport zaly, konferensiýa, seminar geçirmek üçin enjamlaşdyrylan zal we ş.m. hyzmatlary hödürläp biler*
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** otellerden, motellerden we şäher eteginde ýerleşen myhmanhanalardan gysga wagtlyk ýaşamaga ýer taýýarlamak; otellerde konferensiýa geçirmek şerti bilen ýerleşmek*
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** gozgalmaýan emläkleri kireýine bermek (68 seret)*
	55.2			Myhmanhanalarda ýaşaýan syýahatçylara edilýän hyzmat
		55.20	55.20.00	Myhmanhanalarda ýaşaýan syýahatçylara edilýän hyzmat
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** gysga wagtlyk ýaşamak üçin ýer taýýarlamak hyzmaty; dynç almaga ýeri bilen doly mebelleşdirilen aýratyn ýatyş otagy, nahar iýilýän otagy, aşhanasy ýa-da aşhana burçy bolan otaglar ýa-da bölek bir ýa-da birnäçe gatly jaýlar, çatmalar we ş.m. hödürlemek. Goşmaça hyzmatlary hem minimal mukdarda hödürlemek*
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** gysga wagtlyk ýaşamak üçin başga ýerden gelenler üçin taýýarlanan öýlerden, dynç alyş döwründe çagalar dynç alyş ýerlerinden (lagerler), fermalardaky ýaşaýyş jaýlardan, ýaşlar syýahatçylyk lagerlerden, dag syýahatçylyk bazalaryndan we ş.m. ýer hödürlemek*
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** gysga wagtlyk ýaşalýan döwürde otaglary arassalamak (55.10 seret); gozgalmaýan emlägi kireýine bermek (68 bölüme seret)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
	55.3			Kempingler, şol sanda awtofurgonlar we awtotirkegler üçin duralgalar hyzmaty
		55.30	55.30.00	Kempingler, şol sanda awtofurgonlar we awtotirkegler üçin duralgalar hyzmaty ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *wagtlaýyn ýaşaýjylara kemping meýdançasynda gurlan jaýlardan, kemping meýdançalarynda ýaşalýan awtofurgonlara we awtotirkeglere duralga, alpinistlere, balykçylara aw öýlerinden ýer, çatmalary (çadyrlary) dikmek üçin ýer hödürlemek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gysga wagtlyk ýaşaýjylara fermalardaky ýaşaýyş öýlerinden, ýaşlar syýahatçylyk lagerlerinden, dag syýahatçylyk bazalaryndan ýer hödürlemek (55.20 seret)*
	55.9			Beýleki ýaşamak üçin berilýän ýerlerdäki hyzmat
		55.90	55.90.00	Beýleki ýaşamak üçin berilýän ýerlerdäki hyzmat ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *mebelleşdirilen otaglardan gysga ýa-da uzagrak wagtlyk, wagtlaýyn ýaşamak üçin ýer hödürlemek; beýleki toparlara goşulmadyk ýerlerden ýaşamaga ýer hödürlemek; talyplar üçin umumyýaşaýyş jaýlaryndan, talyplar şäherjiginden, internatlardan, daşary ýurt işçileri üçin umumyýaşaýyş jaýlaryndan, ýatylýan demir ýol wagonlaryndan we beýleki ýatylýan ýeri bolan ulaglaryň başga görnüşlerinden ýer hödürlemek*
56				**Restoranlaryň işleri** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *jemgyýetçilik iýmiti guramalarynda, meselem, restoranlarda, «iýmiti çaltlaşdyrmak» guramalarynda bişirip, kiosklara çykaryp, satylýan ýerlerde gönüden-göni alan ýeriňde sarp edilýän taýýar: gowrulan balyk, gowrulan ýeralma we ş.m. iýmitleri satmak. Restoranlaryň we ş.m. guramalaryň esasy işi alyjylara taýýar iýmit hödürlemekden ybaratdyr* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *gönüden-göni sarp edilmeýän taýýar önümleri, iýmäge taýýar edilmedik iýmitleri öndürmek (10 we 11 seret); gönüden-göni iýmäge taýýar edilmedik azyk önümlerini satmak (G seksiýa - «Söwda»)*
	56.1			Restoranlaryň işi we taýýar iýmit bilen çalasyn, ykjam üpjün etmek hyzmaty
		56.10	56.10.00	Restoranlaryň işi we taýýar iýmit bilen çalasyn, ykjam üpjün etmek hyzmaty ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *müşderileri şol ýerde taýýarlanan taýýar iýmit we gap-gaç bilen, şeýle hem motorlaşdyrylan kiosklarda gönüden-göni sarp edilýän iýmit bilen üpjün etmek hyzmaty* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *esasan, ýerinde sarp etmek üçin taýýar iýmit we içgi önümleriniň söwdasyny käbir göwün açyjy programmalaryň ugurdaşlygy bilen: restoranlarda, öz-özüňe hyzmat edilýän kafeteriýelerde «iýmiti*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				çaltlandyrmak» guramalarda, şekernan we buterbrodlar satylýan ýerlerde guramak; taýýarlanan iýmiti kiosklara satmaga ugradýan restoranlaryň, buzgaýmaklar satylýan kafeleriň, wagon-restoranlaryň we ýolagçylara iýmit hyzmatyny edýän dürli görnüşli ulag serişdeleriniň işi **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *awtomatlaşdyrylan söwda (47.99 seret); kärhana hukukly enjamlaşdyrylan restoranlary ulanmak (56.29 seret)*
	56.2			Iýmit bilen üpjün etmek boýunça bir gezeklik we beýleki hyzmatlar
		56.21	56.21.00	Iýmit bilen üpjün etmek boýunça bir gezeklik we beýleki hyzmatlar **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *müşderileriň öňünden eden buýurmasy esasynda aýratyn şertlerde ýa-da aýratyn hadysalar bilen restoran hyzmatyny etmek* **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *satmak üçin azyk önümlerini taýýarlamak (10.89 seret); çalt zaýalanýan azyk önümlerini bölek satmak (47 seret)*
		56.29	56.29.00	Restoranlaryň beýleki hyzmatlary **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *restoranlaryň müşderi bilen öňünden şertleşilen wagta, şerte görä (sport çäreleri döwründe we ş.m. guraýan hyzmatynda iýmitler merkezi aşhanada taýýarlanylýar* **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *azyk önümleri bilen üpjün edýän guramalaryň işi (meselem, ulaglar guramalary üçin); baş ýörelge(konsepsiýa) şertlerinde işleýän restoranlaryň sport ýa-da şonuň ýaly guramalar bilen alyp barýan işi; zawodlar, ofisler, hassahanalar mekdepler üçin naharhana ýa-da kafeteriýe işi* **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *azyk önümlerini satmak üçin taýýarlamak (10.89 seret); çalt zaýalanýan azyk önümlerini bölek satmak (47 seret)*
	56.3			Barlaryň hyzmaty
		56.30	56.30.00	Barlaryň hyzmaty **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *içgi önümlerini ýerinde sarp etmek üçin, käwagt göwün açyjy çäreleriň käbirinde satmak.* **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *kafeleriň, barlaryň, gijeki klublaryň, traktirleriň, piwo satylýan barlaryň, kafe-şoplaryň, kokteýl barlaryň, miwe içgileriniň barlarynyň, barlaryň ýanyndaky diskotekalaryň (bar hyzmatynyň agdyklyk etmegi bilen); göçme barlaryň we ş.m. işi* **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *awtomatlaşdyrylan nokatlar arkaly satmak (47.99 seret); içgileri ýanyň bilen almak şerti bilen satmak (gaplanan, möhürlenen içgileri) (47 seret); barsyz diskotekalaryň işi (93.29 seret)*
J (seкsiýa): 58-63				**HABAR BERIŞ SERIŞDELERI (INFORMASIÝA) WE**

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				ARAGATNAŞYK ***Bu seksiýa öz içine alýar:*** *maglumatlary taýýarlamak we habar beriş serişdeleriniň ygtyýarly ýerlerinde ýerleşdirmek we ýaýratmak, şeýle hem hasaplaýyş serişdeleri bilen baglanyşykly maglumatlary taýýarlamak hyzmaty, aragatnaşyk hyzmaty, maglumatlary derňemek boýunça işler.* *Muňa çap etmek işi (58 bölüm), programmalary çap etmek; kinofilmleri, wideo we teleýaýlym programmalaryny, ses we saz ýazgylaryny geçirmek (59 bölüm); radio habar beriş we teleýaýlym (60 bölüm); aragatnaşyk (61 bölüm); habar beriş usuly bölüminde hyzmat (62 bölüm); beýleki habar beriş serişdelerine hyzmat etmek (63 bölüm) girýär.* *Çap etmek işi—maglumatlary saklamak we halka ýaýratmak üçin awtorlyk hukugyny almagy, şol wagtda hem maglumatlaryň nusgasyny dürli görnüşde almagy (çap edilen görnüşi, elektron, audio, wideo we Internet ulgamy arkaly,CD—ROM we ş.m.) we ýaýratmagy öz içine alýar.* *59; 60; 61 bölümler teleýaýlym programmalaryny taýýarlamak we dürli etaplarda ýaýratmak bilen baglanyşykly işi hem öz içine alýar; teleýaýlym programmalaryň bölek elementlerini; teleseriallar, filmler ýaly taýýarlamak işini 59 bölüm öz içine alýar: emma teleýaýlym hyzmatlary dolulygyna 60 bölüme girizilen. 60 bölüm şeýle-de taýýarlanan programmalary, taýýarlaýjynyň özüniň alyp barmagyny hem öz içine alýar.* *Esasy mazmunyna üýtgetme girizmezden üçünji tarapyň teleýaýlym programmasyny alyp barmagyny, ýaýratmagyny 61 bölüm öz içine alýar, şeýle hem bu bölüme programmalaryň radio habar beriş ulgamynyň üsti bilen kabelli, hemra aragatnaşygy arkaly ýaýratmagy hem girýär.*
JA (kiçi seksiýa): 58-60				**NEŞIRÝAT IŞI; WIDEO WE SES ÝAZGYLARYNYŇ IŞI; TELE WE RADIO HABAR BERIŞ ULGAMYNYŇ IŞI**
58				**Neşirýat işleri** ***Bu bölüm öz içine alýar***: *kitaplary, žurnallary, döwürleýin neşirleri, öý salgylary ýazylan kitaplary we beýlekileri neşir etmek, şol sanda suratlary, grawýuralary, kalendarlary, afişalary, sungat eserleriniň nusgalaryny we ş.m., şeýle hem programma üpjünçiligi (filmleri surata düşürmekden başga) işleri.* *Neşirýat işi—maglumatlaryň esasy mazmunly bölümine we ony saklamaga, halka ýaýratmaga awtorlyk hukugyny almagy, şol wagtda hem maglumatlaryň nusgasyny dürli görnüşde (çap edilen görnüşi, audio we wideo, Internet ulgamy arkaly CD—ROM we ş.m.) almagy we ýaýratmagy öz içine alýar.*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu bölüm öz içine almaýar: *çaphana işi (neşir) (18.11; 18.12 seret); ýazga geçirilen maglumatlaryň nusgasymy almak (18.20 seret); wideokassetalara kino düşürmek, DVD ýa-da şoňa meňzeş maglumat saklaýjylara ýazdyrmak (59 bölüme seret); matrisalary döretmek (59 bölüme seret).*
	58.1			Kitaplaryň neşiri, döwürleýin neşirler we beýleki neşirýat işi ***Bu topar öz içine alýar:*** *kitaplary, žurnallary, döwürleýin neşirler çap etmeleri, öý salgylary ýazylan kitaplary we beýleki neşirleri, şol sanda suratlary, grawýuralary, kalendarlary, afişalary, sungat eserleriniň nusgasyny we ş.m.-leryň neşiri. Düzgüne görä, bu önümleriň awtorlyk hukugy bardyr*
		58.11	58.11.00	Kitaby neşir etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *golýazmany redaktirlemek we asyl nusgasyny okap düzetmek, şeýle hem redaksion*-tehniki *taýdan we asyl nusgadaky makedi taýýarlamak*-tehniki *taýdan redaktirlemek, ýygmak, sahypalamak, korrekturany okamak, belgilemek we suratlary çeperçilik taýdan redaktirlemek, çap edilen görnüşinde, elektron görnüşde (diskde), audio ýa-da Internet ulgamynda kitaplary çap etmek* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kitaplary, broşýuralary, prospektleri we ş.m., şol sanda sözlükleri we ensiklopediýalary çap etmek, CD—ROM çap etmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *globuslary çykarmak (32.99 seret); mahabat materiallaryny çap etmek (58.19 seret); notalary we saz partituralaryny çap etmek (59.20 seret); erkin awtorlaryň işi (90.03 seret)*
		58.12	58.12.00	Maglumathanalar we öý salgylar düzümini çap etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *netijeli bölegi awtorlyk hukugy bilen goralmadyk maglumatlar (maglumatlar bazasyndan alnan) we faktlar bilen maglumathana materiallaryny neşir etmegi alýar. Olar çap edilen ýa-da elektron görnüşde bolýar* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *telefon maglumathanalaryny we öý salgylar düzümini çap etmek; beýleki maglumathanalary (hukuk, lukmançylyk we ş.m.) çap etmek*
		58.13	58.13.00	Gazetleri çap etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gazetleri we hepdede dört gezekden az çap edilmeýän mahabat gazetlerini, çap edilen ýa-da elektron görnüşde, Internet ulgamynda çap etmek.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *habar beriş agentliginiň işi (63.91 seret)*
		58.14	58.14.00	Žurnallary we döwürleýin neşirleri neşir etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *žurnallary we hepdede dört gezekden az çap edilmeýän mahabat gazetlerini çap edilen ýa-da elektron görnüşinde, Internet ulgamynda çap etmek; tele-radio programmalary çap etmek*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		58.19	58.19.00	Beýleki neşirýat işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kataloglary, suratlary, grawýuralary, poçta otkrytkalaryny, arzuwlar ýazylýan otkrytkalary, formulýarlary we afişalary, sungat eserleriniň nusgalaryny, mahabat materiallaryny, statistik materiallaryny çap etmek işi; ýangyn howpsuzlygy boýunça kadalaşdyryjy resminamalary neşir etmek (standartlary, kadalary we düzgünnamalary, edaralaýyn we pudaklaýyn gözükdirijileri)* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *mahabat materiallaryny çap etmek (58.13 koda seret); tejribe ähmiýetli programmalar bilen üpjün etmek we metbugatda ýerleşdirmek (63.11 seret)*
	58.2			Programma üpjünçiligini (soft) neşir etmek
		58.21	58.21.00	Kompýuter oýunlaryny çap etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *islendik platformalara laýyk kompýuter oýunlaryny çap etmek (operasion ulgamda)*
		58.29	58.29.00	Beýleki programma üpjünçiligini neşir etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *programma üpjünçiligini (indiwidual ulanyjylar üçin niýetlenmedik), şol sanda käbir bazarlaryň öz hasabyna geçirmek ýa-da uýgunlaşdyrmak üçin programma üpjünçiligini kommersiýa goşmaçalaryny, operasiýa ulgamlaryny çap etmek; ýangyn howpsuzlygynyň awtomatlaşdyrylan we habar beriş ulgamlary (ulgamlaryň bölekleri) üçin enjamlary, abzallary we programma serişdelerini öndürmek we kämilleşdirmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *programma üpjünçiliginiň nusgasyny almak (18.20 seret), kompýuterleri bölekleýin satmak (47.41 seret); programma üpjünçiligini (indiwidual ulanyjylar üçin niýetlenilmedik), şol sanda käbir bazarlaryň üçünji tarapyň hasabyna geçirmek ýa-da uýgunlaşdyrmak üçin programma üpjünçiligini çap etmek (62.01 s); tejribe ähmiýetli programma üpjünçiligini çap etmek (63.11 seret)*
59				**Kinofilmleri, wideo we teleýaýlym programmalaryny surata düşürip, taýýarlamak, ses ýazgylaryny we sazlaryň ýazgysyny çykarmak** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *täjirçilik zallarynda ýa-da teleýaýlymlarda görkezmäge niýetlenen filmleri plýonka, wideokasseta ýa-da diske surata düşürmek, ýazdyrmak. Bu bölüme kömekçi işler, şol sanda montaž, dublýaž we ş.m. filmleri ýaýratmak, görkezmek hem goşulan; kinofilmleri ýaýratmak, satmak, almak üçin awtorlyk hukugyny almak.* ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *ses ýazgylary ýa-da matrisalar, olary ýazdyrmak, mahabat etmek we ýaýratmak işi; studiýalarda ýa-da şoňa meňzeş infrastrukturalarda ses ýazgylaryny geçirmek.*
	59.1			Kinofilmleri, wideo we teleýaýlym programmalaryny öndürmek
		59.10	59.10.00	Kinofilmleri, wideo we teleýaýlym programmalaryny

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				öndürmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *täjirçilik zallarynda ýa-da teleýaýlymlarda görkezmäge niýetlenen filmleri plýonkalarda, wideokassetalarda ýa-da disklerde öndürmek. Şeýle hem kömekçi işleri, şol sanda: montaž, dublýaj we ş.m. öz içine alýar, şol sanda filmleri paýlamak hem görkezmek; kinofilmleri we meňzeş önümleri ýaýratmak üçin awtorlyk hukugyny satmak, satyn almak*
		59.11	59.11.00	Kinofilmleri düşürmek, wideolaryň, teleýaýlymlaryň programmalaryny taýýarlamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kinofilmleri düşürmek wideo we teleýaýlym programmalaryny (teleýaýlym seriallary, dokumental filmleri we ş.m.) ýa-da teleýaýlym mahabatlaryny taýýarlamak* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *öwrenijilere ýangyna garşy temalardan kino-, tele-, radio-, wideo filmleri işläp düzülmegi we göýberilmegi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *dublikatlary döretmek, audio we wideo lentalary asyl nusgasyndaky matrisalar bilen (master-kopiýa) (18.20 seret); ýazgyly CD, DVD wideo kassetalaryň lomaý söwdasy (46.43 seret); arassa CD, DVD wideo kassetalary lomaý söwdasy (46.52 seret); DVD-diskleriň we wideokassetalaryň bölek söwdasy (47.63 seret); wideo we teleýaýlym programmalara kinofilmleri düzmek, ýerleşdirmek (59.12 seret), ses ýazgylaryny geçirmek (59.20 seret); teleýaýlym işi (60.2 seret); teleýaýlym programmalaryny döretmek (60.2 seret); filmleri (teleýaýlyma niýetlenmedik) döretmek (74.20 seret); impresario we ş.m. agentleriň işi (79. 90 seret); halka DVD-diskleri we wideokassetalary kireýine bermek (77.22 seret); real wagta görä düzgün we dublýaž (82.99 seret); akterlaryň, multiplikatorlaryň, direktorlaryň, sahna goýujylaryň we beýleki tehniki işgärleriň işi (90.0 seret)*
		59.12	59.12.00	Wideolaryň we teleýaýlymlaryň, kinofilmleriň programmalaryny düzmek, ýerleşdirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *wideolaryň,teleýaýlymlaryň, kinofilmleriň programmalarynyň tamamlaýjy soňky işlerini gutarmak işi, şol sanda, montaž filmleri dilden-dile geçirmek, plýonka, dublýaž, subtitrlemek, grafika geçirmek; şekillendirme animasiýasy we ýörite kompýuter effektleri, şeýle hem kinofilmleri gözden geçirmek işi, multiplikasion filmleri düşürmek boýunça ýörite laborotoriýa işi.* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *surata düşürilen filmleri, plýonkalary filmotekalarda saklamak işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *dublikatlary döretmek, asyl nusgaly, matrisalaryň (master-kopiýa) nusgasyny wideolentalara ýazdyryp köpeltmek (18.20 seret); CD, DVD ýazgyly wideokassetalaryň lomaý söwdasy (46.3 seret); arassa CD, DVD wideokassetalaryň lomaý söwdasy (46.52*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				seret); DVD diskleriň we wideokassetalaryň bölek söwdasy (47.63 seret); filmleri (teleýaýlymlara niýetlenmedik) surata düşürmek (74.20 seret); halka DVD diskleri we wideokassetalary kireýine bermek (77.22 seret); akterlaryň, multiplikatorlaryň, direktorlaryň, sahna goýujylaryň we beýleki tehniki işgärleriň işi (90.0 seret)
		59.13	59.13.00	Kinofilmleri, wideo we teleýaýlym programmalaryny ýaýratmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *giň tomaşaçylar köpçüliginden başga dürli guramalaryň arasynda (kinoteatrlara, teleýaýlym kanallara, kinofestiwal programmasyna), kino we wideo filmleri, DVD-diskleri we wideokassetalary ýaýratmak; beýleki guramalara filmleri, DVD-diskleri we wideokassetalary kireýine bermek ýa-da satmak, şeýle hem filmleri ýaýratmak bilen baglanyşykly işler: filmleri kireýine bermek, eltip bermek, saklamak we ş.m boýunça şertnama baglaşmak işi* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *kinofilmleri ýaýratmaga bolan hukugy satyn almak we satmak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *öwezlikleri döretmek, audio we widiokassetalary matrisalaryň asyl nusgasyndan (master-kopiýa) ýazdyrmak (18.20 seret); ýazylan wideokassetalary CD, DVD lomaý söwdasy (46.43 seret); arassa wideokassetalary CD, DVD lomaý söwdasy (46.52 seret); DVD diskleriň we wideopkasetalaryň bölek söwdasy (47.63 seret)*
		59.14	59.14.00	Kinofilmleri görkezmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kinoteatrlarda, açyk meýdançalarda we kino seretmäge niýetlenen beýleki ýerlerde kinofilmleri görkezmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *kinosöýüjiler klublarynyň işi*
	59.2			Ses ýazgylary we sazlary ýazdyrmak işi
		59.20	59.20.00	Ses ýazgylary we sazlary ýazdyrmak işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ses matrisalaryny döretmek, şol sanda kassetalary CD, olaryň çykarylmagyny, mahabatyny we lomaý söwda üsti bilen ýaýratmak bölekleýin satmak ýa-da ilata gönüden-göni ýaýratmak işi. Bu işleriň ählisi şol bir gurama tarapyndan ýerine ýetirilip bilner. Şeýle bolmadyk ýagdaýlarda guramalar asyl nusgasynyň göçürmesini almak we ýaýratmak üçin matrisalary öndürmezden öň hukuk almalydyrlar. Şeýle hem bu klasa studiýalarda ýa-da şoňa meňzeş ýerlerde ses ýazgylaryny geçirmek, şol sanda ýazga geçirilen radiogepleşikleri goýbermek işi hem goşulandyr* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *sazlary ýazdyrmak ýagny döredilen saza awtorlyk hukugyny almaga gönükdirilen iş,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				onuň mahabaty, ol eserleri ýazgylarda radioda, teleýaýlymda, filmler surata düşürilende, spektakllarda we KHS-de ulanmak; saz kitaplaryny we partituralary çap etmek ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *saz kitaplaryny we partituralary (nota kitaplary) neşir etmek*
60				**Radio gepleşikleri we teleýaýlymlar** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *radio we teleýaýlym gepleşiklerini döretmek, onuň mazmuny, şeýle hem göwün açyjy we habar, maglumat beriji gepleşikleri,teledebatlary we ş.m. ýaýratmaga hukuk almak. Teleýaýlymyň programmalaryny: radioliniýalary arkaly, hemra antennalarynyň üsti bilen kabel teleýaýlymlarynyň we Internet ulgamy arkaly ýaýratmak işleri hem bu bölüme goşulan. Teleýaýlym programmalarynyň umumy häsiýetli ýa-da ýöriteleşdirilen (sport barada, habar beriji äheňde, bilim öwrediji, ýaşlar üçin gepleşikler we ş.m.) bolmagy mümkin. Programmalar mugt we abonementiň bazalary esasynda görkezilip bilner.* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *kabel teleýaýlymynyň üsti bilen programmalary ýaýratmak (61 seret).*
	60.1			Radiogepleşikleriň işi
		60.10	60.10.00	Radiogepleşikleriň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *radiogepleşikler programmalaryny halka eşitdirmek üçin, ses signallaryny studiýalar arkaly ýa-da alyp eşitdiriş gurluşlarynyň üsti bilen ýaýratmak işi; radiogepleşikler ulgamynyň işi we radioprogrammalary radiotolkunlar arkaly kabel setlerine ýa-da hemra antennalarynyň üsti bilen geçirmek. Radiogepleşikleri Internet arkaly eşitdirmek; radio-gepleşikler bilen baglanyşykly maglumatlary ýaýratmak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýazylan radiogepleşikleri taýýarlamak (59.20 seret)*
	60.2			Teleýaýlymlaryň işi
		60.20	60.20.00	Teleýaýlymlaryň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *bir bölümi taýýar önümlerden (oýunly filmlerden, dokumental kinolardan), ikinji bölegi awtoryň öz taýýarlan programmasyndan (ýerli habarlardan, göni reportažlardan) ybarat bolan gyzyklandyryjy teleýaýlym programmalary (kanallary) özbaşdak ýa-da şolar bilen ugurdaş döretmek. Teleýaýlym programmalaryny dörediji guramalaryň özi tarapyndan ýa-da kabelli ýa-da hemra antennalary arkaly başga kärhanalar arkaly ýaýradylyp bilner. Programmalar mugt ýa-da abonementiň bazasy esasynda ýaýradylyp bilner* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *telewizion kanallarda programmalary düzmek we umumy we ýöriteleşdirilen alyp bermekligi guramak (çäkli auditoriýa üçin, meselem, täzelikler, sport, bilim ugrundan ýa-da ýaşlara niýetlenen)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				teleýaýlym programmalaryny degişli tematik kanallar boýunça bölmek; wideo programmalary «islegler boýunça» goýberýän kanallaryň hyzmaty, işi ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *teleýaýlym gepleşikleriň üsti bilen habarlary ýaýratmak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *teleýaýlym programmalarynyň elementlerini (filmleri, dokumental görnüşleri, tok-şou, täjirçilige degişli gepleşikleri we ş.m.) gepleşikler bilen baglanyşyksyz döretmek (59.11 seret); maglumatlary we habarlary goýbermek (paketleri toparlara: teleýaýlym kanallara degişli we programmanyň mazmunly bölegini öz içine almaýan paketlere bölmek) (61 seret)*
JB (kiçi seksiýa): 61				**ARAGATNAŞYK**
61				**Aragatnaşyk** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *şekilli gepleşikleri,ses signallaryny, san maglumatlaryny, tekstleri, kabel ulgamlary arkaly sesli habar bermeleri, radiogepleşikleriň üsti bilen, rele ýa-da hemra aragatnaşyklarynyň üsti bilen we ş.m. serişdeler arkaly habarlary kabul etmek we geçirmek; telefon, telegraf, teleks aragatnaşyklary amala aşyrylanda geçiriji gurluşlaryň dürli usullaryny (ýeke özi ýa-da beýlekileri bilen kombinirlenen) ulanyp biler.* *Aragatnaşyk hyzmaty diňe «mazmunly bölegiň» geçirilişindedir, onuň döredeliş prosesi hasaba alynmazdan; şeýlelikde, teleýaýlym signallarynyň goýberilişiniň bu bölüme girýän wagty; teleýaýlym programmalarynyň mazmunyny döretmek 60 bölüme degişlidir.*
	61.1			Sim arkaly aragatnaşyk hyzmaty
		61.10	61.10.00	Sim arkaly aragatnaşyk hyzmaty ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *tehniki taýdan hyzmat etmek we ulanmak arkaly şekil geçiriji gurluşlara ygtyýar almak, maglumatlary we beýleki habarlary sim arkaly aragatnaşyk ulgamyny ulanyp geçirmek; ýerüsti liniýalar ýa-da ýerüsti hemra aragatynaşyklary arkaly ýa-da radiotolkunlaryň üsti bilen aragatnaşygy endigan üpjün edýän gurluşlary ulanmak we tehniki taýdan hyzmat etmek; kabelli teleýaýlym ulgamyny (meselem, maglumatlary geçirmek we teleýaýlym signallaryny geçirmek) ulanmak; teleks we telegraf aragatnaşygyny peýdalanmak; elektrik aragatnaşyklar ulgamyna tehniki taýdan hyzmat etmek işi* *Sim arkaly aragatnaşyk dürli tehniki serişdeleri we usullary ulanmak arkaly amala aşyrylýar* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *sim arkaly aragatnaşyk ulgamy hyzmatynyň eýeleriniň we operatorlarynyň ýanynda ygtyýarlyk hukugyna eýe bolmak; aragatnaşyk simleri arkaly Internet ulgamyna girmegi üpjün etmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *aragatnaşyk hyzmatyny*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				täzeden satmak (61.90 seret)
	61.2			Simsiz aragatnaşyk ulgamynda hyzmat
		61.20	61.20.00	Simsiz aragatnaşyk ulgamynda hyzmat ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ulanmak, tehniki taýdan hyzmat etmek arkaly şekil geçiriji gurluşlara ygtyýar almak, maglumatlary we beýleki habarlary simsiz ulgamyň üsti bilen geçirmegi amala aşyrmak, aragatnaşyk we geçiriji gurluşlara tehniki taýdan hyzmat etmek we ulanmak, ýerüsti liniýalar arkaly, radiotolkunlar ýa-da hemra aragatnaşygynyň ýerüsti tolkunlar bilen goşulyşmagy arkaly aragatnaşygyň endigan bolmagyny üpjün etmek; ykjam telefonlar we beýleki simsiz aragatnaşyklary ulanmak we olara tehniki taýdan hyzmat etmek* *Simsiz aragatnaşyk dürli tehniki serişdeleri we usullary ulanmak arkaly (ýeke ýa-da beýlekiler bilen goşulyşyp) amala aşyrylýar* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *simsiz aragatnaşyk ulgamy hyzmatynyň eýeleriniň we operatoplaryň ýanynda ygtyýarlyk hukugyna eýe bolmak; simsiz aragatnaşyk ulgamy arkaly Internet ulgamyna girmegi üpjün etmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *aragatnaşyk hyzmatyny täzeden satmak (61.90 seret)*
	61.3			Hemra arkaly aragatnaşyk hyzmaty
		61.30	61.30.00	Hemra arkaly aragatnaşyk hyzmaty ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ulanmak, tehniki taýdan hyzmat etmek arkaly şekil geçiriji gurluşlara ygtyýar almak, hemra arkaly aragatnaşyk ulgamynyň üsti bilen maglumatlary we beýleki habarlary bermek; kabel torlarynyň üsti bilen şekili sesli ýa-da tekst habarlaryny bermek, geçirmek; lokal telestansiýalaryň ýa-da radio alyp eşitdiriş tory gönüden-göni hemra arkaly aragatnaşyk ulgamynyň üsti bilen berilýär (bu ýerde berilýän programmalaryň mazmunly bölümlerini öndürmeýän birlikler klasifisirlenýär)* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *hemra arkaly aragatnaşyk ulgamynyň üsti bilen Internet ulgamyna girmegi üpjün etmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *aragatnaşyk hyzmatyny täzeden satmak (61.90 seret)*
	61.9			Beýleki telekommunikasion hyzmatlar
		61.90	61.90.00	Beýleki telekommunikasion hyzmatlar ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýörite telekommunikasion hyzmatlary: ýagny hemranyň hereketine, telemetriki aragatnaşygynyň we radiolakasion aragatnaşygynyň işine gözegçilik etmek ýaly hyzmatlar, hemra arkaly aragatnaşyk ulgamyny abatlamagy amala aşyrýar, radar stansiýalaryny*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				ulanmak; hemra arkaly aragatnaşyk ulgamynyň terminal stansiýalaryny, gurluşlaryny, ýerüsti aragatnaşyk bilen baglanyşykly gurluşlary we hemra arkaly aragatnaşyk ulgamy bilen aragatnaşygy ýola goýmaga ukyply gurluşlary ulanmak. FAI-niň eýeçiliginde durmaýan, FAI bilen müşderiniň arasynda Internet ulgamy arkaly aragatnaşygy üpjün etmek; jemgyýetçilik ýerlerinde telefon aragatnaşygyny we Internet ulgamyna girmegi üpjün etmek; Internet ulgamynda sesli aragatnaşygy ýola goýmak; aragatnaşyk hyzmatlaryny täzeden satmak ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *aragatnaşyk infrastrukturalarynyň üsti bilen Internet ulgamyna girmegi üpjün etmek (61.10; 61.20; 61.30 seret)*
JC (kiçi seksiýa): 62-63				**HASAPLAÝYŞ TEHNIKASY WE INFORMASION HYZMAT ETMEK ULGAMYNYŇ IŞLERI**
62				**Programma üpjünçiligini işläp taýýarlamak, maslahat bermek we hasaplaýyş tehnikasy ulgamynda gaýry işler** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *işiň indiki görnüşlerini: informasion usuly ugry boýunça işiň ýagdaýyna baha berip bilmek; modifisirlemek, gözegçilik etmek we programma üpjünçiligini taýýarlamagy bilelikde alyp gitmek, kommunikasion usulyny, programma üpjünçiligini, kompýuter enjamlaryny, hasaplaýyş ulgamyny proýektleşdirmek we meýilleşdirmek; maglumatlary işlemek serişdeleri we müşderileriň hasaplaýyş ulgamyny ulanmagy we saýtlary dolandyrmak işi; hasaplaýyş tehnikasy bilen baglanyşykly beýleki professional we tehniki işler.*
	62.0			Programma üpjünçiligini işläp taýýarlamak, maslahat bermek we hasaplaýyş tehnikasy ulgamynda gaýry işler
		62.01	62.01.00	Programma üpjünçiligini işläp taýýarlamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *modifisirlemegi, gözegçilik we programma üpjünçiligini taýýarlamagy bilelikde alyp gitmegi öz içine alýar* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gurluşyny we mazmunyny taslamak ýa-da döretmek we işletmek üçin gerekli bolan kompýuter koduny ýazmak (sistemanyň programma üpjünçiligi (modernizirlemegi we operatiw üýtgetmeleri we düzedişleri girizmegi goşmak bilen); tejribe ähmiýetli programmalaryň üpjünçiligi (modernizirlemegi we operatiw üýtgetmeleri we düzedişleri girizmegi öz içine almak bilen); maglumatlar bazasy; Internetiň Web- sahypasy; ulanyjynyň meselesi astynda üpjünçilik programmasyny ýazmak, ýöne ulanyjynyň informasion ulgamy bilen ylalaşykda we bilelikde hereket etmegini maksat edinip, öňden bar bolan standart modifisirlenen tejribe ähmiýetli programma üpjünçiligini ýazmak; EHM-ler we maglumat binýatlary (programma serişdeleri we hasaplaýyş tehnikasynyň*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				maglumat önümleri) üçin programma üpjünçiliklerini işläp düzmek, olary ornaşdyrmak, kämilleşdirmek boýunça hyzmatlary bermek (ýerine ýetirmek) işlerini amala aşyrmak ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** standart programma üpjünçiligini çap etmek (58.29 seret); şahsy ulanyjylar üçin niýetlenilmedik käbir bazarlaryň öz hasabyna programma üpjünçiligini geçirmegi we endik edilmegi (58.29 seret); görnüşler boýunça maslahat bermek we konfigurasiýa apparat serişdeleri we programma üpjünçiliginiň ylalaşygyny ulanmak (62.02 seret)*
		62.02	62.02.00	Hasaplaýyş tehnikasy ugrundan maslahat bermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** kommunikasion usulyny, programma üpjünçiligini, kompýuter enjamlaryny birleşdiriji, hasaplaýyş ulgamyny taslama işleri we meýilnamalaşdyrmak boýunça maslahat bermek. Bu bölüme ulanyjylary okatmak bilen baglanyşykly hyzmatlar hem girýär* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** uly kompýuter ulgamlaryny gurnamak (33.20 seret); programma üpjünçiligini satmak (46.51; 47.41 seret); personal (konfigurasiýa) gurnamak (62.09 seret); programma üpjünçiliginiň gurluşy, döwlen enjamlary abatlamak (62.09 seret)*
		62.03	62.03.00	Hasaplaýyş ulgamlaryny dolandyrmak işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** saýtlary dolandyrmagy üpjün etmek, ulanyjylaryň hasaplaýyş sistemalaryny ulanmak ýa-da maglumatlary täzeden işleýän serişdeler, şeýle hem bular bilen baglanyşykly tehniki işler*
		62.04	62.04.00	Maglumat ulgamlaryny kiber hüjümlerinden goralyşyny (howpsuzlygyny) synagdan geçirmek, barlamak, howpsuzlygy bahalandyrmak işlerini amala aşyrmak
		62.09	62.09.00	Informasion usuly we hasaplaýyş tehnikasynyň ugry boýunça beýleki işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** başga toparlara goşulmadyk informasion usuly we hasaplaýyş tehnikasynyň ugry boýunça beýleki işler, şeýle hem personal kompýuterleri (konfigurasiýa) gurnamak; programma üpjünçiligini gurnamak, döwlen enjamlary abatlamak* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:** ýangyn howpsuzlygynyň awtomatlaşdyrylan we habar beriş ulgamlaryny (ulgamlaryň böleklerini) enjamlaryny, abzallaryny we programma serişdelerini gurnamasy we bejermesi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** uly kompýuter ulgamlaryny gurnamak (33.20 seret) programma üpjünçiligini taýýarlamak (62.01 seret); hasaplaýyş ulgamy boýunça tehniki maslahat bermek (62.02 seret); hasaplaýyş ulgamlaryny dolandyrmak (62.03 seret); maglumatlary işlemek we ýerleşdirmek (63.11 seret)*
			62.09.10	Ýangyn howpsuzlygynyň ulgamlary üçin programma

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				serişdelerini (şol sanda ulgamlaryň böleklerini) işläp taýýarlamak
			62.09.90	Informasion usuly we hasaplaýyş tehnikasynyň ugry boýunça beýleki işler
63				**Informasion hyzmat etmek ulgamynda işler** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *Internetdäki gözleg bölüminiň işi (WEB - portaly), habarlary işläp taýýarlamak we ýerleşdirmek, şeýle hem esasy maksady habar bilen üpjün etmek bolan beýlekiler.*
	63.1			Habarlary işläp taýýarlamak we ýerleşdirmek, amaly programmalar we olar bilen baglanyşykly işler, Web-portaly ulanmak ***Bu topar öz içine alýar:*** *Internetdäki gözleg portallaryny üpjün etmek, habarlary ýerleşdirmek üçin gerek bolan tehniki şertler bilen üpjün etmek, habarlary täzeden işlemek we beýleki şulara meňzeş işler*
		63.11	63.11.00	Maglumatlary işlemek, amaly programmalary ýerleşdirmek we şonuň bilen bagly işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *maglumatlary ýerleşdirmek we işlemek üçin zerur bolan tehniki şertleri üpjün edýän iş we beýleki şoňa meňzeş işler, şol sanda: Web-saýtlary ýerleşdirmek; maglumat akymlaryny paýlamak (akymlaýyn üznüksiz hyzmat etmek); amaly programmalary ýerleşdirmek we olaryň işlemegini üpjün etmek; maglumatlary işlemek (şol sanda buýrujy tarapyndan berlen maglumatlary doly işläp geçmek, buýrujy tarapyndan berlen maglumatlaryň esasynda ýörite hasabatlary taýýarlamak); maglumatlary girizmek; müşderilere wagt hasabyndan hyzmat etmek (peýdalanyjynyň esasy hasaplaýyş ulgamyna elýeterliginiň wagt boýunça berk tertipleşdirilmegini üpjün etmek)* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *işiň barşynda kompýuter iş guraly hökmünde ulanylýan iş (amala aşyrylýan wezipä baglylykda klassifikasiýalaşdyrylýar)*
		63.12	63.12.00	Web – portallaryň (Internediň) ulanylyşy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gözlegin aňsat usulyny üpjün edýän Internetde belli bir formatda bolan, gözleg saýtlaryny ulanmak (meslem, «Ýandeks» we ş.m.) (maglumat bazalaryny döremek we saklamak üçin); mazmuny belli bir senä gönükdirilen KMU ýaly portal funksiýasyny ýerine ýetirýän gaýry Web-saýtlary ulanmak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *Internetde döwürleýin metbugatlary, kitaplary we žurnallary neşir etmek (58 seret); Internetde teleýaýlym (60 seret)*
	63.9			Maglumatlary işläp taýýarlamak boýunça gaýry işler ***Bu topar öz içine alýar:*** *maglumat agentlikleriniň we beýleki maglumat hyzmatlarynyň işi* ***Bu topar öz içine almaýar:*** *kitaphanalaryň we arhiwleriň işi*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				(91.01seret)
		63.91	63.91.00	Habarlar agentlikleriň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *köpçilikleýin habar beriş serişdelerine täzelikleri, suratlary we beýleki materiallary ýetirýän neşirýat agentlikleriň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *özbaşdak fotoreporterlaryň işi (74.20 seret); özbaşdak žurnalistleriň işi (90.03 seret).*
		63.99	63.99.00	Beýleki toparlara goşulmadyk gaýry maglumat hyzmatlaryna degişli işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gaýry maglumat hyzmatlaryny ýerine ýetirmek; kompýuter bazalaryndan peýdalanyp, telefon arkaly maglumat hyzmatlary; üçünji tarap arkaly maglumat gözlemek (pul hakyna ýa-da şertnama esasynda); metbugata syn we ş.m.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *telefon maglumat mekezleriniň işi (82.20 seret)*
K (seksiýa): 64-66				**MALIÝE DELLALÇYLYGY WE ÄTIÝAÇLAN-DYRMAK** ***Bu seksiýa öz içine alýar*** *maliýe araçylyk işlerini,şol sanda ätiýaçlandyrma, pensiýa üpjünçilik we kömekçi maliýe işlerini. Ondan başga-da bu seksiýa holding-kompaniýalaryň, maýa goýum gaznalarynyň we beýleki maliýe guramalarynyň işi goşulan.*
64				**Ätiýaçlandyrmak we pensiýa üpjünçiligi boýunça hyzmatlardan başga maliýe dellalçylygy** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *ätiýaçlandyrma, pensiýa üpjünçiligi we hökmany durmuş ätiýaçlandyrmagyna niýetlenenlerden başga maliýe serişdeleriniň alynmagy we täzeden paýlanmagy bilen baglanyşykly işler.* ***Bellik:*** *Bu bölümiň çäginde ýuridiki birlikleriň klassifikasiýalanmasynyň anyklanmagynda bu döwletde kabul edilen oňa degişli institusional birlikleriň guramasy uly wezipäni ýerine ýetirýär.*
	64.1			Pul dellalçylygy
		64.10	64.10.00	Pul dellalçylygy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *geçiriji depozitler görnüşinde maliýe serişdelerini almak (talap edilýänçä depozit)*
		64.11	64.11.00	Merkezi bankyň *işi* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýeke-täk döwlet pul-karz syýasatyny durmuşa geçirmek boýunça çäreleri amala aşyrýar; kanunçylygyna laýyklykda daşary ykdysady gatnaşyklarda pul kadalaşdyrmasyny we pul gözegçiligini özbaşdak we bank ulgamynyň üsti bilen guraýar hem-de amala aşyrýar; milli pula gatnaşykda daşary ýurt pullarynyň resmi hümmetlerini belleýär; pul belgileriniň emissiýasyny we olaryň dolanyşykdan alynmagyny amala*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				aşyrýar hem-de pul belgileriniň ýeke-täk emitenti bolup durýar; nagt pul dolanyşygyny guraýar; pul belgilerini we beýleki gymmatlyklary hasaba almagyň, saklamagyň, daşamagyň we inkassasiýa etmegiň düzgünlerini belleýär; pul belgileriniň we beýleki gymmatlyklaryň döwlet ätiýaçlyk gaznalaryny döredýär; kanunçylygyna laýyklykda karz edaralarynyň bellige alynmagyny, bank işiniň, gymmat bahaly metallar we gymmat bahaly daşlar bilen baglanyşykly işiň ygtyýarlylandyrylmagyny amala aşyrýar; hasaplaşyklary geçirmegiň düzgünlerini belleýär we olaryň geçirilişine gözegçiligi amala aşyrýar; merkezleşdirilen döwlet býujetiniň hasaplaryna, karz edaralarynyň we beýleki müşderileriň hasaplaryna hyzmat edýär; döwletiň ätiýaçlyk altyn goruny goşmak bilen, halkara ätiýaçlyklarynyň (altyn pul aktiwleriniň) saklanylmagyny we hyzmat edilmegini üpjün edýär; kanunçylygyna we maliýe hasabatlylygynyň halkara standartlaryna laýyklykda bellige alnan karz edaralarynda buhgalterçilik hasaba alnyş we maliýe hasabatlylyk ulgamynyň kadalaşdyrylmagyny amala aşyrýar; bank hasaplaryny açmagyň we bank amallaryny geçirmegiň umumy düzgünlerini belleýär; halkara guramalary we daşary ýurt döwletleri bilen, şeýle hem daşary ýurt döwletleriniň fiziki we ýuridik şahslary bilen hasaplaşyklary amala aşyrmagyň tertibini kesgitleýär; karz edaralaryny gaýtadan maliýeleşdirmegi amala aşyrýar we olar üçin soňky basgançakdaky karz beriji bolup durýar; töleg balansynyň düzülmegini guraýar; bank kadalaşdyrmasyny we bank gözegçilik barlagyny amala aşyrýar; karz edaralary hem-de gymmat bahaly metallar we gymmat bahaly daşlar bilen baglanyşykly işi amala aşyrýan şahslar tarapyndan jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagyna we terrorçylygyň maliýeleşdirilmegine garşy çäreleriň geçirilişine gözegçiligi amala aşyrýar; daşary ýurt korrespondent banklaryndan we beýleki karz edaralaryndan şertnamalaýyn şertlerde depozitleri kabul edýär; bank amallarynyň we geleşikleriň ähli görnüşlerini amala aşyrýar; kanunçylyga laýyklykda öz ygtyýaryna girýän beýleki wezipeleri amala aşyrýar. Merkezi bank Ministrler Kabinetiniň bankiri, geňeşçisi we fiskal agenti bolup durýar
			64.11.10	Merkezi bankyň *işi*
			64.11.20	Pul biržasynyň işleri. ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *birža söwdalaryň meýdanyny bermek; birža söwdalary guramak we geçirmek; bu ugurda guramaçylyk-araçylyk, maglumat beriş we geňeşdarlyk hyzmatlaryny etmek;birža geleşikleri bilen bagly hasaplaşyk-kliring hyzmatlaryny ýerine ýetirmek; birža*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				söwdalary bilen bagly beýleki işler
			64.11.90	Merkezi bankyň beýleki işleri
		64.19	64.19.00	Gaýry pul-karz dellalçylygy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *merkezi bankdan başga maliýe guramalarynyň pul araçylygy, şol sanda karz-pul guramalarynyň işi (täjirçilik banklar we bank amallaryny ýerine ýetirmeklige rugsady bolan karz edaralary): hasaplaşyk we kassa amallary; goýumlar boýunça amallar,şol sanda lomaý goýumlar we başga bankdaky goýumlar; karz bermek; kredit kartlary bilen baglanyşykly işler; walýuta amallary; poçta nagt däl hasaplaşyklar we poçta-amanat banklaryň işleri (kommunal hyzmatlaryň tölegleri; poçta pul geçirmeleri we ş.m.); depozit kabul edýän, ipoteka karzlaryny berýän (jaý almak üçin) ýöriteleşdirilen guramalaryň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *depozit kabul etmeýän, ipoteka karzlaryny berýän (jaý almak üçin) ýöriteleşdirilen guramalaryň işi (64.92 seret); faktoring amallaryny geçirmek (64.99 seret); maliýe araçylygy boýunça maslahat bermek (66.19 seret)*
			64.19.10	Karz edaralarynyň bank amallary ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *karz edaralarynyň (şol sanda, daşary ýurt banklaryň şahamçalarynyň we daşary ýurt maýasynyň gatnaşmagyndaky karz edaralaryň) bank amallary:* *- karz, depozit we girew amallaryny geçirmek; ýuridik we fiziki şahslaryň, şol sanda korrespondent banklaryň hasaplaşyk we/ýa-da kassa hyzmatlaryny amala aşyrmak;* *- milli we/ýa-da daşary ýurt pulunda hususy we/ýa-da çekilen serişdeleri öz adyndan we öz hasabyna gaýtarylmak, tölenilmek we möhletlilik şertlerinde ýerleşdirmek;* *- fiziki we ýuridik şahslaryň (milli we/ýa-da daşary ýurt pulunda) bank hasaplaryny, şol sanda gymmatbahaly metallardaky hasaplaryny açmak we ýöretmek;* *- gymmatbahaly metallary goýumlara (depozitlere) çekmek we ýerleşdirmek;* *- töleg-hasaplaşyk resminamalaryny inkassirlemek;* *- gymmatly kagyzlar, maliýe gurallary, şol sanda başga maliýe amalyna esaslanýanlary bilen amallar;* *- bank kepilliklerini bermek;* *- söwda däl bank amallaryny geçirmek;* *- halkara hasaplaşyklaryny we konwersiýa amallaryny geçirmek*
			64.19.11	Fiziki şahslaryň tabşyrygy boýunça milli we/ýa-da daşary ýurt pulunda bank hasaplaryny açmazdan, pul serişdeleriniň geçirilmegini amala aşyrmak
			64.19.12	Nagt we nagt däl görnüşlerde daşary ýurt puluny satyn almak we satmak

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
			64.19.13	Karz edaralaryň plastik kartlaryny dolanyşyga goýbermek we (ýa-da) ekwaýring
			64.19.14	Ýuridik we fiziki şahslar bilen şertnama boýunça pul serişdelerini we gaýry emlägi ynanyşykly dolandyrmak
			64.19.19	Beýleki toparlara goşulmadyk karz edaralarynyň beýleki bank amallary
	64.2			Holding-kompaniýalarynyň işleri
		64.20	64.20.00	Holding-kompaniýalarynyň işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *başga kompaniýalaryň gymmatbahaly kagyzlaryna (ýa-da maýalarynyň böleklerine) eýe bolmak, olary saklamak we gözegçilik etmek işi, şeýlelikde, ol kompaniýalara gözegçilik etmek we dolandyrmak; emma bu holding – kompaniýalar beýleki kompaniýalar üçin administrtiw-dolandyryş işlerini ýerine ýetirmeýärler* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *başga kompaniýalary dolandyrmak boýunça holding – kompaniýalarynyň işi (70.10 seret)*
	64.3			Trast - kompaniýalaryň, maýa goýum fondlarynyň we şuňa meňzeş maliýe edaralaryň işi
		64.30	64.30.00	Trast - kompaniýalaryň, maýa goýum fondlarynyň we şuňa meňzeş maliýe edaralaryň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar****: paýdarlar ýa-da benefisiarlar üçin maliýe aktiwlerini ýygnamaklyk üçin döredilen maliýe guramalaryň işi. Maýa goýmagyň aýratyn häsiýetlerine (diwersifikasiýa, töwekgellik, girdejililiginiň göterimi we ş.m.) uýgunlaşan gymmatbaha kagyzlaryň (aktiwleriň) paketi. Bu guramalaryň işi göterim, diwident we gaýry girdeji almaklyga gönükdirilen, emma olarda işgär az bolup, olar öz hyzmatlaryny satmakdan hiç hili peýda gazanmaýarlar* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *üýtgeýän maýaly maýa goýum kompaniýalary; belli bir maýaly maýa goýum kompaniýalaryň işi; maýalary ýerleşdirmek boýunça gaznalaryň işi; karz berijiniň karz üzülenden soňra gaýtaryp berýän emläk almagy; esasan hem başga maliýe araçylaryň hasabyna eýeçilige edilýän goýum (meselem, trast-kompaniýalaryň hasabyna)* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *holding-kompaniýalaryň işi (64.20 seret); pensiýa üpjünçiligi (65.30 seret); gaznalary dolandyrmak (66.30 seret)*
	64.9			Ätiýaçlandyrmadan we pensiýa üpjünçiliginden başga gaýry maliýe araçylyk ***Bu topar öz içine alýar:*** *maliýe guramalaryň işinden tapawutly maliýe araçylyk işi* ***Bu topar öz içine almaýar:*** *ätiýaçlandyrma we pensiýa üpjünçiligi (65 seret).*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		64.91	64.91.00	Maliýe lizingi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *lizing, hereket edýän wagty aktiwleriň takmynan gulluk möhletini öz içine alýar we kireýine alyjy esasan hem, olary ulanmakdan gelýän hemme girdejini öz içine alýar we oňa eýeçilik etmek bilen baglanyşykly hemme töwekgelligi öz üstüne alýar. Aktiwler öz gezeginde soňunda öz bahasyny ödäp hem biler, ödemän hem biler* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *amaly lizing (kärendä berilýän harytlaryň görnüşi bilen klassifisirlenýär – 77seret)*
		64.92	64.92.00	Karzlaşdyrmagyň gaýry görnüşleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dürli görnüşlerdäki depozit kabul etmeýän guramalar tarapyndan (şol sanda bank däl karz edaralary) karzyň berilmegi:* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dürli görnüşlerdäki depozit kabul etmeýän guramalar (şol sanda bank däl karz edaralar) tarapyndan karz berilmegi: depozit kabul etmeýän ýöriteleşdirilen guramalar tarapyndan sarp ediş karzlaryny we ipoteka karzlaryny bermek (jaý almak üçin); kredit kartlar bilen baglanyşykly işler* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *depozitleri kabul edýän guramalar tarapyndan ipoteka karzlaryny bermek (64.19 seret); amaly lizing (kireýine berilýän harytlaryň görnüşi bilen klassifisirlenýär – 77 seret); muzdsuz ssudalary bermek (dotasiýa, subsidiýa) jemgyýetçilik guramalary tarapyndan (94.99 seret)*
			64.92.10	Lombardlaryň işi
			64.92.11	Gymmat bahaly metallar we gymmat bahaly daşlar bilen baglanyşykly lombardlaryň işi
			64.92.12	Gymmat bahaly metallar we gymmat bahaly daşlar bilen baglanyşykly bolmadyk beýleki lombardlaryň işi
			64.92.80	Ýuridiki şahslaryň, gymmat bahaly metallaryň we gymmat bahaly daşlaryň goragy, saklanmagy we gatnadylmagy boýunça işler
			64.92.90	Beýleki toparlara goşulmadyk karz bermegiň beýleki görnüşleri
		64.99	64.99.00	Beýleki toparlara goşulmadyk gaýry maliýe araçylyk ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *karz bermekliklden başga, esasan hem maliýe serişdelerini ýerleşdirmek bilen baglanyşykly gaýry maliýe araçylyk; faktoring amallary; gymmatbahaly kagyzlara maýa goýumlar, meslem, aksiýalar, obligasiýalar, wekseller, ynamly paý gaznalarynyň gymmatbaha kagyzlary we ş.m.; dillerleriň öz hasabanyna amala aşyrylýan gymmatbaha kagyzlar bilen amallar; esasan hem başga maliýe araçylaryň hasabyna eýeçilige edilýän goýum (meselem trast-kompaniýalaryň hasabyna); swoplaryň, opsionlaryň we beýleki arbitraž geleşikleriniň baglaşylmagy; wençur kompaniýalarynyň,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				maýa goýum klublaryň we ş.m. işleri
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *maliýe lizingi (64.91 seret); başga adamlaryň tabşyryklary boýunça gymmatbaha kagyzlar bilen amallar (66.12 seret); gozgalmaýan emlägi alyp-satmak, kireýine bermek we lizing (68 seret); hasaplar boýunça tölegleri tutup galmak (82.91 seret); muzdsuz ssudalary bermek (dotasiýa,sibsisiýa) jemgyýetçilik guramalary tarapyndan (94.99 seret)*
			64.99.10	Maliýe serişdelerini ýerleşdirmek bilen baglanyşykly gaýry maliýe araçylyk
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *maliýe serişdelerini ýerleşdirmek, karzlary bermekden başga: gymmatly kagyzlara maýa goýumlary; dillerler tarapyndan öz hasabyna gymmatly kagyzlar bilen amala aşyrylýan amallar; esasan beýleki maliýe araçylarynyň hasabyna amala aşyrylýan maýa goýumlar (maýa goýum gaznasy)*
65				Hökmany durmuş üpjünçilikden başga atiýaçlandyrmak, gaýtadan ätiýaçlandyrmak we pensiýa üpjünçiligi
				Bu bölüm öz içine alýar: *döwlet renta ätiýaçlandyrmak we beýleki ätiýaçlandyrmagyň görnüşleri boýunça şertnamalara (polislere) gol çekmek, şol sanda bolmagy mümkin ätiýaçlyk hadysalar üçin maliýe aktiwleriň portfelini düzmek maksady bilen baýrak salmak. Şeýle-de täzeden ätiýaçlandyrma boýunça işler hem goşulan.*
	65.1			Ätiýaçlandyrmak
				Bu topar öz içine alýar: *uzak wagtlaýyn we gysga wagtlaýyn ätiýaçlyk töwekgelligini tygşytlylyk alamatlary bilen ýa-da onsuz ýapmak*
		65.11	65.11.00	Ömri ätiýaçlandyrmak
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *döwlet renta ätiýaçlandyrmak we beýleki ätiýaçlandyrmagyň görnüşleri boýunça şertnamalara (polislere) gol çekmek, ömür ätiýalandyrmasy, ömür ätiýalandyrmasy bilen baglanyşykly zähmete ukypsyzlykdan ätiýaçlandyrma,birden ölmekden ätiýaçlandyrma, şeýle-de bölekleýin ömür ätiýçlandyrmasy düýpli tygşytlylyk alamatlary bilen ýa-da onsuz*
		65.12	65.12.00	Gaýry ätiýaçlandyrmalaryň görnüşleri (ömür ätiýaçlan-masyndan başga)
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *durmuş ätiýaclandyrmasyna degişli däl ätiýaçlandyrma;heläkçilikli wakadan we ýangyndan ätiýaçlandyrma; kesellerden ätiýaçlandyrma; emläk ätiýaçlandyrmasy; awtotransportyň, suw, howa we gaýry transportlaryň ätiýaçlandyrmasy; pul ýitgilerinden (zyýanyndan) we graždan jogapkärçiliginden ätiýaçlan-dyrma*
			65.12.10	Döwlet ätiýaçlandyrmasy (ömür ätiýaçlandyryşyndan başga)
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *ätiýaçlandyryşyň hökmany we*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				meýletin görnüşleri
			65.12.20	Döwlete dahylsyz ätiýaçlandyrma (ömür ätiýaçlandyryşyndan başga) ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ätiýaçlandyryşyň meýletin görnüşleri*
	65.2			Gaýtadan ätiýaçlandyrma
		65.20	65.20.00	Gaýtadan ätiýaçlandyryş ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *başga ätiýaçlandyryjylaryň ätiýaçlandyryş polisleri bilen baglanyşykly töwekgelçiligi bölekleýin ýa-da doly öz üstüňe almagy*
	65.3			Pensiýa üpjünçiligi
		65.30	65.30.00	Pensiýa üpjünçiligi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *hökmany däl pensiýa üpjünçilik; pensiýa çykanlygy sebäpli döwlet we döwlet däl (öz goýumlaryňy göz öňünde tutýan) girdeji üpjünçiligi, şol sanda pul serişdeleriniň inwestirlenmegi we inkassirlenmegi bilen baglanyşykly işler* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *pensiýa çykmanlygy üçin tölegleriň üpjünçiligi; pensiýa gaznalaryň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *pensiýa gaznalaryny dolandyrmak (66.30 seret); hökmany durmuş ätiýaçlandyrma programmalaryny dolandyrmak (84.30 seret)*
66				**Maliýe dellalçylyk we ätiýaçlandyrmak ulgamynda kömekçi işler**
	66.1			Maliýe araçylyk we ätiýaçlandyrma ulgamlarynda kömekçi hojalyklar ***Bu topar öz içine alýar:*** *gymmatbaha kagyzlary, borçnamalary, harylaryň kontraktlaryny almak we satmak bilen baglanyşykly işleri aňsatlaşdyrmak işleri*
		66.11	66.11.00	Malýe bazarlaryny dolandyrmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *maliýe bazarlarynyň işlemegi we olara gözegçilik etmek (şol fýuçers, döwlet edaralarynyň gözegçiliginden başga; fond biržalarynyň, haryt biržalarynyň we ş.m. işi; maliýe bazarlarynda söwdany guramak bilen baglanyşykly işler*
		66.12	66.12.00	Fond gymmatlyklary bilen birža amallary ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *başga adamlaryň tabşyrygy bilen maliýe bazarlarynda amallary ýerine ýetirmek we onuň bilen balanyşykly işler (meselem, fond biržalarynda brokerleriň işi); kommision haky esasynda gymmatbaha kagyzlary dolandyrmak işleri; alyş - çalyş nokatlarynyň işleri we ş.m.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *öz hasabyna amala aşyrylýan amallar (64.99 seret); gaznalary dolandyrmak (66.30 seret)*
			66.12.10	Başga şahslaryň tabşyrygy boýunça maliýe bazarlarynda amallary amala aşyrmak we onuň bilen baglanyşykly işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *başga şahslaryň tabşyrygy boýunça maliýe bazarlarynda amallary amala aşyrmak*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				(meselem: gazna biržalarynda dellalçylyk amallary)
			66.12.20	Gymmatly kagyzlar bilen geleşikler boýunça dellalçylyk işi
		66.19	66.19.00	Maliýe araçylygy ulgamynda gaýry kömekçi işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *beýleki toparlara goşulmadyk maliýe araçylygyna garanyňda kömekçi bolup durýan hemme işler; ipoteka amallary boýunça brokerleriň işi; maliýe serişdelerini ýerlemekde we başga maliýe araçylyk işlerinde maslahat bermek; maslahat bermek boýunça geňeşçileriň, baha kesijileriň, maklerleriň we başga maliýe araçylarynyň işi; pul haky esasynda ýa-da bergidarlyk esasynda hossarlaryň we goraýjylaryň (gymmatlyklary saklamak boýunça) işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ätiýaçlyk agentleriniň we brokerleriň işi (66.22 seret); gaznalary dolandyrmak (66.30 seret)*
	66.2			Ätiýaçlyk we pensiýa üpjünçilikde kömekçi işler ***Bu topar öz içine alýar:*** *agentleriň we brokerleriň satuw, gepleşikler, ätiýaçlandyrmanyň baglaşylan şertnamalary we pensiýa üpjünçiligi çäklerinde, şeýle hem şikaýatlary ýola goýmak we adalat kazyýetine ugratmak işi boýunça işleri (eminiň gatnaşmagynda geçirilýän kazyýet)*
		66.21	66.21.00	Zyýan çekmek we töwekgelçilik etmekde ätiýaçlyk boýunça baha kesijileriň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ätiýaçlyk bilen berk baglanyşykly ýa-da oňa degişli iş we töwekgelçilik, çekilen zyýanlariň öwezini dolmak boýunça ätiýaçlyk baha kesijileriniň işi. Şeýle hem çekilen zyýan we ýetirilen zeleliň öwezini dolmak boýunça edilýän talabyň esaslydygyny kesgitlemek we ätiýaçlyk polisi esasynda çekilen zyýanyň üstüni ýapmak we düzgünleşdirmek boýunça ätiýaçlyk baha kesijileriniň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gozgalmaýan emläge baha kesmek (68.31 seret); başga maksatlar üçin baha kesmek (74.90 seret); barlag-derňew işlerini geçirmek (80.30 seret)*
		66.22	66.22.00	Ätiýaçlandyryş wekilleriniň we dellallaryň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ätiýaçlandyryş wekilleriniň we araçylarynyň ätiýaçlandyryş şertnamasyny baglaşmak üçin gepleşikler geçirmek we söwda boýunça işi*
		66.29	66.29.00	Ätiýaçlandyrma we pensiýa üpjünçiligine ýardam berýän beýleki iş ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ätiýaçlyk we pensiýa üpjünçiligine degişli başga işler ýa-da olar bilen berk baglanyşykly (maliýe araçylygyndan başga, ätiýaçlyk ýagdaýlary boýunça dörän nägilelikleri sazlaşdyrmak we ätiýaçlyk agentleriniň işi): halas edilen emläge eýeçilik etmek; ätiýaçlyk höweslendiriji baýragynyň hasaby we ätiýaçlyk töwekgelçiligini kesgitlemek boýunça agentleriň işi*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *deňiz gämilerini halas etmek işi (52.22 seret)*
	66.3			Fondlary dolandyrmak
		66.30	66.30.00	Fondlary dolandyrmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *özara şärikli gaznalary, diýmek, inwestision kompaniýalary tarapyndan dolandyrylýan açyk görnüşli (gaznalary) paý tristalaryny dolandyrmak; maýa goýum gaznalary dolandyrmak; pensiýa gaznasyny dolandyrmak*
L (seksiýa): 68				**GOZGALMAÝAN EMLÄK BILEN BAGLY AMALLAR** ***Bu seksiýa öz içine alýar:*** *gozgalmaýan emlägi almak ýa-da satmak boýunça kärendeçileriň, agentleriň ýa-da araçylaryň işi; gozgalmaýan emlägi kärendesine bermek; gozgalmaýan emläge baha kesmek ýa-da karzçynyň gozgalmaýan emlägi yzyna almagy we karz alnan pul üzülenden soňra yzyna bermegi. Bu iş hususy gozgalmaýan emläk bilen ýa-da kärendesine alnan gozgalmaýan emläk bilen, şol sanda üçünji tarapyň hasabyna amala aşyrylyp bilner. Şeýle-de gozgalmaýan emlägi dolandyrmak we gozgalmaýan emläge eýeçilik hukugyny kesgitlemek işi hem goşulandyr.*
68				**Gozgalmaýan emläk bilen bagly amallar**
	68.1			Hususy gozgalmaýan emlägi almak ýa-da satmak
		68.10	68.10.00	Hususy gozgalmaýan emlägi almak ýa-da satmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *köpöýli jaýlarda we beýleki ýaşaýyş jaýlarynda hususy gozgalmaýan emlägi (tutuş ýa-da belli bir bölegini) almak ýa-da satmak, hususy ýerini satmak; ýaşalmaýan jaýlarda, şol sanda sergi zallaryny, ammar üçin niýetlenen jaýlary we ş.m.* *- ýerleriň ýagdaýyny gowulandyrmak niýeti bilen hiç hili iş geçirmezden, ýerleri böleklere bölmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gozgalmaýan emlägi satmaga taýýarlamak (41.10 seret); ýerleriň ýagdaýyny gowulandyrmak niýeti bilen degişli işleri geçirip, ýerleri böleklere bölmek (42.99 seret)*
	68.2			Hususy gozgalmaýan emlägi kärendä bermek
		68.20	68.20.00	Hususy gozgalmaýan emlägi kärendä bermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *hususy gozgalmaýan emlägi (köpöýli jaýlary we beýleki ýaşaýyş jaýlaryny; ýaşalmaýan jaýlary, şol sanda sergi zallaryny, ammar jaýlaryny,söwda zallaryny we ş.m.ýerleri) kärendä we ulanmaga bermek, hususy gozgalmaýan emlägi kärendä bermäge taýýarlamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *myhmanhanalary, goş-golamly otaglary, kempingleri, ýaşamak üçin tirkegleri we gelenler ýa-da az wagtlyk ýaşaýanlar üçin gaýry ýerleri peýdalanmak (55 seret)*
	68.3			Sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda gozgalmaýan

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				emläk bilen baglanyşykly amallary geçirmek
		68.31	68.31.00	Gozgalmaýan emläk bilen baglanyşykly amallar boýunça agentleriň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gozgalmaýan emläge baha kesmek, kärendesine bermek, almak-satmak bilen baglanyşykly araçylyk işi; gozgalmaýan emläk bilen baglanyşykly amallar boýunça agentleriň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *hukuk ugrundan iş (69.10 seret)*
			68.31.10	Gozgalmaýan emläge baha kesmek işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *sylag almak üçin ýa-da şertnama esasynda gozgalmaýan emlägi almak-satmak ýa-da kärndesine bermek bilen baglanyşykly baha kesmek boýunça hyzmatlar*
		68.32	68.32.00	Gozgalmaýan emlägi dolandyrmak ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *hukuk ugrundan iş (69.10 seret); binalaryň işlemegini (meselem, arassalamak we ş.m.) goldamak boýunça kömekçi işler (81.10 seret); institusional guramalary, meselem, harby bazalary, tussaghanalary (türmeleri) we ş.m. dolandyrmak (administratiw-dolandyryş toplumlarynyň işlerinden başga) (82.11; 81.10 seret)*
M (seksiýa): 69-75				**HÜNÄRMENLIK, YLMY WE TEHNIKI IŞLER**
MA (kiçi seksiýa): 69-71				**HUKUK ULGAMYNDA BUHGALTERÇILIK HASABA ALYŞ, DOLANDYRMAK, BINAGÄRLIK, INŽENER GÖZLEGLERI, TEHNIKI SYNAGLAR WE GÖZEGÇILIK ULGAMYNDA IŞLER**
69				**Hukuk we buhgalterçilik hasaba alnyşy ulgamyndaky iş** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *bir tarapyň bähbidi üçin beýleki tarapyň garşysyna kazyýetde ýa-da kazyýet edaralarynda aklawjylaryň çykyş etmegi ýa-da olaryň gözegçiligi astynda bu işiň amala aşyrylmagy, şeýle hem zähmet bilen baglanyşykly jedellerde, raýat we jenaýat işlerinde wekilçilik etmek we maslahat bermek, umumy soraglar boýunça maslahatlar we görkezmeler bermek, hukuk resminamalaryny taýýarlamak: kompaniýanyň hasaba alnandygy baradaky resminamalary, şahadatnamany, guramalaryň düzgünnamalaryny we ş.m. kompaniýanyň döredilmegi baradaky resminamalary, patentleri, awtorlyk şahadatnamalaryny, miras goýmak we ynanç hatlary barada hukuk namalaryny taýýarlamak we ş.m.; kepillendiriş, döwlet kepillendiriş edaralary, kazyýet ýerine ýetirijileriniň, ekspertleriň, arbitrleriň işleri.* *Şeýle hem audit we buhgalterçilik hasaba alnyşy ulgamynda hyzmatlary etmek, şol sanda maliýe hasabatlylygyny düzmek boýunça işi, salgyt maslahatlaryny bermek boýunça işi, maliýe auditini geçirmek boýunça işi öz içine alýar.*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
	69.1			Hukuk işleri
		69.10	69.10.00	Hukuk pudagynda iş ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kazyýetde, kazyýet edaralarynda ýa-da beýleki edaralarda taraplaryň bähbidini goramak we wekilçilik etmek:* *• raýat işlerinde maslahat bermek we wekilçilik etmek;* *• jenaýat işlerinde maslahat bermek we wekilçilik etmek;* *• zähmet bilen baglanyşykly jedellerde maslahat bermek we wekilçilik etmek;* *-umumy soraglar boýunça teklipler we maslahatlar bermek;* *ýuridiki resminamalary taýýarlamak:* *• ýuridiki şahsyň döredilmegi bilen baglanyşykly, hasaba alyş şahadatnamasyny, kärhanalaryň düzgünnamalaryny (tertipnamalaryny) we ş. m. resminamalary taýýarlamak;* *• patentler we awtorlyk hukuklary;* *• hukuk namalary, wesýetnamalary, ynanç hatlary we ş.m. taýýarlamak* *- döwlet notariuslaryň, notariuslaryň, döwlet bellige alyjylaryň, kazyýet ýerine ýetirijileriniň, ekspertleriň we arbitrlaryň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *kazyýet işleri (84.23 seret)*
			69.10.10	Adwokatlar kollegiýasynyň we ýuridiki maslahathanalaryň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *- adam hukuklaryny we azatlyklaryny, ýuridiki şahslaryň kanuny bähbitlerini goramak maksady bilen, kanunçylykda bellenilen tertipde professional kömegini bermek üçin gönükdirilen adwokatlyk işini* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *adwokatlaryň beýleki birleşikleriniňi, adwokatlyk işini özbaşdak amala aşyrýan adwokatlaryň işini*
			69.10.11	Fiziki we ýuridik şahslara hukuk kömegini bermek işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *fiziki we ýuridik şahslara professional hukuk kömegini bermek üçin gönükdirilen şahslaryň işini:* *• adam hukuklaryny we azatlyklaryny, ýuridiki şahslaryň kanuny bähbitlerini goramaklyga gönükdirilen ýuridik kömegini bermek:* *kazyýetde, kazyýet we beýleki edaralarda taraplaryň bähbitlerini goramak; raýat, jenaýat, administartiw, arbitraž we beýleki işlerde maslahat bermek we wekilçilik etmek;* *zähmet we beýleki jedellerde maslahat bermek we wekilçilik etmek;* *• ýuridik şahslary döretmek bilen bagly maslahatalary bermek we resminamalary taýýarlamak: esaslandyryş şertnamalary, hyzmatdaşlyk hakynda şertnamalary, kärhanalaryň düzgünnamalaryny (tertipnamalaryny) şeýle hem, ynançly dolandyrmak*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	**2**	**3**	**4**	**5**
				hakynda şertnamalary we beýleki resminamalary taýýarlamak; • *patentler we awtorlyk hukuklary bilen bagly, maslahatlary bermek we resminamalary taýýarlamak* • *hukuk namalaryň taslamalaryny we beýleki resminamalary taýýarlamak;* *kanunçylykda göz öňünde tutulan beýleki işleri amala aşyrmak*
			69.10.20	Notarial işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kanunçylykda bellenen tertipde notarial işi amala aşyrmak bilen, notarial hereketleri we beýleki işleri amala aşyrmaga gönükdirilen döwlet notariuslaryň, notariuslaryň işini*
			69.10.30	Gozgalmaýan emläge bolan hukuklary we onuň bilen bagly geleşikleri döwlet tarapyndan bellige almak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kanunçylykda bellenen tertipde gozgalmaýan emläge bolan hukuklary we onuň bilen bagly geleşikleri döwlet tarapyndan bellige almak bilen bagly bellige alyş hereketleri we beýleki işleri amala aşyrmaga gönükdirilen döwlet bellige alyjylaryň işi*
			69.10.40	Hukuk pudagynda gaýry işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *emläk jedellerini düzgünleşdirmek işini; üçinji taraplar hökmünde resminamalary saklamak üçin kabul etmek boýunça işini; ýokarky kiçi klaslarda görkezilmedik beýleki hukuk işlerini*
	69.2			Buhgalterçilik hasaba alnyşy ulgamynda hyzmatlary etmek boýunça, salgyt maslahatlaryny bermek boýunça, maliýe auditini geçirmek boýunça iş ***Bu topar öz içine alýar:*** *buhgalterçilik hasaba alnyşyny alyp barmak (dikeltmek), şol sanda hasaba alyş syýasatyny saýlamak we düzmek, maliýe hasabatlylygyny düzmek, buhgalterçilik hasaba alnyşy boýunça maslahatlary bermek boýunça işi, salgyt maslahatlaryny bermek we müşderileriň adyndan salgyt edaralarynda wekilçilik etmek, şol sanda salgyt deklarasiýalaryny taýýarlamak boýunça işi, maliýe auditini geçirmek işi* ***Bu topar öz içine almaýar:*** *jemleýji maglumatlary girizmek we gaýtadan işlemek boýunça işi, şol sanda buhgalterçilik hasaba alnyşynyň maksatlary üçin (63.11 seret); buhgalterçilik hasaba alnyşy ulgamy bilen, býujetiň ýerine ýetirilişine gözegçiligiň düzgünleri bilen bagly dolandyrmak boýunça maslahatlary bermek işi (70.22 seret); hasap boýunça tölegleri töletdirmek (82.91 seret)*
		69.20	69.20.00	Buhgalterçilik hasaba alnyşy ulgamynda hyzmatlary etmek boýunça, salgyt maslahatlaryny bermek boýunça, maliýe auditini geçirmek boýunça iş ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kompaniýalaryň we beýleki*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	**2**	**3**	**4**	**5**
				kärhanalaryň söwda amallaryny hasaba almak;maliýe hasabatyny taýýarlamak, olaryň dogrudygyny barlamak we tassyklamak; sahsy taraplar ýa-da kärhanalar üçin girdejiler baradaky salgyt beýannamasyny taýýarlamak; maslahatçylaryň işine müşderileriň adyndan salgyt müdirliginiň öňünde wekilçilik etmek (ýuridik wekilçiligin-den başga) ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *tablisadaky maglumatlary işläp taýýarlamak we jemlemek boýunça iş, şol sanda buhgalterçilik hasaba alnyşynyň maksady üçin (63.11seret); buhgalterçilik hasaba alnyşynyň taslamasyny düzmek, önümçilik çykdajylarynyň hasabatynyň meýilnamasyny düzmek, döwlet býujetiň ýerine ýetirilişine gözegçilik etmek ýaly dolandyryş boýunça maslahat bermek (70.22 seret); hasap boýunça tölegi tutup galmak (82.91 seret)*
			69.20.10	Buhgalterçilik hasaba alnyşy ulgamynda hyzmatlary etmek iş ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *buhgalterçilik hasaba alnyşyny alyp barmak (dikeltmek), şol sanda hasaba alyş syýasatyny saýlamak we düzmek, maliýe hasabatlylygyny düzmek, buhgalterçilik hasaba alnyşy boýunça maslahatlary bermek, maliýe hasabatlylygyny kabul etmek ýygnamak we jebislendirmek işi*
			69.20.20	Salgyt maslahatlaryny bermek boýunça iş ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *salgyt maslahatlaryny bermek we müşderileriň adyndan salgyt edaralarynda wekilçilik etmek, şol sanda salgyt deklarasiýalaryny taýýarlamak boýunça işi*
			69.20.30	Maliýe auditini geçirmek işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *auditorçylyk işi (umumy audit; ätiýaçlandyryş guramalarynyň auditi; bank işiniň auditi; maýa goýum institutlarynyň auditi), maliýe hasabatyny taýýarlamak, olary seljermek, olaryň dogrulygyny tassyklama işleri, maslahat alyşmagy hem goşmak bilen*
70				**Merkezi ofisleriň işleri, dolandyrmak ulgamynda işler**
	70.1			Merkezi ofisleriň işleri ***Bu topar öz içine alýar:*** *täjirçilik işini dolandyrmak boýunça maslahat we ýardam bermek, şol sanda maliýe we býujet ugruny meýilnamalaşdyrmak, guramak, netijeliligini we gözegçiligini üpjün etmek, buhgalterçilik hasaba alnyşynyň düzgünini düzmek, önümçilik çykdajylarynyň hasabatynyň meýilnamasyny düzmek, býujetiň ýerine ýetirilişine gözegçilik etmek, maliýe dolandyryşy, önümçiligi, marketingi, adam baýlyklaryny dolandyryşy boýunça maslahat bermek* ***Bu topar şeýle-de öz içine alýar:*** *şol kompaniýanyň başga birliklerini ýa-da başga kompaniýalary syn etmek we*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				dolandyrmak, başgaça aýdylanda baş ofislerde işiň alnyp barlyşy
		70.10	70.10.00	Merkezi ofisleriň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *firmanyň başga birligi, şeýle hem firmalaryň we olaryň şahamçalarynyň (özbaşdak kärhanalaryň) ösüşiniň ugruny kesgitleýän we meýilleşdirýän, dolandyryş, gözegçilik we dolandyryş wezipelerini merkezi dolandyryş ofisler we baş dolandyryş (merkezi) ofisler amala aşyrýar* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *dolandyrmaga gatnaşmaýan holding-kompaniýalaryň işi (64.20 seret)*
	70.2			Dolandyryş ugry boýunça maslahat bermek
		70.21	70.21.00	Jemgyýet bilen aragatnaşyk boýunça maslahat bermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *guramalaryň abraýyny ýokary galdyrmaga we guramalaryň şahsy taraplar bilen, hökümet bilen, jemgyýet bilen, saýlawçylar bilen, paýçylar bilen we ş.m. arasyndaky gatnaşyklary gowulandyrmak usuly boýunça maslahat bermek, dolandyryş we işjeň, ýerine ýetiriji (operatiw) kömekleri bermek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *mahabat we habar beriş agentliginiň işi (73.1 seret); sorag etmek usuly bilen jemgyýetiň pikiri arkaly bazary öwrenmek (73.20 seret)*
		70.22	70.22.00	Dolandyrmak we täjirçilik işi boýunça maslahat bermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *- täjirçilik kärhanalaryna we döwlet gullugyna umumy dolandyryş ugry boýunça tejribelik kömegini bermek, maslahat bermek we görkezme bermek, mysal üçin:* *• kärhananyň (kompaniýanyň) strategiýasyny işläp düzmek, şol sanda strategik biznes-planlary işläp düzmek;* *• buhgalterçilik hasabynyň düzgüniniň taslamasyny düzmek, önümçilik çykdajylarynyň hasabatynyň meýilnamasyny düzmek, býujetiň ýerine ýetirilişine gözegçilik etmek;* *• dolandyryş kararyny kabul etmek;* *• telekeçilik işi boýunça üýtgetmeleri meýilleşdirmek;* *• dolandyryş maglumatlarynyň ulgamyny saýlamak we ş.m.* *- täjirçilik kärhanalaryna we döwlet gullugyna meýilleşdirmek, guramak, netijeliligini we gözegçiligi üpjün etmek we dolandyrmak boýunça habarlar we ş.m. ugurlar boýunça maslahat bermek we kömek etmek, mysal üçin:* *• maliýe dolandyryşy boýunça;* *• marketing dolandyryşy boýunça;* *• adam baýlyklaryny dolandyrmak boýunça;* *• önümçiligi dolandyrmak boýunça;* *• beýleki täjirçilik işleri boýunça*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *hasaplaýyş ulgamy boýunça hyzmatlar (62.01 seret); ýuridiki hyzmatlar (69.10 seret); buhgalterçilik hyzmaty (69.20 seret); binagärçilik, inženerlik gözlegi we olar bilen baglanyşykly tehniki ugurlar boýunça maslahat bermek (71.11, 71.12 seret); bilim ugrundan maslahat bermek (85.60 seret); agronomçylyk ugrundan we oba hojalyk pudagy boýunça maslahat bermek. (74.90 seret); işçileri hakyna tutma agentliginiň işi (78.10 seret)*
			70.22.10	Ýangyn howpsuzlygyny üpjün etmek boýunça çäreleri işläp düzmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýerine ýetiriji häkimiýet we edara-kärhanalar we guramalar bilen bilelikde ýangyn goragynyň işlerini guramak; ýangynlaryň öňüni almak boýunça çäreleri işläp düzmek; ýangyn howpsuzlygynyň düzgünleriniň we kadalarynyň talaplary barada ylmy-tehniki düşündirişleri bermek; ýangyn howpsuzlygy babatynda ygtyýarnama alyjylaryň ygtyýarnama almazyndan öňki materiallaryň taýýarlygyny amala aşyrmak*
			70.22.90	Beýleki täjirçilik işleri we dolandyrmak meseleleri boýunça maslahat bermek
71				**Binagärlik we inžener gözlegleri ulgamynda işler; tehniki synaglar we gözegçilik** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *binagärçilik ugry boýunça maslahat bermek, gurluşyk taslamasyny düzmek we beýleki inženerlik işlerine ýolbaşçylyk etmek, çyzgylar düzmek, gurluşygyň gidişine gözegçilik etmek, ölçeg işlerini geçirmek, ýerleri surata düşürmek we karta çyzmak* ***Bu bölüm şeýle-de öz içine alýar:*** *himiki, fiziki we beýleki synaglary geçirmek; ýer astynyň gurluşy, nebitiň, tebigy gazyň, gaz kondensatynyň we minerallaryň hem-de ýerasty suwlaryň ýataklary barada maglumat berýän üstki ölçegler we synlamalar, çuň gözleg burawlama*
	71.1			Binagärçilik we inžener gözlegleriniň işi we bu ugurlar boýunça tehniki maslahatlar bermek hyzmaty
		71.11	71.11.00	Binagärçilik işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *binagärçilik ugrundan maslahat bermek (binalary taslama işleri, iş çyzgylaryny düzmegi hasaba alyp, şäheri meýilleşdirmek, landşaft binagärçiligini hasaba alyp)* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gurluşyk babatda taslamadan öňki we taslama resminamalarynyň hem-de çykdajy sanawlarynyň döwlet seljerişini geçirmek işileri; şähergurluşyk işini kämilleşdirmek, şäherlerde we obalarda gurluşyk işleri geçirilende ulanyş hem-de gözellik görkezijilerini milli aýratynlyklara hem-de ýerli tebigy-howa şertlerine laýyklykda ýokarlandyrmak boýunça geçirilýän işleri; binagärlik, taslama we gurluşyk babatda kadalaşdyryjy hukuk namalarynyň taslamalaryny işläp*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				taýýarlamak işleri ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *ýangyn howpsuzlygy meseleleri boýunça taslama işlerini ýerine ýetirmek: içki we daşky ýangyn söndüriş (şol sanda awtomatiki), ýangyn we gorag-ýangyn habar beriji (şol sanda habar beriş), tüssä garşy gorag ulgamlary (şol sanda ulgamlaryň bölekleri), ýangyna garşy diwarlary gurnamak boýunça taslamalaşdyrmak işleri* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *hasaplaýyş tehnikasy boýunça maslahat bermek (62.02, 62.09 seret); interýerleri bezemek (74.10 seret)*
			71.11.10	Taslama işläp düzmekde senagat howpsuzlygy boýunça işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *senagat howpsuzlygy boýunça işler:* *-partlama-ýangyn howply ýa-da gelejekde howp döredip biljek desgalaryň gurluşygynyň taslamasyny işläp düzmek: himiki, partlamakdan goraýan elektrotehniki enjamlary, gözegçilik ulgamyny we enjamlary, heläkçiligiň öňüni alyş enjamy we duýduryjy sesleri, göteriji desgalary we mehanizmleri, gazanlary, gaplary, basyş esasynda işleýän enjamlary we turbageçirjileri taslamak hem-de ýokary basyşda işleýän gazanlaryň, gaplaryň we turbageçirjileriň berkligini we dykyzlygyny synagdan geçirmek işlerini; senagat partlama materiallarynyň synagy, liftleriň, eskalatorlaryň we ýük göteriji enjamlaryň beýleki görnüşleriniň synagy;* *-dag-magdan önümçiliklerini we desgalaryny taslamak bilen bagly işleri: magdan çykaryjy kärhanalary hem-de gidrotehniki, ulag we ýörite gurluşyk desgalaryny gurmak, durkuny täzelemek, giňeltmek we tehniki taýdan gaýtadan enjamlaşdyrmak boýunça taslamanyň resminamalaryny işläp taýýarlamak; hereket edýän dag-magdan önümçilikleriniň we desgalarynyň taslama we tehnologiýa resminamalaryny işläp taýýarlamak; dag-magdan önümçilikleriniň we desgalarynyň tehnologiýa taýdan taslamalary boýunça kadalary işläp taýýarlamak;* *-partlaýjy maddalary taýýarlamak bilen baglanyşykly önümçilikleri taslamak, şeýle hem partlaýjy maddalary saklamak üçin ammarlary taslamak bilen bagly işler: olaryň durkuny täzelemek we olary tehniki taýdan gaýtadan enjamlaşdyrmak üçin taslama resminamalaryny işläp taýýarlamak; partlaýjy maddalary we önümleri taýýarlamak boýunça önümçilikleri gurmak, sarp edijilerde-kärhanalarda zawodda öndürilýän partlaýjy maddalary taýýarlaýan nokatlary gurmak we olaryň durkuny täzelemek üçin taslama resminamalaryny işläp taýýarlamak; partlaýjy maddalaryň ammarlary we partlaýjy maddalaryň ýüklenýän-düşürilýän nokatlary üçin taslama we tehnologiýa resminamalaryny işläp*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				taýýarlamak; partlaýjy maddalary taýýarlamak, saklamak, gaýtadan işlemek bilen baglanyşykly desgalary taslamak we ulanmak boýunça kadalaşdyryjy resminamalary işläp taýýarlamak *-nebit we gaz senagatynyň desgalaryny, şol sanda magistral nebit we gaz önüm geçirijilerini taslamak bilen bagly işleri: nebiti, gazy, termal (ýyly, çeşme) suwlary çykarmak üçin gözleg we ulanyş guýularynyň resminamalaryny işläp taýýarlamak (taslamak); ýerasty we açyk geologiýa-gözleg işlerinde buraw abzallaryny we dag-magdan enjamlaryny goşmak bilen, buraw we nebit, gaz çykaryş işlerini geçirmek üçin tehnologiýa ulgamlary, enjamlary we mehanizmleri taslamak; nebit we gaz, gaz kondensatly we geotermal ýataklary abadanlaşdyrmak we işlemek boýunça taslamalary işläp taýýarlamak; nebiti we gazy çykaryş hem-de toplumlaýyn taýýarlaýyş desgalaryny, nebit-gaz çykaryjy hem-de nebiti we gazy gaýtadan işleýän toplumlaryny gurmak, durkuny täzelemek, giňeltmek, tehniki taýdan gaýtadan enjamlaşdyrmak we ýapmak (ýok etmek) üçin resminamalary taýýarlamak (taslamak); magistral turbageçiriji ulgamlaryny gurmak, olaryň durkuny täzelemek, giňeltmek, tehniki taýdan gaýtadan enjamlaşdyrmak we ýapmak (ýok etmek) üçin resminamalary taýýarlamak (taslamak); nebit we gaz senagatynyň hereket edýän desgalary we önümçilikleri üçin tehnologiýa resminamalaryny işläp taýýarlamak (taslamak); nebit we gaz senagatynyň tehnologiýa taýdan taslamalary üçin kadalary işläp taýýarlamak* *-bug gazany-gözegçilik desgalaryny taslamak bilen bagly işler: basyşly işleýän ýyladyş gazanlaryny, gaplary, bug we gyzgyn suw üçin niýetlenen turbageçirijileri taslamak; bug gazany-gözegçilik desgalarynyň durkuny täzelemek, döwrebaplaşdyrmak we modifisirlemek üçin taslamalary işläp taýýarlamak; bug gazany-gözegçilik desgalaryny oturtmak we düzmek üçin taslamalary işläp taýýarlamak; ulanylýan bug gazany-gözegçilik desgalary üçin TDS-2.601 howpsuzlyk Kadalaryna laýyklykda ulanyş resminamalaryny (dublikatlary) işläp taýýarlamak* *-göteriji desgalary taslamak bilen bagly işler: göteriji desgalary, olaryň böleklerini (uzellerini), mehanizmlerini, abzallaryny, dolandyryş, gorag ulgamlaryny we howpsuzlyk gurallaryny taslamak; gurluşyk-gurnama işleriniň önümçiliginiň we ýük göteriji kranlar bilen ýüklemek-düşürmek işleriniň tehnologiýa kartalarynyň taslamalaryny işläp taýýarlamak; göteriji desgalaryň durkuny täzelemek, döwrebaplaşdyrmak we modifisirlemek üçin taslamalary işläp taýýarlamak; ulanylýan göteriji desgalar üçin TDS-2.601 howpsuzlyk Kadalaryna laýyklykda ulanyş resminamalaryny (dublikatlary) işläp taýýarlamak; kranlaryň ýollary, bölünip*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				aýrylýan ýükleýiş gurallary we gaplar üçin, şeýle hem göteriji desgalary oturtmak üçin taslamalary işläp taýýarlamak *-gaz hojalygy desgalaryny taslamak bilen bagly işleri: gaz hojalygy kärhanalaryny (desgalaryny) gurmak, olaryň durkuny täzelemek, giňeltmek we tehniki taýdan gaýtadan enjamlaşdyrmak üçin taslama resminamalaryny işläp taýýarlamak; Türkmenistany, welaýatlary, şäherleri, etraplary we ilatly ýerleri gaz bilen üpjün etmegiň shemalaryny işläp taýýarlamak we ekspertiza geçirmek; artyk basyşy 1,2 megapaskaldan ýokary bolmadyk nebit we gaz ýataklaryndan alynýan tebigy gazy we artyk basyşy 1,6 megapaskaldan ýokary bolmadyk suwuklandyrylan uglewodorod gazyny ýangyç hökmünde peýdalanýan şäherleriň we beýleki ilatly ýerleriň gaz üpjünçiligi ulgamlarynyň toplumlaýyn taslamasyny taýýarlamak; gaz paýlaýjy stansiýalardan ýa-da birikdirilýän ýerinden sarp edijä barýan gazgeçirijileriniň (şäherçeleriň arasyndaky gaz geçirijileri goşmak bilen) taslamasyny taýýarlamak; suwuklandyrylan uglewodorod gaz abzallarynyň (gaz dolduryjy stansiýa, gaz dolduryjy nokada, awtoulaglara gaz guýýan stansiýa, suwuklandyrylan gaz üçin ätiýaçlyk üçin çelekleri we toplumlaýyn ballon abzallaryny) taslamasyny taýýarlamak; gaz hojalygynyň desgalaryny we ýerasty gazgeçirijilerini elektrohimiki korroziýadan goraýjy serişdeleriň taslamasyny taýýarlamak; gaz paýlaýjy nokatlaryň, şkaf nokatlaryň taslamasyny taýýarlamak; senagat, oba hojalyk kärhanalarynyň, durmuş taýdan hyzmat edýän kärhanalaryň, kotelnýalaryň, ýylylyk elektrik stansiýasynyň, ýylylyk energiýa merkeziniň, döwlet elektrik merkeziniň, jemgyýetçilik binalarynyň, ýaşaýyş jaýlarynyň gaz üpjünçilik ulgamlarynyň taslamasyny taýýarlamak; gaz hojalygynyň desgalarynyň enjamlarynyň görnüşlerini we nusgalyklaryny işläp düzmek (konstruirlemek), şol sanda uglewodorod gazlarynyň gaz gurşawy üçin goraýjylary, baglaýjy (gorag) klapanlary, gazyň basyşynyň göni we göni däl hereketini düzgünleşdiriji gurallary, durmuşda ulanylýan gaz enjamlar toplumlaryny; standart däl enjamlaryň (şol sanda polietilen turbalary taýýarlamak we olardan gazgeçirijilerini gurnamak); gaz gorelkasynyň abzallarynyň; gaz üpjünçiligi ulgamlary we desgalary üçin howpsuzlyk gözegçiliginiň, dolandyryş we awtomatiki gurallaryň (serişdeleri); bloklaýyn ýyladyş gazanlarynyň we beýleki enjamlaryň, gözegçilik-ölçeg we awtomatika gurallarynyň hem-de gaz hojalygy üçin enjamlar toplumlarynyň taslamasyny taýýarlamak; ýerasty gazgeçirijileriň, gaz enjamlarynyň we apparatlarynyň ygtybarlylygyny we berkligini üpjün etmäge, gaz hojalygy desgalarynyň we kärhanalarynyň hyzmat edýän işgärleri üçin howpsuzlyk derejesini ýokarlandyrmaga, ilaty we taslamada peýdalanylýan daşky gurşawy goramaga gönükdirilen*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				maksatnamalary, usulyýetleri we kadalary işläp taýýarlamak *-himiki, nebit- himiki, nebiti we gazy gaýtadan işleýän, himiki-farmasewtiki, sellýuloza-kagyz, mikrobiologiýa önümçiliklerini we desgalaryny, şeýle hem zäherleýji maddalaryň, şeýle-de howa çaň-tozan ýa-da bug-gaz gatyşmagy bilen howply garyndylary döredip biljek maddalaryň ulanylmagy ýa-da saklanmagy bilen bagly beýleki partlama-ýangyn howply önümçilikleri we desgalary taslamak bilen bagly işler: önümçilikleri we toplumlaýyn tehnologiýa taýdan desgalary gurmak we durkuny täzelemek üçin taslama resminamalaryny işläp taýýarlamak; aýry-aýry tehnologiýa prosesler üçin tehnologiýa ulgamlary (zolaklary, döwürler, bölekler), ulag ulgamlaryny, arassalaýyş desgalary ulgamlaryny we fakel ulgamlary üçin taslama-konstruktorçylyk resminamalary işläp taýýarlamak; aýry-aýry tehnologiýa taýdan desgalar üçin tehnologiýa enjamlary, sorujy-gysyjy we sowadyjy beketler, sorup goýberiş beketleri, ammarlar, saklanýan ýerler, gazgolderler, guýuş-dolduryş nokatlary, tehnologiýa taýdan turbageçirijileri, arassalaýyş enjamlary, galyndylary gaýtadan peýdalanyş enjamlary üçin taslama resminamalaryny işläp taýýarlamak; hereket edýän tehnologiýa önümçilikleriň we desgalaryň durkuny täzelemek üçin tehnologiýa taýdan resminamalary işläp taýýarlamak; tehnologiýa enjamlaryň tehnologiýa taýdan resminamalaryny işläp taýýarlamak; dolandyryş we düzgünleşdiriş enjamlary we gözegçilik ulgamy, heläkçilige garşy göreş we duýduryş, şeýle hem gözegçilik we duýduryş gurallary, tehnologiýa prosesleriň ölçeg we dolandyryş serişdeleri üçin konstruktorçylyk resminamalaryny işläp taýýarlamak; önümçilikleriň, desgalaryň we enjamlaryň howpsuz ulanylmagyny üpjün etmek bilen baglanyşykly tehnologiýa taýdan we kadalaşdyryjy-tehniki resminamalary, tehniki çözgütleri (talaplary, şertleri), tehniki-ykdysady esaslandyrmalary, tehniki dessurlary, tehniki we tehnologiýa taýdan kadalary işläp taýýarlamak; tehnologiýa taslamalaryny we tehnologiýa taýdan dessurlaryny işläp taýýarlamak* *- dänäni saklamak we ony gaýtadan işlemek boýunça önümçilikleri we desgalary partlama ýangyn howpsuzlygynyň we gorag serişdeleriniň gurallaryny taslamak bilen bagly işlerni: dänäni saklamak we ony gaýtadan işlemek boýunça önümçilikleriň we desgalaryň gurluşyk, durkuny täzelemek, giňeltmek, tehniki taýdan gaýtadan enjamlaşdyrmak işleri üçin taslama resminamalaryny işläp taýýarlamak (howpsuzlyk gurallary we gözegçilik ulgamlaryny abzallaşdyrmak böleginde)*
			71.11.20	Binagärçilik işi we binagärçilik ugrundan maslahatlar bermek
			71.11.30	Binagärçilik işinde ýangyn howpsuzlygy babatynda taslama işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *içki we daşky ýangyn söndüriş*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				(şol sanda awtomatiki), ýangyn habar beriji (şol sanda habar beriş), tüssä garşy gorag ulgamlary (şol sanda ulgamlaryň bölekleri), ýangyna garşy diwarlary gurnamak boýunça taslamalaşdyrmak işleri
			71.11.40	Elektroenergetika ulgamynda taslama işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ähli güýjenmeli howa elektrik geçirijilerini; ähli güýjenmeli kabel torlaryny; güýjenmeli bolan paýlaýjý merkezleri (paýlaýjý merkez, transformator beketleri we ş.m.); elektrik yşyklandyryş ýapyk paýlaýjy merkezleri, transformator beketleri; açyk transformator beketleri; dispetçer we tehnologiki dolandyryş serişdeleri (howa elektrik ulgamarynyň (HU) simleri arkaly ýokary ýygylykly aragatnaşyk, telemehanizasiýa); ultra-gysga tolkunlar (UGT) radioaragatnaşyk, radiogeçirijiler arkaly aragatnaşyk; ösüş shemalaryny we kiçi beketleri (KB) energiýa ulgamyna birikdiriş shemalaryny; kömekçi hökmünde niýetlenen jaýlar we desgalaryny (dolandyrmak pulty-DP we ýapyk paýlaýjy gurluşy-ÝPG) we beýleki; önümleri we böleklerini kämilleşdiriş işleri*
			71.11.90	Binagärçilik ulgamynda beýleki işler
		71.12	71.12.00	Inžener gözlegleriniň işi we bu ugurlar boýunça tehniki maslahatlar bermek hyzmaty ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *inžener gözleg ugrundaky işleri we bu ugurdaky tehniki maslahat berşi, eger-de ýokarda görkezilen iş peýdaly magdanlaryň gazyp alynýan ýerlerinde däl-de, gözleg ýerlerinde amala aşyrylýan bolsa.* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *- taslamalary taýýarlamak, tehniki işleriň taslamalaryny dolandyrmak we aşakdaky ugurlar boýunça maslahat bermek;* *• maşynlary we enjamlary ýerleşdirmegi hasaba alyp, önümçilik jaýlaryň taslamalaryny taýýarlamak;* *• gidrotehniki desgalary hasaba alyp,inžener desgalary bilen baglanyşykly taslamalary çyzmak;* *• elektrotehnika,elektron tehnikasyna, gazyp almak işlerine, himiýa tehnologiýasyna, maşyn gurluşygyna,senagat gurluşygyna, tehniki gurluşlara, tehniki howpsuzlyga degişli taslamalary işläp düzmek we iş ýüzüne geçirmek;* *• suw üpjünçiligi bilen baglanyşykly taslamalary dolandyrmak:* *- howany kondisionirlemek, sowadyjy enjamlary,sanitar-tehniki we töweregimizi gurşap alan gurşawyň hapalanmazlygyna gözegçilik etmek. Akustiki gurluşlar we ş.m. ugurlardan taslamalary işläp düzmek:* *- geofiziki, geologiki gözleg-barlag işleri, seýsmografiki işleri;*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				- geodeziki gözleg-barlag işleri: *• ýerüsti barlaglar* *• gidrografik gözleg-barlag işleri* *• ýeriň ýokarky gatlagynda barlag işlerini geçirmek* *• serhete çäk çekmek bilen baglanyşykly işler* *• kartografiýa we älem habarlary bilen baglanyşykly işler* *• gurluşyga we senagata degişli gözleg-barlag işlerini geçirmek.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *inžener gözleg ugrundaky işleri we bu ugurdaky tehniki maslahat berşi, eger-de bu iş peýdaly magdanlaryň gazyp alynýan ýerlerinde amala aşyrylýan bolsa, ýagny barlag (synag) üçin burawlamak işini geçirmek (09.10, 09.90 seret); programma üpjünçiligini işläp taýýarlamak ýa-da çap etmek (58.29, 62.01 seret); tehniki barlaglar we gözlegler (71.20 seret); ylmy barlaglar we işläp taýýarlamalar boýunça işler (72.19 seret); interýeri bezemek (74.10 seret); aero surata düşürmek (aerofotosurat almak) (74.20 seret)*
			71.12.10	Nebitiň, tebigy gazyň we gaz kondensatynyň çuň gözleg burawlaýşy ugrundaky işler
			71.12.20	Meýdan geofiziki barlaglaryň ugrundaky işler (seýsmiki gözleg, grafiki gözleg, elektriki gözleg, guýudaky we beýleki barlaglar)
			71.12.30	Peýdaly gaty magdanlaryň barlagynyň we gözleginiň ugrundaky işler (geologiki surata almak, mehaniki sütünleýin burawlama, dag känleriniň işlenilişi we beýleki işler)
			71.12.40	Gidrogeologiki we inžener-geologiki işleriň ugurlary (gidrogeologiki, inžener-geologiki we geoekologiki surata almak, ýerasty suwlaryň balansyny, derejesini we hilini öwrenmek, mehaniki sütünleýin burawlama, ýertitremeleriň gidrogeologiki alamatlaryny öwrenmek we beýleki işler)
			71.12.50	Topografiýa-geodezik işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *geodezik, topografik, markşeýderçilik, inženerçilik-geodezik agtaryşlary hem-de şelfleri topografiki surata düşüriş işleri; gurluşyga we senagata degişli inžener-geodeziýa gözleg işleri*
			71.12.60	Kartografiýa boýunça hyzmatlar ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *grafiki, sanly (sifrli), fotografik we başga görnüşlerdäki umumy geografiki, syýasy-dolandyryş, ylmy-maglumatnama we beýleki tematik kartalary, okuw kartografiýa gollanmalaryny döretmek, täzelemek, neşir etmek we köpeltmek; kartografiýa maglumatlaryny we aerokosmiki suratlaryň materiallaryny taýýarlamak, ýygnamak, işläp taýýarlamak we şol materiallaryň esasynda önümleri taýýarlamak; geografiki maglumatlar ulgamyny döretmek we alyp barmak*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
			71.12.70	Tehniki synag we gözegçilik etmekde senagat howpsuzlygy boýunça işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýokary basyşda işleýän gazanlaryň, gaplaryň we turba geçirijileriň berkligini we dykyzlygyny synagdan geçirmek işleri; liftleriň, eskalatorlaryň, funikulýorlaryň, asma ýollaryň we ýük göteriji enjamlaryň beýleki görnüşleriniň (seljerişi) gözegçiligi we tehniki synagy*
			71.12.80	Ýaşalýan we ýaşalmaýan binalary we desgalary gurmak boýunça taslama işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *1-12, 13-25 we ondan hem köp gatly binalaryň we desgalaryň taslama işlerini ýerine ýetirmek,* *aýry-aýry bölümler boýunça taslama işleri ýerine ýetirmek we resminamalaryny işläp düzmek (arhitektura, gurnama, smeta, inženerçilik ulgamy, gurluşyk-gurnama we beýlekiler) we bu ugurlarda maslahatlar bermek, inženerçilik ulgamynyň taslamasyny düzmek; şähergurluşyk taslama resmi namalaryny işläp taýýarlamak, ilatly nokatlaryň we çäkleriň inženerçilik ulgamynyň shemasyny işläp taýýarlamak; landşaft taslamalary we gurluşyk işleri bilen bagly dizaýn işleri ýerine ýetirmek* *Gurluşygyň tehniki-ykdysady esaslandyrmasyny işläp düzmek, düýpli abatlaýyş işleriniň ýerine ýetirilmegi boýunça taslama resminamalaryny işläp düzmek, ýöriteleşdirilen işleri ýerine ýetirmek boýunça taslama resminamalaryny işläp düzmek*
			71.12.90	Beýleki toparlara goşulmadyk inžener gözlegleriniň beýleki işleri we bu ugurlarda tehniki maslahatlary bermek
			71.12.91	Inžener gözlegleriniň işi we bu ugurlar boýunça tehniki maslahatlar bermek hyzmaty ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *edara görnüşli tarapyň we şahsy tarapyň howa giňişliginiň arassalygyny goramak boýunça kadalaşdyryjy namalary işläp düzmek bilen bagly işler, şol sanda howany hapalaýan serişdeleriň goýberilmeginiň möçberini kesgitleýän kadalaşdyryjy namalary işläp düzmek, daşky gurşawa edilýän täsire baha bermek we ekologiýa pasportyny işläp düzmek işleri, şeýle-de suw giňişligine goýberilýän hapalaýjy serişdeleriň möçberini kesgitlemek boýunça geçirilýän işler*
	71.2			Tehniki synag we gozegçilik etmek
		71.20	71.20.00	Tehniki synag we gozegçilik etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *materiallarda we önümlerde fiziki, himiki we beýleki synaglary geçirmek: ses we titremeler bilen baglanyşykly synaglar, minerallaryň himiki düzümi we arassalygy bilen baglanyşykly seljermeler geçirmek we ş.m. howanyň we suwuň arassalygyny, radiasiýasyny we ş.m. ölçemek tüsse, akýan hapa suw ýaly howany hapalaýan çeşmelerde barlag geçirmek; weterinar*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				gözegçiligini hasaba alyp, azyk önümleriniň hilini barlamak; çylşyrymly enjamlaryň, önümleriň, materiallaryň berkligini, ynamlylygyny we könelmezlik derejesini synagdan geçirmek; gurluşyk elementlerini, meselem, kebşirlenen ýerleri, esasy gurluşlary we ş.m. barlagdan geçirmek, hasaplamalaryny çykarmak; heläkçilik hadysalaryndaky zaýaçylyklary seljermek; gämileri, uçarlary, awtoulag serişdelerini, rezerwuarlary, ýadro basyşy astynda işleýän gurluşlary we ş.m. sertifikasiýalaşdyrmak; awtoulag serişdelerini döwürleýin tehniki taýdan gözden geçirmek; modullar we maketler arkaly (uçarlaryň, gämileriň, dambalaryň we bentleriň we ş.m.) synagdan geçirmek; kazyýet barlaghanalarynyň işi; sanitar- epidemiologiýa işleri ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *ýangyn söndüriji tehnikalary we ot söndüriji serişdeleri synagdan geçirmek (ýangyn enjamlaryny, gurallaryny we inwentarlaryny;* *- ýangyn söndürijileriň özbaşdak we köpçülikleýin gorag serişdelerini; ýangyn söndüriji ulgamy üçin abzallaryny we enjamlaryny (ulgamlaryň böleklerini); ýangyn we gorag-ýangyn habar beriji ulgamy üçin abzallaryny we enjamlaryny (ulgamlaryň böleklerini); ot söndürijileri synagdan;* *- ot söndüriji düzümleri; ýangyna garşy diwarlaryndaky boşluklary doldurmak üçin elementlerini synagdan geçirmek); maddalaryň, materiallaryň, önümleriň, enjamlaryň we konstruksiýalaryň ýangyn howpsuzlyk talaplaryna laýyklygyny synagdan geçirmek (maddalary we materiallary, önümleri, enjamlary we konstruksiýalary synagdan geçirmek; maddalaryň we materiallaryň ýangyn howpuny görkezijilerini anyklamak)* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *weterinariýa işi (75.00 seret); anyklaýyş barlaglaryny, testleri we lukmançylyk barlarlary üçin analizleri almak (86 bölüme seret)*
			71.20.10	Ýangyn söndüriji tehnikalary, ot söndüriji serişdeleri, ýangyn enjamlaryny, gurallaryny we inwentarlaryny synagdan geçirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýangyn söndürijileriň özbaşdak we köpçülikleýin gorag serişdelerini, ýangyn söndüriji ulgamy üçin abzallaryny we enjamlaryny (ulgamlaryň böleklerini), ýangyn habar beriji ulgamy üçin abzallaryny we enjamlaryny (ulgamlaryň böleklerini) hem-de ot söndürijileri* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *ot söndüriji düzümleri, ýangyna garşy diwarlaryndaky boşluklary doldurmak üçin elementlerini, maddalaryň, material-laryň, önümleriň, enjamlaryň we konstruksiýalaryň ýangyn howpsuzlyk talaplaryna laýykdygyny (maddalary we materiallary,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				önümleri, enjamlary we konstruksiýalary, maddalaryň we materiallaryň ýangyn howpuny görkezijilerini anyklamak)
		71.30	71.30.00	Ölçeg serişdeleriniň barlagy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *nusgalyk we iş ölçeg serişdeleriniň barlagyny*
		71.40	71.40.00	Ölçeg serişdeleriniň kalibrlemesi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *fiziki ululyk birlikleriň etalon nusgalyklaryny, nusgalyk ölçeg serişdelerini we iş ölçeg serişdelerini kalibrlemekligi*
MB (kiçi seksiýa): 72				**YLMY BARLAGLAR WE IŞLÄP TAÝÝARLAMALAR**
72				**Ylmy barlaglar we işläp taýýarlamalar** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *ylmy barlaglaryň we işläp taýýarlamalaryň üç görnüşi:* *- düýpli barlaglar:* *• garaýyşlara esaslanyp, täze bilimleri ele almak maksady bilen hadysanyň esasynda ýatan, gözegçilige boýun egýän faktlary anyk ulanmazdan ýa-da peýdalanmazdan öň eksperimental ýa-da nazaryýet işler* *- tejribe ähmiýetli barlaglar:* *• täze bilimleri ele almak maksady bilen, ozaly bilen, anyk tejribe maksatlaryna gönükdirilen ýa-da anyk tejribe meselelerini ýerine ýerirmek üçin asyl nusgaly gözlegleri geçirmek* *- eksperimental işläp taýýarlamalar:* *• barlaglaryň esasynda ýa-da tejribeler arkaly alnan bar bolan bilimlere esaslanýan gullukda we ulgamda önümçilige gönükdirilen täze ýa-da öňden bar bolan materiallary, önümleri, gurluşlary kämilleşdirmek we durmuşa ornaşdyrmak işleri.* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *bazar harytlaryny we hyzmaty öwrenmek (73.20 seret).*
	72.1			Tebigy we tehniki ylymlaryň barlaglary we işläp taýýarlamalary
		72.11	72.11.00	Biotehnologiýa boýunça barlaglar we işläp taýýarlamalar ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *biotehnologiýa ugry boýunça aşakdaky çygyrlarda barlaglary we eksperimental işläp taýýarlamalary geçirmek:* *DNK/PHK gen inženeriýasynda, derman senagatynda, genetikada we ş.m.(bu usuly işläp taýýarlamak we ulanmak) klonirlemek maksady bilen we beýleki adaty däl usullar uçin DHK–nyň düzümini we onuň sintezini öwrenmek, peýdalanmak we ýaýratmak; proteinler we beýleki molekulalar: sinteziň, inžener proteinleriň we peptidleriň yzygiderlilikde DHK-a birleşdirilmeginiň (şol sanda iri molekulýar garmonlary) ösüşini çaltlandyrmak we lukmançylyk derman serişdeleriniň hilini gowulandyrmak*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				we derman serişdeleriniň molekulýar derejesini artdyrmak; proteinleri saýlamak (özbaşdaklaşdyrmak) we arassalamak, öýjük reseptorlaryna meňzetmek; dokumalary we öýjükleri ösdürmek we inženeriýa; dokumalary we öýjükleri ösdürmek, şol sanda öýjük sintezini, sanjym stimulýatorlaryny we immunitete degişli embrion derejesiniň manipulýasiýasyny täzeden dikeltmek;biotehnologiki prosesler: bioreaktorlaryň, bioişlemeleriň, biosulfura-siýanyň, biofiltrasiýanyň we ş.m. kömegi bilen fermentleşmek; gen ýaýradyjylar we PHK (genetiki terapiýa, ýokanç wiruslary geçirijiler); bioinformatika: genomalar,protein yzygiderligi boýunça maglumat-lar bazasyny düzmek, çylşyrymly biologiki prosesleriň modelini, şol sanda biologiki sistemalary düzmek; nana biotehnologiýa: nana/ mikro taýýarlamalaryny, zatlaryny we proseslerini ulanyp, biosistemany öwrenmek üçin gurluşlary düzmek, derman serişdelerini ulanmak arkaly keselleri anyklaýyş işlerini geçirmek we ş.m.
		72.12	72.12.00	Gurluşyk boýunça barlaglar we işläp taýýarlamalar ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *- taslamalary (ýyladyş, ýelejiretme, kondisionirleme, bug gazan enjamlarynyň, ýylylyk üpjünçiligi ulgamlarynyň taslamalaryny işläp taýýarlamak; suw lagym we suwaryş ulgamynyň taslamalaryny işläp taýýarlamak; demir-beton, metal we beýleki gurnawlarynyň taslamalaryny işläp taýýarlamak; taslamalaryň elektrotehniki bölümini işläp taýýarlamak; awtomobil ýollaryň (köçeleriň), köprüleriň we demir ýollaryň taslamalarynyň toplumyny işläp taýýarlamak; taslamanyň tehnologik bölümini işläp taýýarlamak; sil akymyndan goranyş çäreleriň taslamalaryny işläp taýýarlamak; önümçiligiň awtomatiki we awtomat-laşdyrmagyny taslamalaryny işläp taýýarlamak; çenlik resminamalary işläp taýýarlamak; gazüpjünçiligiň ulgamlarynyň taslamalaryny işläp taýýarlamak we ş.m.);* *- gurluşyk kadalaryny we düzgünlerini işläp taýýarlamak we gaýtadan işläp taýýarlamak;* *- ylmy-innowasion taslamalary işläp taýýarlamak;* *-binagärlik we şähergurluşygyny boýunça uzak möhletleýin ýörelgeleriň baş ugurlaryny işläp taýýarlamak;* *- inžener-geologiki işleri (topragynyň fiziki we mehaniki ýagdaýlarynyň barlagyny geçirmek, statiki sünjümleme (zondirleme) we ş.m.)*
		72.19	72.19.00	Tebigy we tehniki ylymlaryň barlaglary we işläp taýýarlamalary, biotehnologiýadan başga ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *tebigy we tehniki ylymlar boýunça ylmy barlaglary we eksperimental işläp taýýarlamalary yzygiderli öwrenmek; matematika, fizika, astronomiýa, himiýa, biologiýa, lukmançylyk ylymlary,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				topragy öwreniş, oba hojalyk ylymlary we ş.m. Olar bilimleriň möçberini giňeltmäge we peýdalanmagyň täsirliligini ýokarlandyrmaga gönükdirilendir. Munuň içine garyşyk ylymlaryň barlaglary we işläp taýýarlamalary hem girizilen ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *biotehnologiýa ugrundan geçirilen ylmy barlaglar we işläp taýýarlamalar (72.11 seret)*
	72.2			Jemgyýetçilik we gumanitar ugurlar boýunça ylmy barlaglar we işläp taýýarlamalar
		72.20	72.20.00	Jemgyýetçilik we gumanitar ugurlar boýunça ylmy barlaglar we işläp taýýarlamalar ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *jemgyýetçilik we gumanitar ugurlar boýunça ylmy barlaglary we eksperimental işläp taýýarlamalary yzygiderli öwrenmek (ykdysadyýet, psihologiýa, sosiologiýa, hukukşynaslyk, lingwistika, dil bilimleri, sungaty öwreniş we ş.m.). Olar bilimleriň möçberini giňeltmäge we peýdalanmagyň täsirliligini ýokarlandyrmaga gönükdirilendir*
MC (kiçi seksiýa): 73-75				**BEÝLEKI HÜNÄR, YLMY WE TEHNIKI IŞLER**
73				**Mahabat işleri we bazary öwrenmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *mahabat kompaniýalaryny düzmek we mahabat işlerini geçirmek, köpçülik habar beriş serişdeleriniň üsti bilen mahabaty ýaýratmak (gazetleriň, žurnallaryň, teleýaýlymyň, radionyň), mahabat kompaniýalaryny geçirmegiň konsepsaiýasyny işläp düzmek.*
	73.1			Mahabat işleri
		73.11	73.11.00	Mahabat agentliginiň işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *- mahabat kompaniýalaryny düzmek we mahabat işlerini geçirmek:* *• gazetlerde we beýleki döwürleýin neşirler çap etmelerde, radioda, teleýaýlymlarda, Internetde we beýleki HBS wagty we ýeri satyn almak ýoly bilen* *• mahabatlary düzmek we ýerleşdirmek, meselem, afişa sütünlerinde, mahabat şitlerinde, bildirişler we afişalar üçin diwarlarda, witrinalarda, demonstrasiýa zallarynda, awtoulaglarda we awtobuslarda we ş.m.* *• howa mahabatyny geçirmek* *• mahabat materiallaryny we nusgalaryny ýaýratmak we eltip görkezmek* *• mahabat üçin ýer taýýarlamak* *- sarp edijileriň ünsüni çekmek üçin mahabat aksiýalaryny geçirmek, şol sanda:* *• söwdany giňeltmek (agentleriň we araçyllaryň önümleri görkezmegi)* *• satyş bölümlerinde marketing*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				• alyjylara maslahat bermek *• poçta üsti bilen iberilen mahabat bildirişleri.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *mahabat materiallaryny çaphana ýerine ýetirmeler (58.19 seret); kino üçin, radio we teleýaýlym üçin mahabat habarlaryny taýýarlamak (59.20, 59.11 seret); bazar şertlerini öwrenmek (73.20 seret); mahabat üçin surata düşürmek (74.20 seret); ýany bilen gitmek hyzmaty (82.19 seret); professional salonlary guramak (82.30 seret)*
		73.12	73.12.00	Mahabat hyzmatyny ýerine ýerirmekde HBS-niň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dürli göşrnüşli köpçülikleýin habar beriş serişdelerinden mahabat üçin ýerleri satyn almak we alyp satmak boýunça HBS-niň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *mahabat üçin ýeri we wagty ýeriň eýeleriniň özüniň satmagy (degişli klasa girýär); jemgyýetçilik bilen aragatnaşyk boýunça iş (70.21 seret)*
	73.2			Bazar şertlerini we jemgyýetçilik pikirini öwrenmek
		73.20	73.20.00	Bazar şertlerini we jemgyýetçilik pikirini öwrenmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *bazar şertlerini onuň öňe gitmeginiň potensial mümkinçiligini öwrenmek we gowy mälim bolan giňden tanyş ýa-da täze alyjylara harytlary hödürlemek hyzmaty öwrenmek; alyjylaryň ukyplaryny, halkyň täze haryda bolan islegini öwrenmek we harytlary ýerleşdirmek maksady bilen, şol sanda mahabat serişdelerini mahabat agentleriniň üsti bilen ýaýratmak; şeýle barlaglaryň netijesini statistiki seljermek; syýasy, ykdysady, durmuşa degişli soraglar bilen halkyň pikirini öwrenmek we onuň netijesini statistiki seljermek*
			73.20.10	Bazar şertlerini öwrenmek
			73.20.20	Jemgyýetçilik pikirini öwrenmek
74				**Beýleki hünär, ylmy we tehniki işler** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *ýöriteleşdirilen ylmy we tehniki hyzmatlaty etmek (ýuridiki, buhgalter hyzmaty,binagärcilik we inženerçilik boýunça hyzmatlar, gözegçilik we tehniki synaglar, ylym we mahabat hyzmatlaryny dolandyrmakdan başga)*
	74.1			Ýöriteleşdirilen dizaýn işleri
		74.10	74.10.00	Ýöriteleşdirilen dizaýn işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dokma önümleriniň, egin-eşikleriň, aýakgaplaryň, zergärçilik önümleriň, mebelleriň, beýleki interýer zatlarynyň, ýörgünli harytlaryň, şeýle hem şahsy we hojalykda ulanylýan beýleki harytlaryň modellerini düzmek; senagat dizaýni, ýagny harydyň bahasyny we daşky görnüşini artdyrýan we hereketini optimallaşdyrýan taslamalary we spesifikasiýalary taýýarlamak we işläp düzmek, şol sanda, materiallary saýlamak, mehanizmleri, gurluşlary, görnüşleri, reňkleri,we önümiň üstki bezeglerini, adam faktoryny göz öňüne tutup ulanmagy, ýeňil, gelşikli,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				özüne çekiji, howpsuz harytlary öwrenmek; grafika ugry boýunça dizaýn işleri; jaýyň içki bezegi (interýer bezegi) ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *Web- sahypasyny işläp taýýarlamak (62.01 seret); binagärçilik dizaýni (71.11 seret); inženerlik (71.12 seret)*
	74.2			Surata düşürmek boýunça iş
		74.20	74.20.00	Surata düşürmek boýunça iş ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *- täjirçilik maksady bilen ýa-da şahsy müşderiler üçin surata düşürmek:* *• portret üçin, resminamalar üçin, mekdep üçin, toý suratlaryny we ş.m.* *• mahabat üçin, çap edilýän önümler üçin,moda žurnaly üçin, gozgalmaýan emläk bilen baglanyşykly amallar üçin, syýahatçylyk maksatlary üçin suratlary taýýarlamak* *• aerofotosurat (aerofotosurat almak)* *- fotoplýonkalary işläp taýýarlamak:* *• müşderiler tarapyndan düşürilen negatiwdäki ýa-da plýonkadaky suratlary çykarmak, ulaltmak, köpeltmak* *• fotolaborotoriýalarda suratlary çykarmak, ulaltmak, köpeltmek* *• fotoussahanalarynda gyssagly suratlary taýýarlamak (foto we kino apparatlary satylýan dükanyň bölegi bolmadyk)* *• diapozitiwleri çarçuwalara salmak* *• suratlary täzeden düşürmek, gaýtadan dikeltmek we retuş etmek* *- fotožurnalistleriň işi.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *teleýaýlym we kino bilen baglanyşykly kinoplýonkalary işläp taýýarlamak (59.12 seret); karta düzmek işi (71.12 seret); fotoawtomatlary ulanmak (96.09 seret)*
			74.20.10	Aerosuratadüşüriş işleri
	74.3			Ýazmaça we dilden terjime etmek
		74.30	74.30.00	Ýazmaça we dilden terjime etmek
	74.9			Beýleki toparlara goşulmadyk beýleki hünär, ylmy we tehniki işler
		74.90	74.90.00	Beýleki toparlara goşulmadyk beýleki hünär, ylmy we tehniki işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dellallçylyk amallary, ýagny ýörüte tejribäni goşmak bilen ownuk ýa-da orta täjirçilik kärhanalaryň satyn alyş we satyş guramalary; bahalar boýunça iş (gozgalmaýan emläk ýa-da ätiýaçlandyrma bilen bagly bahalardan başga), meselem, antikwariýat, zergär şaý-sepleriniň bahalary boýunça; patentleri almaklygy we satmaklygy gurnamak; hasaplary barlamak we ulaglara*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				tarifleri barada maglumat bermek; howa maglumatyny düzmek; howpsuzlyk üpjünçiliginiň meseleleri barada maslahat bermek; agronomiýa çygry, daşky gurşaw boýunça maslahat bermek; dürli ugrlar boýunça (binagärçilik, inženerlik, menejer işleri boýunça maslahat bermekden başga); gaýry tehniki işler boýunça maslahat bermek; hünärmenleriň (inspektorlaryň) san taýdan (bahalar) derňewleri boýunça işi ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *köplenç kinofilmlere,teatr oýunlaryna hem-de beýleki tomaşalara we sport çärelerine gatnaşmaga şertnama baglaşmak bilen bagly we aýratyn şahsyýetler tarapyndan ýerine ýetirilýän agentleriň we agentlikleriň işi,şeýle hem kitaplary, pýesalary, şekillendirş sungatynyň zatlaryny,suratlary we ş.m.neşirýatylara, prodýuserlere we ş.m. teklip etmek bilen* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *auksionlarda saklanan awtoulaglaryň lomaý söwdasy (45.1 seret); auksionlarda saklanan harytlaryň bölek söwdasy (47.79 seret); auksionlaryň bölek söwdasy (47.91, 47.99); gozgalmaýan emläk bilen geçirilýän amallar boýunça araçylaryň işi (68.31); buhgalterligi ýöretmek boýunça hyzmatlary bermek (69.20 seret); dolandyryş meseleleri boýunça maslahat bermek (70.22 seret); binagärlik we inženerlik çygry boýunça maslahat bermek (71.1 seret); senagat bezegi (71.12, 74.10 seret); azyk önümleriniň hilini weterinar barlag we seljeriş (71.20 seret); mahabat işi (73.11seret); hünär salonlaryny we kongreslerini geçirmegi guramak (82.30 seret); özygtyýarly baha kesijileriň işi (82.99 seret); müşderileri çekmegiň meýilnamasyny dolandyrmak (82.99 seret); alyjy karzynyň we bergisiniň meseleleri boýunça maslahat bermek (88.99 seret)*
75				**Weterinariýa işleri** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *oba hojalyk we öý haýwanlarynyň saglyk ýagdaýyna gözegçilik etmek we bejermek bilen baglanyşykly işler. Bu işler ökde hünärli mal lukmanlary tarapyndan mal hassahanalarynda ýerine ýetirilýär, şeýle hem fermalara barlanda, it ýataklarynda, itler we beýleki haýwanlar üçin ýataklarda, şahsy iş ýerlerinde, operasion kabinetlerde geçirilýär.* *Bu bölüme haýwanlara berilýän ambulatoriýa kömegi we tiz kömek işleri hem goşulan.*
	75.0			Weterinariýa işi
		75.00	75.00.00	Weterinariýa işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *oba hojalyk haýwanlarynyň saglyk ýagdaýlarynyň gözegçiligi we bejergisi bilen baglanyşykly işler; öý haýwanlarynyň (ideg edilýän), balyklaryň, guşlaryň we arylaryň saglyk ýagdaýyna gözegçilik etmek we bejermek bilen baglanyşykly işler. Bu*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				işler mal lukmanlary tarapyndan mal hassahanalarynda ýerine ýetirilýär, şeýle hem fermalara, aw itleriniň ýataklara we itler we beýleki haýwanlar saklanýan ýerlere barlanda, it ýataklarynda, itler we beýleki haýwanlar üçin ýataklarda, şahsy iş ýerlerinde, operasion kabinetlerde geçirilýär, maldarçylykda, guşçulyk bilen meşgullanýan hojalyklarda, et, süýt, önümlerini gaýtadan işleýän kärhanalarda, mal soýum meýdançalarynda geçirilýän dezinfeksion, dezinseksion we deratizasion hyzmatlary
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** haýwanlar üçin tiz tiz kömek işleri; weterinar lukmanlaryň kömekçileri we beýleki kömekçi işgärler; haýwanlarda kesel anyklaýyş çärelerini geçirmek; haýwanlara ambulatoriýa kömegini bermek*
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** weterinariýa hyzmatlaryny bermek üçin oba hojalyk haýwanlaryny saklamak üçin işi (01.62 seret); goýunlary gyrkmak (01.62 seret); emeli tohumlandyrmak üçin (01.62 seret) işi; weterinariýa hyzmatlaryny bermezden öý haýwanlary (ideg edilýän haýwanlary) saklamak üçin işi (96.09 seret)*
N (seksiýa): 77-82				**ADMINISTRATIW WE KÖMEKÇI IŞLER**
77				**Kärende we lizing**
				***Bu bölüm öz içine alýar:** wagtlaýyn bellenen töleglere maliýe gymmatlygy bolmadyk emläkleri buýrujylara kärendesine bermek 4 topara bölünýär:* *1) awtoulag serişdelerini kärendesine bermek* *2) durmuşda ulanylýan harytlary, sporta, dynç alşa degişli harytlary kireýine (kärendesine) bermek* *3)maşynlary we enjamlary,esasan, täjirçilik maksatlary üçin kireýine we lizing bermek* *4) intellektual emlägi we ş.m material önüm bolmadyk lizingler*
				***Bu bölüm öz içine alýar:** diňe amaly lizingi*
				***Bu bölüm öz içine almaýar:** maliýe lizingi (64.91 seret); gozgalmaýan emläk bilen bagly amallar (L seksiýa); enjamy operatorlary bilen bile kärendesine bermek (anyk enjamlar, meselem, gurluşyk F- seksiýa, transport H-seksiýa degişli toparlarda klassifisirlenýär).*
	77.1			Ýolagçy awtoulaglary we ýeňil awtofurgonlary lizinge we kärendesine bermek
		77.11	77.11.00	Ýolagçy awtoulaglary we ýeňil awtofurgonlary lizinge we kärendesine bermek
				***Bu kiçi klas öz içine alýar:** ýolagçy we beýleki ýeňil awtoulaglary we ýeňil (agramy 3,5 t ýokary bolmadyk) sürüjisiz abtofurgonlary kärendesine we amaly lizinge bermek*
				***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** awtoulaglary we awtofurgonlary sürüjisi bilen kärendesine bermek (49.32,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				49.39 seret)
		77.12	77.12.00	Beýleki awtoulaglary kärendesine we lizinge bermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** kärende we amaly lizing: ýük awtoulaglaryny, tirkeg çekijileri,tirkegleri we ýarym tlrkegleri, awtofurgonlary (agramy 3,5 t ýokary bolan) sürüjisiz; sporta we dynç alşa degişli awtoulag serişdelerini kärendesine we amaly lizinge bermek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** awtoulag serişdelerini we ýük awtoulaglaryny sürüjisiz kärendesine we lizinge bermek (49.41 seret)*
	77.2			Durmuşda ýa-da sahsy ulanylýan önümleri we zatlary kireýine bermek ***Bu topar öz içine alýar:** durmuşda ýa-da sahsy ulanylýan önümleri we zatlary gysga möhlete, aýratyn ýagdaýlarda uzak möhletleýin kireýine bermek*
		77.21	77.21.00	Sport we dynç alyş üçin harytlary kireýine bermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** sport we dynç alyş üçin, gezim edilýän gämileri, kanoýe we ýelkenli gaýyklary kireýine bermek; tigirleri kireýine bermek; şezlonglary we saýawanlary (plýažy hasaba alyp) kireýine bermek; beýleki sport harytlary; lyžalary kireýine bermek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** gezim edilýän gämileri we ýelkenli gaýyklary operatorlary bilen bile kärendesine bermek (50.10, 50.30 seret); wideokassetalary we ş.m. kärendesine bermek (77.22 seret); öý hojalygy üçin beýleki harytlary kireýine bermek (77.29 seret); dynç alyş we göwün açyş seýilgählerinde enjamlary kireýine bermek (93.29 seret)*
		77.22	77.22.00	Diskleri we wideokassetalary kireýine bermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** wideokassetalary, diskleri, CD, DVD we ş.m. kireýine bermek*
		77.29	77.29.00	Beýleki durmuşda ulanylýan önümleri we şahsy zatlary kireýine bermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** edaralar, guramalar ýa-da öý hojalygy üçin başga harytlary: dokma önümlerini, geýimlerini, aýakgaplary kireýine bermek; mebelleri, keramika we aýna önümlerini aşhana we naharhana gap-gaçlaryny, elektrik enjamlaryny we beýleki hojalyk enjamlaryny kireýine bermek; altyn-kümüş önümlerini, saz gurallaryny, teatr bezeglerini we geýimlerini, kitaplary gazetleri we žurnallary kireýine bermek; boş wagtlary özbaşdak güýmenmek üçin maşynlary we enjamlary, şol sanda otaglary, öýleri abatlamak üçin gurallary kireýine bermek; gülleri we beýleki ösümlikleri, durmuşda ulanmaga niýetlenen elektron enjamlary kireýine bermek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** ýeňil awtoulaglary we awtofurgonlary, motosiklleri, ýaşaýyş awtofurgonlaryny we tirkeglerini sürüjisiz kärendesine bermek; (71.1 seret); sport*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				we dynç alyş üçin harytlary kireýine bermek (77.21 seret); wideokassetalary kireýine bermek (77.22 seret); motosiklleri sürüjisiz kärendesine bermek (77.39 seret); ýuwulýan eşikleri, işçi eşikleri we şoňa meňzeş önümleri kireýine bermek (96.01 seret)
	77.3			Başga maşynlary we enjamlary we başga zatlary kärendesine bermek
		77.31	77.31.00	Oba hojalyk maşynlaryny we enjamlaryny kärendesine bermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *oba we tokaý hojalygy maşynlaryny we enjamlaryny sürüjisiz kärendesine bermek we amaly lizing; 28.30 klasdaky toparlara degişli oba hojalyk traktorlary ýaly enjamlary kärendesine bermek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *oba hojalyk maşynlaryny we enjamlaryny sürüjisiz kärendesine bermek (01.61, 02.40 seret)*
		77.32	77.32.00	Gurluşyk maşynlaryny we enjamlaryny kärendesine bermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gurluşyk maşynlaryny we enjamlaryny sürüjisiz kärendesine bermek we amaly lizing; gurnalmadyk we sökülmedik gurluşyk agaç önümlerini we podmostlary kärendesine bermek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gurluşyk maşynlaryny we enjamlaryny sürüjili kärendesine bermek (43 seret)*
		77.33	77.33.00	Hasaplaýyş tehnikalaryny goşmak bilen, ofis maşynlaryny we enjamlaryny kärendesine bermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ofis maşynlaryny we enjamlaryny, hasaplaýyş tehnikalaryny hasaba alyp, operatorsyz: hasasplaýyş enjamlaryny we enjamlaryny, nusgasyny alyp köpeldýän maşynlary, ýazylýan maşynlary we tekstleri täzeden işlemek üçin maşynlary kärendesine bermek we amaly lizing; buhgalterçilik hasaby üçin maşynlary we enjamlary (kassa apparatlaryny, elektron kalkulýatorlary we ş.m.) kärendesine bermek; ofis mebellerini kärendesine bermek*
		77.34	77.34.00	Suw ulag serişdelerini we enjamlaryny kärendesine bermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *suw ulag serişdelerini we enjamlaryny, söwda gämilerini we beýleki gämileri ekipažsyz kärendesine bermek we amaly lizing* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *suw ulag serişdelerini we enjamlaryny ekipažy bilen kärendesine bermek (50 seret); gezim edilýän katerleri kireýine bermek (77.21 seret)*
		77.35	77.35.00	Howa ulag serişdelerini we enjamlaryny kärendesine bermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *howa ulag serişdelerini we enjamlaryny ekipažsyz kärendesine bermek we amaly lizing*
		77.39	77.39.00	Başga toparlara goşulmadyk beýleki maşynlary we enjamlary kärendesine bermek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:***

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				- kärhanalarda senagat enjamlary hökmünde ulanylýan maşynlary we enjamlary operatorsyz kärendä we lizinge bermek: *• maşynlary we turbinalary;* *• stanoklary;* *• dag-magdan we nebit önümçilik enjamlary;* *• professional radio, teleýaýlym we aragatnaşyk enjamlary;* *• gözegçilik-ölçeg enjamlary;* *• ylma, söwda, senagata niýetlenen beýleki enjamlar* *• gury ýer sürüjisiz ulag serişdeleri we enjamlary, awtoulaglardan başga;* *• demir ýol wagonlary;* *• motosikller, ýaşaýyş awtofurgonlary we tirkegleri we ş.m.* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:** ýük konteýnerlerini kärendesine bermek; ýüküň aşagyndan goýulýan enjamlary (platformalary, poddonlary) kärendesine bermek; ýaşamaga ýa-da ofis üçin konteýneri kärendesine bermek; haýwanlary (meselem, çapylýan atlary) kärendesine bermek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** tigirleri kärendesine bermek (77.21 seret); oba hojalyk maşynlary we enjamlary kärendesine bermek (77.31 seret); gurluşyk maşynlary we enjamlary kärendesine bermek (77.32 seret); ofis maşynlaryny we enjamlaryny hasaplaýyş tehnikasyny hasaba alyp, kärendesine bermek (77.33 seret)*
	77.4			Intellektual eýeçiligiň we şoňa meňzeş önümleriň lizingi, awtorlyk hukugy goralan önümden başga
		77.40	77.40.00	Intellektual eýeçiligiň we şoňa meňzeş önümleriň lizingi, awtorlyk hukugy goralan önümden başga ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** başga şahslara ulanmaga rugsat berýän intellektual eýeçilik we ş.m. önümler; eýeçilikdäki şeýle önümler üçin lisenziýa tölegi ýa-da öwezini doluş tölegi (meselem,tebigy resurslary işläp taýýarlan hukugy üçin töleg) tölenýär. Bu önümleriň lizinginiň dürli gornüşleri kabul etmegi mümkin: nusgasyny almaga rugsat, işiň gidişinde (önümçilikde) peýdalanmak (meselem, täze usullarda), kärhanalarda françaýzing çäginde ulanmak we ş.m.* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *- intellektual eýeçilik lizingi (awtorlyk hukugy bilen goralan önümlerden başga, kitaplar, filmler we programma üpjünçiligi)* *- ulanmaga hukugy üçin öwezini doluş ýa-da ygtyýarnama töleglerini almak:* *• patentlenen işläp taýýarlamalar, täze usullar we beýleki intellektual eýeçilikler;* *• söwda markalary;* *• firma belgileri (brendler);*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				• gazylyp alynýan peýdaly magdanlaryň barlaglary we magdan gorlaryna baha bermegiň netijeleri; *• françaýzing şertnamasy (ylalaşygy).* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** neşir etmäge hukuk almak (58, 59 seret); awtorlyk hukugy bilen goralan önümleriň nusgasyny almak, ýaýratmak (kitaplary, kinolary, programma üpjünçiligini) çykarmak (58, 59 seret); gozgalmaýan emlägi käredesine bermek (68.20 seret); maddy önümleri (emlägi) kärendesine we lizinge bermek (77.1, 77.2, 77.3 seret)*
78				**Iş bilen üpjünçilik çygryndaky işler** ***Bu bölüm öz içine alýar:** işgäri gözlemek, dalaşgärleri saýlamak we iş ýerlerine ýollamak; işe ýerleşmek isleýän dalaşgärleri saýlamak, olar bilen söhbetdeşlik geçirmek, kärhanalary potrat esasynda hakyna tutma işçi güýji bilen üpjün etmek, esasan wagtlaýyn işi ýerine ýetirmek üçin we işçi güýji bilen üpjünçilige meňzeş beýleki hyzmatlar. Şeýle hem agentlikleriň (iş bilen üpjünçilik gulluklary) işgärleri hakyna tutmak boýunça işi hem goşulan (şol sanda saýlamak boýunça).* ***Bu bölüm öz içine almaýar:** teatr agentleriniň we agentliginiň işi, şahsy artistler tarapyndan amala aşyrylýan (74.90 seret).*
	78.1			Işe ýerleşdirmek boýunça agentlikleriň işi
		78.10	78.10.00	Işe ýerleşdirmek boýunça agentlikleriň işi ***Bu klas öz içine alýar:** boş duran wezipeleriň sanawyny düzmek we iş gözleýänleri işe ýollamak (ýerleşdirmek)* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** işgärleri gözlemek, dalaşgärleri saýlamak we iş ýerlere ýerleşdirmek; işe durmak isleýän dalaşgärleri saýlamak we olar bilen söhbetdeşlik geçirmek; agentlikleriň (iş bilen üpjünçilik gulluklaryň) we saýlamak boýunça byurolaryň işi, şol sanda wezipeleri paýlamak; işgärleri daşary ýurtlarda işe ýerleşdirmek* ***Bu klas öz içine almaýar:** impresario işi we şoňa meňzeş işler (74.90 seret)*
			78.10.10	Işgärleri saýlamak we iş bilen üpjün etmek boýunça agentlikleriň işi
			78.10.20	Işgärleri daşary ýurtlarda işe ýerleşdirmek boýunça agentlikleriň işi
	78.2			Wagtlaýyn işçi güýji bilen üpjün etmek
		78.20	78.20.00	Wagtlaýyn işçi güýji bilen üpjün etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** kärhanalary potratçylyk esasynda wagtlaýyn işleri ýerine ýetirmek üçin hakyna tutma işçi güýji bilen üpjün etmek. Şol agentlikler olara ýerine ýetirilen iş üçin sylag berýärler*
	78.3			Beýleki zähmet resurslary (işgärler) bilen üpjün etmek boýunça iş

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		78.30	78.30.00	Beýleki zähmet resurslary (işgärler) bilen üpjün etmek boýunça iş ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *uzak wagtlyk ýa-da hemişelik zähmet resursy bilen buýrujyny üpjün etmek. Potensial iş bilen üpjün edýän adam ýa-da potensial işçilere ýerine ýetirilmeli işiň ýagdaýyny düşündirmek (meselem, wezipe gözükdirijisini düzmek), hödürnama seretmek we ş.m. hyzmatlar edilýär. Ýokary hünärli işgärlere iş gözlemek (iş bilen üpjün edýän agentleriň işi)* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *kärhanalarda (degişli toparlarda klassifisirlenýär) zähmet resurslaryny (işgärleri) dolandyrýan iş: wagtlaýyn işçi güýji bilen üpjün etmek işi (78.20 seret)*
79				**Syýahatçylyk agentliginiň, syýahaty alyp baryjylaryň işleri, ýer bronlamak we syýahatçylyk ulgamynda gaýry işler** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *syýahatçylyk agentliginiň, syýahaty alyp baryjylaryň, ulag we ýaşaýşy üpjün etmek bilen, toparlara we şahsy syýahatçylara syýahatçylygy guramak we petekleri satmak boýunça işi, şol sanda hem hususy sektorlarda.* ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *syýahat ugurlaryny meýilleşdirmek we maslahat bermek, öňden meýilleşdirilen syýahatyň syýahat petegini öňünden satmak, şeýle hem syýahat guramaçylarynyň we ýolbeletleriň işi.* ***Bu bölüm şeýle-de öz içine alýar****: myhmanhanalardan, ulaglardan ýer bronlamak, medeni-köpçülik we srort çärelerine, göwün açyjy programmalara öňünden petek almak işleri.*
	79.1			Syýahatçylyk agentliginiň, syýahaty alyp baryjylaryň işleri
		79.11	79.11.00	Syýahatçylyk agentliginiň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *lomaý we bölekleýin (şahsy adamlara we toparlara) guralan syýahatçylyk, gezelenç gidişligine peteklerini satmak, ulag üpjünçiligini we ýaşaýşy, şol sanda hususy sektorlarda guramak işi*
		79.12	79.12.00	Syýahaty alyp baryjylaryň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar****: syýahaty alyp baryjylaryň meýilnama düzmek we guramak boýunça (gezelenje, syýahata gidişlik) işi. Guramaçylykly syýahatçylyk ulag, ýaşamaga ýer we iýmit bilen üpjün edilýär; taryhy ýerlere, muzeýlere, çykyşlara gitmek guralýar* *Bu syýahatçylyk hyzmatlary syýahaty alyp baryjylar ýa-da araçylar, ýagny syýahatçylyk agentlikleri tarapyndan gös-göni satylýar*
	79.9			Syýahatçylyk işlerinde bronlamak we beýleki işler
		79.90	79.90.00	Syýahatçylyk çygrynda bronlamak we beýleki işler

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *jemgyýetçilik we şahsy ulaglardan, myhmanhanalardan, restoranlardan, medeni-köpçülik we sport we çärelerden we ş.m. ýerleri bronlamak işi. "Taým-şera" hyzmat çalşygy, medeni- köpçilik, sport we göwün açyjy çykyşlara petekleri üpjün etmek; syýahatçylyk hyzmatyny peýdalanyjylara kömek hereketi (syýahatçylyk, jahankeşdelik baradaky doly maglumaty ýetirmek, şol sanda şahsy syýahatçylyk ugruny düzmäge maslahat bermek we ş.m; gidleriň we ýany bilen gidýänler); syýahatçylyk mahabat işi*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *syýahatçylyk gullugynyň we jahankeşdelik býurosynyň işi (79.11, 79.12 seret); kongres, maslahat, ýygnak we ş.m. çäreleri guramak we geçirmek (82.30 seret)*
80				**Derňew işlerini geçirmek we howpsuzlygy üpjün etmek**
				Bu bölüm öz içine alýar: *howpsuzlygy üpjün etmek, şol sanda penakärleriň we garawullaryň gymmatlyklar daşalýan döwründe olary goramak üçin ýörite taýýarlanan işgäriň kömegi bilen pul we beýleki gymmatlyklary ýygnamak we tabşyrmak boýunça işi. Ogurlyga garşy we ýangyna garşy enjamlary gurnamak, olara hyzmat etmek, ol enjamlary elektron ulgamynyň üsti bilen uzak aralykdan dolandyrmak arkaly gözegçilik işini guramak. Howpsuzlygy üpjün etmek üçin ýörite armirlenen otaglar taýýarlamak, olara mehaniki we elektron gurluşly, blokirleýji demir gapylary oturtmak.*
	80.1			Şahsy goragçylaryň işi we hususy goragçylyk býurosy
		80.10	80.10.00	Şahsy goragçylaryň işi we hususy goragçylyk býurosy
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *garawullaryň we penakärleriň işi; daşalýan döwründe gymmatlyklary goramak üçin taýýarlanan ýörite işgäriň kömegi bilen pul we beýleki gymmatlyklary ýygnamak we eltip bermek boýunça işi*
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *bronlanan ulaglarda ýanynda gitmek bilen gymmatlyklary daşamak; penakärleriň işi; ýalany biliji guraly ulanmak; daktiloskopiýa geçirmek; garawullaryň, sakçylaryň, wahtýorlaryň, garawul gulluklarynyň işi*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *jemgyýetçilik düzgünini we howpsuzlugyny üpjün etmek (84.24 seret)*
	80.2			Howpsuzlyk ulgamynyň hereketde bolmagyny üpjün etmek
		80.20	80.20.00	Howpsuzlyk ulgamynyň hereketde bolmagyny üpjün etmek
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *elektron howpsuzlyk ulgamynyň üsti bilen gözegçilik etmek we ony uzak aralykdan dolandyrmak, şol sanda ogurlyga garşy we ýangyna garşy enjamlary gurnamak, olara hyzmat etmek, ol enjamlary elektron ulgamynyň üsti bilen uzak aralykdan dolandyrmak*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				arkaly gözegçilik işini guramak. Howpsuzlygy üpjün etmek üçin ýörite armirlenen otaglar taýýarlamak, olara mehaniki we elektron gurluşly, blokirleýji demir gapylary oturtmak. Bu hyzmatlary ýerine ýetirýän kärhanalaryň ol enjamlary satmagy hem mümkin ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *signal ulgamyny gurnamak (43.21 seret); signallaşdyrma ulgamyny we ogurlyga garşy serişdeleri satmak (47.59 seret); howpsuzlygy üpjün etmek boýunça maslahat bermek (74.90 seret); jemgyýetçilik tertibini we howpsuzlygy üpjün etmek (84.24 seret); açarlaryň nusgasy bilen üpjün etmek (95.29 seret)*
	80.3			Derňew geçirmek
		80.30	80.30.00	Derňew geçirmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *derňew geçirmek; şahsy detektiwiň müşderiniň meselesine, derňewiň maksadyna bagly bolmadyk işi*
81				**Binalara hyzmat etmek we landşafty üýtgetmek boýunça işler** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *binalaryň ulanylyşy boýunça iş, şol sanda binanyň jaýlaryny saklamak we zerur bolanda toplumlaýyn hyzmat etmek, binanyň içki jaýlarynyň ähli görnüşlerini arassalamak kömek, goltgy bermek; eýwanlary, howdanlary, pyýada ýorelýän, peç turbalaryny arassalamak, kaminleri, plitalary, peçleri, galyngy ýakylýan ýerleri, boýlerleri, wentilýasiýa şahtalaryny,howany sorup çykarýan wentilýatorlary, senagat enjamlaryny arassalamak, suwa düşülýän howdanlary arassalamak we hyzmat etmek, otlularyň içini arassalamak, awtobuslary arassalamak, uçarlary arassalamak we ş.m.; sisternalary we tankerleri arassalamak; binalarda, gämilerde, otlularda dezinfeksiýa, dezinseksiýa we deratizasiýa işlerini geçirmek, çüýşeleri arassalamak; düşelen köçeleri buzdan, gardan arassalamak, süpürmek; landşafty üýtgetmek boýunça we meýdanlary gerekli ýagdaýda saklamaga ýollary we ş.m. desgalary meýilnama laýyklykda gurmak hyzmaty*
	81.1			Kömekçi-tehniki gullugyň toplumlaýyn işi
		81.10	81.10.00	Kömekçi-tehniki gullugyň toplumlaýyn işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *binanyň jaýlaryny saklamak we zerur bolanda toplumlaýyn hyzmat etmek. Bu hyzmatlar jemläp alanyňda şeýle işleri amala aşyrýar: umumy jaýlaryň içki ýygnaşdyrmalary, hapalary dökmek, güllere, ösümliklere seretmek, ýyladyş ulgamyna we wentilýasiýa ulgamyna gözegçilik etmek, içki jaýlarda jemgyýetçilik tertibini* *myhmanlary kabul etmegi we garşylamagy guramak, saklamak, poçta ibermelerini paýlamak, ýany bilen gitmek, ugratmak, myhmanlary kabul etmegi we garşylamagy ("resepşen”), kir ýuwmak, arassalamak; geýim asylýan*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				ýerleri we ş.m. ýerleri arassalamak ýaly kömekçi-tehniki gullugyň işgärleriniň etmeli işleri
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *hyzmatyň diňe bir görnüşini ýa-da ýygnaşdyrmak işini etmek (degişli klaslarda klasifisirlenýär); hasaplaýyş maşynlarynyň peýdalanylyşy we olary dolandyrmak (62.03 seret); düzediş guramalaryny sylag almak islegi bilen ýa-da şertnama esasynda dolandyrmak (84.23 seret); liftleriň, restoranlaryň, şahtalaryň, hassahanalaryň we ş.m. ekspluatasiýasy (degişli klaslarda klasifisirlenýär)*
	81.2			Ýygnaşdyrmak boýunça iş
				Bu topar öz içine alýar: *binalaryň ähli görnüşinde içki jaýlary ýygnaşdyrmak işi, binalaryň ähli görnüşinde daşky jaýlary ýygnaşdyrmak, peç turbalaryny arassalamak, kaminleri, plitalary, peçleri, galyngy ýakylýan ýerleri, boýlerleri, wentilýasiýa şahtalaryny, howany sorup çykarýan wentilýatorlary, senagat enjamlaryny arassalamak, suwa düşülýän howdanlary arassalamak we hyzmat etmek, otlularyň içini arassalamak, awtobuslary arassalamak, uçarlary arassalamak we ş.m.; sisternalary we tankerleri arassalamak; binalarda, gämilerde, otlularda dezinfeksiýa, dezinseksiýa we deratizasiýa işlerini geçirmek, çüýşeleri arassalamak; düşelen köçeleri buzdan, gardan arassalamak, süpürmek*
				Bu topar öz içine almaýar: *awtoulaglary ýuwmak we arassalamak (45.20 seret); oba hojalygyna zyýan berýän zyýankeşlerden goramak (01.61 seret); gurlup gutarylandan soňraky ýygnaşdyrmalar (43.39 seret); halylary, tutulary arassalamak (96.01 seret)*
		81.21	81.21.00	Binalaryň ähli görnüşinde umumy ýygnaşdyrmak
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *binalaryň ähli görnüşinde umumy (ýöriteleşdirilmedik) ýygnaşdyrmak, şol sanda ofislerde, fabriklerde, zawodlarda,dükanlarda, institutlarda we beýleki söwda we professional guramalarda we köpotagly öýlerde aýnalary we eýwanlary ýuwmak*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *ýöriteleşdirilen ýygnaşdyrmalar (81.22 seret)*
		81.22	81.22.00	Beýleki binalary (ýöriteleşdirilen) ýygnamak we senagat enjamlaryny arassalamak
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *binalaryň ähli görnüşinde daşky ýygnaşdyrmak işi, şol sanda ofislerde, fabriklerde, zawodlarda,dükanlarda, institutlarda we beýleki söwda we professional guramalarda; ýöriteleşdirilen ýygnaşdyrmak, aýnalary we howdanlary ýuwmak, peç turbalaryny arassalamak, kaminleri, plitalary, peçleri, galyngy ýakylýan ýerleri, boýlerleri,wentilýasiýa şahtalaryny,howany sorup çykarýan wentilýatorlary, senagat enjamlaryny*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				arassalamak, ýuwmak; beýleki toparlara goşulmadyk binalary gaýry ýygnaşdyrmalar, şol sanda senagat enjamlaryny arassalamak ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *binalaryň fasadlaryny bug pürküji, çäge pürküji enjamlar arkaly we beýleki arassalamak işlerini geçirmek: (43.99 seret)*
			81.22.10	Ýangyn howply galyndylardan we tozanlardan arassalamak (suw howuzlary, tehniki kameralary, filtrleri, tutujylar, ot saklaýjy gurluşlary, şahtalary, howaçalşyjylary we wentilýatorlary)
			81.22.90	Beýleki binalary (ýöriteleşdirilen) ýygnamak we senagat enjamlaryny arassalamak
		81.29	81.29.00	Ýygnaşdyrmak boýunça beýleki işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *suwa düşülýän howdanlary arassalamak we hyzmat etmek; otlularyň içini arassalamak, awtobuslary arassalamak, uçarlary arassalamak we ş.m.; sisternalary we tankerleri arassalamak; binalarda, gämilerde, otlularda dezinfeksiýa, dezinseksiýa we deratizasiýa işlerini geçirmek, çüýşeleri arassalamak; düşelen köçeleri buzdan, gardan arassalamak, süpürmek; beýleki toparlara goşulmadyk binalary gaýry ýygnaşdyrmalary, şol sanda senagat enjamlaryny arassalamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *oba hojalygyna zyýan berýän zyýankeşlerden goramak (01.61 seret); awtoulaglary ýuwmak we arassalamak (45.20 seret)*
			81.29.10	Howuzlary arassalamak we abatlamak boýunça işler
			81.29.20	Otlulary, awtobuslary, uçarlary we ş.m arassalamak boýunça işler
			81.29.30	Awtomatsisternalaryň içgi böleklerini we tankerleri arassalamak boýunça işler
			81.29.40	Binalarda (şol sanda binalaryň ähli görnüşinde olaryň daş-töweregini işläp geçmek), gämilerde, otlularda we ş.m. dezinfeksiýa, dezinseksiýa we deratizasiýa işlerini geçirmek
			81.29.50	Çüýşeleri arassalamak boýunça işler
			81.29.60	Düşelen köçeleri buzdan, gardan arassalamak, süpürmek boýunça işler
			81.29.90	Beýleki toparlara goşulmadyk gaýry arassalamak işleri
	81.3			Landşaftlary üýtgetmek
		81.30	81.30.00	Landşaftlary üýtgetmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *- seslerden, şemaldan, poslamadan, ýagtylykdan, hapalanmadan goramak üçin landşaftlary abadanlaşdyrmak we agaç nahallaryny oturtmak* *- binalaryň töweregine agaç ekmek (üçeklere agaç oturtmak, fasad ösümlikleri, içki baglar)* *- sport meýdançalaryna, oýun we dynç alyş zonalara (oýun geçirilýän meýdançalara, gün wannalaryny kabyl edilýan*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	**2**	**3**	**4**	**5**
				ýerlere, golf meýdançalaryna) agaç oturtmak we gök otlary düşemek *- suw çeşmeleriniň kenarlaryna gök otlary düşemek we agaç ekmek (suw howdanlaryna,batgalyklara, howuzlara, suwa düşülýan howdanlara, ganawlara,derýalara, suwaryş kanallaryna)* *- awtoulag ýollaryna, demir ýollaryna we portlara gök otlary düşemek we agaç ekmek* *- aşakdaky ýaly landşaftlary saklamak we gurmak:* *• baglary we seýilgähleri;* *• hususy we döwlet ýaşaýyş jaýlarynyň daş töweregini;* *• jemgyýetçilik binalarynyň daş - töweregini (mekdepleriň, hassahanalaryň, dolandyryş edaralarynyň, metjitleriň we ş.m.);* *• munisipal ýerleri (seýilgähleri, gök ot zolaklary, gonamçylyklary we ş.m.);* *• senagat we söwda edaralarynyň daş- töwereklerini.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *oba hojalyk üçin agaçlary we ösümlikleri oturtmak (01, 02 seret); nahalhanalaryň we şitilhanalaryň işi (01.30, 02.10 seret); oba hojalyk ýerlerini saklamak (01.61 seret); obýektleriň gurulmagy üçin daş töwereklerini abadanlaşdyrmak (seksiýasy F); binagärçilik ugry boýunça iş (71.11 seret)*
82				**Täjirçiligi goldamaklyga gönükdirilen administratiw we gaýry goşmaça işler** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *her günleýin kanselýar we tehniki hyzmatlar toparynyň ýerine ýetirilişi.* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *bu hyzmatlary ýerine ýetirýän işgärleri işe ýygnamak (78 seret)*
	82.1			Biznesi goldamaklyga gönükdirilen dolandyryş we gaýry goşmaça işler ***Bu topar öz içine alýar:*** *kätip işi,"resepşn" (ýagny duşuşyklary gurnamak, müşderileri kabul etmek,maliýe meýilnamalaşdyrma, buhgalterçilik žurnallaryny ýöretmek; işgärler bilen baglanyşykly iş (ýagny* dolandyryş *işi, işgärler bölümi we gaýry işgärler gulluklary) we gaýry edaranyň işlemegi üçin goşmaça zerur bolan işler* ***Bu topar öz içine almaýar:*** *bu hyzmatlary ýerine ýetirýän işgärleri işe ýygnamak (78 seret)*
		82.11	82.11.00	Edaralaryň we guramalaryň dolandyryş gulluklarynyň toplumlaýyn işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kätip işi, "resepşn" (ýagny duşuşyklary gurnamak, müşderileri kabul etmek, maliýe meýilnamalaşdyrma, buhgalterçilik žurnallaryny ýöretmek; işgärler bilen baglanyşykly iş (ýagny* dolandyryş *işi, işgärler bölümi we gaýry işgärler gulluklary) we gaýry edaranyň işlemegi üçin goşmaça zerur bolan işler, hatlary işlemek we*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				ş.m. ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *her bir hyzmaty aýratynlykda ýerine ýetirmek (iş görnüşi boýunça klasifisirlenýär; işgärleri tapmak we işe almak boýunça iş (78 seret)*
		82.19	82.19.00	Fotokopiýalama, resminamalary taýýarlama we gaýry ýörite goşmaça işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *fotokopiýalama, resminamalary taýýarlama we gaýry şuňa meňzeş işler. Bu ýerde resminamalary nusga almak kiçi göwrümlerde amala aşyrylýar* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *resminamalary taýýarlama; resminamalary, hatlary we gaýry resminamalary düzetmek we düzediş girizmek; ýazuw maşynkasynda işlemek; gaýry kätip işi, olardan nusgasyny almak, swetokopiýalma we şuňa meňzeş işler; bukjalara salgylary ýazmak, bukjalara ýerleşdirmek, hat-petekleri ugratmak, salgy sanawlaryny düzmek we ş.m., mahabatlandyrma maglumatlary ugratmak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *resminamalary we gaýry çaphana önümleri çap etmek (18.12 seret); tiraža we çap etmeklige taýýarlamak (18.13 seret); stenografist işi (82.99 seret); stenografiýa ugrunda ýöriteleşdirilen iş (82.99 seret)*
	82.2			Telefon maglumathana merkezleriniň işi
		82.20	82.20.00	Telefon maglumathana merkezleriniň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *telefon maglumathana merkezleriniň işi, şol sanda awtojogapberijiler arkaly jogaplar (kompýuteriň we telefonyň birleşmegi), şeýle-de müşderiler bilen gepleşikler, müşderileriň sargytlaryny ýerleşdirmek, habar beriji maglumatlary bermek, müşderileriň şikaýatlaryna seretmek; alyjylary çekmek, haryt we hyzmat satuw bazarlaryny öwrenmek üçin telefon maglumathana merkezlerini ulanmak; jemgyýetçilik pikirlerini bilmek üçin sorag geçirmek we dürli meseleler boýunça ses bermek, şuňa meňzeş "daşarky" işler maksady bilen telefon maglumathana merkezleriniň işi*
	82.3			Professional salonlary we kongresleri gurnamak işi
		82.30	82.30.00	Professional salonlary we kongresleri gurnamak işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *söwda ýarmarkalaryny, kongresleri, konferensiýalary we ýygnaklary hem-de salonlary dolandyrmak, öňe sürmek we gurnamak işleri, bu hadysalaryň bolup geçýän ýeriniň binalaryny dolandyrmaklyk üçin işgär bermek bilen (ýa-da olarsyz)*
	82.9			Beýleki toparlara goşulmadyk biznesi goldamaklyga gönükdirilen işler ***Bu topar öz içine alýar:*** *hasaplar boýunça tölegleri ýygnamaklyk, şahsy tarapyň ýa-da firmanyň söwda tejribesine ýa-da maliýe ýagdaýyna esaslanyp, töleýiş ukybyna baha bermek işi we gaýry biznesi goldamaklyga gönükdirilen goşmaça işler*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		82.91	82.91.00	Karz amallarynyň hasabyny ýoredýän býuro we töleg ýygnamaklyk işi bilen meşgullanýan agentlikler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *hasaplar boýunça tölegleri ýygnamaklyk; şahsy tarapyň ýa-da firmanyň söwda tejribesine ýa-da maliýe ýagdaýyna esaslanyp, töleýiş ukybyna baha bermek işi*
		82.92	82.92.00	Gaplama ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *şertnama esasynda ýa-da pul hakyna ýerine ýetirilýän gaplama işleri (olaryň awtomatlaşdyrylan ýa-da awtomatlaşdyrylmadykdygyna garamazdan); howa gaplaryny doldurmak; çüýşeleri we bankalary suwuk önümler bilen doldurmak, şol sanda içgiler we azyk önümleri; gaty harytlary blister gaplaryna, folga we ş.m. gaplamak; gaplary etiketkalaşdyrmak, olara nyşan goýmak we hat ýazmak; paketlere gaplamak we sowgatlary gaplamak; eti çekip gaplama; howpsuzlyk düzgünlerini berjaý etmek bilen lukmancylyk preparatlaryny gaplamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *mineral suwlary we beýleki alkogolsyz içgi önümlerini öndürmek (11.07 seret) ýük daşamak bilen baglanyşykly gaplamak işleri (52.29 seret)*
		82.99	82.99.00	Beýleki toparlara goşulmadyk biznesi goldamaklyga gönükdirilen gaýry işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *açyk we ýapyk ýygnaklarda stenografiýa ulgamynyň işi (şol sanda stenografistleriň işi); disklerden we magnit ýazgylardan şifr okama işleri; teleýaýlymda görkezilýän ýygnaklaryň we konferensiýalaryň subtitrlemesi; ştrih koduny ýazmak; şertnama esasynda ýa-da pul hakyna serişde ýygnama; emläge eýeçilik etmegi dikeltmek; garaşsyz baha kesijileriň işi; müşderileri çekmek programmalarynyň dolandyrylyşy; awtoduralgalarda žeton ýygnamak; pul hakyna ýa-da şertnama esasynda sürüjilik şahadatnamasyny bermek; beýleki toparlara goşulmadyk gaýry goşmaça işler* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *kinofilmleri, wideo we teleýaýlym programmalaryň soňky taýýarlanylyşy (59.12 seret); nusgasyny almak, swetokopiýalamak (82.19 seret)*
			82.99.10	Garaşsyz baha kesijileriň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gozgalýan emläge (puldan we gymmatly kagyzlardan başga) baha kesmek, intellektual eýeçilikdäki obýektleriň we maddy däl serişdeleriň gymmatyna baha kesmek; emläk toplumy hökmündäki kärhana baha kesmek.*
O (seksiýa): 84				**DÖWLET DOLANDYRYŞY WE GORANMAK; HÖKMANY DURMUŞ ÜPJÜNÇILIK**
84				**Döwlet dolandyryşy we goranmak; hökmany durmuş üpjünçilik** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *döwleti dolandyrmak pudagynda*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				işler.Institusianal gurama statusy anyklaýjy bolup durmaýar. Merkezi derejeden ýerli derejä çenli hökümet edaralarynyň işleri. ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *goranmak işi, jemgyýetçilik tertibini we howpsuzlygy üpjün etmek, adalatlyk we ýustisiýa ulgamynda halkara işleri; umumy häsiýetli döwleti dolandyrmak (merkezi, sebitleýin we ýerli hökümet edaralarynyň kanun çykaryjy, ýerine ýetiriji we maliýe işleri), ykdysady işleriň netijeli işlemekligi üçin goldaw we sazlama; hökmany durmuş taýdan üpjünçiik* *Bu bölümde döwletiň ähli dolandyryş guramalary klassifisirlenmeýär. Meselem, bilim guramalarynyň işleri P bölüme goşulýar, harby hassahanalaryň işi Q seksiýasyna goşulandyr.*
	84.1			Umumy häsiýetli döwleti dolandyrmak işi; ykdysady – durmuş taýdan dolandyrma ***Bu topar öz içine alýar:*** *döwleti dolandyrmagyň ähli derejelerinde umumy häsiýetli döwleti dolandyrmak işi (ýerine ýetiriji we kanun çykaryjy, maliýe-administratiw we gaýry işler), şeýle-de durmuş-ykdysady ulgamda döwlet tarapyndan düzgünleşdirmek*
		84.11	84.11.00	Umumy häsiýetli döwleti dolandyrmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *- merkezi, sebitleýin we ýerli hökümet edaralarynyň ýerine ýetiriji we kanun çykaryjy işleri* *- salgyt ulgamyna gözegçilik we dolandyryş:* *• salgyt salmak ulgamyny dolandyrmak;* *• salgyt kanunlary bozulan halatynda derňew we harytlara salgyt salmak we paç ýygnamak;* *• gümrügi dolandyrmak* *- býujeti ýerine ýetirmek we döwlet gaznalaryny we bergileri dolandyrmak: salgyt ýygnamak we maliýe serişdelerini kabul etmek, olaryň harçlanmagyna gözegçilik etmek* *- durmuş-ykdysady meýilleşdirme gulluklaryny, kadr, statistiki we sosiologiki gulluklary döwlet dolandyryşyň dürli derejelerinde dolandyrmak we olaryň işlemekligini üpjün etmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *gozgalmaýan emlägi dolandyrmak (68.2, 68.3 seret); durmuş maksatnamalary dolandyrmak (84.12 seret); ykdysady işleriň netijeli işlemekligini üpjün etmek üçin goldaw we sazlamak (84.13 seret); gorag işi (84.22 seret); döwlet arhiwleriniň işi (91.01 seret)*
		84.12	84.12.00	Durmuş maksatnamalary dolandyrmak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *adamlaryň maddy hal-ýagdaýlaryny ýokarlandyrmaga gönükdirilen maksatnama-larynyň döwlet dolandyrmasy: saglygy goramak, bilim, medeniýet, sport, dynç alyş, daşky gurşawy goramak,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				ýaşaýyş jaý gurluşygy, durmuş hyzmatlaryny etmek we ş.m. **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *galyndylary täzeden işäp taýýarlamak (37, 38, 39 seret); hökmany durmuş ätiýaçlandyrmak ulgamy (84.30 seret); bilim ulgamy (P seksiýa); saglygy goraýyş ulgamy (86 seret); döwlet kitaphanalary we arhiwleri, muzeýler we gaýry medeniýet guramalary (91 seret); sport we gaýry dynç alşy we göwün açmaklygy gurnamak işi (93 seret)*
		84.13	84.13.00	Ykdysady işleriň netijeli işlemekleri üçin goldaw we sazlamak **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *ykdysadyýetiň dürli çygyrlarynda döwlet dolandyryşy we düzgünleşdirmek işi (oba hojalygy,ýerden peýdalanmak, ýangyn-energetiki we mineral gorlar, ulag, aragatnaşyk, myhmanhanalar we syýahatçylyk, lomaý we bölekleýin söwda); durmuş-ykdysady ösüşiň köpugurly taslamalaryny dolandyrmak; iş güýçleriniň iş bilen üpjünçilgi bilen baglanyşykly umumy soraglary dolandyrmak; sebit ösüşleri bilen baglanyşykly syýasy çäreleri durmuşa geçirmek, şol sanda işsizligi azaltmak* **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *ylmy-barlag işleri (72 seret)*
		84.14	84.14.00	Hojalyk dolandyryş guramalary **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *jemgyýetiň islegini kanagatlandyrmak we girdeji almak maksady bilen önümi öndürmek, harytlary ýerlemek, işleri ýerine ýetirmek we hyzmatlary etmek üçin döredilen ykdysady işiniň özbaşdak subýektlerini öz içine alýan bitewi önümçilik-hojalyk toplumyny döredýän önümçilik birleşikleriň (konsern, korporasiýa, birleşik, trest, dolandyryş edarasy we ş.m-ler) dürli görnüşlerini; önümçilik-hojalyk (önümçilik funksiýasyz) işini dolandyrmak*
	84.2			Umumy jemgyýete döwlet tarapyndan edilýän hyzmatlar **Bu topar öz içine alýar:** *halkara, gorag, kanuna laýyklykda jemgyýetçilik tertibini we goragyny üpjün etmek*
		84.21	84.21.00	Halkara işi **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *daşary işler ministrliginiň daşary ýurtlarda ýa-da halkara guramalaryň müdiriýetinde ýerleşýän diplomatik we konsul wekillikleriniň dolandyrmasy we işlemeklerini üpjün etmek. Ýerine ýetirýän işleri döwlet çäklerinden geçýän maglumat we medeni gulluklarynyň dolandyrmasy, işlemeklerini upjün etmek we goldamak; gönüden-göni ýa-da halkara guramalaryň üsti bilen daşary ýurt döwletlerine kömek etmek; daşary ýurt döwletlerine harby kömek bermek; daşary söwda, halkara maliýe işleri we halkara tehniki hyzmatdaşlygy dolandyrmak* **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *adatdan daşary ýagdaýlarda halkara kömegini bermek (88.99 seret)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		84.22	84.22.00	Goranmak işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *- goranmak meselelerini we gury ýer, deňiz, howa we kosmiki ýaragly güýçleri dolandyrmak (gözeçilik etmek we düzgünleşdirmek):* *• gury ýer güýçleriniň, deňiz flotunyň we harby-howa güýçleriniň söweş bölümleri;* *• inžener we ulag goşunlary, aragatnaşyk, barlag,maddy-tehniki üpjünçilik, ştablaryň şahsy düzümi we gaýry söweş däl podrazdeleniýeler;* *• goranmagyň ätiýaçlyk we kömekçi güýçleri;* *• harby tehnika,azyk harytlar we enjamlar, inžener-tehniki binalar we ş.m. bilen üpjün etmek;* *• meýdan şertlerinde goşunyň şahsy düzümine lukmançylyk hyzmatlary* *- raýat goranmak güýçleriniň dolandyryşy, işlemegi üpjün etmek we goldamak* *- adatdan daşary ýagdaýlary ýok emek boýunça meýilnamalary düzmäge kömek etmek we raýat guramalary hem-de ilat gatnaşýan tälim okuwlaryny geçirmek* *- döwletiň goranmagynyň ukybyny ýokarlandyrmaga gönükdirilen köpugurly taslamalary dolandyrmak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ylmy-barlag işlerini (72 seret); daşary yurt döwletlerine harby kömek bermek (84.21 seret); harby tribunallarynyň (kazyýet mejlisi) işi (84.23 seret); parahatçylyk döwründe bolup geçýän heläkçilikler bolan ýagdaýynda ilkinji zerur zatlar bilen üpjün etmek (84.24 seret); harby mekdepler, ýörite mekdepler, institutlar, we akademiýalar tarapyndan ýerine ýetirilýän bilim ulgamyndaky işler (85.4 seret); harby gospitallaryň işi (86.10 seret)*
		84.23	84.23.00	Adalatlylyk we ýustisiýa ulgamlarynda iş ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dolandyryş, raýat we jenaýat kazyýetleriniň, harby tribunallaryň (kazyýet mejlisi) we kazyýet ulgamynyň dolandyrylyşy we işlemeklikligini üpjün etmek; kazyýetiň kararlaryny we hökümlerini ýerine ýetirmek we kanunlary düşündirmek; türmeleriň we düzediş edaralarynyň dolandyrylyşy; şertnama ýa-da pul haky esasynda döwlet ýa-da hususy guramalar tarapyndan reabilitasiýa kömekleri* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *- hökümetiň tabşyrygy boýunça we öz başlangyjy bilen kanunlaryň hem-de beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalarynyň taslamalaryny taýýarlamak;* *- ministrlikleriň, pudak edaralarynyň, ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýerli edaralarynyň kanunlary we kadalaşdyryjy hukuk namalarynyň hukuk taýdan seljermesini geçirmek;* *- kanunçylygy tertipleşdirmek;*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				- jemgyýetçilik birleşikleriniň, gaznalaryň, dini guramalaryň, syýasy partiýalaryň döwlet tarapyndan hasaba alynmagyny üpjün etmek; *- kanunçylyga laýyklykda dolandyryş edaralarynyň üstüne ýüklenen beýleki meseleler.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *raýat, jenaýat we gaýry işlerde maslahat bermek we wekilçilik etmek (69.10 seret); türme mekdepleriniň işi (85 seret); tussaghanalaryň hassahanalarynyň işi (86.10 seret)*
		84.24	84.24.00	Jemgyýetçilik tertibini we howpsuzlygyny üpjün etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *döwlet häkimiýeti tarapyndan maliýeleşdirilýän gündelik we kömekçi polisiýa güýçleriniň dolandyrmasy we işlemekligini üpjün etmek, şeýle hem port, serhet, kenar goraglary we gaýry ýörüteleşdirilen polisiýa güýçleri, ýol hereketlerini düzgünleşdiriji, daşary ýurt raýatlaryny hasaba alyjy, polisiýa barlaghanalary we tussaglary hasaba alyjy gulluklar hem goşulan; parahatçylyk döwründe bolup geçýän heläkçilikler bolan ýagdaýynda ilkinji zerur zatlar bilen üpjün etmek; balyk gözegçilik we balyk gorag inspeksiýalaryň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *kazyýet barlaghanalarynyň işi (71.20 seret); ýaragly güýçleri dolandyrmak, gözegçilik etmek we düzgünleşdirmek (84.22 seret)*
		84.25	84.25.00	Adatdan daşary ýagdaýlarda howpsuzlygy üpjün etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýangynyň öňüni almak we ýangyny söndürmek: döwlet häkimiýeti tarapyndan maliýeleşdirilýän ýangynlaryň öňüni alýan, ýangyn söndürýän, adamlary we haýwanlary halas edýän, tebigy betbagtçylyklarda, ýol hadysalarynda, suw almakda we ş.m. kömek işlerini ýerine ýetirýän, gündelik we kömekçi ýangyn howpsuzlyk toparlarynyň we gaýry gulluklarynyň dolandyrmasy we olaryň işlemegini üpjün etmek* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *ýangyn hopsuzlyk deňiz gämileri tarapyndan hyzmatlary ýerine ýetirmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *tokaýlary ýangyndan goramak boýunça hyzmatlary ýerine ýetirmek (02.40 seret); nebit we gaz ýataklarynda ýangynlaryň öňüni almak we ýangyn söndürmek işi (09.10 seret); ýörüteleşdirilmedik bölümler tarapyndan aerodromlarda ýangynlaryň öňüni almak we ýangyn söndürmek işi (52.23 seret)*
			84.25.10	Howa menzillerinde, howa gämilerinde, demir ýol wokzallarynda, demir ýollarda we otlularda, deňiz we derýa portlarynda, deňiz we derýa gämilerinde ýangyn barada duýduryş bermek we ony söndürmek bilen bagly işler
			84.25.90	Adatdan daşary ýagdaýlarda howpsuzlygy üpjün etmek
	84.3			Hökmany durmuş we pensiýa ätiýaçlandyrmasy çygryndaky iş

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		84.30	84.30.00	Hökmany durmuş we pensiýa ätiýaçlandyrmasy çygryndaky iş ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *pul serişdeleriniň jemlenilmegi we kesellerde, önümçilikde, heläkçilikli, wakada, işsizlikde, göwrelilik we çaga dogurmakda, wagtlaýyn işe ýarawsyzlykda hökmany ätiýaçlandyrylmagy dolandyrmak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *hökmany däl durmuş ätiýaçlandyryş (65.30 seret); ýaşaýyş ýerini üpjün etmezden durmuş kömeklerini we hyzmatlary ýerine ýetirmek (88.10, 88.99 seret)*
		84.31	84.31.00	Hökmany pensiýa ätiýaçlandyrmasy
			84.31.10	Hökmany pensiýa we hökmany hünär ätiýaçlandyrmasy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *pul serişdeleriniň jemlenilmegini we hökmany ätiýaçlandyryş gatançlarynyň dolandyrylmagyny, ýaşy boýunça, maýyplyk boýunça, ekleýjisini ýitirendigi boýunça, gulluk ýyllary boýunça, hünär pensiýasynyň tölemegi*
P (seksiýa): 85				**BILIM** ***Bu seksiýa öz içine alýar:*** *islendik derejedäki döwlet we hususy bilim, islendik hünärleri öwretmek, gaýybana we gaýybana däl,şeýle-de radio we teleýaýlym arkaly.* *Muňa gündelik mekdep ulgamynyň çägindäki, dürli derejedäki dürli guramalar tarapyndan berilýän bilim girizilýär, seýle-de ulular üçin bilim, sowatsyzlygy ýok etmek baradaky meýilnamalar we s.m. girizilýär. Ondan başga-da harby okuw jaýlary we tussaghanalardaky okuw kurslary girizilýär.* *Bilimiň her bir derejesi fiziki we aň ýetmezçilikli okuwçylaryň ýörite okuwlaryny öz içine alýar* *Bu bölümiň düşündirişinde görkezilýän derejeler we basgançaklar baradaky çykgytlar Halkara Bilim Standart Klassifikasyýasyna (HBSK) esaslanyp getirilendir:* *0 dereje – 85.10* *1 dereje – 85.20* *2-3 dereje – 85.3* *4 dereje – 85.41* *5-6 dereje – 85.42.* ***Bu seksiýa şeýle-de öz içine alýar:*** *okuwlaryň gaýry görnüşlerini, yagny ulag serişdeleriniň sürüjilerini taýýarlaýan mekdeplerdäki okuwlar; ulular üçin okuwlar, bular ýerine ýetirýän hyzmatlarynyň häsiýetleri boýunça bu seksiýanyň toparlarynda gözrkezilen okuw görnüşlerine meňzeş.*
85				**Bilim** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *umumybilim we hünär bilimi maksatnamalary.* *Umumybilim maksatnamalary şahsyýetiň umumy*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				medeniýetini kemala getirmek, şahsyýetiň jemgyýetdäki durmuşa uýgunlaşmak wezipelerini çözmäge, hünär bilimi maksatnamalaryny oýlanyşykly saýlap almak üçin esas döretmäge gönükdirilendir. *Umumybilim maksatnamalaryna mekdebe çenli bilim; başlangyç bilim; umumy orta bilim; mekdepden daşary bilim degişlidir.* *Hünär bilimi maksatnamalary umumybilim we hünär almak hem-de olary yzygiderli ýokarlandyrmak wezipelerini çözmäge, degişli käri bolan hünärmenleri taýýarlamaga gönükdirilendir.* *Hünär bilimi maksatnamalaryna başlangyç hünär bilimi; orta hünär bilimi; ýokary hünär bilimi; ýokary okuw mekdebinden soňky hünär bilimi; hünär taýýarlygy;işgärleriň hünär derejesini ýokarlandyrmak we olary gaýtadan taýýarlamak maksatnamalary degişlidir.* ***Bu bölüm şeýle hem öz içine alýar:*** *bilim almagyň görnüşleri okaýanlaryň islegleriniň we mümkinçilikleriniň göz öňünde tutulmagy bilen bilim maksatnamalary bilim edarasynyň, özbaşdak bilim almagyň, eksternatyň, şeýle hem uzak aralykdan okatmak tehnologiýalarynyň üsti bilen özleşdirip bilner. Bilim edaralarynda bilim almagyň gündizki, gündizki-gaýybana (agşamky) we gaýybana ýaly görnüşleri ulanylýar.* *Anyk umumybilim ýa-da hünär maksatnamasynyň çäklerinde bilim almagyň ähli görnüşi üçin bitewi döwlet bilim standartlary hereket edýär.* *Şu aşakdaky kysymly edaralar bilim edaralaryna degişlidir: mekdebe çenli çagalar edaralary; umumybilim edaralary; başlangyç hünär bilimi edaralary; orta hünär bilimi edaralary; ýokary hünär bilimi edaralary; ýokary okuw mekdebinden soňky hünär bilimini amala aşyrýan edaralar; işgärleriň hünär derejesini ýokarlandyrýan we olary gaýtadan taýýarlaýan edaralar; saglyk ýagdaýy sebäpli mümkinçilikleri çäkli okaýanlar we terbiýelenýänler üçin ýörite bilim edaralary; ýetim çagalar we ata-eneleriň (olaryň ornuny tutýan adamlaryň) hossarlygyndan mahrum bolan çagalar üçin ýörite bilim edaralary; mekdepden daşary bilim edaralary; bilim işini amala aşyrýan beýleki edaralar.*
	85.1			Mekdebe çenli bilim
		85.10	85.10.00	Mekdebe çenli bilim ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *çagalaryň terbiýesini we okuwyny üpjün edýän dürli taraplara gönükdirilen mekdebe çenli umumy bilim meýilanamalaryny ýerine ýetirýän mekdebe çenli bilim berýän edaralar ulgamynyň (çagalar bakjasy, çagalar bakja-bagy, çagalar bagy we başgalar) işi*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *gündiz çagalara seretmeklik (ideg etmek) işi (88.91 seret)*
			85.10.10	Mekdebe çenli bilim
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *mekdebe çenli çagalar edaralary ulgamynyň (çagalar bakjasy, çagalar bakja-bagy, çagalar bagy we başgalar) işi, mekdebe çenli ýaşly çagalara terbiýe bermäge we olary okatmaga, beden we ruhy saglygyny goramaga we berkitmäge, şahsy gigiýenanyň esaslaryny we sagdyn durmuş endiklerini öwretmäge, şahsy başarnyklaryny ösdürmäge maşgala kömek hökmünde ugrukdyrylandyr*
	85.2			Başlangyç bilim
		85.20	85.20.00	Başlangyç bilim
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *başlangyç bilim (birinji basgançak bilimi), okuwçylaryň okamaklygy, ýazmaklygy, hasaplamaklygy, okuwyň esasy başarjaňlyklary we endikleri, teoretiki pikirlenmäniň esaslaryny,okuw hereketlerinde özüňe erk etmegiň iň ýönekeý endiklerini,özüňi alyp barmaklygyň we sözleýiş medeniýetini, sagdyn ýaşaýyş we şahsy gigiýenanyň esaslaryny öwrenmekliklerini, taryh, geografiýa, biologiýa, oýlap tapyjy sungat we saz ýaly dersleriň ýönekeý düşünmelerini göz öňünde tutýar; mekdeplerde we mekdep bilim ulgamynyň daşynda ýörite meýilnamalar boýunça sowatlylygy öwretmek (şol sanda ululary)*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *ulular üçin bilim (85.5 seret); gündiz çagalara seretmeklik (ideg etmek) işi (88.91 seret).*
	85.3			Orta bilim
				Bu topar öz içine alýar: *umumy orta bilim, şeýle-de tehniki we ýörite orta bilim.*
				Bu topar öz içine almaýar: *ulular üçin bilim (85.5 seret)*
		85.31	85.31.00	Umumy orta bilim
			85.31.10	Umumy orta bilim
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *umumybilim mekdepleri ulgamynda, ýöriteleşdirilen umumybilim mekdeplerindäki işleri (hünärlerini görkezmek bilen), umumybilim mekdep-internatlary we başgalary. Umumy orta bilimiň aýrylmaz bölegi hökmünde başlangyç bilimi*
		85.32	85.32.00	Umumy orta bilim (ikinji dereje)
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *bilimiň birinji tapgyrynyň ikinji basgançagy, belli bir derejede mekdep derslerine hökman barmaklyk bilen baglanyşykly; öz bilimiň birinji tapgyrynyň ikinji basgançagy, öz gezeginde ýokary okuw jaýlarynda bilim almaklyga taýýarlaýar*
				Bu basgançakda ders ýöriteleşdirmesi umumy meýilnama boýunça barýanlaryň okuwyna hem täsir edýär. Bu meýilnamalar okuwçylary tehniki ýa-da hünär bilim almaklyga ýa-da belli bir hünär saýlamak zerurlygy bolman

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				ýokary okuw jaýlaryna girmäge taýýarlamaklyk üçin niýetlenendir
		85.33	85.33.00	Tehniki we orta hühär bilimi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *tehniki we orta hühär bilimi 85.4 toparyna girýän ýokary bilimden aşaky basgançakdadyr* *Esasan hem meýilnamalarda ders ýöriteleşdirmekligine üns berilýär we häzirki wagtdaky ýa-da geljekdäki käri bilen baglanyşykly hem teoretiki esaslar, hem*-de praktiki endikler *öwredilýär. Meýilnamanyň maksady belli bir kär almazdan öň dürli pudaklarda işe taýýarlygyna görä üýtgäp bilýär* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** professional gidleri *taýýarlamak; aşpezleri taýýarlamak, restoranlaryň we myhmanhanalaryň işgärlerini; wizažistleri we dellekçileri taýýarlamak; hasaplaýjy tehnikalaryň abatlamasyny ýerine ýetirýän tehnikleri taýýarlamak; mekdeplerde awtobuslaryň professional sürüjilerini okatmak, uçujy düzümiň hühär mekdepleri* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýokary okuw jaýyň ýa*-da *uniwersitetiň derejesinde tehniki we hühär bilimi (85.4 seret); boş wagtyňy geçirmek ýa-da özbaşdak bilim almak* maksady bilen sungat mekdeplerinde, tans mekdeplerinde, *teatr gurnaklarynda we ş.m.geçilýän okuw, (85.52 seret); hühärmen däl sürüjileriň mekdeplerinde geçilýän okuw (85.53 seret); ýaşaýyş jaýyny bermezden, durmuş hyzmatlaryň bölegi hökmünde ýerine ýetirilýän hünäre gözükmeklik kurslarynda okuw (88.10, 88.99 seret)*
			85.33.10	Hünär taýýarlygy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *bilim edaralarynyň, kärhanalarynyň okuw bölümleriniň işini, bilim ugry bolmadyk kärhanalaryň we edaralarynyň işler toplumyny ýerine ýetirmek üçin zerur bolan endikleri çaltlaşdyrylan görnüşde öwretmekleri, ýerine ýetirmek üçin çylşyrymly bolmadyk işleri, şeýle hem degişli hünär derejesi b*ar bolan *hünärmenlerden şahsy taýýarlyk tertibindäki işler toplumyny*
			85.33.20	Başlangyç hünär bilimi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dürli görnüşli başlangyç hünär bilimi edaralarynyň işini (hünärmentçilik mekdebi,liseý we beýlekiler), şeýle hem umumy orta bilimiň binýadynda jemgyýete peýdaly kämilleşdirilen işiň ähli ugurlary boýunça orta we ýokary hünär bilim edaralarynyň işgärlerini taýýarlamak maksady bilen alnyp barylýan işler*
			85.33.30	Orta hünär bilimi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** umumy orta bilimiň *binýadynda ykdysadyýetiň degişli pudaklary üçin orta bölege degişli hünärmenleri taýýarlamaklygy we şahsyýetiň hünär bilimini almak we çuňlaşdyrmak islegini kanagatlandyrmaklygy.*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Orta hünär bilimi dürli görnüşli (kollej, orta hünär mekdebi we beýlekiler) orta hünär bilimi edaralarynda we degişli ygtyýarnamalary bar bolan ýokary hünär bilimi edaralarynda alnyp bilner
	85.4			Ýokary bilim ***Bu topar öz içine alýar:*** *dürli basgançakly ýokary okuw, magistr, bakalawr, hünärmen derejelerini almak. Bu basgançakda her dürli tematiki meýilnamalar hödürlenýär, olaryň bir bölegi teoretiki bilimleri almak üçin, beýleki bölegi bolsa praktiki bilimleri almak üçin niýetlenýär. Şeýle-de ylmy derejeleri almak bilen ýokary okuw jaýyndan soňky okuwlar hem goşulandyr* ***Bu topar öz içine almaýar:*** *ulular üçin bilim (85.5 seret)*
		85.41	85.41.00	Ýokary bilim (doly däl) ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *uniwersitet ýa-da onuň bilen deň diplom almaklyga eltmeýän orta bilimden ýokary bilim*
		85.42	85.42.00	Ýokary bilim ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýokary bilimiň birinji, ikinji we üçünji basgançaklaryny öz içine alýar; belim derejesine laýyk bilimi upjün edýän sungat mekdeplerinde okamak*
			85.42.10	Ýokary hünär bilim ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýokary hünär biliminiň dürli görnüşli (ýokary okuw mekdepleri) edaralarynyň işlerini (uniwersitet, akademiýa, konserwatoriýa, institut we beýlekiler). Ýokary hünär taýýarlygynyň maksady düýpli ylmy we amaly taýdan ykdysadyýetiň pudaklary üçin hünärmenleri taýýarlamakdan hem-de şahsyýetiň bilimini çuňlaşdyrmaga we giňeltmäge bolan isleglerini kanahatlandyrmakdan ybaratdyr*
			85.42.20	Ýokary okuw mekdebinden soňky hünär bilimi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ordinatura, aspirantura (adýunktura) we doktoranturanyň, şeýle hem ýokary hünär biliminiň edaralarynda we ylmy edaralarda döredilen alymlyk derejesine dalaşgärlik arkaly işleri. Üznüksiz bilim ulgamynyň ýokary basgançagy hökmünde ýokary okuw mekdebinden soňky hünär biliminiň maksady ýokary hünär biliminiň binýadynda ýokary hünär derejeli ylmy işgärleri taýýarlamakdan ybaratdyr*
	85.5			Gaýry bilim işleri ***Bu topar öz içine alýar:*** *umumy we hühär biliminiň dowamy bolup durýan we islendik hünäri öwredýän, seýle-de boş wagtyňy geçirmek ýa-da özbaşdak bilim almak maksady bilen gurnalan bilim işi* ***Bu topar şeýle-de öz içine alýar:*** *bedenterbiýe çygrynda bilim işi we gaýry bilim işleri,şol sanda beýleki toparlara goşulmadyk ýörite okuwlar* ***Bu topar öz içine almaýar:*** *85.1 - 85.4. toparlarda klassifisirlenýän bilimleri*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		85.51	85.51.00	Bedenterbiýe we sport çygrynda bilim ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *sport mekdeplerinde we seksiýalarda bedenterbiýe we sport çygrynda bilim işi (toparlarda we özbaşdak), şeýle-de gije-gündiz sport türgenleşik lagerlerinde* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *bedenterbiýe we sport (basketbol, woleýbol, kriket, futbol we baş., gimnastika, ýeňil atletika, atly ýöreme, suwda ýüzmek, ýelkenli gaýykçylar sporty,ýoga, harby (söweş) sungaty, kart oýunlary (bridž), küşt, şaşka we ş.m.) çygrynda bilim işi (hünär mugallymlar tarapyndan teoriýa we praktiki tilsimleri öwretmek); instruktorlaryň, mugallymlaryň, sportuň dürli görnüşinde repetitorlaryň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *medeniýet çygrynda bilim işi (85.52 seret); ýaşaýyş jaý berýän internat-mekdplerinde we sport mekdeplerinde umumybilim derslerini okatmak (85.2, 85.3 seret)*
		85.52	85.52.00	Medeniyet boýunça bilim ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *teatr, suratçylyk, saz çygrynda bilim işi (hünär mugallymlar tarapyndan teoriýa we praktiki tilsimleri öwretmek). Bu hyzmatlary ýerine ýetirýän guramalar bu bilim boýunça diplom bermeýär* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *saz mugallymlarynyň işi we sazçylyk mekdeplerinde gaýry okuwlary okatmak (gurnaklarda,studiýalarda, klaslarda); sungat mekdep-leriniň işi (gurnaklaryň, studiýalaryň, klaslaryň); tans mekdepleriniň işi (gurnaklaryň, studiýalaryň, klaslaryň); teatr mekdepleriniň işi (gurnaklaryň, studiýalaryň, klaslaryň),okuw jaýlaryndan başga; fotosurat mekdepleriniň iş (gurnaklaryň,, studiýalaryň, klaslaryň)* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *daşary yurt dillerini öwretmek kurslary (85.59 seret)*
		85.53	85.53.00	Sürüjileri taýýarlaýan mekdepleriň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kurslarda we mekdeplerde (söwda sertifikatlary we ygtyýarnama almazdan) uçuş ussatlygyny, gämileri sürmekligi öwretmegi, şol sanda ýelkenli gämileri* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *awtoulag, suw we howa ulaglarynyň hünär sürüjilerini taýýarlamak (85.33 seret)*
		85.55	85.55.00	Mekdepden daşary okatmak we terbiýelemek
			85.55.10	Bedenterbiýe we sport boýunça mekdepden daşary bilim
			85.55.20	Sazçylyk, medeni-estetiki we döredijilik ugurlary boýunça mekdepden daşary bilim
			85.55.30	Gumanitar, tebigy-ylmy we tehniki ugurlar boýunça mekdepden daşary bilim
			85.55.90	Beýleki toparlara goşulmadyk, mekdepden daşary okatmak we terbiýelemek

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
		85.59	85.59.00	Beýleki toparlara goşulmadyk bilim boýunça işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *bilimiň basgançaklary boýunça klassifisirläp bolmaýan bilim işleri; uniwersitetlerde kurator bolmak; repetitorçylyk merkezlerinde okamak; hünär synaglara taýýarlamak kurslarynda okamak; daşary yurt dillerini öwrenmek kurslarynda okamak; kompýuter kurslarynda okamak; dilewarlyk sungaty kurslarynda okamak; çalt okamaklyk kurslarynda okamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ululara sowatlylyk öwretmek (85.5 seret); esasy doly orta bilim (85.31seret); tehniki we orta hühär bilimi (85.33 seret); ýokary hünär bilim (85.4 seret)*
			85.59.10	Işgärleriň hünär derejesini kämilleşdirmek we olary gaýtadan taýýarlamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar***: *ylmy guramalarda, önümçilikde we beýleki guramalardaky bilim edaralarynyň ähli kysymlarynyň işlerini. Işgärleriň hünär derejesini ýokarlandyrmak we olary gaýtadan taýýarlamak, hünär bilimlerini we endikleri çuňlaşdyrmak, ylmyň we tehnologiýalaryň,şeýle hem halkara tejribesiniň häzirki zaman gazananlaryny hasaba almak bilen hünär bilimini täzelemek, täze hünärleri, kärleri we derejeleri öwrenmek maksady bilen amala aşyrylýar* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *nebit-gaz pudagynyň kärhanalarynda önümçilikde işleýän hünärmenleri bilen nebit-gaz çüwdürim howpsuzlygy boýunça okuw-türgenleşik sapaklaryny geçmek*
			85.59.90	Beýleki toparlara goşulmadyk bilim ulgamynda beýleki işler
	85.6			Bilim ulgamynda kömekçi işler
		85.60	85.60.00	Bilim ulgamynda kömekçi işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *bilim ulgamynda kömekçi işler: bilim çygry boýunça maslahat bermek; mekdep hünär ugrukduryşy; test geçirmek; testlere baha bermek; okuwçylary çalyşmak maksatnamalary gurnamak (talyplar)* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *ýangyna garşy howpsuzlyk çärelerini öwretmek: ýangyna garşy howpsuzlygy wagyz ediji okuw progammalaryny we görkezme esbaplary işläp taýýarlamak; ýangyn howpsuzlygy ulgamynda hünärmenleriň we fiziki we ýuridiki işgärleriň (ylmy dalaşgärler, ygtyýarnama alyjylar) hunärlerini ýokarlandyrmak, şol sanda howpsuzlyk çygrynda ygtyýarlylandyrmak ulgamynda ekspertlige dalaşgärleri taýýarlamak we ekspertleriň hünärlerini ýokarlandyrmak; maglumatnamalary, gollanmalary, usuly we beýleki ýörite ýangyna degişli çeper edebiýatlaryny, okuw esbaplaryny işläp taýýarlamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *durmuş we gumanitar ylymlar çygrynda ylmy barlaglar we eksperemental işläp*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				taýýarlamalar (72.20 seret)
Q (seksiýa): 86-88				**SAGLYGY GORAÝYŞ WE ILATA DURMUŞ TAÝDAN HYZMAT ETMEK** ***Bu seksiýa öz içine alýar:*** *saglygy goraýyş we ilata durmuş taýdan hyzmat etmek ulgamynda edilýän işler. Ol bejerme we olara seretme işlerini alyp barýan köpugurly hassahanalarda ýa-da ýörieleşdirilen hassahanalarda, şypahanalarda profilaktoriýalarda we gaýry lukmançylyk guramalarynda köp wagtlap ýa-da az wagtly bolmaklygy; ruhy keselli hassahanalarda kem akyllylar üçin hassahanalarda, reabilitasiýa merkezlerinde we başga näsaglaryň ýatymlaýyn bejergi alýan bolmaklary üçin şertleri bar bolan lukmançylyk salagdyş guramlarynda bolmaklgy öz içine alýar.* *Umumy ugurly lukmanlar (terapewtler), umumy we ýörite häsiýetli stomatologiýa çygry boýunça hünärmen-lukmanlar we hirurglar tarapyndan ýerine ýetirilýän lukmançylyk maslahatlar we umumy ýörite lukmançylyk çygrynda hassa bejermeklik goşulan. Şeýle-de durmuş hyzmaty edaralarynda durmuş taýdan hyzmat edilmegine mätäç adamlara durmuş taýdan hyzmat etmek işleri degişlidir.*
QA (kiçi seksiýa): 86				**SAGLYGY GORAÝYŞ**
86				**Saglygy goraýyş**
	86.1			Hassahanalaryň işleri
		86.10	86.10.00	Hassahanalaryň işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *hassahana guramalarynyň işleri; lukmançylyk işi, şol sanda hirurgiýa, anyklaýyş, terapewt, operasiýalary geçirmek, analiz we başga anyklaýyş barlaglar we ş.m.; hassahanalarda bolmaklyk üçin, ýagny ýaşamaklyk, iýmit we ş.m. şertleri döretmeklik.* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *näsaglary bejerme we olara seretme işlerini alyp barýan köpugurly hassahanalarda ýa-da ýöriteleşdirilen hassahanalarda, şypahanalarda, profilaktoriýalarda we gaýry lukmançylyk guramalarynda köp wagtlap ýa-da az wagtly bolmak; ruhy keselli hassahanalarda, kemakyllylar üçin hassahanalarda, reabilitasiýa merkezlerinde, ýokanç keseller hassahanasynda we başga näsaglaryň ýatymlaýyn bejergi almaklary üçin şertleri bar bolan lukmançylyk sagaldyş guramlarynda bolmak, şeýle hem harby hassahanalarda we tussaghanalaryň hassahanalarynda bolmak.* *Bu iş ugry, esasan hem ýatymlaýyn bejergi alýan näsaglara degişli bolup, lukmanlaryň gözegçiliginde bolmagy göz öňunde tutýar.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *tehniki we barlag synaglary (71.20 seret); weterinariýa işi (75.00 seret); meýdan*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				şertlerinde ýaragly güýçleriniň şahsy düzümine lukmançylyk hyzmatlaryny ýerine ýetirmek (84.22 seret); ýatymlaýyn bejergi alýan näsaglara özbaşdak lukmançylyk maslahatçylary tarapyndan hyzmatlary ýerine ýetirmek (86.2) seret; hassahana ýerleşdirmezden stomatologiýa hyzmatlaryny ýerine ýetirmek (86.23 seret); tiz kömek işi (86.90 seret); sanitar-ulag serişdeleri bilen näsaglary daşamak (86.9 seret)
	86.2			Lukman tejribesi we stomatologiýa çygrynda işler
		86.20	86.20.00	Lukman tejribesi we stomatologiýa çygrynda işler ***Bu kiçi klass öz içine alýar:*** *umumy ugurly lukmanlar, hünärmen lukmanlary we hirurglar tarapyndan ýerine ýetirilýän umumy ýörite lukmançylyk çygrynda lukmançylyk maslahatlary we bejeriş* *Bu iş gatnaw şertlerde näsaglar üçin hususy tejribeli lukman toparlary we saglyk öýlerinde ýerine ýetirilip bilner* *Bu ýere hassahanalarda hususy maslahat bermek, firmalaryň, mekdepleriň, gojalar öýüniň iş we gaýry guramalaryň düzüminde bolan hem-de öý lukmançylyk kömegi, saglyk öýlerinde we lukmançylyk nokatlarynda (gatnaw şertlerde) ýerine ýetirilýän işler girizilen. Esasan hem, näsaglar gatnaw şertlerde bolup, umumy ugurly lukmanlara ugradylyp bilner (terapewtler)*
		86.21	86.21.00	Umumy lukman tejribesi çygrynda işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *umumy lukmançylyk çygrynda umumy ugurly lukmanlar tarapyndan ýerine ýetirilýän hyzmatlar* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *hassahanalaryň işi (86.10 seret); orta saglygy goraýyş işgärleriniň işi, ýagny akuşerleriň, şepagat uýalarynyň, tehnik-fizioterapewtleriň işi (fizioterapewtiki otaglaryň işgärleri) (86.90 seret)*
		86.22	86.22.00	Ýörite lukman tejribesi çygrynda işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ýörite lukmançylyk çygrynda hünärmen lukmanlar we hirurglar tarapyndan ýerine ýetirilýän hyzmatlar. Şeýle-de maşgala meýyilleşdirmegi boýunça sterilizasiýa we göwrelilgi kesmek ýaly hyzmatlary ýerine ýetirýän merkezleriň işi goşulan* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *hassahanalaryň işi (86.10 seret); orta saglygy goraýyş işgärleriniň işi, ýagny akuşerleriň, şepagat uýalarynyň, tehnik-fizioterapewtleriň işi (fizioterapewtiki otaglaryň işgärleri) (86.90 seret)*
			86.22.10	Lukmançylyk kosmetologiýasy hyzmatlary ulgamynda lukmançylyk işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *döwlet lukmançylyk edaralarynda lukman-kosmetologlar, umumy ugurly lukmanlar, hünärmen-lukmanlar, hirurglar tarapyndan alyp barýan anyklaýyş-maslahat, bejeriş-öňüni alyş, dikeldiş, hirurgiki, gigiýeniki we beýleki çäreleriň toplumyny*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
			86.22.19	Beýleki ýörite lukmançylyk tejribesi ulgamynda işler
		86.23	86.23.00	Stomatologiýa çygrynda işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *umumy we ýörite häsiýetli stomatologiýa çygrynda hyzmatlary ýerine ýetirmek; ortodontiýa çygrynda hyzmatlary ýerine ýetirmek.* *Bu iş saglyk öýlerinde, guramalaryň operasiýa otaglarda we hususy diş bejeriş hyzmatlary ýerine ýetirilip bilner* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *eger-de özleri goýmaýan bolsalar stomatologlar – tehnikler tarapyndan ýasama dişleri, protezleri we protez enjamlaryny ýasamak (32.50 seret); hassahanalaryň işi (86.10 seret); orta saglygy goraýyş işgärleriň işi, ýagny akuşerleriň, şepagat uýalarynyň, tehnik- fizioterapewtleriň işi (fizioterapewtiki otaglaryň işgärleri) (86.90 seret)*
	86.9			Saglygy goramak çygrynda gaýry işler
		86.90	86.90.00	Saglygy goramak çygrynda gaýry işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *hassahanalar we lukmanlar tarapyndan däl-de, näsaglara seretmek boýunça ýuridiki hukuk berlen orta saglygy goraýyş işgärleriniň adamyň saglygyny goramak boýunça işleri* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *optometriýa, gidroterapiýa, sagaldyş massažlary, zähmet terapiýasy bilen bejermek, gepleýiş ýetmezçiliginiň bejergisi (logopediýa), aýaklary sagaldyş, gomeopatiýa, manual refleksoterapiýa, iňňe sançmaklyk çygyrlarynda şepagat uýalarynyň, akuşerleriň, fizioterapewt-tehnikleriň we başgalaryň ýerine ýetirýän işi. Bu işler saglyk öýlerinde, guramalaryň, mekdepleriň we ş.m. düzüminde bolan lukmançylyk nokatlarynda, hassahanalardan başga saglyk guramalarynda, şeýle hem maslahat otaglarynda we başga ýerlerde ýerine ýetirilip bilner* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *stomatologiýanyň kömekçi işgärleriniň, ýagny diş lukman-terapewtleriň, mekdep stomatologiýa otaglarynda şepagat uýalarynyň we gigiýena-stomatologlaryň ýerine ýetirýän hyzmatlary; lukmançylyk barlaghanalarynyň işi we gaýry diagnostika merkezleri, gan barlagyny geçirýän barlaghanalar we ş.m.; gan banklarynyň, döl banklarynyň, transplantasiýa üçin organ banklarynyň we ş.m.); sanitar-ulag serişdeleri arkaly hassalary daşamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *eger-de özleri goýmaýan bolsalar stomatologlar – tehnikler tarapyndan ýasama dişleri, protezleri we protez enjamlaryny ýasamak (32.50 seret); ýörite awtoulag bolmazdan näsaglary daşamak (49.50, 51 seret); azyk önümleriniň hilini barlamak boýunça barlaglar (71.20 seret); tehniki barlaglar we synaglar (lukmançylyk çygrynda däl) (71.20 seret); hassahanalryň işi (86.10 seret); stomatologiýa we sagaldyş tejribesi*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				çygryndaky işler (86.2 seret); hassalara hyzmat etmek bilen orta lukmançylyk işgärli guramalar (87.10 seret)
QB (kiçi seksiýa): 87-88				**ILATA DURMUŞ TAÝDAN HYZMAT ETMEK**
87				**Ýaşaýyş şertlerini üpjün etmek bilen ilata durmuş taýdan hyzmat etmek**
	87.1			Ýaşaýyş şertlerini döretmek we orta lukmançylyk hünärli işgärler bilen hassalara seretmekde durmuş hyzmatlary
		87.10	87.10.00	Ýaşaýyş şertlerini döretmek we orta lukmançylyk hünärli işgärler bilen hassalara seretmekde durmuş hyzmatlary ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *şepagat uýalarynyň we gaýry orta we kiçi likmançylyk işgärleriniň hyzmatlaryna mätäç bolan adamlara hyzmat etmek boýunça guramalaryň işi; sagalýanlar üçin sanatoriýalaryň işi; şepagat uýalarynyň hyzmatlary bilen dynç alyş öýleriniň işi; ideg orta lukmançylyk hünärli işgärler bilen ýerine ýetirilýän guramalaryň işi; hususy kesel bejeriş jaýlarynyň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *professional lukmanlaryň işi (86 seret); ideg orta lukmançylyk işgärleri bilen ýerine ýetirilýän üpjünçiliksiz (az üpjünçilikli) gartaň adamlar üçin neýetlenen guramalaryň işi. (87.30 seret); internat-öýlerinde we ş.m guramalarda ýaşamaklyk bilen durmuş taýdan hyzmatlary ýerine ýetirmek (87.90 seret)*
	87.2			Aň öşüşi yza galýan, alkogol we narkotiki serişdeleri kän ulanýan, psihiki ýa-da fiziki kemçilikli adamlar üçin ýaşamak şertlerini döretmeklik bilen durmuş taýdan hyzmat etmek
		87.20	87.20.00	Aň öşüşi yza galýan, alkogol we narkotiki serişdeleri kän ulanýan, psihiki ýa-da fiziki kemçilikli adamlar üçin ýaşamak şertlerini döretmeklik bilen durmuş taýdan hyzmat etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *aň oşüşi yza galýan, alkogol we narkotiki serişdeleri kän ulanýan, psihiki ýa-da fiziki kemçilikli adamlar üçin durmuş taýdan hyzmat etmek (hassahanalarda we gospitallarda hyzmat etmekden başga). Muňa ideg, iýmit bermek, gözegçilik we käbir lukmançylyk hyzmatlary girýär* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *arakhorlar we neşekeşler üçin dikeldiş guramalaryň işi (bejergisiz); aň we duýgurlygy kemli adamlaryň sagalmagy üçin niýetlenen öýleriň işi; aň ösüşi yza galýan adamlar üçin guramalaryň (öýleriň, internatlaryň) işi; fiziki kemçilikli, şol sanda körler we kerler hem-de lallar üçin niýetlenen guramalaryň (öýleriň, internatlaryň) işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *psihiatriýa hassahanalaryň işi (86.10 seret); ýaşaýyş şertlerini döretmek bilen durmuş taýdan hyzmatlar (meslem, öýsüzler üçin wagtlaýyn ýaşaýyş gonalga) (87.90 seret)*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
	87.3			Gartaşan we işe ukypsyz adamlar üçin ýaşaýyş şertlerini döretmek bilen durmuş taýdan hyzmatlary ýerine ýetirmek
		87.30	87.30.00	Ýaşaýyş şertlerini üpjün etmek bilen gartaşan we işe ukypsyz adamlara durmuş taýdan hyzmat etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *özbaşdak ýaşamaga isleg bildirmeýän (ýa-da) özüne hyzmat we hereket etmek, ukybynyň çäklidigi sebäpli, özleriniň esasy durmuş isleglerini özbaşdak kanagatlandyrmaga mümkinçiliklerini kem-käsleýin ýa-da doly ýitirendikleri bilen baglanyşykly, keseki kömegine mätäç adamlara durmuş taýdan hyzmatlar. Muňa ideg, iýmit bermek, gözegçilik we öý işleri (ýygnaşdyrmak) girýär; aýratyn ýagdaýlarda gaýry birtaraply guramalaryň tejribeli, orta lukmançylyk hünärli işgärleri tarapyndan ideg hem üpjün edilýär* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gartaşanlara we işe ukypsyzlara kömek edýän guramalarynyň işi; dynç alyş öýleriniň işi (lukmançylyk hyzmatsyz); orta lukmançylyk personalynyň käbir hyzmatlary bilen gartaň we işe ukypsyz adamlar üçin guramalaryň (öýleriň, internatlaryň) işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *şepagat uýalarynyň hyzmat etmegi bilen gartaşan we işe ukypsyz adamlar üçin niýetlenen guramalaryň işi (87.10 seret); ýaşaýyş şertlerini döretmek bilen gaýry durmuş taýdan hyzmatlar (87.90 seret)*
	87.9			Ýaşaýyş şertlerini döretmek bilen durmuş taýdan hyzmat etmegiň gaýry görnüşleri
		87.90	87.90.00	Ýaşaýyş şertlerini döretmek bilen durmuş taýdan hyzmat etmegiň gaýry görnüşleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *- gije-gündiz ýerine ýetirilýän we çagalara, gartaňlara we özüne seretmeklik işini ýerine ýetirip bilmeýän ýörite adam toparlaryna gönükdirilen durmuş taýdan hyzmatlary ýerine ýetirmek, emma bilim bermek we bejermek onuň esasy ýörelgesi bolup durmaýar:* *• ýetim üçin gonalga (çagalar öýi)* *• çagalar üçin internatlar we umumyýaşaýyş jaýlary* *• gije-gündiz işleýän bakjalar* *• öýsüzler üçin gonalga* *• ýeke galan enelere we olaryň çagalaryna ideg edýän edaralar we ş.m.* *- durmuş we şahsy meseleleri bar bolan adamlar üçin gaçybatalgalar* *- düzgün bozujylary (şol sanda kämillik ýaşyna ýetmedikler), birinji gezek kazyýet jogapkärçiligine çekilenleri düzetmek edaralarynyň (ýörite internatlaryň we ş.m.) işi.* *Bu iş döwlet we hususy guramalar tarapyndan ýerine ýetirilýär* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *hökmany durmuş*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				ätiýaçlandyrmasy, meýilnamalar esasynda ýerine ýetirilýän işler (84.30 seret); orta lukmançylyk hünärli işgärler bilen hassalara hyzmat edýän guramalaryň işi (87.10 seret); gartaşanlara we işe ukypsyzlara ýaşaýyş şetlerini döretmek bilen durmuş taýdan edilýän hyzmatlar (87.30 seret); ogullyga (gyzlyga) almak (88.99 seret); heläkçilikde zyýan çeken adamalary gysga wagtlaýyn göçüriş bilen üpjün etmek (88.99 seret)
88				**Ýaşaýyş şertlerini üpjün etmezden ilata durmuş taýdan hyzmat etmek**
	88.1			Gartaşanlara we işe ukypsyzlara ýaşaýyş şertlerini döretmezden durmuş taýdan hyzmat etmek işleri
		88.10	88.10.00	Gartaşanlara we işe ukypsyzlara ýaşaýyş şertlerini döretmezden durmuş taýdan hyzmat etmek işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *döwlet gulluklary, hususy we jemgyýetçilik guramalary tarapyndan ýa-da ýörite hünärmenleri tarapyndan gartaşanlara we işe ukypsyzlara öýlerinde we başga ýerlerde ýerine ýetirilýän durmuş taýdan hyzmat etmek, maslahat bermek, haýyr-sahawat işleri we şuňa meňzeş gaýry işler* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *gartaşanlary we ise ukypsyzlary görmäge barmak; gartaňlara we işe ukypsyzlara gündiz ideg etmek; işe ukypsyzlaryň professional uýgunlaşmalary* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *hökmany durmuş ätiýaçlandyrmak meýilnamalary esasynda ýerine ýetirilýän işler (84.30) seret;çagalara gündiz ideg etmek (88.91 seret); ýaşaýyş şertlerini döretmek bilen ilata durmuş taýdan hyzmat etmek (87.30 seret)*
	88.9			Ýaşaýyş şertlerini döretmezden gaýry durmuş taýdan hyzmat etmek işleri
		88.91	88.91.00	Çagalara gündiz ideg etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *çagalara gündiz ideg etmek (çagalar bakjalary we çagalar baglary), şol sanda fiziki we aň ýetmezçilikleri bar bolan çagalara gündiz seretmek*
		88.99	88.99.00	Beýleki toparlara goşulmadyk ýaşaýyş şertlerini döretmezden gaýry durmuş taýdan hyzmat etmek işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *heläkçilik wagtynda öýlerinde ýa-da başga ýerlerde döwlet ýa-da hususy guramalar, şeýle-de milli we ýerli kömek guramalary, maslahat bermek hyzmatlaryny ýerine ýetirýän hünärmenler tarapyndan adamlara, bosgunlara durmuş häsiýetli hyzmatlary ýerine ýetirmek, maslahat bermek, maddy kömek işleri:çagalara we ýetginjeklere durmuş taýdan hyzmatlary ýerine ýetirmek we olara terbiýe berilmegine ýolbaşçylyk etmek; ogullyga (gyzlyga) almak işi; çagalara rehimsiz garamagyň öňüni almak işi; öý býujeti, nika we maşgala barada maslahat bermek işi; ýerli derejede durmuş taýdan hyzmatlary ýerine ýetirmek (garyndaşlyk ugurlary bolup ýaşaýanlara ýa-da*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				belli bir ýeriň ýaşaýjylaryna); heläkçilige uçranlara, bosgunlar, immigrantlara we ş.m. kömek etmek, şol sanda gysga wagtlaýyn ýa-da uzak wagtlaýyn ýaşamaklyk üçin öýleri bermek; çäkli okuwly işsizleriň, fiziki ýa-da aň ýetmezçilikleri bolan adamlaryň işe ukyplylygyny dikeltmek we belli bir iş görnüşinde taýýarlamak; durmuş kömegini almaklyk hukuklaryny anyklamak, azyk talonlarynyň ýa-da jaý kireýiniň töleglerine kömek etmek (ýaşaýyş jaý subsidiýalary); öýsüzler we beýleki durmuş taýdan şowsuz toparlara gündizki gaçybatalga; durmuş taýdan hyzmatlary ýerine ýetirmek bilen baglanyşykly işlerde kömek etmek ýa-da serişde ýygnamak bilen haýyr-sogap etmek işleri ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *hökmany durmuş ätiýaçlandyrmak meýilnamalary esasynda ýerine ýetirilýän işler (84.30 seret); ýaşaýyş şertlerini döretmek bilen gaýry durmuş taýdan hyzmatlar (87.90 seret)*
R (seksiýa): 90-93				**SUNGAT, DYNÇ ALYŞ WE GÖWÜN AÇYŞ** ***Bu seksiýa öz içine alýar:*** *dynç alyş, medeni we sport çärelerini, şol sanda tomaşa geçirmeklik we gurnamaklyk işi, muzeýleri, oýun zallaryny we sport desgalaryny dolandyrmak işi.*
90				**Sungat ulgamynda artistlik we gaýry işler hem-de medeni-köpçülikleýin göwün açyş çäreleri** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *artistleriň çykyşy, teatr oýunlaryny, konsertleri, operalary, spektakllary, tans we başga sahna oýunlaryny goýmak; konsert we teatr zallarynyň we sungat ulgamynyň başga obýektlerini dolandyrmak we ulanmak; döredijilik kärleriniň wekilleriniň işi (heýkeltaraş, suratçy,edebiýatçy we ş.m.).* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *filmleriň önümçiligi we ýaýradylmagy, (59.11, 59.12, 59.13 seret); film görkezmek (59.14 seret); radio we tele ýaýlymlaryň işi (60.1, 60.2 seret); muzeýleriň, botaniki we zoologik baglarynyň işi (91 seret); humarly oýunlary gurnamak (92 seret); dynç alyş we göwün açyş çäreleri gurnamaklyk boýunça sport we gaýry işler (93 seret).*
	90.0			Sungat ulgamynda we köpçilikleýin medeni dynç alyş çarelerini geçirmeklikde artistlik we gaýry işler
		90.01	90.01.00	Artistlik işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *teatr we sirk oýunlaryny, konsertleri, opera spektakllaryny, tans we gaýry sahna oýunlaryny görkezmek: ansambllary, teatr we sirk toparlaryny, orkestrleri we sazandalar toparyny; sungat kärleriniň özbaşdak wekilleri, olardan aktýorlar, tansçylar, sazandalar, lektorlar, konferansýe, okaýjylar we ş.m.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *agentleriň we agentlikleriň işine meňzeş impresariolaryň işi (74.90 seret); saýlap*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				alamak (kasting) boýunça býurolaryň we agentlikleriň işi (78.10 seret).
		90.02	90.02.00	Artistlik sungaty ulgamynda kömekçi işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *artistleriň çykyş etmeklerine kömek edýän iş: spektakllaryň, teatr we sirk oýunlarynyň, konsertleriň, operalaryň, baletleriň we ş.m. sahnalandyrylyşy; direktorlaryň, oýun goýujy režissýorlaryň, bezegçileriň, yşykçylaryň, sahna boýunça işgärleriň we ş.m.; zerur bolan enjamlar bilen enjamlaşdyrylan ýa-da enjamlaşdyrylmadyk prodýuserleriň we teatr toparlarynyň antireprenerlerininiň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *agentleriň we agentlikleriň işine meňzeş impresariolaryň işi (74.90 seret); saýlap alamak (kasting) boýunça býurolaryň we agentlikleriň işi (78.10 seret)*
		90.03	90.03.00	Sungat ulgamynyň başga görnüşleriniň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *döredijilik kärleriniň özbaşdak wekilleriniň işi (heýkeltaraş, suratkeş, karikaturaçy, grawýuraçy, çeper bezegçi edebiýatçy we ş.m.); žanrlaryň ähli görnüşinde özbaşdak ýazyjylaryň işleri; özbaşdak žurnalistleriň işi; sungat döredijiliklerini abatlamak, dikeltmek, şol sanda çekme suratlar* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *hususy, köpçülikleýin, göçme we beýleki görnüşli sergileri guramak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *sungat döredijiligi bolmadyk heýkelleriň (skulpturalar, monumentler) ýasalmagy (23.70 seret); arganlary we gaýry taryhy saz gurallaryny dikeltmek (33.19 seret); filmleriň önümçiligi (59.11 seret); mebel dikeltmek (muzeý mebellerinden başgalar) (95.24 seret)*
		90.04	90.04.00	Teatr we konsert zallarynyň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dynç alyş we medeni çärelerini geçirmeklik üçin teatr we konsert zallaryny we sungatyň beýleki obýektlerini dolandyrmak we işletmek işleri* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *kinoteatrlaryň işi (59.14 seret); teatr peteklerini satmak (79.90 seret); muzeýleriň işleri (91.02 seret)*
91				**Kitaphanalaryň, arhiwleriň, muzeýleriň we gaýry medeni edaralaryň işleri** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *kitaphanalaryň we arhiwleriň işi, muzeýleriň ähli görnüşleriniň işi, botaniki we zoologiki baglaryň işi, tebigy we taryhy-etnografik goraghanalarynyň işi. Şeýle-de taryhy ähmiýetli obýektleriň abat saklanmagyny we görmäge barylmagyny gurnamak (meselem, dünýä medeni mirasynyň bölegi bolup durýan we başga taryhy ýerler we binalar).* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *dynç alyş we göwün açyş çärelerini guramak boýunça sport we gaýry işler, meselem, plýaž dynç alşy, dynç alyş seýilgählerine barmak (93 seret).*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
	91.0			Kitaphanalaryň, arhiwleriň, muzeýleriň we başga sungat guramalarynyň işleri
		91.01	91.01.00	Kitaphanalaryň we arhiwleriň işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *kitaphanalaryň ähli görnüşleriniň işi (şol sanda göçme we foto kitaphanalar), okuw zallary, diňlemek we görmeklik üçin niýetlenen zallar, adamlara we talyplara, alymlara, belli bir guramalaryň işgärleri ýaly aýratyn müşderilere hyzmat edýän döwlet arhiwleriniň işi; ýöriteleşdirilen we ýöriteleşdirilmedik resminamalary seçip almak; kataloglary düzmek; kitaplary, kartalary, filmleri, grammplastinkalary, magnit lentalary we ş.m.; gerekli maglumatlary gözlemek we ş.m.* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *klub görnüşli guramalaryň işi: klublaryň (stasionar we göçme), medeniýet öýleri, halk döredijilik öýleri, binagärler öýi, suratçylar öýi, kompozitorlar, edebiýatçylar, žurnalistler, lukmanlar, kino we ş.m. öýler; kitap palatalarynyň işi*
			91.01.11	Kitaphanalaryň işleri
			91.01.12	Arhiwleriň işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *arhiw resminamalaryny tertipleşdirmegi, toplamagy, hasaba almagy, saklamagy amala aşyrýan döwlet we jemgyýetçilik guramalar, raýatlar tarapyndan gyzyklanma döredilýän arhiw resminamalary barada maglumatlary; ylmy-barlag işi geçirmek, öwrenmek we peýdalanmak üçin barlagçylara arhiw resminamalaryny we olara ylmy-maglumat enjamyny berýän döwlet arhiwleriniň we guramalaryň arhiwleriniň işini*
		91.02	91.02.00	Muzeýleriň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *muzeýleriň ähli görnüşleriniň işi; oýlap tapyjylar sungatynyň muzeýleri, mebelleriňl, geýimleriň, keramikadan we kümüşden ýasalan önümleriň muzeýleri; tebigat ylymlarynyň muzeýleri, ylym we tehnika muzeýleri, taryhy muzeýler, şol sanda harby we taryhy muzeýler-öýler; gaýry ýöriteleşdirilen muzeýler; açyk meýdandaky muzeýler* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *söwda sungat galereýalarynyň işi (47.78 seret); sungat eserlerini abatlamak işi (93.03 seret); kitaphanalaryň we arhiwleriň işi (91.01 seret)*
		91.03	91.03.00	Taryhy ähmiýetli ýerleriň we binalaryň abat saklanmagyny we görmäge barylmagyny gurnamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *taryhy ähmiýetli ýerleriň we binalaryň abat saklanmagyny we görmäge barylmagyny gurnamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *taryhy ähmiýetli ýerleri we binalary dikeltmek we abatlamak (F seksiýa)*
		91.04	91.04.00	Botaniki baglaryň, haýwanat baglarynyň we goraghanalaryň

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *botaniki we haýwanat baglarynyň işi, şol sanda çagalar üçin haýwanat baglar; tebigy goraghanalaryň işi, şol sanda ýabany tebigaty goramak boýunça işler* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *landşaftlary gowlamak boýunça iş (81.30 seret); sport aw awlamak hem-de balyk tutmak üçin ýerleri ulanmak (93.19 seret);*
92				**Humarly oýunlary gurnamak we jedel etmek** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *humarly oýunlar üçin desgalary işletmek, şol sanda kazinolar, bingo zallar, wideo oýunlar terminaly, şeýle-de aýlawlarda we başga ýerlerde jedel etmek we lotereýa gurnamak we geçirmek*
	92.0			Humarly oýunlary gurnamak we jedel etmek
		92.00	92.00.00	Humarly oýunlary gurnamak we jedel etmek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *lotereýa peteklerini satmak; oýun awtomatlaryny işletmek; wirtual oýunlar üçin Web-saýtlary ulanmak; jedel etmek, şol sanda aýlawlarda; kazinolaryň, şol sanda "ýüzýän" kazinolaryň işi*
93				**Dynç alşy we göwün açyşy gurnamak boýunça sport we gaýry işler** ***Bu bölüm öz içine alýar:*** *sport we dynç alyş we göwün açyjy çareleri gurnamak işleri.* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *drama sungatyny, saz we gaýry sungat görnüşleri we tomaşalary, şol sanda spektakllar, konsertler we opera goýmak (90 seret); muzeýleri, taryhy ähmiýetli ýerleri we desgalary goramak, tebigy goragyanalaryň, zoologiki we botaniki baglaryň işi 91 seret); humarly oýunlary gurnamak (92 seret).*
	93.1			Sport işleri ***Bu topar öz içine alýar:*** *sport desgalaryny işletmek; professional toparlaryň we klublaryň işi; indiwidual (özbaşdak) sport ussatlarynyň we atletleriň işi; bedenterbiýe-saglygy dikeldiş klublaryň we merkezleriň işi; sport çärelerini taýýrlamakda kömek etmek işi; çapýan we ylgaýan atlaryň saklanýan athanalarynyň, ylgaýan it saklanýan ithanalaryň, sport awtomobilleri üçin niýetlenen garažlaryň işi; sport desgalarynda hyzmat edýän işgärleri dolandyrmak*
		93.11	93.11.00	Sport desgalarynyň ulanylyşy we dolandyrylyşy ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *- açyk meýdanda ýa-da ýapyk jaýlarda sport çäreleri geçirilýän desgalaryny ulanmak (işletmek) (bu obýektler haýat bilen ýapylan, üçekli, tomaşaçylar üçin niýetlenen tribunaly bolup bilýärler):* *• hokkeý, futbol, regbi, kriket üçin neýetlenen stadionlar*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				• *itler we atlar üçin niýetlenen ylgaw ýoljagazlary* • *awtomobiller üçin ýoljagazlar* • *ýüzüji basseýn ý-da stadion* • *golf üçin meýdanlar* • *boksýerlar üçin zallar* • *bouling üçin niýetlenen zallar* • *sportuň gyşky görnüşleri üçin niýetlenen stadionlar we zallar* • *ýeňil atletika bilen meşgullanmak üçin stadionlar we ş.m.* *- sport desgalarynda hyzmat edýän işgärleri dolandyrmak.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** funikulerleri işletmek (49.39 seret); sport inwentarlaryny kireýine bermek (77.21 seret); bedenterbiýe merkezleriniň we saglygy dikeldiş klublarynyň işi (93.13 seret); seýilgählerиň we plýažlaryň işi (93.29 seret)*
		93.12	93.12.00	Sport klublarynyň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** sport klublarynyň işi (professional, ýarym professional we höwesjeňler),olardan futbol klublary, bouling söýüjileriniň kluby, ýüzüjileriň kluby, golf klublar, boksçular we göreşijiler, küşt we şaşka klublary,gyş sport görnüşlerini söýýänler üçin niýetlenen klublar, ýeňil atletika we atyjylyk klublary we ş.m.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** ussat mugallymlaryň (tälimçileri) ýolbaşçylygynda türgenleşik etmek (sport kurslary) (85.51 seret); sport desgalarynyň ulanylyşy we dolandyrylyşy (93.11 seret); sport desgalarynda sport çärelerini gurnamak we geçirmek (93.11 seret)*
		93.13	93.13.00	Fitnes-klublaryň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:** bedenterbiýe merkezleriniň we saglygy dikeldiş klublaryň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:** ussat mugallymlaryň (trenerleriň) ýolbaşçylygynda türgenleşik etmek (sport kurslary) (85.51 seret)*
		93.19	93.19.00	**Gaýry sport işleri** ***Bu kiçi klas şulary öz içine alýar:** sport çärelerini taýýarlamak we olara goldaw bermek boýunça işleri (çäreler öz sport obýektleri bolanlar we bolmadyklar tarapyndan geçirilýär); hususy (indiwidual) sport ussatlarynyň, atletleriň, arbitrleriň, sudýalaryň, hrono metr ölјeýji we ş.m. işi; sport ligalarynyň we guramalarynyň işi;çapylýan we ýöreýän atlaryň saklanýan athanalarynyň, ylgaýan itleri saklanýan ithanalaryň, sport awtomobilleri üçin niýetlenen ulag jaýlarynyň işi; sport we höwesjeň balykçylyk we aw awlamak, sport bilen baglanyşykly kömekşi işler; dag ýolbeletleriniň işi; sport çärelerini mahabatlandymak işi; sportuň dürli görnüşleri boýunça sport toparlaryny döretmek işi; uzagyndan açylýan paraşýut bilen bökmek işi; türgenleşik enjamyndam paraşýut bilen bökmek işi; howa şarynda uçmak; sport we sport-pnewmatik ýaraglaryndan stasionar, göçme tirlerde atdyrmak we*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				elektron tirlerde atdyrmak işi ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *sport enjamlaryny kireýine bermek (77.21 seret); ussat mugallymlaryň sport kurslary (85.51 seret); sport desgalaryny dolandyrmak (93.11 seret); sport klublarynyň işi (93.12 seret); seýilgähleriň we plýažlaryň işi (93.29 seret)*
	93.2			Dynç alyş we göwün açyş çärelerini gurnamak boýunça iş ***Bu topar öz içine alýar:*** *edaralaryň uly göwrümini öz içine alyp, olar öz gezeginde desgalary dolandyrýarlar ýa-da dynç alyşlary gurnamak, işleri gurnamak boýunça hyzmatlary ýerine ýetirýärler. Şeýle-de dürli attraksionlaryň, şol sanda mehaniki manežleriň, suw depejikleriniň, oýunlaryň, tomaşa üçin meýdançalaryň, tematiki sergileriň we meýdanda dynç alşy gurnamak üçin niýetlenen ýerleriň işi* ***Bu topar öz içine almaýar:*** *dramaturgiýa sungaty, saz we sungatyň dürli görnüşleri (90 seret); sport işi (93.1 seret).*
		93.21	93.21.00	Dynç alyş we göwün açyş seýilgähleriniň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dynç alyş we göwün açyş seýilgähleriň işi. Şeýle-de dürli attraksionlaryň, şol sanda mehaniki manežleriň, suw depejikleriniň, oýunlaryň, tomaşa üçin meýdançalaryň, tematiki sergileriň we sähra gezelençleri üçin niýetlenen ýerleriň işi*
		93.29	93.29.00	Dynç alyşlary we göwün açyş çärelerini gurnamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *beýleki toparlara goşulmadyk dýnç alyşlar we göwun açyş çärelerini gurnamak bilen baglanyşykly işler (dynç alyş we göwün açyş seýilgählerden başgalar): oýun awtomatlaryny işletmek; dynç alyş parklarynda enjamlary kireýine bermek; reňkli suwuklyklar bilen atylýan oýunlar; göwün açma häsiýetli ýarmarkalary we şoulary gurnamak; lyža trassalaryny işletmek; tans meýdançalaryny işletmek; plýaž işi, plýažda geýim çalşyrylýan otaglar, gulplanýan şkaflary, kreslolary we ş.m. ýaly ejamlary kireýine bermek; tomaşa üçin transport serişdeleri bilen üjün etmek, meselem, suw welosipedleri, ýelkenli gämileri kärendä bermek, ýahta duralgalaryny işletmek we ş.m.* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *dürli çäreleriň guramaçylarynyň, prodýusserleriniň işi, sport we göwün açyş çärelerinden başga* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *funikulerleri işletmek (49.39 seret); suw transport işi (50 seret); kemping hyzmatlaryny ýerine ýetirmek, awtofurgonlaryň we ýaşamak üçin niýetlenen awtomobil tirkegleriň duralgalaryny gurnamak, şol sanda (55.30 seret); barlaryň ýanyndan işledilýän diskotekalaryň işi (56.30 seret); sirk we teatr toparlarynyň işi (90.01 seret)*
S (seksiýa): 94-96				**GAÝRY HYZMAT EDIŞ IŞLER**

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu seksiýa öz içine alýar: *jemgyýetçilik guramalarynyň işlerini, kompýuter, hojalyk harytlarynyň abatlanmagy, beýleki toparlara goşulmadyk indiwidual hyzmatlar.*
94				**Jemgyýetçilik birleşikleriň (guramalaryň) işleri**
				Bu bölüm öz içine alýar: *ilatyň giň zolaklaryna öz pikirlerini wagyz edýän we belli bir toparyň bähbitlerini öňe sürýän guramalaryň we kärhanalaryň işi. Ol guramalarda esasan hem belli bir agzalaryň sanlary bolýar, emma olaryň işi has giň toparlary hem gurşap alýar.*
				Jemgyýetçilik birleşmeler hemme maksatlar boýunça bölünýärler. 94.1 topary söwda, telekeçilik we professional jemgyýetçilik guramalarynyň işlerini öz içine alýar, 94.2 topary – kärdeşler arkalaşyklarynyň işini öz içine alýar, 94.9 - topary gaýry jemgyýetçilik guramalarynyň (dini we syýasy, ylym we medeniýet ulgamlarynda işleýänler, dynç alyş we tomaşa ulgamlarynda) işlerini öz içine alýar.
	94.1			Telekeçilik we Kärdeşler arkalaşyklarynyň (assosiasiýalarynyň) işi
				Bu topar öz içine alýar: *söwda we telekeçilik bilen meşgullanýan guramalaryň agzalarynyň bähbitlerini öňe sürmek işini ýerine ýetirýän guramalaryň işi. Kärdeşler arkalaşyklarynyň guramalarynda bolsa belli bir kärli gurama agzalarynyň bähbitlerini öňe sürmek girizilendir*
		94.11	94.11.00	Söwda, telekeçilik bilen meşgullanýan jemgyýetçilik guramalar (assosiasiýalar)
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *guramanyň işgärleriniň esasy ünsleri anyk önümçilik, söwda pudaklarynda işleýän kärhananyň ösmeginde we güllemeginde bolan jemgyýetçilik guramalaryň işi. Şol sanda söwda ugurlaryna garamazdan belli bir geografiki etrabyň ýa-da dolandyryş birligiň ykdysady ösüşi we oba hojalyk pudagy. Şeýle-de assosiasiýalaryň işi. Olaryň esasy işleriniň görnüşleri: maglumatlary paýlamak, döwlet kärhanalarynda wekilçilik, jemgyýet bilen aragatnaşyk we kärdeşler arkalaşyklary bilen gepleşikler; söwda palatalarynyň, birleşmeleriň, gildiýalaryň we ş.m. işi*
				Bu kiçi klas öz içine almaýar: *kärdeşler arkalaşyklarynyň işi (94.20 seret)*
		94.12	94.12.00	Kärdeşler arkalaşyklarynyň jemgyýetçilik guramalaryň (assosiasiýalaryň) işi
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *guramanyň agzalarynyň, esasan hem ünsleri takyk ylmy düzgün-tertipde, kärdeşler arkalaşyklarynyň tejribersinde ýa-da tehniki pudakda bolan jemgyýetçilik guramalar. Bulara ylym, medeniýet, şygyryýet, ýazyjylar, suratkeşler, aktýorlar, zurnalistler birleşmesi ýaly hünärmenleriň we ş.m. işleri girýär. Olaryň esasy işleri maglumatlary paýlamak, tejribe işleriň çäklerini kesgitlemek we olaryň ýerine ýetirilişine gözegçilik etmek, döwlet*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				edaralarynda wekilçilik etmek we jemgyýet bilen aragatnaşyk saklamak ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *ylmy jemgyýetleriň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *bu edaralaryň, guramalaryň bilim pudagynda ýerine ýetirýän işeri (85 seret)*
	94.2			Kärdeşler arkalaşyklarynyň işi
		94.20	94.20.00	Kärdeşler arkalaşyklarynyň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *jemgyýetçilik birleşikleriniň we assosasiýalaryň, durmuş – ykdysady, zähmet we beýleki hukuklaryny we bähbitlerini goraýan birleşikleriniň we assosiasiýalaryň agzalarynyň işi. Olaryň agzalary, esasan hem, zähmet şertleri we zähmet haklarynyň meseleleri boýunça bähbitlerini göz öňünde tutýan, şeýle hem guramalar arkaly ylalaşylan hereketlerdäki hakynatutma işgärlerdir, bir edaranyň işgärleriniň birleşikleri, şeýle hem garyşyk pudaklary birikdirýän birleşikler, hünär, sebitleýin, gurluşlary boýunça we ş.m. ölçegler boýunça goşulan işgärleriň birleşmeleri hem bu topara girizilen* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *bu guramalar tarapyndan ýerine ýetirilýän bilim baradaky işleri (assosiasiýalar) (85 seret)*
	94.9			Gaýry jemgyýetçilik guramalarynyň işi
		94.91	94.91.00	Dini guramalaryň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *dini we şoňa meňzeş guramalaryň işi* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *bu guramalar tarapyndan ýerine ýetirilýäň bilim baradaky işleri (85 seret); bu guramalar tarapyndan ýerine ýetirilýän saglygy goramak baradaky işleri (86 seret); bu guramalar tarapyndan ýerine ýetirilýän durmuş hyzmatlary (87, 88 seret)*
		94.92	94.92.00	Syýasy guramalaryň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar****: syýasy we kömekçi guramalaryň işi, şol sanda syýasy partiýalar bilen işleýän ýaşlar guramalary. Bu guramalar esasan hem hökümet edaralarynyň kabul edýän kararlaryna, netijelerine täsir edýän işler bilen meşgullanýar, partiýanyň agzalaryny we olaryň tarapyny tutýanlary syýasy orunlarda ýerleşdirmek, seýle-de maglumalary paýlamak, jemgyýetçilik bilen aragatnaşyklary sazlamak, serişde ýygnamak we ş.m.*
		94.99	94.99.00	Beýleki toparlara goşulmadyk gaýry jemgyýetçilik guramalaryň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *jemgyýetçilik watan söýüjilik maksatly guramalar, şol sanda uruş weteranlarynyň guramasy; turistik klublar, awtomobilistleriň birleşmesi, sarp edijiler birleşmesi ýaly umumy bähbitlere hyzmat edýän guramalar; durmuş taýdan aragatnaşykda tanyşlyk maksady bolan birleşmeler meselem, iş gatnaşyklary we ş.m.; ýaşlar, çagalar, ýetginjekler assosiasiýalary, talyp guramalary,*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				klublar, jemgyýetçilik guramalary we ş.m.; medeni çäreleri, tomaşa (sport we oýunlardan başgalar) geçirmeklik üçin döredilýän assosiasiýalar, meselem, şahyrlyk we edebiýat klublary, kitap söýüjileriň kluby, taryhy söýüjileriň, bagbanlaryň, kino we foto söýüjileriň, sazy söýüjileriň klublary we ş.m. ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *kärdeşler arkalaşyklary guramalaryň, assosiasiýalaryň işi (94.12 seret); sungat ulgamlarynda işleýän we ol ulgama ýardamçy bolýan guramalar (90.0 seret);durmuş talaplary üçin serişdeleri ýygnamak (88.99 seret); sport klublaryň işi (93.12 seret)*
95				**Kompýuterleri, şahsy ulanylýan enjamlary we durmuş harytlaryny abatlamak** ***Bu bölüm öz içine alýar***: *kompýuterleri we merkezden uzakda ýerleşýän enjamlary abatlamak, şol sanda ofis kompýuterlerini, noutbuklary, fleşkalary we maglumat saklaýjy beýleki enjamlary we printerleri abatlama. Şeýle-de aragatnaşyk enjamlaryny (şol sanda fakslary), elektrohojalyk harytlaryny, bagbançylyk üçin gerek bolan enjamlary, gaýyşdan ýasalan önümleri, mebelleri, egin-eşikleri, sport enjamlaryny, saz gurallaryny we beýleki hojalyk harytlaryny abatlamak.* ***Bu bölüm öz içine almaýar:*** *lukmançylyk enjamlaryny, geodeziýada ulanylýan enjamlary, ölçeg gurallaryny, synag geçirýän gurallary abatlamak (33.13 seret).*
	95.1			Kompýuterleri we aragatnaşyk gurallaryny abatlamak
		95.11	95.11.00	Kompýuterleri we merkezden uzakdaky enjamlary abatlamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *elektron enjamlaryny şol sanda: kompýuterleri, maglumat we merkezden uzakdaky enjamlary abatlamak.* ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *ofis kompýuterlerini, noutbuklary, magnit diskleri okaýan enjamlary, fleşkalary we maglumat saklaýjy beýleki enjamlary, optiki diskleri okaýan enjamlary (CD-RW, CD-ROM, DVD-ROM, DVD-RW) abatlamak we işletmek; printerleri, monitorlary, klawiaturalary we olaryň böleklerini, modemleri (aragatnaşyk modemlerinden başgalar) abatlamak; ýöriteleşdirilen maglumat terminallaryny, skanerleri, elektron kartlary okaýan enjamlary, wideoproýektorlary abatlamak* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *(bankomat) bank, söwda (mehanizmsiz terminallaryny, portatiw (jübi kompýuterleri), abatlamak we işletmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *aragatnaşyk üçin modemleri abatlamak (95.12 seret)*
		95.12	95.12.00	Aragatnaşyk enjamlaryny abatlamak

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				Bu kiçi klas öz içine alýar: *aragatnaşyk enjamlaryny; simsiz telefonlary; jübi telefonlary; aragatnaşyk üçin modemleri; fakslary; nawigatorlary; elektrik kartlary; radiopriýomnikleri, wideokameralary we telewizorlary abatlamak işleri (telekeçilik işlerinde ulanmak üçin)*
	95.2			Şahsy ulanylýan enjamlary we durmuş harytlaryny abatlamak
		95.21	95.21.00	Durmuşda ulanylýan elektrik enjamlaryny abatlamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *elektrohojalyk harytlaryny; telewizorlary; radiopriýomnikleri; magnitofonlary; CD okaýan enjamlary; hojalykda ulanylýan wideokameralary abatlamak we işletmek*
		95.22	95.22.00	Hojalyk enjamlaryny we bagbançylyk enjamlaryny abatlamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *hojalyk enjamlaryny, şol sanda doňduryjylary, kir ýuwujy we ütükleýji maşynlary, howa sowadyjylary, bagbançylyk enjamlaryny, ot kesýän enjamlary, bordýur kesýän enjamlary, gar arassalaýjylary, gaçan ýapraklary ýygnaýjy enjamlary abatlamak we işletmek* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *elde göterilýän hereketlendirijili enjamlar (33.12 seret); binalarda howa sowadyjylary abatlamak işleri (43.22 seret)*
		95.23	95.23.00	Ayakgap we gaýyşdan ýasalan beýleki önümleri abatlamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *aýakgap, çemodan, torba we ş.m. önümleri abatlamak, ökje çalyşmak*
		95.24	95.24.00	Mebel we ş.m. öý harytlaryny (önümlerini) abatlamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *mebele täzeden daş tutmak, täzelemek, mebel abatlamak we durkuny täzelemek (ofis mebeller bilen bilelikde)*
		95.25	95.25.00	Sagat we zergärçilik şaýlaryny abatlamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *sagat we onuň mehanizmleriniň hemme görnüşlerini, korpuslaryny we ş.m.; zergärçilik şaýlaryny abatlamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *metalda haşamlamak (25.61 seret); sekunt ölçeýjilerini we ş.m. ölçeýji enjamlary abatlamak (33.13 seret)*
		95.29	95.29.00	Başga şahsy zatlary (harytlary) we hojalyk harytlary abatlamak ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *şahsy ulanyşdaky zatlary we hojalyk harytlaryny; welosipedleri; egin - eşikleri; sport harytlaryny (ýarag we tirden başgalar) we kemping üçin ulanylýan enjamlary abatlamak;kitaplary; saz gurallaryny (taryhy gymmatlygy bolanlardan başgalar);oýunjaklary abatlamak işleri. Pianino sazlama we başga oýnawaçlaryň abatlaýşy; nuanunony gurnamak; şahsy ulanyşdaky zatlary we hojalyk harytlaryny abatlamak* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *hereketlendirijili el*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				gurallaryny abatlamak, (33.12 seret); tir üçin ýaraglary abatlamak (33.11 seret)
96				**Gaýry özbaşdak hyzmatlar**
	96.0			Gaýry özbaşdak hyzmatlar
		96.01	96.01.00	Kir yuwmak, himiýa arkaly arassalamak we deri we dokma önümlerini reňklemek ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *egin-eşikleriň ähli görnüşlerini (şol sanda deriden ýasalanlary), dokma önümlerini ýuwmak we himiýa arkaly arassalamak, ütüklemek we ş.m.; bu iş görnüşleri teňňe atylanda işleýän mehaniki enjamlar arkaly, elde, awtomat maşynlar arkaly ilat üçin hem-de söwda – senagat edaralary üçin ýerine ýetirilýär; ýuwmak üçin geýimleri ýygnamak we olary ýuwlandan soň eltip bermek; haly, tuty arassalamak; öz işgärlerini ýörite geýimler bilen üpjün etmek; arassalamak bilen baglanyşykly bolsa eşikleriň we başga dokma önümleriniň abatlaýyş işleri we ownuk üýtgetmeleri; ýuwlandan we arassalanandan soň gaplamak (eşikleri we başga zatlary eplemek)* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *ýuwmak we arassalamak, bu iş görnüşiň bölegi bolsa-da iş eşiklerinden başga eşikleri kireýine bermek (77.29 seret); eger aýratyn iş görnüş bolýan bolsa eşikleriň abatlaşdyrmasy we üýtgedilmesi we ş.m., eger bu özbaşdak iş görnüşi bolsa (95.29 seret)*
		96.02	96.02.00	Dellekhanalaryň we gözellik salonlaryň işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *aýallar we erkekler üçin saç ýuwmak, saç deňlemek we almak, saça timar bermek, reňkleme, buýralama, gönüleme, we ş.m.; sakgal deňleme we almak; ýüz massažy, manikýur, pedikýur we ş.m.* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *parikleri ýasamak (32.99 seret)*
		96.03	96.03.00	Jaýlama we onuň bilen baglanyşykly işler ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *adam we haýwan jesetlerini jaýlamak, kremasiýa we munuň bilen balanyşykly işler; jesetleri jaýlamaga ýa-da kremasiýa taýýarlamak, balzamlama we jaýlamak býurosynyň hyzmatlary; jaýlama ýa-da kremasiýa; urp-adat zallarynyň enjamlaryny kärendesine bermek; jaýlanylýan ýerleri satmak ý-da kireýine bermek; mazarlary, guburlary, mawzoleýleri abat ýagdaýda saklamak (seretmek, hyzmat etmek)* ***Bu kiçi klas öz içine almaýar:*** *öwlüýäleri abatlamak we abadanlaşdyrmak (agaç ekmek, ýodalary gurmak we ş.m.) (81.30 seret); dini däp-dessurlarynyň hyzmatlaryny hödürlemek (91 seret)*
		96.04	96.04.00	Fiziki rahatlygy üpjün etmek işi ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *fiziki rahatlygy we fiziki ýagdaýy gowulandyrmak maksady bilen edilýän işler, meselem, türk hammamy, sauna we bug hamamlary, solýari, bedeniň*

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				görnüşini we agramynyň korreksiýasy üçin niýetlenen salonlar, massaž salonlar we ş.m. **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *massažitleriň işi (lukmançylyk ulgamynda) (86.90 seret); sagaldyş-bedenterbiýe klublaryň we merkezleriniň işi (93.13seret)*
		96.09	96.09.00	Beýleki toparlara goşulmadyk şahsy hyzmatlar **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *astrologlaryň we spiritleriň işi; durmuş hyzmatlar, meselem, ýany bilen gitmek (ugradyjy) hyzmatlary, tanyşdyryş gulluklaryň işi, nika býurolarynyň işleri, genealogoýa barlaglary boýunça iş, tatuirlemek boýunça studiýalar, aýakgap süpürmek, awtomobil duralgalarynda hyzmat etmek we ş.m.; öý haýwanlaryny saklamak boýunça hyzmatlar, olara baş öwretmek we ideg etmek; teňňe atylanda işeýän awtomatlary işletmek, ýagny surat awtomatlary, agram ölçeýän awtomatlar we ş.m.* **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *weterinariýa işi (75.00 seret); teňňe atylanda işleýän oýun awtomatlaryny işletmek; (92.00 seret); teňňe atylanda işleýän kir ýuwujy awtomatlary işletmek (96.01 seret)*
T (seksiýa): 97-98				**HUSUSY ÖÝ HOJALYKLARY BILEN HAKYNATUTMA IŞGÄRLERIŇ IŞLERI; ŞAHSY ULANMAK ÜÇIN HUSUSY ÖÝ HOJALYKLARYNYŇ DÜRLI GÖRNÜŞLI HARYTLARYNY WE HYZMATLARYNY ÖNDÜRMEGI**
97				**Hususy öý hojalyklary bilen hakynatutma işgärleriň işleri**
	97.0			Hususy öý hojayklaryň hakynatutma işgärler bilen işleri
		97.00	97.00.00	Hususy öý hojayklaryň hakynatutma işgärler bilen işleri **Bu kiçi klas öz içine alýar:** *hususy öý hojalyklaryň hakyna tutujy hökmüne öý hojalykçylary, aşpezleri, bagbanary, atçylary, sürüjileri ş.m. hakynatutmak işi. Bu ýagdaýda hakyna tutyjy ýazuw geçirilende ýa-da barlamalar geçirilende fiziki tarap diýip atlandyrylýar* *Hususy öý hojalyklaryň hakynatutma işgärler bilen öndüren önümleri hususy öý hojalygyň öz içinde ulanylýar* **Bu kiçi klas öz içine almaýar:** *aşpezleriň, bagbanlaryň we beýleki hyzmat ediji işgärleriň işi, iş berijiniň statusyna garamazdan (ýagny iş beriji – gurama ýa-da iş beriji – şahsy, öý hojalyklaryndaky bolşy ýaly ýerine ýetirýäň işleri boýunça klassifisirlenýär)*
98				**Şahsy ulanmak üçin hususy öý hojalyklaryň dürli görnüşli harytlary we hyzmatlary öndürmegi** **Bu bölüm öz içine alýar:** *hususy öý hojalyklaryň öz ulanmaklary üçin önümleri we hyzmatlary öndürmek işleri.* *Eger-de hyzmatlar söwda dolanyşygyna girse, onda ol hyzmat görnüşi boýunça degişli klasa girizilýär.*
	98.1			Hususy öý hojalyklaryň öz ulanmaklary üçin dürli harytlary

2-nji tablisanyň dowamy

Bölüm	Topar	Klas	Kiçi klas, görnüş	Ady
1	2	3	4	5
				öndürmekleri
		98.10	98.10.00	Hususy öý hojalyklaryň öz ulanmaklary üçin dürli harytlary öndürmekleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *hususy öý hojalyklaryň hakynatutma işgärler bilen öz ulanmaklary üçin önümleri öndürmek işleri, şol sanda azyk önümleri öndürmek, geýim öndürmek we ş.m.* *Eger-de hyzmatlar söwda dolanyşygyna girse, onda ol hyzmat görnüşi boýunça degişli klasa girizilýär*
	98.2			Hususy öý hojalyklaryň öz ulanmaklary üçin dürli hyzmatlary etmekleri
		98.20	98.20.00	Hususy öý hojalyklaryň öz ulanmaklary üçin dürli hyzmatlary etmekleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *hususy öý hojalyklaryň hakynatutma işgärler bilen öz ulanmaklary üçin hyzmatlary öndürmek işleri. Olardan okuw hyzmatlary, seretmek, ýygnaşdyrmak we ş.m.* *Eger-de hyzmatlar söwda dolanyşygyna girse, onda ol hyzmat görnüşi boýunça degişli klasy öz içine alýar*
U (seksiýa): 99				**EKSÇÄK GURAMALARYŇ IŞLERI**
99				**Eksçäk guramalaryň işleri**
	99.0			Eksçäk guramalaryň işleri
		99.00	99.00.00	Eksçäk guramalaryň işleri ***Bu kiçi klas öz içine alýar:*** *halkara guramalaryň, Birleşen Milletler Guramasy we onuň ýöriteleşdirilen guramalarynyň, sebitleýin guramalarynyň we ş.m. işi, Ýewropa bileleşigi, Erkin söwda boýunça Ýewropa assosiasiýasy, Ykdysady hyzmatdaşlyk we ösüş boýunça gurama, Gümrük hyzmatdaşlygy baradaky geňeş. Nebit ekporter döwletleriniň guramasy, Halkara walýuta gaznasy, Bütindünýä banky we ş.m.* ***Bu kiçi klas şeýle-de öz içine alýar:*** *diplomatik we konsul borçlarynyň işleri, eger-de wekilçilik edýän ýurdy boýunça däl-de, olaryň ýerleşýän ýeri boýunça hasaplansalar*

UDK 002.02 **MKS 01.140.20**

Esasy sözler: döwlet klassifikatory, ykdysady işleriň görnüşleri, seksiýa, kiçi seksiýa, bölüm, topar, klas, kiçi klas